

Het regent
complimentjes
over onze

INDISCHE
RIJSTAFEL

LIDO
AMSTERDAM

RESTAURANT
CAFÉ, BAR

3e Jaargang No. 1

Januari 1951

JAGO
SHAWLS
voor dames
en heren

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN

VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

De perspectieven voor 1951

Het nieuwe jaar begint weer goed!" mopperde mijn buurman aan de lus van lijn 7, „de tram is ook alweer duurder!" „Tja," mopperde het vrouwtje naast hem met hem mede, „wat zal het nieuwe jaar nu weer brengen?"

Aan de beide sombere gezichten te zien, werd door hen niet veel goeds verwacht. Och ja, 1950 was ook niet zo opwekkend geweest. Als men de balans ervan opmaakt, dan was het Nederlandse weer, (kou, regen enz.), een duidelijke afspiegeling van de gebeurtenissen. De uit 1949 daterende conflicten werden niet opgelost, sommige namen nog ernstiger vormen aan. India en Pakistan liggen nog steeds overhoop met Kashmir. Israël en de Arabische landen hebben de weg naar een definitieve oplossing ook nog niet gevonden, Frankrijk en Vietnam zagen de bedreiging van het communistische Vietnam met zorg toenemen. Engeland heeft nog steeds zijn zorgen in Malakka, en Nederland kan met Indonesië niet tot zaken komen over Nieuw-Guinea.

Ernstiger dan al deze conflicten is het conflict in Korea geworden. Van een oorlog tussen Noord-Korea en Zuid-Korea is het een strijd geworden tussen Sowjet-China en de Verenigde Naties, een strijd, welke de wereldvrede ernstig in gevaar brengt.

De man naast me scheen mijn gedachten geraden te hebben, want hij draaide zijn somber gezicht naar mij en zei: „Nietwaar, mijnheer, het is een rommel in de wereld!"

Ik knikte bevestigend en dacht aan de wrange nieuwjaarswens van iemand in het Oudejaarsnummer van één onzer dagbladen, dat men bij de opvoering van de arbeidsproductiviteit vooral niet vergete die der diplomaten bij de productie van de vrede op te voeren.

„Och," zei ik toen tegen mijn buurman, „laten we trachten in elk geval er het beste van te maken, misschien valt het dit jaar wel mee."

„Zeg U het maar, mijnheer. „Moeten we nu harder gaan werken om de vrede te dienen of om op nieuw oorlog te gaan maken?"

De man scheen te beschikken over telepathische gaven, hoe kon hij anders zo raden, dat mijn gedachten zich richtten op dit penibele onderwerp van de arbeidsproductiviteit?

„Och, we zullen er aan moeten wennen, dat de vrijheid, welke we nu hebben, verdedigd zal moeten worden! We dragen allen een stukje van die verantwoordelijkheid en dat betekent, dat we allemaal een beetje harder zullen moeten werken, zonder dat we'er ogenschijnlijk beter van worden, want een verdedigingsapparaat kost nu eenmaal ook geld."

„Gut," zuchtte het vrouwtje, „doet U soms ook aan politiek? U praat als de krant."

De man verwachtte klaarblijkelijk een antwoord op de vraag van het vrouwtje. Ik knikte dus bevestigend en zei: „Inderdaad, een beetje."

„Zo," zei de man, „het schijnt, dat er toch ook nog jongelui zijn, die zich nog met andere dingen bezighouden, dan dansen en pretmaken."

„Och," U moet niet zo somber zijn. Ik dans ook nog wel en pret maak ik ook op z'n tijd. Onder die dansende pretmakers zijn er nog heel wat, die zich met politieke zaken bezighouden."

En hier gingen mijn gedachten naar de J.O.V.D. „En dan zie ik toch nog wel enige lichtpuntjes in 1951," besloot ik glimlachend.

„Eindpunt, allen uitstappen!" kondigde de conducteur aan. Na de man en het vrouwtje goeden dag te hebben gezegd, verliet ik in gedachten de tram en sloeg het laatste eindje naar kantoor in.

Die lichtpuntjes rommelden in mijn hoofd. De J.O.V.D. heeft een heel programma, een districts-bijeenkomst in Groningen, eind Februari, een landelijke bijeenkomst te Rotterdam medio Maart, een kampweek medio Juli, een weekend eind September. Het kunnen lichtpuntjes worden, als..... ja, als er dezelfde geest is als op de bijeenkomsten te Dordrecht en te Meppel, als te Appelscha en te Holten, toen talloze nieuwe jongeren zich melden

als leden; alle jongeren, voor wie het begrip vrijheid, gepaard met verantwoordelijkheid en verdraagzaamheid, geen holle leuze is, maar realiteit, welke de moeite waard is behouden te blijven; allen jongeren, die ondanks het feit, dat zij nog graag dansen en pret maken, volkomen de ernst van deze tijd beseffen en zich willen verdiepen in het politieke gebeuren, zich baserend op de ons zo vertrouwde beginselen.

Dit nieuwe jaar zal een zwaar jaar zijn, maar voor de J.O.V.D. kan het een goed jaar worden, mits iedereen zijn schouders eronder zet. Laat elke J.O.V.D.'er hieraan medewerken en mogen alle hardwerkende afdelingen spoedig navolging vinden.
JACQUES LINSSEN.

De Toestand

De toestand", ziedaar het moderne slagwoord, dat men dagelijks in de kranten leest en dat veelal angstaanjagend van ieders lippen komt.

„De toestand" is nu niet bepaald een optimistisch begrip. Immers, dit woord wordt meestentijds gebruikt als het gaat om bepaalde zorgen en noden, in het bijzonder met betrekking tot de internationale politieke ontwikkeling uit te drukken. „De toestand" achtervolgt de mens als een spookbeeld, dat des te ernstiger schijn gestalten aanneemt, al naar gelang men er langer en diepzinniger over spreekt.

Het zij dan ook verre van ons, deze zwartgallige interpretatie van „de toestand", die vele ouderen er op nahouden, op deze plaats te verbreiden of te propageren. Integendeel, wij willen er juist van uitgaan, dat het niet in overeenstemming is met de eigenschappen, die juist de jongeren kenmerken, om het wereldgebeuren, zowel internationaal als nationaal, bij voorkeur door een donkere bril te zien.

Dit alles wil evenwel niet zeggen, dat wij aan „de toestand" met onverschilligheid voorbij zouden moeten gaan. Er voltrokken zich op het ogenblik in de wereld zeer belangrijke gebeurtenissen, waarbij wij die in ons eigen land zeer zeker niet dienen te onderschatten. Het kan iedere J.O.V.D.-er bekend zijn, dat het niet op onze weg ligt, met betrekking tot deze gebeurtenissen, in politiek opzicht stelling te nemen. Wel ligt het op onze weg haar waar te nemen en te trachten de betekenis ervan te doorgronden.

Doel van deze korte beschouwing is dan ook, de aandacht te vestigen op hetgeen zich o.m. op politiek gebied de laatste weken in ons land heeft afgespeeld, waarbij wij o.m. wijzen op de crisis, die zich in de boezem van de Partij van de Arbeid heeft voltrokken, o.m. door het aftreden van Jhr. Van der Goes van Naters, als fractie-leider van de Tweede Kamerfractie van de Partij van de Arbeid, het bedanken als partijlid van Amsterdam's burgemeester d'Ailly, en het aftreden als partijbestuurslid van oud-minister ir. H. Vos. Nogmaals, het ligt niet op onze weg, op deze plaats ten aanzien van deze belangrijke gebeurtenissen stelling te nemen. Maar het kan goed zijn, dat wij van één en ander kennis nemen en dat wij trachten te doorgronden van welke betekenis deze crisis is in de boezem van een der grootste poli-

tieke partijen in Nederland. Zo is het ook gesteld met andere vraagstukken in ons land, te weten de problemen rondom Nieuw-Guinea en die met betrekking tot onze defensie.

Op internationaal terrein dringen de problemen zich dagelijks aan ons op en het is nuttig en nodig, dat wij hieraan de nodige aandacht schenken, omdat deze vraagstukken tenslotte betrekking hebben op onze toekomst.

Niet alleen de berichten, maar vooral de beschouwende artikelen in dagbladen en tijdschriften leveren ons een belangrijk studiemateriaal en het kan gewenst zijn, één en ander eens op cursus- of debatavonden ter sprake te brengen.

Het is doel- en zinloos ons door „de toestand" te laten alarmeren en onnodig te laten te veront-rusten. Wel echter is het van de grootste betekenis, dat wij er niet onverschillig en stilzwijgend aan voorbijgaan.

Willen wij waarlijk goede staatsburgers worden, dan zullen wij de problemen van het heden moeten leren zien, begrijpen en verstaan. Aan deze problemen is in het zojuist aangebroken jaar (he-laas) geen gebrek. Opdat wij deze echter naar waarde weten te schatten en wij niet vluchten in een roes van apathie en onverschilligheid.

Het leven immers, biedt naast moeilijkheden, ook mogelijkheden. Doch deze mogelijkheden zullen voor ons dan pas in het juiste perspectief worden gezien, als wij de moeilijkheden kennen en weten te doorgronden.

Moge het pas aangebroken jaar, ondanks alles, een leerzame periode voor ons zijn. G. St.

Apollo-Paviljoen

APOLLOLAAN 2 AMSTERDAM-Z.

*

Voortreffelijke keuken
Voortreffelijke bediening
Voortreffelijke muziek

Bij de Papoea's op Biak

Reisherinneringen

Op Biak zag ik voor het eerst van mijn leven papoea's, of „irianen" zoals ze dan tegenwoordig eigenlijk heten. Wie denkt dat de papoea dom is en geen hersens heeft onder zijn typisch kroeshaar, is er glad naast. De doorsnee-papoea is weliswaar vrij lui, maar dom is hij allerminst. De Nederlanders op Biak kunnen daar van meepraten en steeds staan zij verbaasd over de pienterheid en de schranderheid van hun „djongossen". Wat mij direct opviel was, hoe de vrouwen met de zwaarste lasten op hun nek voortjouwden, terwijl de mannen rustig en bedaard volgden. Zij beschouwen hun vrouwen als niet veel meer dan koelies. Dit gaat onze Westerse begrippen wel wat te boven. In Nederland maakt men in de Kamers tegenwoordig veel drukte over grotere handelingsvrijheid van de getrouwde vrouw, op Biak zou een dergelijke bemoeienis urgenter zijn. De papoea's, die niet in voortdurend contact met de blanken staan, dus zij, die niet nabij het vliegveld wonen maar dieper het binnenland in, zijn tamelijk schuw en als zij blanken zien aankomen, vluchten ze gauw in de boesboes langs de kant van de weg. Het is dan ook zeer moeilijk een papoea-familie (althans op Biak) op de foto te krijgen! Toch zijn deze mensen uiterst vriendelijk en toen wij in een Piper Club boven het eiland vlogen en op lage hoogte langs de kust snorden, waar vele houten paalwoningen op het koraalrif zijn gebouwd, werden we overal met enthousiast armgezwaai begroet.

Blauwe grot en kattenogen

Er zijn diverse kampongs op het eiland. Die, welke het dichtst bij het vliegveld ligt, heet Bosnek. Een typisch stukje natuurschoon op Biak is de z.g. blauwe grot, een druipsteengrot, welke door een kleureffect prachtig blauw is. Verder zijn er de z.g. Jappen-grotten, de grotten en holen waarin de Jappen zich verschansen tegen een Amerikaanse landing. Bij de eerste landing werden de Yanks in zee teruggeslagen. Drie weken later werd een tweede landing uitgevoerd en toen werden de Jappen in hun holen met vlammenwerpers en fosfor levend geroosterd: de verkoolde en geschroeide lijken liggen er nog steeds.

Een aardig souvenir van Biak zijn de z.g. „kattenogen", groen-achtige parelstenen, welke het binnenwerk van een schelp vormen en op sommige plaatsen langs de kust aanspoelen. Van deze kattenogen kan men prachtige ringen, armbanden en hangers laten maken. De papoea's voeden zich met vis en z.g. aardwortelen, het enige voedsel dat op Biak groeit. Voor de blanken op Biak moet alles worden aangevoerd, rijst, groenten, vlees,

Aan de Afdelingen

De afdelingen wordt verzocht de contributie-afdracht over het laatste kwartaal 1950 over te maken op postrekening 1417 (Twentse Bank, Den Haag) t.g.v. penningmeester J.O.V.D. Ook dienen enkele afdelingen nog de ingevulde blauwe kaartjes op te sturen. De administratie van „De Driemaster" wacht er op! Wij dringen er op aan, beide zaken ten spoedigste af te wikkelen.

Hoofdbestuur

meel enz. enz. Op het vliegveld bevindt zich een bakkerij en ook is er een slagerij.

Enthousiasme voor de film

Als je op Biak uit het vliegtuig stapt, is het eerste wat door tientallen Biakkers gevraagd wordt: „Hebben jullie een film aan boord?" En als er dan zelfs twee aan boord blijken te zijn, één bestemd voor V.E.M. te Hollandia, die de volgende morgen vroeg met hetzelfde vliegtuig mee verder moet, maar 's avonds laat, na eerst voor V.E.M.-Biak te zijn gedraaid, óók nog gauw even voor de militairen van het vliegveld vertoond kan worden, dan gaat er één luid hoera op en stijgt de stemming als bij toverslag.

Wij, mensen uit de stad, kunnen ons dit moeilijk indenken. Wij kunnen immers elke avond naar de bioscoop als we dat zouden willen. Hieruit blijkt, hoe deze knapen hier in de eenzaamheid snakken naar ontspanning en hoeveel een film voor hen betekent. Er wonen enkele Nederlandse burgers op Biak, vertegenwoordigers van de K.L.M. en verder mensen van V.E.M., het departement Verkeer, Energie en Mijnwezen. Een tijdlang is Biak strafkolonie geweest voor N.S.B.'ers. De meesten hebben hun straftijd er op

zitten en zijn „vrije" burgers geworden. Sommigen zijn terug naar Nederland, anderen hebben bij V.E.M. op Biak een betrekking als kantoorbediende of chauffeur.

Ook heb ik een bezoek gebracht aan het eenvoudige kerkhof op Biak, waar o.a. het N.I.W.I.N.-gezelschap van Hans Snel begraven ligt, dat op 20 Januari 1947 op zo tragische wijze om het leven kwam toen zij met een B-25 bommenwerper van de Militaire Luchtvaart een rondvlucht boven Biak zouden maken en daarbij neerstortten en op het eiland te pletter vielen. Eenvoudige houten kruisen op de sneeuw Witte karanggrond duiden de plaats aan waar deze artisten, die hun leven gaven voor onze jongens in Indië, begraven liggen.

HUGO HOOFTMAN.

Tot 8 Februari bestaat er gelegenheid copy voor het volgend nummer in te zenden. Let dus op deze datum!

Red.

Het SECRETARIAAT der J. O. V. D., tevens redactie-secretariaat, is gevestigd te Amsterdam-Z., Van Tuyll v. Serooskerkenplein 29¹.

Nogmaals de sociologische betekenis van de politieke partij

Wederwoord van de heer Van Riel

Op pagina 3 van „De Driemaster" van December 1950 komen enkele beschouwingen voor van de heer S. A. H. Passenier, naar aanleiding van mijn referaat, of liever het verslag daaromtrent, in „Vrijheid en Democratie", over de sociologische betekenis van de politieke partij.

De schrijver is het op twee cardinale punten niet met het geschrevene eens; gelukkig, dit verraadt tenminste belangstelling voor deze gewichtige problemen. Speciaal van de kant van de jongeren hebben wij die nodig en wanneer de heer Passenier en de zijnen op dit gebied zelf eens iets positiefs willen ondernemen, creatief of exciperend-verzameland, zullen zij door het Dagelijks Bestuur van de partij met open armen worden ontvangen.

Wat de zaak aangaat, ons blad is geen Revue des Conférences. Onze resumés zijn daarom onvolledig. In de voordracht zelf heb ik er de nadruk op gelegd, dat het systeem der parlementaire democratie met elk middel en tot elke prijs moest worden verdedigd, ook in dit stadium. Wat ik verder zeide, was een sociologisch-historische constatering. Bij enig nadenken kan de geachte inzender zelf wel inzien, dat het goed is wetenschappelijke constateringen en politieke wenselijkheden bij tijd en wijle, b.v. op een studie-conferentie, scherp uiteen te houden. Men moet een situatie, juist in haar pijnlijke facetten, analyseren om tot samenvattend constructieve oplossingen te komen. Ook liberalen doen wel eens aan slagwoorden; laat ons daartegen waken. Speciaal de jongeren moeten, dunkt mij, voor het objectief kritisch denken openstaan, wat het handelen juist zijn verantwoorde achtergrond geven kan.

Dezelfde bezwaren zie ik tegen de be-

schouwingen van de heer Passenier over het punt: beginselpartij. Het ging er in dit referaat om, vast te stellen wat wij sociologisch gezien, zijn, niet wat wij, programma, bestuur, inzender, ik, willen. Waarom stemt men op ons; om dat te weten, moeten wij nagaan welke maatschappelijke groepen op ons stemmen. Kommen de kiezers, grosso modo, en in de tweede plaats de leden, uit alle welstandsklassen, dan prevaleert het beginsel, vanuit het standpunt van de beschouwers van het statistisch massale verschijnsel.

Wie nu kennisneemt van de analyse per stembureau en woonwijk, overal in den lande, waar dat zin heeft, kan zien dat onze kiezers uit de buurten der „beter-gestitueerden" komen. Dat is een feit. Een treurig feit, waar wij verandering in moeten brengen, alweer ook een taak voor liberale jongeren met dadendrang, maar daarom niet minder harde sociale werkelijkheid. Daarnaast hebben wij, vooral onder de leden, vele goede principiële vrijzinnigen.

Dus mag de conclusie zijn: een mengvorm tussen „belangenpartij" en „beginselpartij", wanneer men niet spreekt van onszelf als politieke gemeenschap uit, maar als objectiverend beschouwer van feiten en samenhang. Résumerend: het ging er mij niet om wat in mijn beginsel paste, maar wat ik meende dat rechter was. Wanneer ik bezie accepteer ik alles, wanneer ik handel minder. Het ging bij de studie-conferentie in Oud-Leusden mijns inziens om het eerste.

Uit een courantenverslag was dit alles echter niet af te leiden. Ook daarom waren de woorden van de heer Passenier welkom. Het geval kon nog eens even worden toegelicht. Wellicht was er nu misverstand.

VAN RIEL.

Hoofdbestuurs-vergadering

In December kwam het hoofdbestuur weer bijeen in Den Haag. Na opening door de voorzitter, heette deze allereerst de nieuwe leden, de heren Passenier, Meyer en Rijnholt, hartelijk welkom.

Hierna werd onder de ogen gezien, hoe de Commissie Europese Beweging het best in het verband der J.O.V.D. kan worden gepast. Aan de heer Dil (Amersfoort) zal worden verzocht het voorzitterschap van deze commissie op zich te nemen.

Als vijfde lid van het Dagelijks Bestuur werd opnieuw mej. Hardeman benoemd.

De resultaten van de in Amsterdam gehouden Algemene Vergadering en van het propaganda-weekend te Appelscha werden uitvoerig besproken. Besloten werd, zo mogelijk, meer van deze propaganda-conferenties te beleggen en wel onder auspiciën van het hoofdbestuur.

Het eerste landelijke weekend in 1951 werd bepaald op 17-18 Maart a.s. te Rotterdam. Getracht zal worden van dit weekend een sociaal weekend te maken, waarop de sociale stellingen der J.O.V.D. onder de loupe genomen zullen worden. Op Zondagmorgen kunnen dan een voorzittersbijeenkomst, en vergaderingen van de Comm. Europese Beweging en de Sociaal-Economische Commissie (die na instelling op de Algemene Vergadering nu is volgeboekt) worden gehouden.

De voorbereiding van een eventueel congres werd aan het D.B. gedelegeerd.

De voorzitter deelde mede te moeten bedanken als lid van de redactie. Men besloot voorlopig geen nieuw redactielid te benoemen, maar eerst te trachten een aantal „vaste medewerkers" aan te trekken en daaruit later een bekwaam redactielid te kiezen.

De heer Olivier heeft inmiddels een nieuwe kampcommissie geformeerd. De nieuwe organisatie zal bestaan uit een kampraad en een kampleiding. De kampleiding zal worden gevormd door: hoofdleder, technisch leider en de administrateur-penningmeester. In de kampraad zitten dan verder het hoofd der huishouding (met eventuele assistente) en de leidster voor sport en spel.

Het H.B. besloot om zo spoedig mogelijk de Koninklijke Goedkeuring op de Statuten aan te vragen.

Na de eerste brochure der J.O.V.D. dienen er meer te volgen. Enkele personen zullen worden uitgenodigd zo'n brochure samen te stellen.

Aan de redactie werd verzocht de mogelijkheid te onderzoeken van het uitgeven van speciale nummers van „De Driemaster", b.v. een sociaal nummer, een onderwijs-nummer enz.

Sprekend over de pers in de Jongeren-parlementen en Politieke Jongeren Contacten, blijkt het H.B. unaniem van mening, dat de pers daar niet thuis hoort. Enkele leden wilden zelfs zover gaan het H.B. een ultimatum te laten stellen, dat indien de pers blijft publiceren, de betreffende J.O.V.D.-fractie zal moeten uittreden. Overleg hierover met de C.H. Jongeren en de A.R. Jongeren lijkt gewenst.

G. VAN SCHAGEN

secr.

Exit

De redactie van ons blad heeft de vorige maand het aantal harer leden met één verminderen. Wegens drukke werkzaamheden, zowel in als buiten J.O.V.D.-verband, vond Jacques Linssen het niet langer verantwoord om van dit college deel uit te maken. Wij zien hem node gaan, want alleen al door het feit, dat hij als redactielid er voor zorgde, dat er iedere maand artikelen ter redactietafel verschenen, was hij zijn plaats ten volle waard. Hij heeft ons echter beloofd, zijn pen geen algehele rust te geven; wat betekent, dat wij ook in de toekomst nog een beroep op zijn medewerking mogen doen. Wij danken Jacques Linssen voor de werkzaamheden, die hij gedurende de opbouw-periode van „De Driemaster” voor ons blad heeft willen verrichten. De band tussen hem en ons blad zal geenszins verbroken worden. Als voorzitter der J.O.V.D. zal hij voldoende op de hoogte blijven van de omzwervingen van ons scheepje. Zijn plaats is nog niet door een ander ingenomen. Het hoofdbestuur heeft n.l. besloten, deze functie slechts te laten vervullen door iemand, die met terdaad blijk heeft gegeven, dat het lot van „De Driemaster” hem ter harte gaat. Moge deze persoon spoedig worden gevonden!

Derde Jaargang

De kop van dit nummer van ons maandblad is gesierd met het epitheton: 3e jaargang, no. 1. Er is heel wat werk verzet moeten worden, om het mogelijk te maken dit te laten afdrucken. Of dacht U, dat het papier, waarop „De Driemaster” wordt gedrukt, toevallig buiten de recente prijsverhogingen van papier (druk- en exploitatiekosten) is komen te vallen?

Mogelijk dacht U ook, dat de redactie elke maand begraven wordt onder een lawine van ingezonden artikelen, en zij niet weet, welke copy het eerst aan de openbaarheid prijs te geven! De derde mogelijkheid is, dat men van mening is, dat alle leden hun uiterste best doen, abonnementen aan te brengen, waardoor de financiële basis van ons blad niets te wensen overlaat.

Bij alle drie dezer gedachten hebt U het aan het verkeerde eind. Ook onze papier-, druk- en exploitatiekosten zijn gestegen, de copy komt niet in overvloed binnenzweven en slechts weinig leden brengen een abonnement aan. Toch wordt de uitgave doorgezet, onversaagd. De verhoging der papierprijs en overige kosten hebben wij te accepteren. Op vergaderingen en bijeenkomsten worden de leden opgewekt hun schrijftalenten te ontdekken, en de resultaten aan de redactie mede te delen. Soms valt dit resultaat mee!

Ook laten wij nooit na bij de leden aan te dringen op abonnementenverwerving. Maar dit schijnt een moeilijke opgave! Toch zal ons abonnementenaantal nog minimaal met een 500-tal opgevoerd dienen te worden. 't Is maar, dat de leden dit weten! En als U er op uit gaat om abonné's te winnen, kunt U er rustig bijzeggen, dat wij onze prijs handhaven op f 2.— per jaar. Wij rekenen op aller medewerking! Uitgever en redactie geven aan het blad hun beste krachten. Van daar: derde jaargang nummer één.

Jongeren ontmoeten elkaar

Alle leden zullen er van op de hoogte zijn, dat de J.O.V.D. één der vier politieke jongeren-organisaties is, die

tezamen de Politieke Jongeren Contact Raad vormen. Met de „Nieuwe Koers”, de Federatie van C.H. Jongeregroepen en de J.O. in de K.V.P., werkt de J.O.V.D. samen in deze Raad om te komen tot een beter begrip van en voor elkaars standpunt en om gezamenlijk die problemen te bespreken, die door hun aard zich er toe lenen objectief benaderd te worden door elke organisatie.

De bij de plechtige installatie van de Raad uitgesproken redevoeringen zijn nu in druk verschenen en onder de titel „Jongeren ontmoeten elkaar” in brochurevorm uitgegeven. Na een inleidend woord van de heer Meester, secretaris der P.J.C.R., treft men er in aan het openingswoord van voorzitter Buddingh, en de speeches van minister In 't Veld, en de Kamerleden drs. H. A. Korthals en B. Verhoeven. Wij zouden wensen, dat ieder lid kennis nam van wat deze ouderen ons, jongeren, te zeggen hebben. Want over de hoofden der Raadsleden heen, deden zij een beroep op heel jong Nederland om zich te bezinnen op het wereldgebeuren en op de plaats, die de jongeren in dit gebeuren dienen in te nemen.

Dat deze brochure ook elders met warmte is ontvangen, moge b.v. blijken uit de lange beschouwing, die het weekblad „Vrijheid en Democratie” aan haar inhoud wijdde.

De prijs van de brochure is f 0.25 en zij is verkrijgbaar bij het Algemeen Secretariaat (te betalen met postzegels of door storting op postrekening no. 6775). Gaarne zouden wij zien, dat elke afdeling een behoorlijk aantal exemplaren bestelde van deze brochure en er bij haar leden op aandrang, zich te verrijken met deze lectuur. Want deze brochure dient gelezen te worden.

Zomerkamp

Voor de kampcommissie is de winterperiode de beste tijd om haar gedachten te ordenen over het aanstaande J.O.V.D.-zomerkamp. Op de vergadering, die deze commissie kortgeleden hield, zijn dan ook spijkers met koppen geslagen. Onder voorzitterschap van Henk Olivier (A'dam) ging de commissie na waar het kamp het beste gehouden zou kunnen worden, welke datum het geschiktst was, hoe het kamp zou moeten worden ingericht en welk programma onze leden zal worden geboden. Deze opsomming lijkt zeer eenvoudig, maar om alles goed te regelen, moeten tientallen brieven worden verzonden.

Natuurlijk is er de ervaring van het vorige jaar, zodat steeds daarnaar kan worden teruggegrepen. Vast staat reeds, dat dit jaar een grotere kampplaats zal worden gehuurd, omdat op een veel groter aantal deelnemers wordt gerekend dan verleden jaar. De J.O.V.D.-leden, die het vorige kamp bezochten, hebben n.l. voor ons kamp de best mogelijke propaganda gevoerd, zonder zich daar zelf van bewust te zijn. Hun enthousiaste verhalen hebben al velen doen besluiten, dit jaar ook van de partij te zijn. De vermoedelijke datum, waarop het zomerkamp-1951 zal worden gehouden, is: 14—21 Juli. Noteer dus reeds deze datum! Wij zullen zo spoedig mogelijk melden, of deze week ook

NIEUWE AFDELINGS-SECRETARIATEN.

Den Haag: J. T. van Dorp, J. P. Coenstraat 21.

Hoekse Waard: A. van Dijk, Oostdijk 162, Oud-Beijerland.

Bassum: Mej. R. Suurenbroek, Vondellaan 4.

Meppel o.o.: Mej. F. Zandstra, Broekhuizen, Ruinerwold.

definitief voor het kamp zal worden gereserveerd.

Ieder, die naar aanleiding van het aanstaande zomerkamp suggesties naar voren wil brengen, of opmerkingen wenst te maken, wordt verzocht te schrijven aan: H. Olivier, 1e Oosterparkstraat 238-I, A'dam-O.

Initiatief

In het vorige nummer van „De Driemaster” is uitvoerig geschreven over het zozeer geslaagde propaganda-weekend te Appelscha. Het gold hier één onzer oudste afdelingen, die tot de organisatie van deze conferentie het initiatief had genomen. Een initiatief, dat naar onze overtuiging spoedig navolging verdient.

Maar niet in elke streek verheugen wij ons in het gelukkige bezit van een afdeling, die de organisatie op zich kan en wenst te nemen. Denken wij b.v. aan Twente. De J.O.V.D. heeft hier geen enkele afdeling, geen enkele kern, geen enkel lid. En toch houden wij ons er van verzekerd, dat wanneer eenmaal ook daar de vlag der J.O.V.D. is geplant, de toeloop van leden de oprichting van een viertal afdelingen zal rechtvaardigen. Gelderland en Oostelijk Zuid-Holland zijn weer andere districten, waarop onze propaganda zich zal dienen te richten.

Natuurlijk is het hoofdbestuur niet blind voor deze „open plekken” op de J.O.V.D.-landkaart en zijn streven is er dan ook op gericht, met deze streken zoveel mogelijk contacten te leggen. Maar een beetje hulp, speciaal van „de kant der ouderen”, is geen overbodige luxe. Wie wenst ons te helpen bij onze pogingen de jongeren te winnen voor de liberale gedachte, te helpen bij onze taak, de liberale beginselen onder de jongeren van Nederland te verbreiden en te versterken?

Het eerste initiatief is in alle opzichten geslaagd; wij wachten op het tweede.

G. v. S.

Van de boekenplank

Tijdens een bijeenkomst op 23 October j.l. in de Ridderzaal, georganiseerd door de Vereniging voor Internationale Rechtsorde aan de vooravond van de dag der Verenigde Naties, hield de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, Mr. N. S. Blom, een rede, welke nu door de Ned. Inlichtingendienst voor de Verenigde Naties in druk is uitgegeven.

In deze brochure van 16 grote pagina's, geeft de staatssecretaris eerst een overzicht van de totstandkoming van het Handvest van de Verenigde Naties en het aandeel van Nederland hierin. De schrijver wijst op de taak van de veiligheidsraad en de verplichtingen, die het lidmaatschap hiervan voor ons land thans meebrengt.

Mr. Blom wijst ook nog op de noodzaak om, wil de heer Von Balluseck, die Nederland in de Raad zal vertegenwoordigen, werkelijk de woordvoerder van het Nederlandse volk zijn de belangstelling hier te lande voor de V.N. te stimuleren.

Wij bevelen de lezing van deze brochure gaarne aan. Ieder, die belang stelt in de internationale politiek, vindt hier iets van zijn gading. Ook onze kaderleden zullen goed doen zich deze brochure aan te schaffen; goede stof voor inleidingen en speeches.

Exemplaren van deze uitgave zijn verkrijgbaar tegen f 0.10 (aan postzegels) bij de Ned. Inlichtingendienst voor de V.N., Oranjestraat 4, Den Haag.

RED.

Landelijk J.O.V.D.-weekend

17/18 Maart a.s.

Na de geslaagde weekends in 1950 vond het Hoofdbestuur, dat ook dit jaar enige weekendconferenties niet op het programma mochten ontbreken. Het eerste hiervan vindt plaats op 17 en 18 Maart a.s. in de Jeugdherberg „Kralingen” te Rotterdam. Aanvang: Zaterdag om ca. 5 uur. Sluiting: Zondag na het avondeten.

Het Hoofdbestuur is druk in de weer om voor deze dagen een gevarieerd programma op te stellen. We kunnen reeds mededelen dat Zondagmorgen vergaderingen zullen worden gehouden van de afdelingsvoorzitters en van de commissie voor Europees federalisme.

De Jeugdherberg is gelegen in de onmiddellijke nabijheid van het Kralingse Bos. Natuurlijkhebbers en wandelaars komen dus ruimschoots aan hun trek.

Ruim 100 leden kunnen wij in dit conferentie-oord bergen. Wij rekenen dus op een grote inschrijving. De kosten bedragen f 4,— p.p. Onderhandelingen over de reiskosten worden door onze penningmeester gaarne gevoerd. In het volgend nummer geven wij U alle bijzonderheden over het weekend. U kunt zich echter reeds nu als deelnemer laten noteren bij Uw afdelingssecretariaat of rechtstreeks bij het Algemeen Secretariaat, v. Tuyl v. Se-rooskerkenplein 29 I, Amsterdam-Z. Secr.

Districtsdag te Groningen

op 24 Februari a.s.

Na de geslaagde conferentie te Appelscha is de afdeling Groningen met een nieuw initiatief naar voren gekomen.

Op Zaterdag 24 Februari a.s. belegt de afdeling een congres voor de drie Noordelijke provincies, op welke bijeenkomst dan tevens het J.O.V.D.-district Groningen-Friesland-Drente zal worden opgericht.

Het congres vindt plaats in Restaurant „de Oude Ieet”, Heerestraat, Groningen. Aanvan 3.30 uur n.m. Spreker is de heer H. D. Louwes, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal. Het onderwerp luidt: „Onze democratie, een verkregen, doch bedreigd goed”.

Een gezamenlijke koffiemaaltijd en een gevarieerd avondprogramma (met een heuse band) vormen de andere hoogtepunten van deze grootse bijeenkomst.

Alle leden der drie Noordelijke provincies geven natuurlijk 24 Februari acte de présence te Groningen. Maar niet alleen leden zijn welkom, doch ook alle belangstellende jongeren. Want onze hoop is tevens gevestigd op enkele nieuwe afdelingen. Meldt U dus spoedig aan (en wel vóór 10 Februari a.s.) bij het secretariaat van de afdeling Groningen der J.O.V.D.: de heer T. de Vries, Mr. de Sitterstraat 13 A, Groningen.

Wij zijn er van overtuigd, dat U van Uw komst naar dit congres geen spijt zult hebben.

AFDELINGEN WEREN ZICH

Dordrecht en Meppel wijzen de weg

DORDRECHT Grote feestavond

Na enkele lange voorbereidende bestuursvergaderingen brak tenslotte op 16 December j.l., de Zaterdag, waarop de afdeling Dordrecht haar grote feestbijeenkomst hield, de grote dag aan. Zo langzamerhand was alles in orde. Sprekers hadden toegezegd — goochelaar stond met zijn koffertje gereed — prijzen voor de verloting waren binnengestroomd — logiesverdeling was in orde — zaal was met dennengroen en kerstklokken versierd.

De avond kon beginnen. De eerste gasten kwamen reeds binnen. Daarna volgde een telegram uit Oude Tonge van drie mensen, die door het slechte weer helaas verhinderd waren te komen. Naderhand ontvingen we uit Oude Tonge een enthousiaste brief, dat ze dolgraag meer van de J.O.V.D. wilden horen. (Wie weet, in de toekomst daar een nieuwe afdeling!) Inmiddels waren de autobussen uit Rotterdam (en Vlaardingen), Slie-drecht en Gorcum, voorbereiden, met welks inhoud de zaal aardig werd gevuld.

Ook andere afdelingen lieten niet verstek gaan. Amsterdam, Groningen, Utrecht en Den Haag waren met enige van haar bestuursleden vertegenwoordigd.

Na opening door Dordrechts voorzitter, Bas Visser, nam de landelijke voorzitter, J. Linssen, het woord en vertelde het een en ander over doel en streven der J.O.V.D., uitgaande van onze beginselverklaring, die kan worden samengevat in de begrippen: Vrijheid, Verdraagzaamheid, Verantwoordelijkheid en Sociale Gerechtigheid. Het was volgens hem de eerste keer in de geschiedenis der J.O.V.D., dat J.O.V.D. en V.V.D. in één bijeenkomst samenkwamen.

De heer G. Ritmeester, oud-burgemeester van Den Helder en lid der Tweede Kamer, die op zijn verzoek pas de tweede spreekbeurt vervullen wilde, richtte zich nu tot de aanwezigen, nadat de heer J. L. Hazelaar, voorzitter van de afdeling Dordrecht der V.V.D., hem ingeleid had.

Gloedvol betoog

In een gloedvol betoog ontwikkelde deze de beginselen van de democratie. Voorts tekende spreker de situatie voor de jongeren in ons land als allesbehalve rooskleurig en wees op het ontstellende tekort aan woningen en woonruimte. Ten aanzien van het industrialisatieproces, merkte spreker op, dat de Nederlandse arbeider nog steeds zijn productiviteit van voor de oorlog niet heeft bereikt. Het percentage bedraagt nog steeds 93 pct., in tegenstelling met landen als Engeland en Amerika, waar percentages van 135 en zelfs 200 geregistreerd staan. Tengevolge hiervan krimpt de export steeds meer en stijgt de schuld onrustbarend. We moeten zorgen, aldus spreker, dat deze situatie niet langer geprolongeerd wordt, maar dat we, via de verkiezingen duidelijk onze wil kenbaar maken. Tot slot deed de heer Ritmeester een beroep op de jongeren in de volgende slotzin: „Wij ouderen dragen de fakkel van de vrijheid, we klimmen en komen op de hoogte en overzien het mooie vaderland, met blinkende duinen, grazige weiden, groene bossen, het mooie vee; het land, dat zo welvarend geweest is en buiten onze wil verarmd, moeten we weer omhoog werken. Het is jullie

taak, die brandende fakkel, die nog door ons gedragen wordt, over te nemen en steeds hoger te dragen, zodat ons vaderland weer een goede toekomst tegemoet gaat.”

Onze aandacht werd nu in geheel andere banen geleid. De goochelaar Mr. Berry maakte een parapluie van zakdoeken, haalde overal uit de lucht brandende sigaretten en deed een briefje van 25 gulden verdwijnen (maar bracht het ook gelukkig weer aan de eigenaar terug).

Tijdens een gezellig dansje, dat weer veel te vlug afgelopen was, kwam nog een verloting aan de orde, waarbij enkele mensen veel prijzen en anderen geen enkele in de wacht sleepten. De opkomst naar deze bijeenkomst ging onze verwachting verre te boven. Ruim 170 personen hebben wij geteld, en dat is voor de afdeling een groot succes, zoals trouwens de hele avond een succes was en als voorbeeld moge dienen voor vele andere afdelingen. Financieel is de afdeling er zelfs nog wat op vooruitgegaan (dank zij de gulle lootjeskopers). Ook het ledenaantal mocht zich in een stijging verheugen. S. B.

MEPPEL

Oprichtingsvergadering een succes!

De afdeling „Meppel en Omstreken” hield op 6 Januari j.l. haar officiële oprichtingsvergadering. Toen het „Drents kwartiertje” was verstreken, waren er ruim 70 jongeren in de zaal! Onder de vele aanwezigen merkten we o.a. op de heer A. H. J. Odding, voorzitter van de V.V.D. afdeling Meppel, alsmede mej. O. Kuipers, hoofdbestuurslid der J.O.V.D.

De voorzitter van de afdeling Groningen, het hoofdbestuurslid K. van Dijk, sprak op deze avond over „de J.O.V.D. en de taak die zij zich stelt.” Spreker zette eerst het doel van het verenigingsleven in het algemeen uiteen om vervolgens één en ander te vertellen over de beginselen en het praktische werk der J.O.V.D.

Hierna werd het woord gegeven aan de heer Odding, die zijn voldoening uitsprak over de goede opkomst en er op wees, dat de leden nu hun volledige medewerking behoorden te verlenen aan het bestuur, wiens taak in de komende tijd moeilijk zal zijn. „Een nog zo goed generaal zal, wanneer zijn soldaten zich niet volledig geven in de strijd, niets kunnen uitrichten.” De leden moeten dus actief achter het bestuur staan.

Nadat de heer Van Dijk nog enkele vragenstellers had beantwoord, werd bij acclamatie het volgende voorlopige bestuur, dat tot de maand October '51 zitting zal nemen, verkozen: L. Stapel (de Wijk), voorz.; mej. F. Zandstra (Ruinerwold), secr.; R. J. Brouwer (R'wold), penningm.; A. de Roo (Meppel) en J. L. Nijzingh (de Wijk), leden.

De nieuwe afdeling heeft met deze bijeenkomst een goede start gemaakt. Niet minder dan 42 leden konden op deze eerste avond worden geboekt! Dat geeft moed en vertrouwen voor de toekomst van onze J.O.V.D. In Noord-Nederland is men op het ogenblik zeer actief werkzaam en het zou ons verwonderen, als er niet nog meer afdelingen worden opgericht. Het succes van Meppel zal daarbij aanstekelijk werken. Moge het de afdeling Meppel e.o., de jongste J.O.V.D.-spruit, in alle opzichten goed gaan.

DEN HAAG

Vervoersvraagstukken

Op 18 December was er ten huize van de voorzitter een bijeenkomst, waar de heer dr. Kuiler sprak over de verhouding Overheid—Verkeer.

Het is ons wel duidelijk gebleken, hoe in Nederland het vervoersapparaat is onderworpen aan de Staatsdwang en welke onbillijke toestanden er op dit gebied heersen. De overheid behoort in wezen niet meer te hebben dan een ontsluitende functie, zoals b.v. in de N.O.-Polder. Spreker gaf verder theoretische bijzonderheden en wees op het geringe verband tussen de tarieven en de kostprijs.

Het bleek wel, hoe bevoorrecht de spoorwegen worden en hoe met name binnenvaart in een moeilijke positie gedrongen wordt. In het verkeerswezen heerst een verkapt nationalisatie.

Aan het slot van de avond kwamen er vele vragen los, maar dr. Kuiler wist deze alle resoluut en overtuigend te beantwoorden.

Op 12 Januari werd in de Oude Raadszaal weer een zitting gehouden van het Haagse Jongeren Parlement. Aan de orde was ditmaal: „Rechten van de Mens”.

De heer F. Rietveld, oud-voorzitter van de afdeling, is nu benoemd tot adviseur der afdeling.

GRONINGEN

In a nutshell

De afdeling Groningen hield weer enkele huisbijeenkomsten, waarbij de opkomst zeer bevredigend was. Op 18 Januari sprak voor de afdeling in Restaurant Kersthoff de heer G. W. Comello over „De ontwikkeling van het socialisme in Nederland”.

Op 13 Januari was er een feestelijke bestuursvergadering (met de secretaris als feestvarken). Wat de afdeling in Februari van plan is, kunt U elders in dit nummer aantreffen.

AMSTERDAM

De afdeling Amsterdam is met wat nieuws uit de bus gekomen en is begonnen aan nummer één van een reeks instuifavonden, op Donderdag 11 Januari. In een zaaltje van het voormalige Haarlemmermeerstation stoven de enthousiaste J.O.V.D.'ers en hun introducés binnen om er te briden, pingpongen, sjoelbakken en om er te praten, vooral te praten.

Het is namelijk de bedoeling, dat op deze instuifavonden onder een vriendschappelijk gesprek en een gezellig spel met geheide J.O.V.D.'ers, belangstellenden, vrienden en vriendinnen, kennis maken met de waardevolle beginselen en de goede sfeer van de J.O.V.D.

De eerste instuifavond was heel gezellig en wij verwachten niet anders dan nog meer belangstelling op de volgende instuiven, die op 25 Januari, 8 en 22 Februari, gehouden zullen worden.

Op 16 Januari sprak de 2e voorzitter van het N.V.V., de heer J. G. Suurhoff, over „Stakingsrecht en de huidige taak van de vakbeweging”. In de volgende „Driemaster” komen wij hierop terug. Om zich op de lezing van de heer Suurhoff voor te bereiden, luisterden de Amsterdammers op 9 Januari in de gastvrije woning van Lucas Oosterveld naar een inleiding van de Amsterdamse afdelingsvoorzitter over Karl Marx.

VLAARDINGEN

Boerenbruiloft

De afdeling Vlaardingen had de afgelopen tijd enkele goede bijeenkomsten. De heer de Groot, oud-raadslid te Rotterdam, hield een inleiding over middenstandsproblemen. Uitgenodigde „ouderen” lieten deze avond echter onbenut voorbijgaan!

Het lid, P. van Berkel, besprak het boek van Thys Booy, over „West-Europese Jeugd”. Deze bijeenkomst werd, op één uitzondering na, alleen door personen van het mannelijk geslacht bezocht, zodat in de discussies de kijk op onze hedendaagse jeugd wat eenzijdig uitviel.

De laatste en zeker de interessantste lezing van 1950 was die van ds. Unbeek, die de Existentie-philosophie behandelde. Het was een „zware” avond, maar geweldig boeiend. De afdeling hoopt deze spreker dit jaar nogmaals te mogen ontvangen.

Begin Januari hield de heer Boehlé, directeur van het weeshuis, een causerie.

Een groep van acht Vlaardingens was op 16 December de gast van de afdeling Dordrecht, op haar grote feestavond. De secretaresse der afdeling schrijft dat dit feest haar, na de inleidingen, deed denken aan een boerenbruiloft. Inderdaad wekten zaal, podium en versiering hier enige herinnering aan op. Maar geef ons maar méér van deze „J.O.V.D.-boerenbruiloften”!

We hopen alle Vlaardingens op 17 en 18 Maart op ons landelijk weekend te Rotterdam te zien. Tot op heden leefde de afdeling een weinig in het (zelf-verkozen?) isolement. In Maart de kans om hier uit te breken!

CACAO DE ZAAAN

de fijnste

de krachtigste

de geurigste

**N.V. Oliefabrieken
T. DUYVIS Jz.**

Koog aan de Zaan

•
Plantaardige oliën

•
Slaolie

•
Salata

•
Chocoladepasta

N.V. Ned. Caoutchouc- en
Gutta-Perchafabriek

voorheen **Bakker & Zoon**

RIDDERKERK

—
*Technische
Rubberartikelen*

**THOMASSEN & DRIJVER
DEVENTER**

voor:

Blikverpakking voor de Conservenindustrie

Rondcartonnages

Patentsluitingen voor glasverpakking

**DE ROTTERDAMSCH
DROOGDOK MIJ. N.V.**

**H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.**

ALMELO

Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

Onsbijkoek

Biscuit

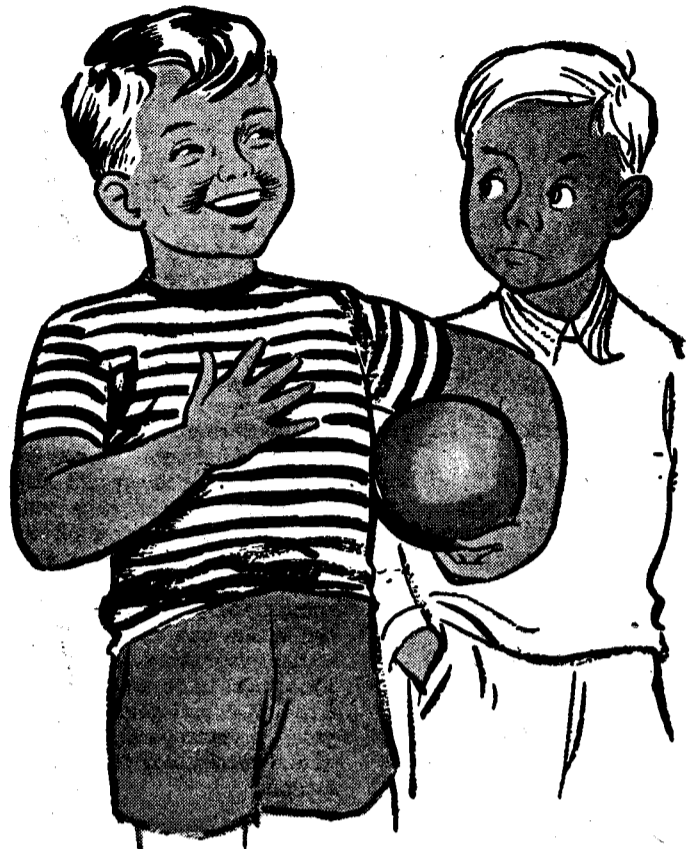

Chocolade

Biscuits

Verkade

VERKADE HANDHAAPT KWALITEIT

Ik eet er wel vijf...

Ja, als er maar heerlijke *Stroja* chocoladevlokken op de boterham zijn, dan is het bord leeg voordat U er erg in hebt.

Stroja vlokken worden bereid uit pure chocolade, zijn voedzaam en gezond.

Geef Uw kinderen *Stroja* op de boterham... ze vinden het een tractatie. Neem zelf ook een boterham met *Stroja* chocoladevlokken!

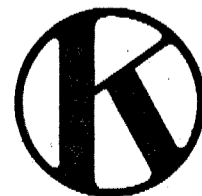
Prijs per carton 95 ct.

*Handig! Druk op het ovaal
aan de zijkant van de ver-
pakking en U kunt de Stroja
er zo uitschudden!*

KONINKLIJKE CACAO- EN CHOCOLADE FABRIEKEN
DE ERVE H. DE JONG A2 1790
WORMERVEER

Linoleum Krommenie

DE ECONOMISCHE VLOERBEDEKKING

RADIO EN LUISTERAARS

Er is over radio heel wat geschreven. De Nederlandse Radio Unie beschikt over een bibliotheek met een groot aantal titels, allemaal over radio. Maar het is opmerkelijk, dat praktisch al deze boeken de technische kant van de radio behandelen. Wat de Nederlandse boekerij over radio betreft, is men geneigd zich af te vragen, of er in ons land dan helemaal geen belangstelling bestaat voor die andere kant van de radio, die toch minstens even belangrijk is: de culturele en pedagogische waarde van de radio-omroep als publiciteitsmiddel.

Er is iets over geschreven, ja. We hebben het interessante boek van dr. E. D. Spelberg, „Een Radiogemeente” en het eerste deel van „Radio en Publiek in Nederland” van dr. J. de Boer, meer een geschiedenis van ons omroepbestel. Dan is er nog het boek van dr. Enserinck, en daarmee is het uit.

Over radio-wetgeving.

En dat toch, terwijl onze omroep zich wel degelijk bewust is van zijn verschillende functies, terwijl de Nederlandse omroep zeker niet onder doet voor het buitenland wat betreft nieuwsverzorging, uitzendingen van religieuze en politieke aard, schoolradio, en — last but not least — het verstrooiings-element. Al deze stromingen kent onze omroep, alle omroepverenigingen passen ze toe, maar..... zonder dat er ooit een peiling van luisteraars heeft plaatsgehad.

Wij kennen in Nederland niet het „research”-werk, dat landen als Amerika en Engeland kennen. Onze omroep experimenteert zonder een gefundeerd inzicht te hebben in de klankbodem van al zijn programma's, de luisteraars.

Hoe anders is dit in Engeland en Amerika! In Engeland heeft de B.B.C. een research-instituut, dat er voor zorgt, dat dagelijks 3000 mensen worden ondervraagd op hun luistergewoonten; verder is er het „Listening Panel”, waartoe ook plm. 3000 mensen behoren, die twee maal per week hun klachten of adhaesiebetuigingen doorgeven aan dit instituut. In Amerika bestaan verschillende instituten, die zich op alle mogelijke manieren bezighouden met „the listener's behaviour”. Ook aan de universiteiten in de U.S.A. en Canada bestaat een levendige belangstelling voor deze nog jonge takken van wetenschap. Veel publicaties op dit gebied komen van de personen van de Chicago- of Ohio State University.

Engeland en Amerika gaan ons dus vóór op dit gebied, en ofschoon ook reeds in 1938 een hooggeplaatst functionaris van de Radio Diffusion Française er op een congres van de „Ecole libre des Sciences politiques” op wees, dat radio kón zijn, en soms zelfs reeds was „une forme de dictature et parfois même de tyrannie”, in de staten op het Europese continent is tot nu toe praktisch geen researchwerk verricht, dat wetenschappelijk verantwoord en/of verwerkt is.

Toch is dit van het grootste belang; de uitspraak van de Franse functionaris geeft het gevaar van de radio, en daarmee het gewicht van een onderzoek naar luistergewoonten reeds aan. Voor wie de „dictatuur van de radio” een overdreven voorstelling of waandenkbeeld schijnt, zij herinnerd aan de Duitse Nazi-radio met vriendelijke vrienden als Göbbels!! En.....

is ook de Nederlandse omroep niet door verschillende geestelijke stromingen in beslag genomen voordat een luisteronderzoek mogelijk was?

De radio kan echter ook, mits juist afgestemd, mits goed gepland (varend op een kompas als dat van de B.B.C.), een enorme bijdrage leveren tot de volksoontwikkeling. Dát is weer het grote voordeel van die apparatuur, die één man in staat stelt om tegelijk vele duizenden in hun huiskamers te bereiken. Die duizenden zijn juist daar het meest ontvankelijk voor allerlei indrukken, tenzij..... de radio uitsluitend voor verstrooiing wordt gebruikt!

Legt de radio, zoals bij voorbeeld in de U.S.A. het zwaartepunt in „entertainment” dan wordt dit massacommunicatiemiddel een prachtmiddel om datgene op de vlucht te jagen, waar we zo'n grote behoefte aan hebben: de gedachte,..... la pensée.....

Dit Amerika werden uit luisteronderzoeken aardige gegevens bekend. Prof. Lazarsfeld (Chicago) onderscheidt 3 grote groepen luisteraars; de „fan's”, die zo'n beetje de hele dag luisteren, wier eerste werk na thuiskomst het is de radio aan te zetten, de normale of gemiddelde luisteraar, en diegenen die hun programma's zorgvuldig uitkiezen en meestal niet meer dan 1 à 1½ uur per dag luisteren.

De eerste groep, de „fan's”, is de meest enthousiaste, heeft de minste critiek, en vindt het ontwikkelings-element vooral en bij uitstek in de „quizz”, plm. hersengymnastiek. Meestal hebben ze een grote voorkeur voor „entertainment” en onder de minder ontwikkelde bestaat ook een zekere voorkeur voor religieuze programma's.

Het andere uiterste is de derde groep. Deze luistert het liefst naar klassieke muziek en discussies over actuele problemen, de zgn. „fora”. Nieuws- en sportuitzendingen vertonen altijd grote toppen in luisterdichtheid; deze twee genre's schijnen de indeling in groepen te doorkruisen.

In het algemeen, aldus Prof. Lazarsfeld, kan men gerust zeggen, dat er in Amerika nog miljoenen zijn, die de uitzendingen op hoger niveau wensen; deze miljoenen verwachten meer van de radio dan zij biedt. Maar slechts weinigen geven spontaan critiek.

Het enthousiasme van de „fan's” enerzijds, de kritische gezindheid van de derde groep anderzijds, levert voor de programma-samensteller een vicieuze cirkel op, want hij wil niet alleen zoveel mogelijk tevreden luisteraars, maar ook programma's op zo hoog mogelijk peil. Researchwerk is hem hier een kompas, en helpt hem in veel gevallen uit de impasse.

Zeker, uit een „Publieke Opinie”-onderzoek (N.I.P.O.) hebben we hier eens gehoord, dat 75 % van de Nederlandse luisteraars Dinsdagsavonds thuis zou blijven, maar een dergelijke steekproef zegt ons niet veel, al wijst het heel misschien in de richting van een voorkeur voor „entertainment”. Maar in Nederland zegt dat des te minder, omdat de Nederlandse omroep door zijn gespletenheid uiteraard veel aan ontwikkeling en propaganda (!) doet en daardoor het verlanen naar verstrooiing bevordert.

Met de hiernaast afgedrukte enquête hoopt „De Driemaster” wat pionierswerk te verrichten. Aan de lezers is het, dit pionierswerk te doen slagen.

Het is een algemeen bekend verschijnsel, dat in de regel slechts 10 % van de formulieren binnenkomt, zoals ook slechts 10 % van het aantal stemmen, uitgebracht op een politieke partij, in de regel afkomstig is van leden van die partij.

Wij verwachten echter dat dit voor de lezers van „De Driemaster” niet waar is, en wij hopen, dat ieder de gestelde vragen naar vermogen zal willen beantwoorden. Zelfs hopen wij mensen te vinden, die bereid zijn deze vragen aan 10 of meer mensen voor te leggen. Voor twee inzenders (nl. diegene, die de meeste formulieren inzendt, en diegene, die de enquête het beste invult), worden twee boeken à f 7,50 beschikbaar gesteld.

Bijgaand plaatsen wij een artikel en bijbehorend enquête-formulier, waarvoor wij de welwillende belangstelling vragen van onze leden en abonné's. Werkt U er allen aan mede de enquête te doen slagen. De beoordelingscommissie bestaat uit de heren Stempfer, v. Schagen en v. Dijk. Deze laatste, zelf werkzaam in het omroepbedrijf, zal in een der volgende nummers uitvoerig de resultaten van deze enquête bespreken. Red.

Enquête

Beroep/School:

Beroep vader:

Leeftijd: Geslacht:

Woonplaats:

1. Luistert U veel naar de radio?
 - a. zelden of nooit*)
 - b. onregelmatig, in vrije ogenblikken
 1. naar wat zich voordoet
 2. naar uitgezochte programma's
 - c. bijna doorlopend, ook onder huiswerk en eten.
2. Op welk deel van de dag?
 - 's avonds*)
 - in de namiddag
 - vrije dagen/middagen
3. Welke programma's hebben Uw uitgesproken voorkeur?

(in volgorde van waardering in de rubricering v. d. volgende vraag, dus b.v. A., C., J., enz.)
4. Luistert U wel eens naar:
 - a. lezingen en causerieën?
 - b. interviews, reportages?
 - c. sport-uitzendingen?
 - d. boekbesprekingen, discussies?
 - e. schoolradio?
 - f. hersengymnastiek e.d.?
 - g. hoorspelen, vervolghoorspelen?
 - h. klassieke muziek (event. met toelichting)?
 - i. lichte amusementsmuziek?
 - j. kerkdiensten/bijbellezingen?
 - k. streek-uitzendingen?
5. Welke van deze rubrieken zoudt U uitgebreid willen zien?
6. Welke afgeschaft?
7. Gaat U wel eens naar een lezing?
8. Gaat U wel eens naar een concert?
9. Is U wel eens een boek gaan lezen of aanschaffen n.a.v. een radio-bespreking?
10. Luistert U geregeld naar het nieuws?
11. Acht U het radionieuws betrouwbaarder dan Uw dag- of weekblad?
12. Zoekt U Uw programma's op aan de hand van:
 - a. een radiogids?*)
 - b. Uw dagblad?
 - c. of op goed geluk op de schaal van Uw toestel?
13. Ergert U zich wel eens aan Nederlandse programma's?
14. Zo ja, aan welke?
15. Heeft U de indruk, dat de radio bijdraagt tot Uw ontwikkeling?

*) doorhalen wat niet bedoeld wordt.

nzendingen te richten aan:

Alg. secretariaat J.O.V.D., v. Tuyl v. Serooskerkenplein 29
Amsterdam-Z.

N.V. BOELE'S

Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES

Nieuwbouw en reparatie

**Machinefabriek en
Scheepswerf**

van

**P. SMIT Jr. N.V.
ROTTERDAM**

L. SMIT & ZOON

KINDERDIJK

voor

BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEP-
BOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

**ADELAAR-
ZEEPFABRIEKEN**

ADELAAR PRODUCTEN

A H A — Zachte zeep, in de bekende ronde pot
DELTA — Huishoudzeep - dubbel stuk (extra)
ADELAAR — Huishoudzeep - dubbel stuk
DIESEL — Zelfwerkend wasmiddel
ADELAAR — Zeepoeder
ATLAS — Bleekpoeder

ADELAAR — Toiletzeep
ADELAAR — Babyzeep
ADELAAR — Tulpzeep
Holland Beauty Soap

ADELAAR — Scheerzeep
GOEDE PRODUCTEN

ADELAAR ZEEPFABRIEKEN — WORMERVEER

**BLOEMENDAAL
& LAAN N.V.**

WORMERVEER

Rijst, Havermout,
Rijstvlokken,
Mais-flakes

C.V. OLIEFABRIEKEN

„DE TOEKOMST”

WORMERVEER

Veevoerders,
Technische oliën
„Smaragd” Slaolie

BOSMAN

CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK

ROTTERDAM - BRIESELAAAN 45

Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492

SPECIËLITEIT

VLIETUIGONDERDELEN - HULP-
WERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART-
ROESTVRIJ STALEN UITLAATPIJPEN-
LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

**SMIT
SLIKKERVEER**

DYNAMO'S - MOTOREN - INSTALLATIES

VERBOD

voor
alle
doeleinden

PIETER SCHOEN & ZOON N.V.

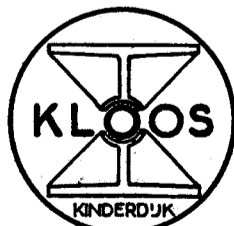
VERF EN VERNISFABRIKANTEN - ZAANDAM - HOLLAND

**HONIG'S
ARTIKELN**

*Serien in
elk serien!*

STAALCONSTRUCTIES

ANNO 1843

SPOORWEGMATERIAAL

**N.V.
Machinefabriek**

IJZER-, STAAL- EN
METAALGIETERIJ

**v.h. Bakker & Co.
RIDDERKERK**

N.V. SCHEEPSWERVEN

„PIET HEIN”

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

**WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT**

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr.
lang. Overdekt droogdok 116x30
meter, geschikt voor het zwaarste
materiaal.

Telefoonnummers Rotterdam
71354. Dordrecht 3774

Het regent
complimentjes
over onze

INDISCHE
RIJSTAFEL

LIDO
AMSTERDAM

RESTAURANT
CAFÉ, BAR

3e Jaargang No. 2

Februari 1951

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN

VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

J.O.V.D.-
weekend
zie pagina 3

Bewapening
zie pagina 3

VRAGEN en ANTWOORDEN

Enige tijd geleden werd aan enkele bekende figuren, die de wereldpolitiek beheersen, de volgende belangrijke vraag voorgelegd: „Wat is naar Uw mening de nuttigste en waardevolste raad (in één woord, één zin, één alinea of meer), die U aan een jongere zoudt willen geven na zijn eindexamen?” Voorwaar, een belangrijke vraag, die werd gesteld aan niet minder belangrijke personen. Het kan daarom nuttig zijn, de antwoorden te publiceren, die onlangs door de New York Times werden afgedrukt.

Dean Acheson, de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken antwoordde: „Je bent op het punt een geestelijke schatkamer binnen te treden, de ware Munt van onze beschaving. Treed met verlangen en animo binnen. Wanneer je haar verlaat, verdraagzaam, met een kritische geest en een gevoel voor maat, zul je de kans waard zijn geweest, die je thans hebt.”

Harold Ickes, de vroegere Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, beantwoordde de vraag met een kort en krachtig: „Wees niet bang.”

Trygve Lie, de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, antwoordde: „Toon begrip voor de Verenigde Naties en steun deze in haar werk om een derde wereldoorlog te voorkomen.”

Generaal George Marshall schreef: „Ernst, onkreukbaarheid en verdraagzaamheid zijn, naar mijn mening, de eerste vereisten, welke met vele andere voor een groot en sterk karakter nodig zijn. Deze aanwijzing, hoe kort ook, is naar mijn mening datgene wat wij allen in ons dagelijks leven in praktijk moeten brengen.”

Vooraf uit de woorden van Acheson en Marshall blijkt wel duidelijk, dat zij bij hun raadgeving het zwaartepunt leggen op karakter en geestelijke vorming. Het kan wellicht op het eerste gezicht vreemd aandoen, dergelijke raadgevingen te horen in een tijd, dat de toekomst van de jongeren over de gehele wereld op lossere schroeven staat ooit te voren. Doch juist omdat wij in een dergelijke tijd leven, zijn de raadgevingen van Acheson en Marshall zo uitermate belangrijk. De geestelijke vrijheid, ernst, onkreukbaarheid en verdraagzaamheid, zullen de noodzakelijke peilers moeten vormen van een maatschappij, waarin het leven werkelijk waard is geleefd te worden.

Wij willen de omstandigheden, waaronder wij op het ogenblik leven, zeker niet dramatiseren, doch het is inmiddels wel duidelijk geworden, dat de tijd waarin wij op het ogenblik leven, verre van rooskleurig is. Toch zullen wij er doorheen moeten en wij zullen er doorkomen ook. Het gaat er slechts om, op welke wijze. Niet door op een lichtzinnige wijze te leven van de ene dag in de andere. Ook niet door zich te laten leiden door een overdreven pessimisme en fatalisme, waardoor elk gezond initiatief tot een verbetering der levensomstandigheden wordt verstikt.

Hier zal nodig zijn, zoals bij zoveel dingen, het bewandelen van de gulden middenweg. Maar tijdens deze wandeling zullen wij bezielde moeten zijn van een ideaal. Een ideaal, waaraan de vorming van ons karakter ten grondslag ligt. Dit ideaal kan ook van politieke aard zijn. Immers de politiek is er om ons idealisme vorm te geven en te realiseren.

Willen wij ons de raadgevingen van de hierboven genoemde grote mannen werkelijk ter harte nemen, dan zullen wij niet kunnen blijven stil-

zitten. De tijd waarin wij op het ogenblik leven, is zwaar en moeilijk, maar daartegenover is zij tevens groots, omdat zij mede aan de levenshouding van de jongeren zeer hoge eisen stelt.

Ook wij in de J.O.V.D. streven naar het bijbrengen en het ontwikkelen van, om met Marshall te spreken: ernst, onkreukbaarheid en verdraagzaamheid. Bovengenoemde uitspraken kunnen ons daarom sterken in de overtuiging, dat wij als J.O.V.D.-ers niet zo maar „een groepje jongeren” vormen, doch dat wij een historische taak hebben te vervullen en te volbrengen. Een taak, waarvan

de ouderen verwachten, dat wij haar tot een goed einde zullen brengen.

Moge deze korte overpeinzing bij de uitspraken van enige grote wereldpolitici er toe bijdragen, dat wij ons werk in de J.O.V.D. naar waarde leren schatten. Moge de zo-even aangehaalde raadgevingen ons sterken in de overtuiging, dat wij op de goede weg zijn en moge dit laatste er toe leiden, dat wij met nog meer overredingskracht de jongeren zullen weten te overtuigen, die de weg naar onze J.O.V.D. nog niet hebben gevonden.

G. St.

Groei...

In het vorige nummer bezag Jacques Linssen de perspectieven der J.O.V.D. voor 1951 en kwam daarbij tot de conclusie, dat er menig lichtpuntje te ontdekken viel in het nog vóór ons liggend programma van activiteiten. Die lichtpunten zijn dan de verschillende nationale conferenties, het zomerkamp, regionale weekends en districts-propaganda-avonden.

Deze bijeenkomsten slechts als lichtpuntjes aan te merken, is wel wat bescheiden. In vele afdelingen wordt immers hard gewerkt en er heerst een geest en een sfeer, die ons met vertrouwen de toekomst tegemoet doet zien. Natuurlijk is het nog niet overal honderd procent. Een enkel bestuur zouden wij gaarne op het hart drukken, wat meer activiteit ten toon te spreiden, ergens anders is het de organisatorische kant van de zaak, die men nog niet voldoende onder de knie heeft en bij een derde afdeling blijken de huisbijeenkomsten slechts weinig aantrekkingskracht uit te oefenen. Dit zijn echter problemen, die met enig overleg gemakkelijk uit de weg zijn te ruimen. Zijn deze obstakels eenmaal opzij gezet, dan valt het ons gemakkelijker nieuwe leden aan te trekken en kan de groei van onze organisatie des te sneller voortgang vinden.

Van die groei moeten wij het hebben. Verschillende hoofdbestuurleden hebben dit begrepen en hun handelen is daarmee in overeenstemming. Met energie hebben zij hun schouders gezet onder het werk der propaganda, dat noodzakelijkerwijs aan de oprichting van afdelingen vooraf dient te gaan. De eerste resultaten van hun arbeid beginnen zich nu af te tekenen. De afdelingen Meppel en Z.O.-Drenthe kwamen ons ledental duchtig versterken en de constituering van afdelingen in Boskoop, Delft, Breda en Nijenrode zal niet lang meer op zich laten wachten. Indien nu ook de bestaande afdelingen het zich tot een taak rekenen hun ledenlijsten uit te breiden, zal de J.O.V.D. spoedig haar niet-op-de-groei-berekende korte broek voor een lange kunnen inwisselen.

Dat is nodig, want in tegenstelling tot menselijke babies, dient een organisatie na een tweekant jaren volwassen te zijn. Op 26 Februari is het twee jaar geleden, dat in Pulchri Studio te Den Haag de J.O.V.D. ten doop werd gehouden in een vergadering, waarvan wij nu rustig kunnen constateren, dat slechts de meest verstokte optimist haar als groots heeft kunnen betitelen. We zijn er sindsdien wel wat op vooruitgegaan met onze

landelijke bijeenkomsten! Waarmee niet gezegd wil zijn, dat ze momenteel reeds de hoogste graad van voortreffelijkheid hebben bereikt. Daar streven wij echter wel naar, en op het nationale weekend op 17 en 18 Maart te Rotterdam zal kunnen blijken, hoever ons streven zich heeft gerealiseerd. Wij hopen, dat met deze conferentie aangetoond zal worden, dat de J.O.V.D. haar derde levensjaar als een volwassene is binnengestapt. Bij deze volwassenheid behoort een groter verantwoordelijkheidsbesef dan men van een minderjarige mag eisen. Niet alleen de bestuursleden en andere functionarissen van onze organisatie dienen zich van deze verantwoordelijkheid bewust te zijn, maar ieder lid. Het lidmaatschap van de J.O.V.D. brengt de plicht mee onze organisatie metterdaad te steunen; te steunen door het op de bres staan voor onze beginselen, door onze bijeenkomsten zoveel als mogelijk is te bezoeken, door leden te winnen en abonnés te werven. Indien ieder lid van deze verantwoordelijkheid doordrongen is, vormen wij een politieke jongerenorganisatie, die hecht is opgebouwd en met kracht en overtuiging aan haar visie uiting kan geven. Het kan de J.O.V.D. slechts sterker maken, sterker in haar standpunten en sterker in haar ledenaantal.

Die lichtpuntjes, waar Jacques over sprak, groeien dan uit tot latende fakkel, die hun vonken overal zullen doen heenspatten. Steeds bredere lagen der Nederlandse jongeren zullen door deze vonkenregen worden beroerd en willen weten waar de vuurhaard is te vinden. Laten wij allen klaarstaan hun de weg te wijzen en te geleiden op hun tocht, want aan de groei der J.O.V.D. zijn wij ons aller medewerking verplicht.

GER VAN SCHAGEN, secr.

Apollo-Paviljoen

APOLLOLAAN 2 AMSTERDAM-Z.

*

**Voortreffelijke keuken
Voortreffelijke bediening
Voortreffelijke muziek**

Bewapeningswedloop en haar gevolgen

BEWAPENING EN KOREA

Drie divisies, vijf divisies, twaalf lichte kruisers! Dat, wat Nederland betreft. Engeland verdubbelt zijn paraatheid. Oorlogseconomie wordt aangekondigd. Begrotingsposten voor defensie verdubbeld, even later verdriedubbeld. De kranten hebben dagelijks koppen, waarin de woorden oorlog en defensie ons tegen schreeuwen. Het is beangstigend, het is treurig, maar waar.

Wij zijn voorstanders van een gezond defensie-apparaat, laten wij dat voorop stellen, maar toch vinden wij al dit defensiegedoe treurig, afschuwelijk. U moet eens proberen U goed en duidelijk en diep te realiseren, wat dit allemaal betekent: de Westelijke mogendheden praktiseren er geen moment aan om Rusland en zijn satellieten aan te vallen en de communistische dreiging in de kiem — die ondertussen al geen kiem meer is — te smoren. Nee, wij gaan ons alleen maar sterk maken, tegenover de eveneens groeiende kracht van totalitarisme. Het betekent, dat wij, om maar bij Nederland te blijven, straks klaar staan met drie of misschien zelfs vijf hele, parate divisies, tot de tanden toe gewapend, en dan gaan we maar wachten, wachten, totdat de „grote” dag komt. En dat kan vijf jaar duren, maar het kan ook vijf en twintig jaar, of vijftig jaar duren. En ondertussen staan wij te wachten, tot de tanden toe gewapend, te wachten. Wij kunnen ons niet voorstellen, dat men in het Westen niet inziet wat voor hopeloze, scheefgetrokken maatschappij hiermee in het leven wordt geroepen. Jaarlijks, ja dagelijks zullen vele miljoenen door dat reusachtige, klaar staande militaire apparaat worden verslonden, worden onttrokken aan de opbouwende krachten van ons volksbestaan. Allemaal voor die wachtende jongens in uniform..... Wachten werkt demoraliserend. Dat is reeds zo, als men een half uur moet wachten, voordat een examen begint, of het spreekuur van een tandarts. Wie zou de demoraliserende werking van wachten over een dertig jaar of zo kunnen schetsen?

Wij lazzen dezer dagen in een nieuwsblad uit het Noorden van ons land een artikel over die twaalf nieuwe onderzeebootjagers voor onze marine. De betreffende journalist schreef daarbij, dat hij hoopte dat deze hun efficiency niet metterdaad zouden hoeven te bewijzen, maar zouden blijven in roest en ouderdom. Hij zei dat netjes, die „provinciale” journalist. Hij bedoelde, dat hij hoopte dat het weggegooid geld zou zijn, dat dat geld voor die oorlogsschepen over de balk gesmeten zou zijn. Wij hopen dat ook, en breken ons hoofd over een dergelijke grote waanzin van de wereld. Zeker, wij moeten een zekere paraatheid hebben, een gezond organisme verdedigt zich altijd. Maar wij moeten ons maatschappijbeeld niet scheef trekken voor een onevenredig grote weermacht. Want dan krijgt dat organisme, dat zich immers verdedigen moet, een raar en rot gezwel en wordt juist minder weerbaar.

Die zekere paraatheid in militaire zin vooropgesteld, moeten wij in de eerste plaats onze democratische beginselen paraat houden. Wij hebben op school altijd geleerd, dat het beschaafde volk het in een oorlog uiteindelijk altijd won, dat een barbaarse bedreiger of invaller tenslotte altijd zwichtte voor de diepere beschaving van de

bedreigde, ja zelfs van de — militair — overwonene. En dat is ook te staven met legio voorbeelden uit de geschiedenis.

In plaats van onze militaire macht te maken tot een licht te infecteren buil, moeten wij ons dus ook in de eerste plaats bezinnen op de beginselen van onze democratische samenleving. In plaats van al dat geld te steken in een onevenredig groot leger, in een onevenredig grote vloot, kunnen wij het veel beter beleggen in een waarlijk **militante democratie**. Wij vinden het verschrikkelijk te moeten zeggen, dat een Russisch soldaat waarschijnlijk beter weet waarvoor hij eventueel zal moeten vechten dan de gemiddelde dienstplichtige soldaat in Nederland. Dat dit zijn oorzaak vindt in volksoplichterij op grote schaal, en dat deze eenvoudige Russische soldaat in zijn ideaal stellig ontgoocheld zal worden, doet hieraan niets af. En dat de Nederlanders in Korea zich blijkbaar zo uitmuntend gedragen, zegt in dit verband ook niets omdat deze vrijwilligers zeker eer door avonturiersgeest dan door idealisme worden gedreven. (Het zou waanzinnig zijn dit te ontkennen, en hen idealisten voor Vrijheid, Christendom en Democratie te noemen. Dat soort (Duitse) heldenverering zij ons verre.)

Twee geheel verschillende artikelen over bewapening en ons defensie-apparaat.
Hoe is Uw mening?

Onlangs zag ik in een bioscoop een film over de oorlog in Korea en op een gegeven moment kwam daar op het witte doek een beeld, dat honderden mensen in de doodstille zaal een rilling over de rug deed lopen. Meer dan duizend Koreaanse babies, die noch een moeder, noch een vader meer hadden en waarvoor niemand meer zorgde, werden op een vliegveld ergens achter het front in Amerikaanse vliegtuigen geladen, welke hen naar Japan zouden evacueren. Het was een raar en onwerkelijk en droevig gezicht, die ruwe soldaten, die daar elk met een tere baby op hun arm liepen en kennelijk méér gewend waren aan een sten-gun in hun stevige knuisten dan aan dit tere hoopje leven, dat aan hun zorgen was toe- vertrouwd. Vrachtwagens vol met deze babies reden aan, die, alsof het Goudse kazen waren, in grote Sky-masters werden overgeladen. Meer dan duizend huilende, spartelende babies, totaal niets begrijpend van alles wat er om hen heen gebeurde, van die ruwe, maar toch vriendelijke mannen-gezichten om hen heen, van het doffe kanongebulder in de verte. Maar zich toch bewust van een onbegrepen ellende.....

We weten allen, hoe groot het leed is, dat de oorlog over Korea gebracht heeft en we hebben allen gelezen van de eindeloze colonnes vluchtelingen, die voor de terugtrekkende V.N.-legers uittrekken, have en goed hebben achtergelaten en een ontbering lijden, die welhaast ongekend is. De voortdurend heen en weer golvende strijd heeft van Korea niet veel meer overgelaten. De steden liggen platge- bombardeerd en uitgebrand, de sa-

Wij missen al deze overwegingen bij de propaganda, die in deze dagen voor de bewapening wordt gevoerd, wij missen maatregelen, die **morele herbewapening** bevorderen, stimuleren, aanpakken. Nee, dat wordt overgelaten aan particulieren en geestelijken, die wij soms zien staan als roependen in de woestijn. Het meest essentiële wordt bij alle propaganda en voorlichting in pers en radio vergeten, op de begroting vergeten.

En al die parate troepen, tot de tanden toe gewapend, missen hun nodige houvast, missen hun concrete ideaal. Men versta ons goed, zij missen niet ieder moreel, niet ieder ideaal, maar wel dat ene concrete ideaal, waarin die Russische jongen „geschoold” is. En dat kan fataal zijn.

Toch zijn onze idealen veel edeler, veel groter dan die van de communisten. Zij zijn groter, maar wij brengen ze niet onder het volk, wij stampen ze er niet in. Het laatste zou even erg zijn als wat in Rusland gebeurt, maar het eerste.....? **Is onze plicht!**

Wij zouden enkele miljoenen van wat wij nu in kanonnen en tanks en oorlogsschepen omzetten, moeten gebruiken voor de volksopvoeding. En het doel van de volksopvoeding, wil zij gehoor vinden, moet concreet zijn. Zo'n concreet doel hebben we: de eenwording van Europa. Wij moeten het Nederlandse volk maken tot voorvechters van het Europees federalisme. Een zeer concreet punt, dat ons volk ook nog uitzicht geeft in het bevolkingsvraagstuk!

Dit alles vereist eensgezindheid, voorlopig nog nationale eensgezindheid. (Red.)

Korea, een onbegrepen waarschuwing?

Voor hen, die nog slapen...

wah's zijn door de op- en terugtrekkende legers vertrappt, rokende puinhopen en eenzame soldatenkruizen zijn het einde.....

In diezelfde filmvoorstelling ging een nieuwe rilling door de zaal, toen even later een formatie tienmotorige B 36 bommenwerpers van de Amerikaanse luchtmacht op het doek verscheen, met grote snelheid langs het lucht- ruim scherend, elk toestel voortge- stuwd door zijn zes duwschroeven en zijn vier straalmotoren. Je wordt er koud van als je die luchtmonsters ziet en als je bedenkt, dat zij in staat zijn met atoombommen elke stad, wáár ook ter wereld uit te roeien. Als je bedenkt, dat óók Rusland met de ontwikkeling van dit soort luchtmonsters bezig is.....

Ook werd in deze film vertoond, hoe in New York koortsachtig wordt ge- werkt aan het op orde brengen van de luchtverdediging. Atoomvrije schuilkeiders worden gebouwd, lucht- wachtposten verrijzen overal, stukken luchtdoelgeschut draaien overal rond- om de stad op hun affuiten, radar- toestellen zoeken onafgebroken het luchtruim af, tweepersoons Lockheed F-94 „all-weather” straaljagers staan op de vliegvelden rond de stad in voortdurende alarm-gereedheid.....

Het is niet mijn bedoeling de dingen donkerder te zien dan zij zijn. Maar laten we toch in vredesnaam de feiten onder ogen durven zien en laten we die slappe houding van „het zal wel loslopen”, of „we kunnen er toch niets aan doen” laten varen. We weten immers allemaal maar veel te goed, dat

Eén — vrij grote — stap willen wij verder gaan: het vereist een nationaal kabinet met een zakelijk programma, een kabinet, waarop wij even hoopten na de informatieve opdracht aan mr. Stikker. Maar dat schijnt niet mogelijk. Zou dan toch de afschuwelijke gemeenplaats waar zijn, dat in Nederland partijbelangen praevaleren? Maar goed..... wij pleiten voor **morele herbewapening**, gepaard aan een evenredige militaire inspanning. Daar ligt voor de J.O.V.D. een groot stuk werk. Ieder J.O.V.D.-er worde een haard, van waar uit zich positieve democratische beginselen verspreiden. Als deze positieve overtuiging het wint, als het Nederlandse volk weer **beziel** is van dat ideaal, dan hoeven wij niets te vrezen, ook niet al hebben we maar twee divisies (Als ze maar paraat zijn!)

Wij moeten werkelijk gaan inzien, dat een topzwaar oorlogsapparaat catastrofaal is, en dat onze kracht ligt in onze overtuiging, sterker nog, in onze bezieling!

K. VAN DIJK.

(Ofschoon wij het met de schrijver van bovenstaand artikel in zeer veel opzichten bepaald oneens zijn, hebben wij toch gemeend zijn zienswijze onverkort te moeten publiceren. Er worden belangrijke punten in aange- roerd, die niet alleen in ons maand- blad nader onder de loupe zouden kunnen worden genomen, doch die uitermate geschikt en belangrijk zijn om op debatavonden een onderwerp van discussie uit te maken. Over de denigerende wijze waarop de schrij- ver zich uitlaat over onze vrijwilligers in Korea, lijkt ons evenwel een ernstig woord van protest op zijn plaats.

Oost- en West-Duitsland o zo gemak- kelijk een Noord- en Zuid-Korea kan worden. We weten allemaal, dat over- al ter wereld de oorlogsproductie weer ten top gedreven wordt. Laatst las ik ergens, dat Amerika thans 700 atoombommen in voorraad zou heb- ben, maar dat er in Korea niet één doel te vinden is, dat het gebruik van deze bom zou rechtvaardigen. In een toekomstoorlog zullen deze doelen echter wél te vinden zijn!

Amerikaanse B 36's hebben onlangs een bezoek gebracht aan Engeland, met de kennelijke bedoeling om te onderzoeken, in hoeverre deze reuzen- vliegtuigen eventueel op Engelse vliegbases gestationneerd kunnen worden. Russische MIG-15's, de beste en snelste straaljagers van de Rode luchtmacht, zijn onlangs in Oost- Duitsland gestationneerd en op vier verschillende vliegvelden rond Berlijn waargenomen.

Wij, hier in Nederland, zitten tussen twee vuren, daar bestaat geen twijfel over. **Het wordt daarom tijd, dat er „lijn” komt in de ontwikkeling van ons defensie-apparaat** en dat, óók al kunnen wij ons alléén niet verdedigen, wij toch in elk geval een flinke bijdrage aan die verdediging trachten te leveren.

Eigenlijk moest iedereen die films over Korea en de B 36 en de lucht- verdediging van New York kunnen zien. Niet omdat het zo leuk is, maar omdat er nog altijd mensen zijn, die slapen en hoognodig moeten worden wakker gemaakt.

HUGO HOOFTMAN.

De blik naar buiten

De dikke winterjas en de wollen wanten en sokken zitten nog behaaglijk in deze tijd van het jaar, maar toch bespeur je, soms, als je 's morgens tegen wind en regen beschermd de deur uitgaat, al vage vleugels van de komende lente. Er is vaak al iets tintelends in de atmosfeer, iets, dat je rechter op en sneller doet lopen, iets, dat je diep doet ademhalen, iets, dat je zegt, dat het voorjaar op komst is. Het is niet iedere dag meer, dat je met tegenzin je raam opent om plichtmatig wat frisse lucht binnen te laten. Nee, vaak al gaat zonder aarzeling het venster wijd open om een stroom opwekkende, prikkelende ochtendlucht te verwelkomen. Na de nacht gaat eerst de blik naar buiten, naar de lucht, die al weer klaar en ver kan zijn, naar de bomen, waarin weer knoppen, heimelijk nog, zwelven, naar de vogels, die hun vleugels weer wijd spreiden op hun reizen tussen hemel en aarde en niet meer kleumen op de daken. En terwijl al dat prille en ongerepte op je toekomt, besef je hoe je het contact met de wijdsheid gemist hebt, weet je dat je, opgesloten in eigen huis, bijna stil bent blijven staan.

Ieder voorjaar weer krijg je een figuurlijke stomp in de ribben, als je voor het eerst na de donkere winterdagen voelt dat allereerste begin van nieuw leven. Dat nieuwe, dat nog vreemde, geeft je energie, wijst je plotseling en helder de weg, die je gaan moet.

Het is niet alleen de natuur, de eeuwige kringloop der seizoenen, die je zo'n opwekkende sensatie doet beleven. Er zijn in het leven vaak momenten, waarin je begrijpt, dat afzondering, dat het sluiten van ogen en oren voor andere dan je eigen dingen en gedachten, stilstand betekent. Die momenten moeten een fikse les zijn, want tenslotte kun je alleen door het kennen van het standpunt van anderen, van andere gedachten dan de jouwe, je eigen mening zuiver bepalen en je eigen ideeën toetsen op hun waarde.

Dat die les door jonge mensen geleerd is en wordt, zeggen de woorden: „Jonge mensen sluiten zich gelukkig niet op in eigen kring”, woorden, die gesproken werden door een oudere, door de heer J. G. Suurhoff, 2e voorzitter van het N.V.V., die er, als inleiding tot een lezing, die hij voor de afdeling Amsterdam hield, zijn genoegen over uitsprak, dat de J.O.V.D. sprekers uitnodigde van buiten de eigen sfeer. A. de M.

Rode bril

Des Woensdagsavonds pleegt de heer (vert) Vermeer voor de V.A.R.A.-microfoon „de dingen van de dag door een rode bril op de korrel te nemen”. Deze uitzending hebben wij nu enige malen beluisterd en we kunnen niet anders zeggen, dan dat deze rode bril de V.A.R.A. en ook de heer Vermeer maar slecht staat en dat zij er hun verschijning niet aantrekkelijker mee maken.

Wij gunnen de heer Vermeer gaarne zijn propagandakwartiertjes in het hedendaagse radiobestel, dat „zo rechtvaardig alle stromingen in ons land aan het woord doet komen”. De V.A.R.A. is vrij in het engageren van haar medewerkers, daar niet van, maar wij betwijfelen of de heer Vermeer vrij is in het kiezen van zijn teksten. Hieraan zijn grenzen gesteld, grenzen van (journalistiek) fatsoen en grenzen van gepastheid. Deze grenzen nu worden o.i. door de heer Vermeer menigmaal overschre-

den, waaruit dus te concluderen valt dat zijn teksten menigmaal onfatsoenlijk en ongepast zijn. Zijn insinuaties aan het adres van personen en periodieken kunnen door betrokkenen niet worden tegengesproken of rechtgezet, omdat de zo rechtvaardige verdeling van zendtijd hen daartoe niet in staat stelt. Het is dus voor de heer Vermeer zeer gemakkelijk allerlei beweringen uit te spreken die sterk tendentius zijn en met objectiviteit weinig van doen hebben.

Propaganda kan een nuttige functie vervullen. Maar het vertellen van halve waarheden en het citeren van uit hunverband gerukte kranten-alinea's, vormen een volksvoorlichting van de slechtste soort. Weldenkende mensen zullen zeker de knop van hun radio-toestel weten te vinden, om dit socialistische Kamerlid denkbeeldig het zwijgen op te leggen.

Om echter het hele volk voor deze rode brillen te behoeden, verdient het misschien aanbeveling er nog eens een staatscommissie bij te formeren. Deze commissie moet dan met een gewone bril, een bril zonder reflexen en afwijkingen, de aethergolven aan een onderzoek onderwerpen. Wellicht komt zij hierbij tot de vaststelling, dat de aether van enkele kortreltjes valt te zuiveren.

Jeugd politiek

In „Vrij Nederland” van 27 Januari maakt Thijs Booy enkele kanttekeningen bij het plan van de jongerenorganisatie van de P.v.d.A., een hoofdstuk Jeugdpolitiek te laten opnemen in het verkiezingsprogramma 1952 der partij. Th. Booy stelt nu voor de vijf politieke jongeren-organisaties met elkaar in gesprek te brengen (hebben we niet een P.J.C.R.? — v. S.), en een gemeenschappelijke studiec ommissie voor vragen van jeugdpolitiek in het leven te roepen. Taak van deze commissie zou moeten zijn — aldus Booy — het onderzoeken van de mogelijkheid, dat de vijf partijen bij de volgende verkiezingen met hetzelfde jeugdpolitiek-program voor de dag komen; zou zulks gelukken, dan is iets groots verricht. Schrijver geeft deze commissie 20 procent kans dat zij slaagt en niet minder dan 80 procent, dat zij een negatief resultaat boekt.

Wij achten dit voorstel van de, als altijd optimistische, Thijs Booy een nader onderzoek door de vijf jongeren-organisaties zeker waard. De kans op mislukking, die Booy op 80 procent stelt, stellen wij echter op 100 procent, waarbij we dan nog maar voorbij gaan aan het feit, dat de J.O.V.D. geen organisatorische banden heeft met een politieke partij en zij dus moeilijk pressie zou kunnen uitoefenen op de betreffende politieke partij dit gevormde jeugdpolitiek-program aan te nemen.

Waarom stellen wij de kans op mislukking zo hoog? Omdat Booy spreekt over hetzelfde jeugdpolitiek-program. Eenzelfde program voor alle politieke partijen zien wij als een onmogelijkheid. Had Booy gesproken over een minimum-program, dan achten wij de kans op verwerkelijking daarvan veel groter. Iedere partij kan dan aan dit minimum-program toevoegen, hetgeen bij haar geestesrichting past en hetgeen uit haar beginselen voortvloeit. Daar de beginselen der politieke partijen sterk uiteenlopen, zullen deze toevoegingen uiteraard ook in verschillende richtingen gaan, waarbij deze toegevoegde programma-punten echter steeds gebaseerd zullen zijn op de overtuiging van de betreffende politieke partij, dat met de in deze punten gestelde maatregelen de jeugd het beste gediend is. Tot medewerking aan de opstelling

van een jeugdpolitiek-minimum-program is de J.O.V.D. gaarne bereid.

Halfwas

Op het in de tweede week van Februari gehouden congres van de Partij van de Arbeid, deelde de partijsecretaris mede, dat de opnemings van „Nieuwe Koers” als jongerenorganisatie van de partij nu definitief haar beslag heeft gekregen. De secretaris merkte echter tevens op, dat het lid-zijn van de jongerenorganisatie niet inhoudt, dat men tevens lid is van de partij.

Hoe hebben we het nu? De jongerenorganisatie is een onderdeel geworden van de partij, maar indien men als lid toetreedt, is men toch weer geen lid van de partij! Dit is een logica, die wij niet verstaan en die ons doet opmerken, dat „Nieuwe Koers” dan evengoed zijn onafhankelijkheid als socialistische jongerenorganisatie had kunnen behouden. De kosten van een buitengewoon congres, waarop over deze aansluiting is gediscussieerd, hadden haar dan bespaard kunnen blijven.

Wij krijgen nu de indruk, dat „Nieuwe Koers” beschouwd wordt, als te groot voor het servet en te klein voor het tafellaken. Ondanks de eis, dat de leden van „Nieuwe Koers” medezeggenschap wensden in partij-aangelegenheden en b.v. één harer leden daartoe zitting heeft gekregen in het hoofdbestuur van de partij, zien wij de Nieuwe Koersers toch geklassificeerd als een soort aspirant-leden der partij. Voor kiesgerechtigde leden van „Nieuwe Koers” vinden wij dit maar een halfwas-positie.

Van de boekenplank

ZELFBESCHIKKINGSRECHT.

Ons Utrechtse J.O.V.D.-lid, Mr. H. J. Roethof, is 14 Februari aan de Universiteit te Utrecht gepromoveerd op een proefschrift over het zelfbeschikkingsrecht.*)

Het schrijven van dit werk, dat kennelijk niet alleen als proefschrift is uitgegeven, maar ook als studieboek, vond zijn directe aanleiding in de Nederlands-Indonesische crisis van 1945-1949, waarvan schrijver de ontwikkeling in verband met zijn toenmalige werkzaamheden van nabij heeft kunnen gadeslaan. Als uiteindelijke motivering geldt de overtuiging van de schrijver, dat, afgezien van deze Indonesische kwestie, het nationaliteitsvraagstuk ook in de moderne wereld, naar uit verschillende recente gebeurtenissen blijkt, nog altijd een uiterst belangrijke oorzaak is bij het aandragen van conflictstof in een reeds geïrriteerde internationale samenleving.

Na een gedegen verhandeling over het interne en externe zelfbeschikkingsrecht, wordt aan de hand van een 21-tal voorbeelden uit de geschiedenis de regionale zelfbeschikking onder de loupe genomen. Als vormen van territoriale autonomie worden o.a. de Ausgleich van 1867, Samos, het Me-

melgebied, Berg Athos en Zuid-Tirol aan een beschouwing onderworpen. Natuurlijk ontbreekt in dit werk ook niet een hoofdstuk over het minderhedenvraagstuk, waarbij voor de periode na de jongste wereldoorlog wordt teruggegrepen op het Handvest van de V.N., de Verklaring van de Rechten van de Mens en de Vredesverdragen van 1947.

Wij geloven, dat dit geschrift zijn weg op de boekenmarkt wel zal vinden. Rest ons, ons Utrechtse lid van harte geluk te wensen met de uitgave van zijn boek en met de daarop gevolgde promotie aan Utrecht's Alma Mater. RED.

*) H. J. Roethof: „Het Zelfbeschikkingsrecht der Nationaliteiten” — Martinus Nijhoff, 's Gravenhage, 1951.

Holland-Cote D'Azur club

Gaarne vestigen wij op deze plaats de aandacht op de onlangs in het leven geroepen stichting „Holland-Côte d'Azur-club”, die zich ten doel stelt, verschillende recreatie-oorden aan de Côte d'Azur op te richten.

Het eerste daarvan is het Bungalow-Park „Marcelle”, dat dit seizoen wordt geopend. Door genoemde stichting is gezocht naar een vorm om de reis naar en het verblijf aan de Riviéra in financieel opzicht zo voordelig mogelijk te doen zijn. Daartoe is overgegaan tot het organiseren van gemeenschappelijke reizen per touringcar. Niet alleen de reizen worden gemeenschappelijk ondernomen, doch ook het verblijf in het zonnige Zuiden is op een gemeenschappelijke leest geschoeid. Met andere woorden, de deelnemers aan de reizen van de Holland-Côte d'Azur-club zullen een groot gezin gaan vormen, hetgeen niet wegneemt, dat iedereen vrij is al of niet aan gemeenschappelijke tochten deel te nemen. Het vakantie-oord heeft de naam „Bungalow-Park” gekregen, omdat de logeer-accommodatie bestaat uit bungalows, die in twee en vier persoons kamertjes zijn verdeeld. Wie omtrent de Holland-Côte d'Azur-club nader wenst te worden ingelicht, wende zich tot mevrouw C. Jansen-Ribbius, Johan Vermeerstraat 22 te Arnhem.

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: G. Stempfer.

Leden van de redactie:

Ammy de Muynck,

E. Nordlohne en

Ger van Schagen (secretaris).

Adres Administratie:

Priasengracht nr. 1077, Amsterdam.

Telefoon 35343

Abonnementenprijs minimum

f 2,- per jaar. (Voor leden

gratis)

Abonnementen- en advertentie-gelden uitsluitend aan G. Stempfer Amsterdam, Postgiro 244397 of op bankrekening, Hollandsche Bank-Unie, Herengracht 434-438.

Wij roepen alle leden op tot deelneming aan het

Landelijk J.O.V.D.-weekend

17-18 Maart a.s. in Jeugdherberg „Kralingen” te Rotterdam.

Aanvang Zaterdag ca. 3 uur. Sluiting Zondag 6 à 7 uur.

Kosten f 4,- p.p. Reiskosten boven f 4,- worden vergoed.

Zaterdagavond is er een voorbereidende discussie over sociale problemen.

Zondagmiddag zal over deze sociale problemen het woord worden gevoerd door

de Heren: A. L. M. Knaapen (J.O. in de K.V.P.); Chr. de Jonge (F.C.H.J.G.);

H. Berends („Nieuwe Koers”); J. G. Th. Linssen (J.O.V.D.)

KOMT ALLEN.

Inschrijvingen, tot uiterlijk 12 Maart aan: Secretariaat J.O.V.D. v. T. v. Serooskerkenplein 29! Amsterdam-Z.

ALLE DEELNEMERS ONTVANGEN TIJDIG NOG EEN CONVOCATIE

Indrukken uit Curaçao en Oranjestad

Over dagelijkse gewoonten en een klein beetje politiek

(Van een speciale medewerker.)

Het is misschien gemakkelijker een groot land te doorgronden, dan een klein. In een groot land bestaan bepaalde vaste grootheden, die de loop van de ontwikkeling bepalen. Een klein land wordt in belangrijke mate beheerst door individuen, waardoor de ongewisheid van die enkeling zich manifesteert in het openbare leven van het kleine land.

Curaçao (het eiland) is zo'n klein land. Zo kan het voorkomen, dat een Nederlander, die reeds acht maanden in Willemstad gevestigd is, zegt, dat hij voortdurend weer merkt, dat de verhoudingen er anders zijn, dan hij nu eindelijk meende te kunnen vaststellen, dat ze zijn.

Het is een opmerkelijk landje. Wie er pas komt, moet nog erg wennen aan allerlei gewone en alledaagse dingen, die er anders zijn dan in Holland (en elders). Heuvels in plaats van vlak land; cactussen inplaats van bomen; hagedissen in plaats van mussen; negers in plaats van blanken; warmte, hitte zelfs, in plaats van afwisselend weer; latjes in de vensters in plaats van glas; drie maal douchen per dag in plaats van één maal wassen; busjes van zeven personen in plaats van trams; 100 visitekaartjes voor f 12.50 in plaats van f 4.50. Sigaren koop je in dezelfde zaak als parfum, overhemden of postzegels. Benzine voor de aansteker in dezelfde zaak als je ijskast, of rekenmachine. Maar veters krijg je niet waar men schoenen verkoopt, lucifers niet waar men sigaren verkoopt. Vreemd, vreemd!

* * *

Hiermee is al enigszins het karakter van het nieuwe milieu aangeduid, voor zover het de uitwendige dingen betreft. Maar inwendig: de mensen? Dit is voor mij nog een gesloten boek. Er zijn natuurlijk altijd wel Nederlanders, die je kunt opzoeken vanwege de gemeenschappelijke kennis in dit land, maar de echt Curaçaose families? Die zijn trouwens ook beperkt tot een klein aantal, dat bewijst het telefoonboek. Cohen Henriquez, Maduro, Machena, Beaujon Gorsira, Debrat, da Costa Gomez. Sommigen hebben een dubbele nationaliteit; zijn toevallig in Venezuela geboren, waar het jus soli geldt; of hebben een Venezolaanse moeder en de Venezolaanse vrouw die met een buitenlander trouwt, behoudt haar oorspronkelijke nationaliteit; geeft die zelfs over aan haar kinderen! Zo komt het voor dat op Curaçao mensen bestaan, die militaire dienstplicht verrichtten bij de schutterij en daarna in Venezolaanse krijgsmacht gingen.

* * *

Oranjestad, Februari 1951.

Twaalf dagen reeds wandel ik rond in de straatjes van Oranjestad, de hoofdplaats van Aruba. Stad? Een groot dorp is het, met twee winkelstraten en — zeer praktisch — een bestuurscentrum vlak bij de haven en niet ver van het vliegveld. Aruba is een eiland ter grootte van Texel, met 50.000 inwoners. Het gevolg is, dat het culturele leven er weinig differentiatie kent, maar ook, dat het niet eenvoudig is, elders de verfrissende afleiding of verdieping te vinden.

Caracas, Venezuela's grote en groeiende hoofdstad, is anderhalf uur vliegens verwijderd; een tripje heen en weer komt op f 54.—, wat je ook niet direct uitgeeft om naar opera of concert te gaan.

Wie Aruba zegt, zegt isolement. De Arubanen kennen slechts één hartstocht: Aruba. Daarover spreken

zij, zo gauw het kan. Reeds vele zakelijke gesprekken heb ik gevoerd, maar geen gesprek eindigde zonder een uitgebreid politiek discours, waarbij de Arubaan spreekt, redeneert en gesticuleert en waarbij ik de rol speel van beleefd, maar aandachtig toehoorder.

Het probleem op Aruba is de verhouding tot het zustereiland Curaçao. De verhouding tot Nederland is niet in het geding. De sympathie, die hier voor Venezuela bestaat, is enkel een eerlijk gevoel van dankbaarheid, dat die republiek gedooft, dat Venezolaanse aardolie op Aruba wordt geraffineerd, waardoor alle Arubanen een goed belegde boterham kunnen verdienen.

De Nederlandse Antillen kregen na de tweede wereldoorlog autonomie. Wat men op Aruba wil, is autonomie, ook voor Aruba zelf, de afschaffing van de koloniale verhouding moet mede betekenen, afschaffing van de afhankelijkheid van Curaçao.

Deze wens naar zelfstandigheid „in eigen huis” is gegrond op nuchtere, financiële overwegingen en op emotionele argumenten.

Geen enkele uitgave kan door het bestuur van Aruba worden gedaan, zonder goedkeuring door de chef, die op Curaçao gevestigd is. Deze chef, die de Arubaanse behoeften onvoldoende kan aanvoelen, beslist dan vaak in ongunstige zin.

Het emotionele element ligt in het rassenverschil tussen de bevolkingen van Curaçao en Aruba. Curaçao is, op een overwegend protestants- en Joods-blanke elite na, grotendeels gekleurd. De meerderheid van de bevolking bestaat uit negroiden en negers (die hier „landskinderen” genoemd worden). Aruba daarentegen heeft een gemengd blank-indiaanse bevolking, waaronder verschillende zeer energieke en vooraanstaande families.

* * *

Sedert de invoering van het Algemeen Kiesrecht op de Nederlandse Antillen na de tweede wereldoorlog, bestaat de mogelijkheid, dat de overwegend zwarte eilanden Curaçao, Bonaire en de Bovenwinden, het overwegend blanke Aruba zal overheersen. Deze gedachte wordt bij vele Arubanen een ware obsessie. Hoewel de eilanden Aruba, Curaçao en Bonaire tamelijk dicht bij elkaar liggen (onderlinge afstand tussen ieder is ongeveer 70 km), bestaat er dus geen gevoel van saamhorigheid tussen Aruba en de overige Nederlandse Antillen. Het Nederlandse koloniale bestuur hield dus zowel in West- als in Oost-Indië eilanden onder één vlag vereend, die zich niet met elkaar één voelen.

Aruba zou het liefst autonomie en democratie genieten zonder staatsrechtelijke banden met Curaçao c.s. Wel stelt het prijs op behoud van de band met Nederland. Op de weg naar deze „separacion” van Curaçao, aanvaardde Aruba de Interim-regeling (1948), waarbij in het overkoepelend wetgevend lichaam: de staten der Ned. Antillen, evenveel Arubanen als Curaçaoënaars zitting kregen. Ieder eiland zou acht afgevaardigden kunnen sturen, niettegenstaande Curaçao tweemaal zoveel inwoners telt als Aruba. Bij deze regeling zouden Aruba en Curaçao dus als gelijkwaardig worden beschouwd. De Eilanden-regeling (1950), die de insulaire decentralisatie regelt, wijzigde echter de zetelverhouding in 12 : 8 ten voordele van Curaçao. Minister Van Schaik, die deze verandering heeft doorgezet, is derhalve allesbehalve populair op

Aruba. Men bedenke, dat deze afkeer niet beperkt blijft tot de persoon van Minister van Schaik, maar zijn weer-slag heeft op de waardering voor Nederland in het algemeen.

De nieuwe 12 : 8 verhouding zal op Aruba alleen geslikt kunnen worden, wanneer de regering de mogelijkheid openst van beroep op de Kroon, ten aanzien van besluiten van de Staten der Nederlandse Antillen. Telkens wanneer door de Curaçaose Staten-meerderheid, naar de mening van de helft der Arubaanse Statenleden, de Arubaanse belangen in het gedrang komen, wil men op de Kroon een beroep doen voor een rechtvaardige uitspraak. Hangende het beroep moet de uitvoering van het besluit opgeschort blijven.

De nieuwe zetelverhouding brengt o.a. met zich mee, dat men op Aruba van plan is, voortaan ook maar maximaal 8/20e deel van de uitgaven ten behoeve van het centrale bestuur te betalen. Een gelijke zetelverhouding zou de morele verplichting meegebracht hebben van een gelijkmatig door Curaçao en Aruba dragen van de kosten der centrale regering!

* * *

Dit bovenstaande is de neerslag van mijn bevindingen op politiek terrein. Er zijn vijf partijtjes, waarvan alleen de K.N.A. (1) en de V.N.A. (2) een min of meer Katholiek karakter dragen. De overige partijen verschillen uitsluitend in personen, niet in beginsel, doelstelling of werkwijze. De grootste persoon is de goedhartige, maar zeer emotionele Henny Eman, die de weg tot het hart van de echte Arubaan gevonden heeft. Een man, die enkel leeft om voor Aruba de gelijkstelling met Curaçao te krijgen. Een idealist in hart en nieren, door velen bespot, soms veracht, ook wel gevreesd; die nooit zijn eigen belang nagelopen heeft, en derhalve soms nauwelijks geld heeft om een pak te kopen. Een portret van Prinses Wilhelmina hangt boven zijn bureau.

Tot 1 Maart bestaat er gelegenheid copy voor het volgend nummer in te zenden. Let dus op deze datum!

Red.

Van het Secretariaat

Onze abonnementswerving.

Door de propaganda-commissie der J.O.V.D. is de afgelopen week aan de afdelingen een stencil toegestuurd, met mededelingen over onze abonnementen-werfactie.

De manieren waarop nieuwe abonneés op ons maandblad gewonnen kunnen worden, zijn vele. Laten we in elk geval afspreken, dat ieder lid één abonneé aanbrengt. Dat is toch niet te veel gevraagd.

Het adres der propaganda-commissie is: Sweelinckplein 38, Den Haag.

Congres V.V.D.

Op 16 en 17 Maart a.s. houdt de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie haar jaarlijkse Algemene Vergadering. De bijeenkomst zal worden geopend door de voorzitter, Mr. P. J. Oud, met een rede, die door de radio zal worden uitgezonden. Op deze éne keer per jaar, dat de liberale stem door de radio kan worden beluisterd, vestigen wij gaarne Uw aandacht.

De uitzending vindt plaats op Vrijdag, 16 Maart, van 20.05 uur tot 21.00 uur, over Hilversum I.

Kaartsysteem.

Er zijn nog steeds enkele afdelingen, die de (blauwe) lidmaatschapskaar-

Er was eens

Er was zo eens een Curaçaose jongeman, die het Venezolaanse regime-Bethencourt zo democratisch vond, dat hij die regering zijn diensten aanbod. Hij kende Spaans, Engels, Frans en Nederlands; Venezuela kon hem gebruiken; hij werd bij de marine geplaatst. Leerde wat kennen van radio's, bezocht met een schoolschip Europa. Leve het sociale en democratische Venezuela! Hoger werd zijn carrière: kwam als luitenant bij de Venezolaanse ambassade in Washington. Danste de rumba toen die in de mode kwam en liet zijn vrouw in Venezuela. Vanwege de eer van het land kreeg hij een redelijk daggeldje vergoed. Kwam negen maanden lang te zitten op de inkoopafdeling. Hij kocht strikt eerlijk, steeds het beste voor zijn land, maar liet de fabrikant weten, dat hij natuurlijk graag een cadeautje in ontvangst zou nemen. Leve de sociale republiek!

Maar o wee, de sociale republiek stort in; de militaire kring neemt de macht in handen en zet de aanhangers van de sociale republiek op straat. De jonge man komt weer terug op Curaçao. Berooid, als vluchteling? Geen sprake van, hij heeft nog de Nederlandse nationaliteit. Goed, maar is hij dan niet platzak? Nee! Het eerste wat hij deed, toen hij op Curaçao kwam, was een huis laten zetten van f 20.000.—, hij was immers negen maanden lid van de Venezolaanse inkoopcommissie in Washington geweest? Leve de sociale republiek! Hij heeft nu toch weer een baantje bij het Gouvernement der Nederlandse Antillen. Wachtpost voor de zeeschepen, die hij, op het oude fort Nassau, 60 meter hoog, al uit de verte kan zien aankomen. Kijkt hij naar links, dan heeft hij een prachtig gezicht op de Nederlandse marinebasis Parera. Hij ziet hoe daar alles reilt en zeilt. Hij ziet naar de zeeschepen en naar de marinebasis en naar Venezuela. Keert het regime, zo keert hij terug. Hij weet dan alles van de Curaçaose haven, van de Nederlandse vloot. Hij brengt kennis mee voor de sociale republiek. Voorlopig regeren er nog de kolonels, die óók hun inkoopcommissie hebben. Ieder op zijn beurt, zo gaat het in Zuid-Amerika.

ten niet aan het Secretariaat hebben opgezonden. Wij hopen deze nu spoedig te ontvangen.

Elke afdeling dient op de 1e van iedere maand aan het Secretariaat te laten weten, welke veranderingen er in de afgelopen maand in de ledenlijst hebben plaats gevonden. Voor nieuwe leden zende men een ingevulde blauwe kaart, voor afschrijvingen en adresveranderingen een witte kaart. Worden deze kaarten niet aan het Secretariaat opgestuurd, dan kan „De Driemaster” niet aan de nieuwe leden worden toegezonden. Wij vragen dan ook de afdelingssecretariaten het centrale kaartsysteem nauwkeurig elke maand aan te vullen.

Afdrachten aan het Hoofdbestuur.

De afdelingen wordt verzocht, de contributie-afdracht over het laatste kwartaal 1950 over te maken op postrekening 1417 (Twentse Bank, Den Haag) t.g.v. penningmeester J.O.V.D. Een spoedige afwikkeling zal op prijs worden gesteld.

Brochure.

De door de Politieke Jongeren Contact Raad uitgegeven brochure „Jongeren ontmoeten elkaar”, is nog steeds tegen f 0,25 bij het Secretariaat verkrijgbaar. Haast U, want de voorraad is beperkt.

G. VAN SCHAGEN, Secr.

Enige opmerkingen over lonen en prijzen

Civiel verbruik in het gedrang

In onze tegenwoordige wereld met zijn grote spanningen, speelt het vraagstuk der loonsverhogingen een zeer belangrijke rol. Leest men niet vaak in de courant, dat arbeiders van een bepaalde onderneming loonsverhoging wensen en dat indien deze (het is misschien beter van „eisen” te spreken) niet wordt ingewilligd, men een staking „zeer sterk dreigt te overwegen.”

In normale tijden kunnen we de vraag stellen, of iedere loonsverhoging tot een prijsstijging moet leiden. Om dit te kunnen onderzoeken, zal men moeten weten met wat voor soort bedrijf men te doen heeft; een kapitaal-intensief- of een arbeidsintensief bedrijf. In het eerste geval, dus bij de kapitaalintensieve bedrijven zal, ceteris paribus, een loonsverhoging leiden tot of een zeer geringe prijsverhoging van het eindproduct, of een evenredige vermindering van de ondernemerswinst. In deze bedrijven immers, nemen de arbeidslonen slechts een klein percentage van de economisch onvermijdbare offers (een onderdeel van de kostprijs) in beslag. Bij de arbeidsintensieve bedrijven kunnen we drie gevallen onderscheiden:

- loonsverhoging komt ten laste van de ondernemerswinst.
- loonsverhoging leidt tot een verhoging van de prijs van het eindproduct.
- loonsverhoging zal de ondernemer verplichten zijn bedrijf te moderniseren en rationalisatie toe te passen. Een gevolg hiervan is, dat, wanneer de productie niet aanzienlijk wordt opgevoerd en uitgebreid, we met de zo gevreesde rationalisatie-werkloosheid te kampen krijgen.

Bij dit alles zijn we steeds uitgegaan van normale tijden. De tegenwoordige tijd is echter verre van normaal. We behoeven alleen maar te denken aan de voortdurende prijsstijgingen, de chronische schaarste aan grondstoffen, de defensie-eisen etc. Hieruit volgt dus, dat het hierboven geschetsde zeker niet meer in onze tijd thuis hoort.

Zoals men weet, zijn grondstoffen en kapitaalgoederen voor het productie proces van het grootste belang. Het zijn echter economische goederen, d.w.z. goederen, welke slechts in beperkte mate aanwezig zijn. In het algemeen gesproken kunnen deze goederen worden bestemd voor het productieproces in de civiele sector of in de militaire sector. De tegenwoordige internationale toestand dwingt ons

meer grondstoffen en kapitaalgoederen voor de militaire sector ter beschikking te stellen.

Hieruit volgt dus, dat er minder goederen voor de civiele sector overblijven. Dit tekort kunnen we bestrijden, althans tot een minimum reduceren, wanneer we door harder te werken, door dus een grotere arbeidsprestatie te leveren, de intensiteit van het gebruik der kapitaalgoederen opvoeren, zodat er voor de civiele sector evenveel overblijft als vroeger, terwijl we toch meer goederen verkrijgen voor onze oorlogssector. Zonder deze veel grotere arbeidsprestatie, zullen er dus minder goederen in de civiele sector terecht komen.

Hoe staan de zaken er nu op het ogenblik voor! We hebben al weer enige tijd de zo veel besproken twee maal vijf procent loonsverhoging achter de rug (sociaal gezien misschien wel verantwoord, doch economisch m.i. zeker niet) en we kampen nog steeds met stijgende prijzen, zowel voor consumptie-artikelen als voor grondstoffen. In het kort samengevat, is er een ontwikkeling gaande in die richting, dat we minder goederen krijgen voor de consumptie, maar meer geld. Men behoeft geen economie te studeren om te begrijpen, dat dit vrijwel onmiddellijk tot prijsstijging moet leiden. Immers, een grotere koopkrachtsstroom stort zich op een kleiner wordend goederenpakket uit. Aan de hand van de formule $MV = PT$ van de Amerikaan Irving Fischer, waarin M voorstelt de hoeveelheid geld in circulatie, V de omloopsnelheid, P het prijsniveau en T de hoeveelheid goederen en diensten, kunnen we dit gemakkelijk bewijzen; immers M wordt groter en T kleiner, zodat de prijs der goederen onverbiddeijk zal gaan stijgen. Wat de omloopsnelheid betreft, kan men aannemen, dat bij voortdurende prijsstijgingen, waardoor het publiek weinig vertrouwen meer in het geld heeft, deze ook groter zal worden, zodat er dan drie factoren aan de prijsstijging medewerken. Krijgt nu een bepaalde groep der bevolking loonsverhoging, dan laat het zich gemakkelijk begrijpen, dat dit ten koste zal gaan van de andere bevolkingsgroepen. De mogelijkheid bestaat natuurlijk, dat de overheid prijsverhogingen verbiedt. We krijgen dan een z.g. prijsstop, waarbij het onvermijdelijk zal zijn de overtollige vraag door distributie in te perken.

Men zal dan niet al zijn geld in goederen kunnen omzetten en het overblijvende, de z.g.n. zwevende koop-

kracht, zal door de belastingen moeten worden weggetrokken en vernietigd. Door de zeer vele bezwaren, die hier aan kleven, heeft men zich genoodzaakt gezien, althans voorlopig, maar laten we hopen voorgoed, hiervan af te zien. In het bovenstaande heb ik niet de illusie gehad om nu eens precies te vertellen hoe de zaken er voor staan. Het is in onze tijd onmogelijk „bij te blijven”. Ik heb me dan ook tot enige opmerkingen trachten te beperken. K. EDZES.

Het SECRETARIAAT der J. O. V. D., tevens redactie-secretariaat, is gevestigd te Amsterdam-Z., Van Tuyl v. Serooskerkenplein 29¹.

Burgerdag in Amsterdam

Dinsdagavond 5 Februari j.l. begaf zich Uw verslaggever met een charmante J.O.V.D.-ster naar de Koopmansbeurs van Berlage in Amsterdam. Hier hadden zich een paar honderd jongeren verzameld, speciaal door burgemeester en wethouders uitgenodigd, om de 25 à 30 duizend jonge mensen, die in 1950 en 1951 23 jaar zijn geworden of nog worden, te vertegenwoordigen.

Na een plechtig openingswoord van burgemeester d'Ailly sprak Mej. Tendela, lid van de Tweede Kamer, enkele woorden over haar werk in dit college. De volgende keer zal spreker er rekening mede moeten houden, dat het grootste gedeelte van haar gehoor de 13-jarige leeftijd reeds heeft gepasseerd. De tweede spreker, het Statenlid Wiewel, gaf een gedegen college over het Provinciaal Bestuur, voor een groot gedeelte der aanwezigen echter te zwaar. Het gemeenteraadslid Meewezen, de derde spreker, vond de juiste toon. Niet zonder humor gaf hij een korte schets van het werk van een gemeenteraadslid.

Na een Wilhelmus, gespeeld door de Politie-muziekkapel en gezongen door alle aanwezigen, volgde de plechtige uitreiking door de burgemeester van twee exemplaren van het boekje „Burgerschap en burgerzin” aan een jonge burger en een jonge burgeres. Daarna speelde de muziek, haalden de overigen hun boekje en dronk iedereen een koffie.

Bij het verlaten van de zaal werd iedere bezoeker door bovenvermelde J.O.V.D.-ster in het bezit gesteld van een „Driemaster”.

Al bij al kunnen burgemeester en wethouders van Amsterdam en het plaatselijk bestuur van de J.O.V.D. tevreden zijn over de door hen ontwikkelde initiatieven. J.

Afdelings-nieuws

AMERSFOORT.

Voorrechten bij vlotte betaling.

Er wordt in de Keistad zeker niet stilgezeten. Verschillende leden typen reeds hun vingers blauw aan de rollen voor het cabaret (ja, wij mogen wel zeggen: „Hèt” cabaret) en het is bijna een boekdeel, wat Henk Meester voor elkaar gewrocht heeft. Reeds heeft men de beschikking over diverse Toon Hermanssen, Jan van Eezen, Bouwmeesteressen, Snippen en Snappen enz.

In December werd de oprichting van de Studiekring een feit. Een 15-tal leden was ten huize voor de voorzitter aanwezig.

In Januari sprak Jan Spoel Jr. in deze kring over „Belastingpolitiek en wat daarmee samenhangt”. In Februari houdt Peter Dessou een lezing over Grieg, met muzikale medewerking van Henk Meester.

Een dezer dagen zal door de afdelingspenningmeester de kwitantie over 1950—1951 worden aangeboden. Zij, die direct betalen, krijgen een vrijkaartje voor de volgende bijeenkomst en dispensatie tot volgend jaar om te betalen. Ook komen zij het eerst in aanmerking een spreekbeurt te vervullen op een studie-avond.

Zij, die deze zomer mee willen doen aan de tennisclub, gelieven zich spoedig op te geven bij: N. v. d. Vlucht, Pr. Frederiklaan 7, terwijl de beoefenaren of aspirant-beoefenaren van de edele zeilsport zich kunnen wenden tot: D. J. Abercrombie, Randenbroekerweg 64, Amersfoort.

De afdeling doet een beroep op alle lezers van „De Driemaster” om adressen op te geven van eventuele kennissen, die Amersfoort wonen en voor het lidmaatschap der J.O.V.D. in aanmerking komen. Graag bericht aan W. A. Dil, Fr. v. Blankenheimstraat 30, Amersfoort.

Afd. Z-O-Drenthe opgericht

Het weer zat tegen (hagel, regen, sneeuw). Dat is wellicht de reden dat de opkomst wat minder was, dan werd verwacht. Maar jongeren uit Nieuwlande, Nieuw-Amsterdam en andere plaatsen vormden toch een afdeling op een bijeenkomst, op 17 Februari, te Emmen, waar Klaas van Dijk het woord voerde.

De afdeling begint met plm. 15 leden. Secretaris is de Heer R. Lanting, H6, Nieuwlande.

De volgende vergadering is op 6 Maart waar de Heer van Dijk zal spreken over „Wij jongeren en de Democratie”

Er zijn vele soorten tarwegriesmeel. De beste is verpakt door een der grootste meelfabrieken van Nederland: Wessanen. Een oude naam, die een uitstekend product garandeert.

WESSANEN'S
VERPAKTE
LEVENSMIDDELEN

U eet er niet beter!

CACAO DE ZAAAN

de fijnste

de krachtigste

de geurigste

Intrede van derde verenigingsjaar:

Activiteit der afdelingen

HOEKSCHE WAARD.

Naar de 100 leden.

In Januari organiseerde de afdeling haar jaarlijkse propaganda-feest-avond in „het Wapen van Cromstrijen” te Numansdorp, met als spreker de heer D. W. Dettmeyer uit Den Haag.

In zijn betoog belichtte spreker de nationale en internationale toestand, besprak enkele parlementaire kwesties, zoals Ambon en Nieuw-Guinea, en wijdde zijn aandacht aan het Koreaanse conflict.

De spanning, die ontstaan is uit dit conflict gaf hem aanleiding het bezoek van Generaal Eisenhower aan ons land te memoreren. Hij wees er de aanwezigheid op, dat West-Europa — dus ook Nederland — zich grote offers moet getroosten voor de opbouw van de defensie. Tot op heden is West-Europa de bakermat van de beschaving geweest en dit willen wij laten voortbestaan. De militaire uitgaven zullen grote bedragen opeisen, welke niet in de consumptieve sfeer gebracht zullen kunnen worden. Niettemin dienen wij de gevraagde offers te brengen, aldus spreker, die verder zeide dat al meer dan eens gebleken is, dat de materieel zwakke maar ideel sterke steeds de overwinning behaalt.

De heer Dettmeyer ging hier uitvoeriger op in en belichtte de Humanistische, Orthodoxe, Katholieke en Socialistische stromingen, welke zich van oudsher in de volkeren ontwikkeld hebben en kwam tot de slotsom, dat een algehele verschuiving in de gedachtegang van deze groepen nodig zal zijn, voor het voortbestaan van West-Europa gebaseerd op **Vrijheid, Verdraagzaamheid en Verantwoordelijkheid**. De achter ons liggende bezettingstijd heeft ons terdege aan den lijve doen ondervinden, wat het verlies van onze vrijheden betekent; thans is dus primair, dat wij ons op de defensie werpen ter waarborging van onze vrijheden alsmede van onze dierbare geestelijke goederen. Spreker meende dat een goed georganiseerde defensie van West-Europa de beste waarborg tegen een oorlog zal zijn.

Tot slot van zijn rede riep hij de ongeveer tweehonderd bezoekers van deze avond nogmaals op om met en in de J.O.V.D. te strijden voor haar doelstellingen.

Het tweede gedeelte van de avond werd gevuld met een vlot cabaret-programma. Koos Speenhoff bracht op amuzante wijze actuele liedjes, de Spelbrekers, de „twee jongens met een gitaar”, zongen Nederlandse en Franse liedjes, terwijl Martin Vinjée de zaal in verwondering bracht door zijn vingervlugheid. De muzikale omlijsting van dit programma werd op uitstekende wijze verzorgd door de pianist Koos Vermeulen. Hierna volgde om twaalf uur een geanimeerd bal, met muziek van de „Wimarcri's”, welk orkest de danslustigen nog tot twee uur bijeen hield.

Aan het slot van deze zeer geslaagde avond werd een winst van zes nieuwe leden geboekt, zodat de afdeling Hoeksche Waard nu bijna 100 leden rijk is.

VLAARDINGEN.

Gezellige vooruitzichten.

Na de causerie van de heer Boehlé, had de afdeling 26 Januari de heer Visser op bezoek. Als directeur van een tehuis voor asphaltjeugd in Den Haag, vertelde deze zijn ervaringen over deze jeugd, die hij daar 's avonds

en 's middags in clubverband bezighoudt. Tevens nodigde hij de leden uit eens een bezoek te brengen aan dit clubhuis.

Deze beide laatste lezingen werden vooral gehouden met het oog op het prae-advies, dat de voorzitter moet uitbrengen over de eventuele mogelijkheid om in de J.O.V.D. iets te doen op sociaal gebied.

Eind Februari is er een gezellige avond (ping-pong, dansen enz.). Men is n.l. van mening, dat er de laatste tijd al voldoende zwaar geboomd is. Intussen komt er op 13 Februari toch nog iemand spreken over de Verenigde Naties.

Verder staan er nog een paar héél gezellige dingen op het programma, n.l. een gezamenlijk dinertje in Hotel Beurs te Rotterdam, daarna wat dansen en gezellig praten en dan nog een bezoek van de afdeling aan de schouwburg om „De eerbiedige lichtekooi” van Sartre te zien.

DELFT.

Goed nieuws.

Ook in Delft begint men met de oprichting van een afdeling ernst te maken. Er is een voorlopig bestuur gevormd en spoedig zal wel de eerste bijeenkomst worden belegd. Het voorlopig secretariaat is gevestigd bij: F. Wagenmaker, Koningin Emmalaan 91.

AMSTERDAM.

Een geanimeerd bal.

De kringen van de afdeling Amsterdam zijn op vrij korte termijn, na een betrekkelijk lange periode van non-activiteit, bij elkaar getrommeld en bij elkaar geweest om te luisteren naar een tweetal Amsterdamse J.O.V.D.-ers, die iets vertelden over „Kinderrechtspraak” (Cocks Olivier) en over de „Geschiedenis van de krant” (Ammy de Muynck). Het bezoek aan de kringbijeenkomsten was gedurende de herfst 1950 slechts matig, maar thans kan een bevredigender opkomst gemeid worden. Dit is erg gelukkig, want in de intimiteit van het kleine gezelschap, dat een kring is in vergelijking met de gehele afdeling, leren wij vrijer spreken en leren wij bovenal elkaar kennen en verstaan. En dit draagt bij tot het vormen van een stevige band tussen ons allen, die samen moeten bouwen tot de J.O.V.D. een hechte veste is voor liberaal jong Nederland. In de Driemaster van Januari hebben wij reeds vermeld, dat de heer J. G. Suurhoff, 2e voorzitter van het N.V.V., voor onze afdeling gesproken heeft over „Stakingsrecht en de huidige taak van de vakbeweging”. De heer Suurhoff, wiens lezing door een prettig groot aantal leden en belangstellenden werd bijgewoond, vertelde op instructieve wijze over de geschiedenis van het stakingsrecht en het ontstaan van de vakbeweging, welke beide zaken nauw aan elkaar gebonden zijn. De individuele arbeider van de vorige eeuw kon alleen niets veranderen aan zijn erbarmelijke toestand. Pas de collectiviteit van de vakbeweging kon het stakingswapen effectief gaan hanteren.

De lezing van de heer Suurhoff was na de pauze aanleiding tot een zeer levendig debat, dat bewees, dat de afdeling Amsterdam met het uitnodigen van deze spreker en met het onderwerp een gelukkige greep had gedaan.

De instuiven van de afdeling blijken ook een succes te zijn. Zij worden geregeld en goed bezocht.

DORDRECHT.

Nogmaals de boerenbruiloft.

Evenals in Groningen gaat de afdeling ook leesportefeuilles laten circuleren. Op de vorige vergadering is dit plan met algemene stemmen toegejuicht en er wordt nu druk gewerkt om de benodigde periodieken in handen te krijgen.

Op 23 Februari spreekt de heer A. M. Pino uit Den Haag over „Democratie en Indonesië”.

Op 17 Januari hebben de vrouwelijke leden van het bestuur de J.O.V.D. vertegenwoordigd op de receptie voor verenigingen bij de installatie van Dordrechts nieuwe burgemeester. De dag er na, op 18 Januari, sprak voor de afdeling de heer A. Caljé, uit Alblisserdam, over „Jongeren, houdt onze beginselen hoog!” Spreker had reeds vroeg enthousiasme opgevat voor de liberale beginselen en het speet hem, dat hij niet een twintig jaar jonger was, om weer met de jongeren mee te kunnen strijden voor deze beginselen. Want de jeugd strijdt altijd met meer élan. Volgens spreker kon men juist in het gewone dagelijkse leven zoveel propaganda maken voor onze doelstellingen.

De taartbakster van deze avond had gespijeld, dus moest men met een lege maag naar huis.

De secretaresse schrijft nog: „Tot slot een opmerking over de boerenbruiloft, die Vlaardingen ons in de schoenen schuift. Dit zullen we zeker als een compliment beschouwen, daar boerenbruiloften altijd ontzettend gezellig zijn.”

WINTERSWIJK.

Nieuwe afdeling op komst.

Ook in de Achterhoek begint de J.O.V.D. bekendheid te krijgen. In Winterswijk zijn de eerste contacten gelegd en wij hopen, dat hier spoedig een afdeling uit groeien mag. Contact-adres: H. Maas Jr., Groenloseweg, Winterswijk.

BUSSUM.

Dansende nieuwe leden.

De afdeling Naarden-Bussum hield op 27 Januari een propaganda-feest-avond, waarop Jacques Linssen het woord voerde over het nut en de taak van de J.O.V.D. Er volgde een levendig debat, waaraan door de pauze een einde werd gemaakt. Hierna was er tot half één een geanimeerd bal. Op de klanken, die het „Atomic Quintet” wist te produceren, konden de ca. 50 aanwezigen naar hartelust ronddraaien, hetgeen nog enkele nieuwe leden opleverde. Met enige activiteit zal de afdeling zeker tot bloei gebracht kunnen worden. Aan de organisatorische kant van de zaak zal echter wat meer aandacht dienen te worden besteed.

ROTTERDAM.

In touw voor het weekend.

De J.O.V.D. afdeling Rotterdam hield op 29 Januari j.l. na de korte gedwongen pauze (feestdagen, ijspret en niet te vergeten griep-periode) wederom een bijeenkomst, thans echter in het N.J.G.-gebouw aan het Haringvliet. Op deze avond, waar door Mr. H. v. Riel, vice-voorzitter van de V.V.D., een inleiding werd gehouden over het onderwerp: „Waarom doen we aan politiek?” heerste een zeer gezellige sfeer.

De vele aanwezigen luisterden vol interesse naar Mr. v. Riel's belangwekkende en zeer geestige betoog. Na de pauze werden er nog enige gerezen vragen onder de loupe genomen. Zij, die andere avonden van de afde-

ANNO

1774

A. VAN HOBOKEN & CO.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN :
's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP :
WIJK BIJ DUURSTED

ling bijwoonden en nu verstek lieten gaan, hebben veel gemist!

Op 23 Februari a.s. houdt Rotterdam weer een bijeenkomst en wel als vandoors in gebouw „Palace”, Zomerhofstraat, aanvang 8 uur. Afgevaardigden van andere afdelingen zijn altijd van harte welkom.

Rotterdam rekent op 17 en 18 Maart op een zeer grote opkomst. Meld je spoedig aan bij het Alg. secretariaat.

ALKMAAR.

Een welgevuld programma.

De Algemene Vergadering van de J.O.V.D. in Amsterdam verschaft de afdeling Alkmaar de gelegenheid tot een eerste kennismaking met J.O.V.D.-ers uit andere afdelingen. Van deze gelegenheid werd een goed en nuttig gebruik gemaakt.

Op de 25 November 1950 gehouden ledenvergadering zijn drie werkgroepen ingesteld. Deze hebben enkele onderwerpen opgekreken, om deze nader te bestuderen en van hun bevindingen rapport uit te brengen.

Het bestuur zal contact op nemen met het bestuur van de afdeling Haarlem, teneinde tot samenwerking te komen t.a.v. het beleggen van vergaderingen, waarop een spreker het woord zou kunnen voeren.

Voorts zal men trachten donateurs voor de afdeling te winnen tegen een minimum donatie van f 3.— per jaar. De vergadering van 13 Januari j.l. kon tengevolge van de griep-epidemie geen doorgang vinden.

In het bestuur werd de heer P. Berkhouwer opgevolgd door Mej. Jackje Lovink.

De volgende bijeenkomst was op 17 Februari. Toen heeft één der commissies rapport uitgebracht over het onderwerp „P.B.O.”. Verder staan nog enkele zeer belangwekkende punten op de agenda, zoals het landelijk J.O.V.D.-weekend te Rotterdam en „Jeugd-gemeenteraad”.

DEN HAAG.

Nieuwe gezichten.

Op 26 Januari had de afdeling een zeer geslaagde avond, waarop de heer F. Jutte sprak over de selectie in het leger. De opkomst was bijzonder groot, waarbij het een genoegen was veel nieuwe gezichten te mogen zien. Verder verheugde men zich in de belangstelling van drie V.V.D.-bestuurleden. De heer Jutte vertelde wat er alzo met ons gebeurde, wanneer wij ons bij de keuring voor militaire dienst melden. Ook de zware, maar strikt onpartijdige selectie voor de officiersopleiding werd onder de loupe genomen.

Op 27 Februari zal het Haagse gemeenteraadslid mevrouw E. van de Bosch—De Jongh spreken over het onderwys. Deze bijeenkomst wordt gehouden ten huize van N. D. van Spanje, Frankenstraat 38.

Ook nog verschillende andere plannen staan op stapel.

N.V. GEBR. van UDEN'S
Scheepvaart en Agentuur Mij.Veerhaven 14-15
Telef. 21300 (10 lijnen)
ROTTERDAM*Geregelde diensten*SONTLIJN
(Denemarken, en
Zuid-Zweden)

BENELUX-FRUITLIJN

(Noord Afrika)

HAVENLIJN

(Zuid-Amerika Oostkust)

RIJNVAART EN EXPEDITIE

N.V. Ned. Caoutchouc- en
Gutta-Perchafabriekvoorheen **Bakker & Zoon**

RIDDERKERK

Technische
Rubberartikelen

CONCERN

Friesch Groningsche Hypotheekbank N.V.

RESERVES f. 16.000.000.—

Amsterdam — 's-Gravenhage |— Groningen — Rotterdam

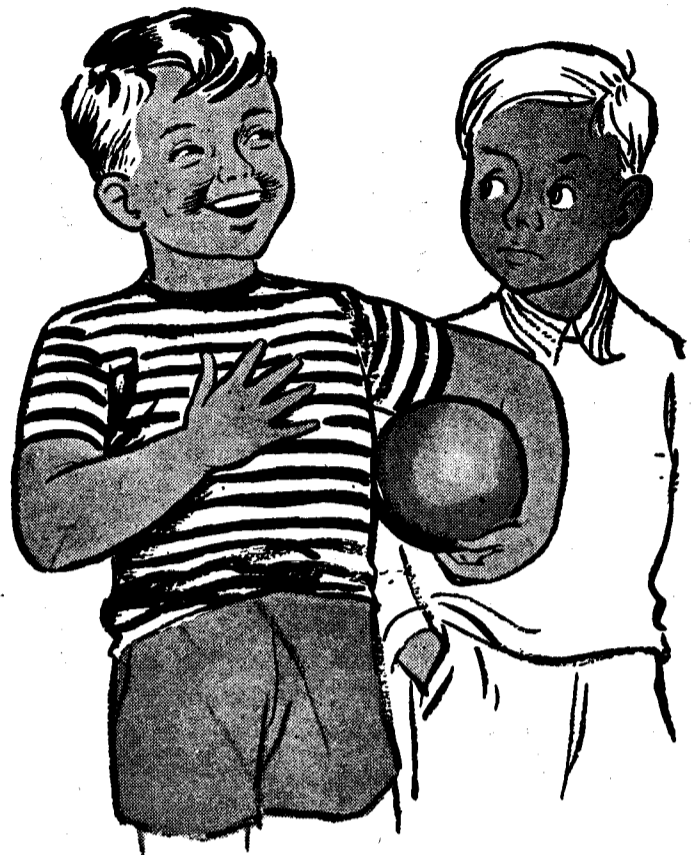
DE ROTTERDAMSCH
DROOGDOK MIJ. N.V.**H. ten Cate Hzn. & Co.**
N.V.

ALMELO

*Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen***HET SPROOKJE van de COTE D'AZUR**
OOK VOOR U.Van eind April tot eind September georganiseerde 14-daagse reizen naar de
FRANSE RIVIERA voor f 172.- Excursies inbegrepen.*Zon, vreugde en prima verzorging in het***BUNGALOW-PARK „MARCELLE”**Prospecti aan te vragen bij MARCELLE, Joh. Vermeerstraat 22, ARNHEM
Telefoon 23705 (K 8300)N.V.
W. A. HOEK'SMACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK
Hoofdkantoor en Machinefabriek te Schiedam.

COMPRESSORS voor alle gassen en iedere druk.

INSTALLATIES voor de bereiding van zuurstof, stikstof, enz.

Ik eet er wel vijf... Ja, als er maar heerlijke *Stroja* chocoladevlokken op
de boterham zijn, dan is het bord leeg voordat U
er erg in hebt.*Stroja* vlokken worden bereid uit pure chocolade,
zijn voedzaam en gezond.Geef Uw kinderen *Stroja* op de boterham... ze
vinden het een tractatie. Neem zelf ook een boterham
met *Stroja* chocoladevlokken!

Prijs per carton 95 ct.

Handig! Druk op het ovaal
aan de zijkant van de ver-
pakking en U kunt de *Stroja*
er zo uitschudden!KONINKLIJKE CACAO- EN CHOCOLADE FABRIEKEN
DE ERVE H. DE JONG A^o 1790
WORMERVEER**HET FINANCIËLE DAGBLAD**

AMSTERDAM

DEN HAAG

- * dagelijks het financiële nieuws uit de gehele wereld.
- * dagelijks de volledige Amsterdamse effectenbeurs.
- * dagelijks alle internationale wisselkoersen, goederenbeurzen etc.

Abonnement f 11.— per kwartaal.

Vraagt gratis proefnummers onder vermelding „Driemaster”,
Postbus 216, Amsterdam-C., waarna toezending volgt.

N.V. BOELE'S
Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES
Nieuwbouw en reparatie

**Machinefabriek en
Scheepswerf**

van

**P. SMIT Jr. N.V.
ROTTERDAM**

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK

voor

BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEP-
BOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

**ALGEMEEN
HANDELSBLAD**

f 6.- per kwartaal • f 0.48 per week

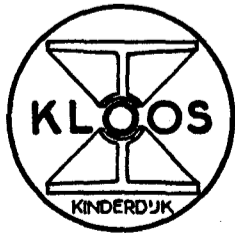
**HONIG'S
ARTIKELN**

*Serien in
elk serien!*

STAALCONSTRUCTIES

ANNO **KLOOS** 1843

SPOORWEGMATERIAAL

**BLOEMENDAAL
& LAAN N.V.**

WORMERVEER

Rijst, Havermout,
Rijstvlokken,
Mais-flakes

**C.V. OLIEFABRIEKEN
„DE TOEKOMST”**

WORMERVEER

Veevoerders,
Technische oliën
„Smaragd” Slaolie

BOSMAN

**CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK**

ROTTERDAM - BRIESELAAAN 45

Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492

SPECIALITEIT

VLEGTUIGONDERDELEN - HULP-
WERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART-
ROESTVRIJ STALEN UITLAATPIJPEN-
LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

**SMIT
SLIKKERVEER**

DYNAMO'S - MOTOREN - INSTALLATIES

WERF

voor
alle
doeleinden

PIETER SCHOEN & ZOON N.V.

VERF. EN VERNISFABRIKANTEN - ZAANDAM - HOLLAND

**N.V.
Machinefabriek**

**IJZER-, STAAL- EN
METAALGIETERIJ**

**v.h. Bakker & Co.
RIDDERKERK**

**N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN”**

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

**WERVEN TE BOL' ES
EN PAPENDRECHT**

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr.
lang. Overdekt droogdok 116x30
meter, geschikt voor het zwaarste
materiaal.

Telefoonnummers Rotterdam
71354, Dordrecht 3774

Het regent
complimentjes
over onze

INDISCHE
RIJSTAFEL

LIDO
AMSTERDAM

RESTAURANT
CAFÉ, BAR

3e Jaargang No. 3

Maart 1951

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN

VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Over het
woord

„Liberaal”

zie pagina 4

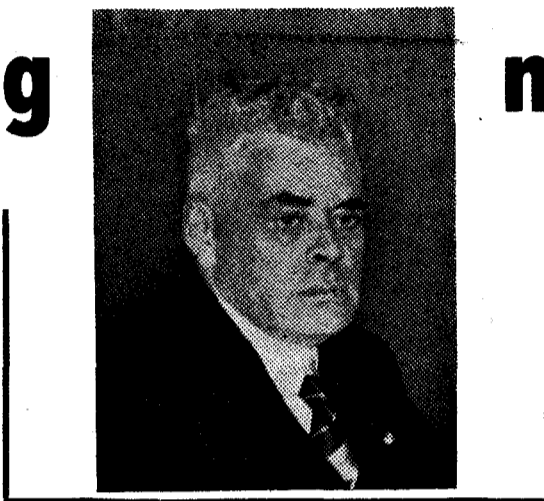
De proefneming

De Engelse geschiedschrijver H. A. L. Fisher heeft een jaar of vijftien geleden de historische literatuur verrijkt met een „History of Europe”, die een uitnemend beeld geeft van de ontwikkeling van ons werelddeel tot de vooravond van de tweede wereldoorlog. Het werk bestaat uit drie delen. Het laatste deel behandelt het tijdvak, dat aanvangt met de Franse revolutie. De ondertitel van dit deel luidt „The liberal experiment”. De schrijver verklaart daarbij uitdrukkelijk, dat hij het woord „liberaal” hier niet gebruikt in partijpolitieke zin. Hij wil er alleen mede aanduiden het stelsel van burgerlijke, politieke en godsdienstige vrijheid, zoals het is gevestigd in de vrije landen van Europa en Amerika. Wij zouden deze titel in onze taal waarschijnlijk het best weergeven met de woorden „De proefneming met de vrijheid”.

Waarom gebruikt de schrijver hier het woord „proefneming”? Fisher wenst op dit punt niet te worden misverstaan. „Denk niet, zo mag ik zijn bedoeling in mijn eigen woorden weergeven, dat het hier voor mij een proefneming geldt, alsof mij nog proefondervindelijk zou moeten worden aangetoond, dat vrijheid boven onvrijheid te verkiezen zou zijn. Ik denk er niet over aan het grote goed der vrijheid te twijfelen. Maar ik spreek van een proefneming, omdat ik helaas moet waarnemen, dat het getij der vrijheid, nadat het gedurende de gehele negentiende eeuw terrein heeft gewonnen, in de loop van de eerste helft der twintigste eeuw aan het terugvloeien is gegaan, zodat grote gebieden van Europa droog zijn komen te liggen.”

Fisher schrijft in deze geest in 1935. In dat jaar kan men aanschouwen, dat de vrijheid, behalve uit Rusland, waar zij overigens altijd een zware dobber heeft gehad, is verdwenen uit Duitsland en uit Italië. Rusland, Duitsland en Italië duiden hun systeem ieder met een eigen naam aan. Bolsjewisme, nationaal-socialisme en fascisme mogen echter in naam verschillen, in wezen en methoden zijn zij alle drie gelijk. Hun hoofdbeginsel is dat van de Staat, die er een eigen levensbeschouwing op nahoudt, die hij met al de machtsmiddelen, waarover hij beschikt, aan heel het volk wil opdringen en naast welke hij geen andere levensbeschouwing duldt.

Dit brengt mede het verbod van het bestaan van politieke partijen. De totalitaire staat, zoals wij hem plegen te noemen, laat maar één politieke partij toe. Een éénpartijstaat is een contradictio in terminis, een tegenspraak in de naam zelf. Van partijen kan men eerst spreken als er tenminste twee zijn. De partijvorming is de uitwendige vorm, waarin het verschil in de beginselen, die door de onderscheidene groepen, waaruit het volk bestaat, beleden worden, aan de dag treedt. Het zou een grote dwaling zijn te menen, dat een partij een kunstmatige zaak is, door een of andere leider in het leven geroepen. Ongetwijfeld kunnen grote leidende figuren op de partijvorming een belangrijke invloed oefenen. Maar zij kunnen dat alleen, doordat zij hun aanhang weten te overtuigen van de juistheid der beginselen, die zij voorstaan. Wanneer dat in vrijheid kan geschieden, kunnen zich krachtige stromingen tegenover elkander ontwikkelen. De leiders dier verschillende stromingen dwingen dan door hun geestelijke kracht de leden van het volk zich rekenschap te geven van de verschillen in beginsel. Zij leveren daarmede een belang-

rijke bijdrage tot de opvoeding van het volk en vergroten zijn geestelijke rijkdom. Daarom is een volk gelukkig te prijzen, wanneer het zich mag verheugen in een grote beginselstrijd, door grote leiders gevoerd. De geschiedenis geeft daarvan talrijke voorbeelden. Uit de negentiende eeuw mogen wij wijzen op het Engelse voorbeeld van de strijd tussen Gladstone en Disraëli en in ons eigen land op die tussen Thorbecke en Groen. Zo'n strijd kan alleen in een sfeer van vrijheid worden gevoerd.

Wie zich daartegenover de toestand voorstelt in een land met een éénpartij-regiem springt het verschil aanstonds in het oog. Van vrijheid is in zo'n land geen sprake. Partij en Staat zijn er één. Partijvorming op de grondslag van een afwijkend beginsel wordt niet toegelaten. Wie het waagt van ander inzicht te doen blijken, wordt met gevangenis, concentratiekamp of erger bedreigd. De Leider — die hier aangeduid moet worden met een grote L — onwelgevallige literatuur wordt door verbranding vernietigd. De verkiezingen, waarbij slechts op de kandidaten van één partij mag worden gestemd, missen alle betekenis. De „volksvertegenwoordiging” is niet anders dan een klankbord. Zij moet zich bepalen tot aanhoren en toejuichingen. De eenheid van het volk is de eenheid van het kerkhof, hemelsbreed verschillend van de eenheid in de verscheidenheid der levensbeschouwingen van de vrije volken.

De tweede wereldoorlog heeft dit systeem in Duitsland en in Italië vernietigd. In Rusland is het niet alleen blijven bestaan, doch van Rusland uit heeft het zich verbreid over de landen, die men de landen achter het ijzeren gordijn pleegt te noemen. Die naam ijzeren gordijn is kenmerkend. Hij getuigt van het streven naar hermetische afsluiting van twee werelden, de vrije en de onvrije wereld. Die afsluiting is het werk der onvrije wereld. De vrije wereld schuwt het contact met de onvrije wereld niet. Overtuigd van de levenskracht harer beginselen zou zij niets liever zien dan dat die beginselen zouden doordringen in de onvrije wereld. De onvrije wereld vreest dat doordringen. Zij weet maar al te goed, dat zij daartegen op den duur niet bestand zou zijn.

Dit is nog niet alles. De onvrije wereld zou haar ijzeren gordijn gaarne steeds verder vooruitschuiven. Zij is imperialistisch en agressief. Zij voert haar bewapening steeds hoger op en grijpt alle denkbare middelen aan om door haar satellieten, die te midden der vrije volken wonen, de inwendige kracht van die vrije volken te ondermijnen.

De taak der vrije volken daartegenover is aangewezen. Zij hebben zich weerbaar te maken

met de vrijheid

tegen het uitwendige en het inwendige gevaar. Tegen het uitwendige gevaar kan geen ander middel baten dan het opvoeren der bewapening. Het is droevig dit te moeten constateren, doch het is noodzakelijk. Het is ook het enige middel om het gevaar van een derde wereldoorlog af te wenden. Hoe krachtiger de vrije volken hun verdediging zullen opbouwen, hoe groter de kans, dat de agressor in bedwang zal kunnen worden gehouden.

Afweren van het uitwendige gevaar is echter niet voldoende. Tegen het inwendige gevaar moet niet minder krachtig worden gewaakt. Dit laatste op tweeërlei wijze. Enerzijds door het vormen van sterke reserves, die in tijden van nood de machtsmiddelen tot steun van het wettig gezag kunnen versterken. Anderzijds door vergroting der geestelijke weerstandskracht. Tot dit laatste vormen rechtvaardige sociale toestanden een belangrijke bijdrage. Goede sociale toestanden zijn echter op hun beurt afhankelijk van goede economische toestanden. Op een slappe economische ondergrond kan geen hecht sociaal gebouw worden opgetrokken. Daarom moet gestreefd worden naar maatschappelijke verhoudingen, die sociaal gerechtvaardigd en economisch verantwoord zijn. Aan dit beginsel moeten de sociale maatregelen worden getoetst. Met economisch niet verantwoorde maatregelen houdt men het communisme niet buiten de deur, omdat een economische ineenstorting onherroepelijk het gehele sociale gebouw met zich sleept. Van de dan ontstane chaos zal alleen het communisme kunnen profiteren.

Naast een gezond sociaal-economisch beleid is nodig versterking van de geestelijke weerbaarheid in engere zin. Geheel het volk moet opnieuw doordrongen worden van de grote waarden der christelijke beschaving. Die beschaving hebben wij te zien als ons gemeenschappelijk erfgoed, welk godsdienstig geloof wij ook mogen belijden. Wij denken daarbij aan het bekende woord van Thorbecke: „Het Christendom is niet gebleven binnen de Kerk: het is eene burgerlijke kracht geworden; de ziel onzer beschaving; een stroom, die zich door alle aderen der maatschappij heeft uitgestort”.

Op het beginsel van de vrijheid van de mens berust deze beschaving. Dat beginsel te verdedigen is onze opdracht. Zonder de hulp en het enthousiasme der jeugd zouden wij ouderen daartoe onmachtig zijn. Daarom verheugen wij er ons over, dat ook in ons kamp de jongeren zich hebben aaneengesloten, om voor deze vrijheid te strijden. Vooral aan hen is het te zorgen, dat de latere historieschrijver niet zal behoeven te spreken van een mislukte proefneming met de vrijheid.

Moge tot de vervulling van die taak ook de J.O.V.D. een krachtige bijdrage leveren.

Mr. P. J. OUD.

Apollo-Paviljoen

APOLLOLAAN 2 AMSTERDAM-Z.

*

*Voortreffelijke keuken
Voortreffelijke bediening
Voortreffelijke muziek*

Onze nationale defensie en haar offers

Van een juiste verdeling der lasten is geen sprake

Met groot genoegen heb ik geluisterd naar de inleiding voor de afdeling Amsterdam van de J.O.V.D., gehouden door de heer J. G. Suurhoff, 2e voorzitter van het N.V.V., over: „Stakingsrecht en de huidige taak van de vakbeweging” op 16 Jan. j.l. Ernstig bezwaar had ik tegen dat gedeelte van zijn inleiding, waarin de heer Suurhoff, sprekende over de huidige situatie en de té brengen offers voor de defensie, zijn zorg uitsprak over de toenemende onwil der zgn. beter gesitueerden en beter bezoldigden in ons land om de hun sinds 1945 gevraagde offers langer te dragen. De heer Suurhoff meende, dat de arbeiders hiermede geen genoeg behoeven te nemen en daarop volgden woorden, welke een soort van dreigement inhielden t.a.v. de thans bestaande arbeidsvrede in Nederland. Helaas beschikte ik niet over cijfers. Echter deze week zag ik in „Economisch Statistische Berichten” (31 Januari) een artikel over „Offers voor de herbewapening”, geschreven door de heren J. C. Brezet en J. Hartog, waarin duidelijk naar voren is gebracht, welke offers middel- en de hogere inkomens nog kunnen brengen. Akelig nuchter demonstreerden enkele cijfers, dat de hogere- en middel-inkomens geleidelijk aan het verdwijnen zijn.

In 1941 kende men nog de volgende inkomensverdeling:

Laagste inkomens:

2.309.000 pers. (81.4%) met f 2.108 miljoen (45.4%) inkomen;

Middel inkomens:

416.000 pers. (14.7%) met f 1.182 miljoen (25.4%) inkomen;

Hoge inkomens:

113.000 pers. (3.9%) met f 1.355 miljoen (29.2%) inkomen;

Totaal 2.838.000 pers. (100.-%) met f 4.645 miljoen (100.-%) inkomen. Als middel-inkomen is hierbij beschouwd een inkomen van f 2.000.— tot f 5.000.— (voor aftrek van belastingen).

In 1948 was de inkomensverdeling als volgt:

Laagste inkomens:

3.707.000 pers. (92.6%) met f 6.346 miljoen (68.3%) inkomen;

Middel inkomens:

229.000 pers. (5.7%) met f 1.516 miljoen (16.3%) inkomen;

Hoge inkomens:

70.000 pers. (1.7%) met f 1.428 miljoen (15.4%) inkomen;

Totaal 4.006.000 pers. (100.-%) met f 9.290 miljoen (100.-%) inkomen. Als middel-inkomen is te beschouwen een inkomen van f 5.000.— tot f 10.000.— (voor aftrek der belastingen).

Bezieet men onderstaande cijfers, dan blijkt de groep hoge- en middel-inkomens ingekrompen te zijn van 18,6% tot 7,4%, d.w.z. dat deze groep nog slechts in verhouding tot het totaal 1/3 bedraagt van het aantal in 1941. Daarentegen is het aantal personen met lagere inkomens gestegen van 81,4% in 1941 tot 92,6% in 1948, of wel een stijging van 13,7%, terwijl het aandeel in het inkomen steeg van 45,4% tot 68,3%, of liefst 50%. Het reële inkomen der lagere inkomensklassen, in totaal, is toegenomen, waarbij vooral de arbeiders in de landbouw en de industrie-arbeiders in de kleine plaatsen een stijging van hun reële loon hebben verkregen, welke ver boven het vooroorlogse peil uitgaat.

Thans zal men ook wel inzien, dat de overblijvenden der „beter gesitueerden”, nog slechts 7,4% der inkomens-trekkers uitmakende, er weinig voor voelen alleen de nodige offers op te brengen. Niet alleen hebben zij al reëel minder dan voor 1941, wanneer men het bruto-inkomen beziet, maar bovendien is de belasting dermate progressief geworden, dat het netto-inkomen over het algemeen nog sterker is gedaald.

Niet veel meer te halen.

De lagere inkomens-klasse kan dus van de afnemende groep van hoge- en middel-inkomens niet veel meer eisen, zij zal zelf haar steentje moeten bijdragen. Hierbij moet men natuurlijk niet rekenen die ouden van dagen, die van een klein pensioentje of een lage rente moeten rondkomen, maar wel de werkende bevolking, wier positie in het nationale inkomen zo aanmerkelijk is verbeterd.

Psychologisch is deze toenemende weerstand der hogere inkomensgroepen tegen verdere aantasting hunner positie door „nivellerings” begrijpelijk. Zij hebben de positie der werknemers relatief steeds beter zien worden, terwijl hun levensstandaard met grote schreden achteruitging. Hierbij komen de steeds groeiende sociale voordelen waarin de lagere inkomensklassen delen, waarvan de hogere groepen verstoken blijven. Wordt een arbeider werkeloos, dan krijgt hij steun; gaat men als zakenman failliet, dan krijgt men geen steun. Wordt de arbeider ziek, dan gaat zijn loon door, wordt een schoenmaker ziek, dan kan hij zijn vrouw in de winkel zetten en het reparatie-bedrijf stopzetten of bij zijn knechts een andere knecht bijzetten, zodat hij de strop zelf kan dragen, enz. enz.

Wat betreft de huidige taak der vak-

beweging had ik nu graag vermeld gehad, dat deze zich buiten elke politiek heeft te houden. Weliswaar veroordeelde de heer Suurhoff de politieke staking, maar veroordeelt hij ook de houding van het N.V.V. onmiddellijk bij het uitbreken van de kabinet-crisis, toen het N.V.V. in een aantal eisen haar standpunt kenbaar maakte inzake de te volgen politiek? Zelfs de min of meer dreigende toon ontbrak niet geheel.

J. L.

STAKINGSRECHT

Het betoog over het stakingsrecht vond over het algemeen instemming. De heer Suurhoff zag het stakingsrecht slechts als een economisch wapen, wanneer alle andere middelen zijn uitgeput. Hij wees hierbij op het feit, dat zo'n staking niet alleen nadelig is voor de werkgever, maar ook voor de erbij betrokken arbeiders. Overigens is het ook niet onder alle omstandigheden mogelijk een staking uit te lokken en te winnen. De heer Suurhoff bleek ook een tegenstander te zijn van de politieke staking (in een democratisch bestuurd land uiteraard).

Eigenlijk is met het stakingsrecht slechts één zijde van het vraagstuk belicht, want een uiteenzetting over het uitsluitingsrecht door de ondernemer heeft ontbroken (was ook niet de opzet van de inleiding). Toch kwam het een ogenblik ter sprake, toen één der aanwezigen de vraag stelde, of de werkgever na afloop van de staking het recht heeft om de leiders van de staking de toegang tot het werk te beletten.

De heer Suurhoff antwoordde hierop zeer terecht (er was sprake van een niet-politieke staking), dat dit onrechtvaardig zou zijn, bovendien onpractisch, omdat de kans op een nieuwe staking zeer groot zou zijn. In de praktijk komt dit dan ook niet voor. Met dit laatste ben ik het met de heer Suurhoff eens. Wanneer er echter sprake is van een politieke staking, dan kan men m.i. de stakingsleiders wel weigeren, wat b.v. ook bij de laatste havenstaking te Rotterdam is geschied. Het betrof hier leden van de E.V.C. en enkele losgeslagen N.V.V.-leden, die dit echter deden op eigen risico en tegen de wil van de vakbeweging.

De J.O.V.D. en het maatschappelijk werk

Kort prae-advies voor het Centrale Kader

Hieronder volgt een prae-advies van een onzer leden van het Centrale Kader dat zeer binnenkort op het Kader zal worden besproken. Voor een vlotte en tijdige oriëntering drukken wij het in De Driemaster af:

Daar het begrip Maatschappelijk werk moeilijk in een definitie is samen te vatten volsta ik er mee het te tekenen, door haar belangrijkste kenmerken aan te duiden.

Maatschappelijk werk veronderstelt een maatschappelijke nood, die men wil trachten op te heffen. Tevens moet er hierbij sprake zijn van hulp bij de bestrijding van sociale nood door anderen geboden. Zelfhulp is geen maatschappelijk werk.

Men ziet bij het maatschappelijk werk een individuele hulp van mens tot mens, dit in tegenstelling tot sociale politiek. De bedoeling is echter niet de hulp tot 1 persoon te beperken, zoals bij liefdedwerk. Het wordt dan ook systematisch opgebouwd.

Er moet bij maatschappelijk werk altijd sprake zijn van een waardering van de mens in zijn volledige persoonlijkheid. Zodra het accent verlegd wordt naar de bruikbaarheid voor de collectiviteit, is het geen maatschappelijk werk meer.

Maatschappelijk werk wordt beschouwd als een verschijnsel van de 19e eeuw, dat zich langzaam heeft ontwikkeld en een belangrijke plaats in de huidige maatschappij is gaan innemen. Er zijn talloze vormen, zoals het maatschappelijk hulpbetoon, de reclassering der volwassenden, de kinderbescherming, de kinderverzorging, de sociaal hygiënische arbeid en het woningtoezicht, en last but not least het volksontwikkelings- en jeugdwerk.

Toch is het maatschappelijk werk niet tot een volledige functie in het maatschappelijk kaderwerk gegroeid in ons land. Hierdoor is de overheid er toe gekomen zelf op deze gebieden werkzaam te worden. Dit is echter principieel onjuist. Wel behoort het tot haar taak sommige onderwerpen op dit gebied wettelijk te regelen, met een goede subsidieregeling.

Een volledige bewustwording van de gemeenschappelijke beginselen der leden der J.O.V.D. zal de leden dwingen zich voor dit gebied te interesseren en er ieder naar vermogen haar of zijn bijdrage aan te leveren. De aandacht zal vooral gericht moeten zijn op de gevolgen, die het huidige type van industriële maatschappij met zich brengt. Het probleem van de massa vergroot het werkterrein in belangrijke mate.

Indien wij ons politiek verantwoordelijk voelen, dienen wij ons ook op dit gebied verantwoordelijk te weten en daarnaar te handelen.

Kan de J.O.V.D. als organisatie nu iets doen? Haar vorm van politieke Jongeren Organisatie beperkt uiteraard haar mogelijkheden op dit gebied. Als taken die zij zich zou kunnen stellen dienen genoemd te worden:

1. Voor de plaatselijke afd. hulp bij collectes aanbieden.
2. Aansluiting bij jeugdgemeenschappen, teneinde na overleg gezamenlijk plannen ten aanzien van vrije tijdsbesteding tot uitvoering te brengen.
3. Op politiek gebied de aandacht der politieke partijen te vestigen op de wens wenselijkheid van een betere wettelijke regeling van het maatschappelijk werk.

NAAR ZWITSERLAND.

Op initiatief van de Freisinnige partij des Kantons Zürich zal getracht worden een uitwisseling Amsterdam—Zürich te arrangeren.

De bedoeling hiervan is, dat een aantal meisjes en jongens in de leeftijd van 16 tot 23 jaar, op basis van wederkerigheid, 2 à 3 weken als gast in een liberale familie worden opgenomen.

Iedere deelnemer betaalt slechts zijn reiskosten naar de plaats van bestemming en terug en heeft verder geen andere kosten.

Nadere inlichtingen worden gaarne verstrekt door: dr. J. C. van Zoelen, Botticellistraat 25 (tel. 93952), aan welk adres men ook aanmeldingen kan zenden.

VAN DE REDACTIE.

Op de artikelen over „Bewapening en Korea”, die wij de vorige maand in ons blad opnamen, zijn reeds een drietal reacties bij de redactie binnengekomen. Wij hopen deze in het Aprilnummer van ons blad af te drukken, daar er ons deze maand de plaatsruimte voor ontbrak.

ROY

een Nederlands Jeugdreisbureau.

Enige tijd geleden hebben een drietal jongelui de euvelen moed gehad een Nederlands Jeugdreisbureau op te richten en gezien de resultaten met groot succes.

Zij verzorgen hiermede zeer goedkope reizen waarbij alleen de reis groepsgewijs geschiedt en men verder geheel vrij is.

Zo kan men b.v. door middel van ROY de reis Maastricht—Bazel heen en terug maken voor f 33.—. Ook reizen naar Engeland, Noorwegen e.a. zijn zowel per boot als per vliegtuig zeer goedkoop.

Tevens geven zij een blaadje uit waarvan het abonnement f 1,25 bedraagt.

Daar onder onze leden er waarschijnlijk velen zijn, die van deze gelegenheid willen profiteren, wensen wij hen van deze mogelijkheid in kennis te brengen.

Bovendien willen wij een hulde brengen aan het ondernemende drietal, dat dit tot stand heeft gebracht.

Het adres is: ROY, Nederlands Jeugdreisbureau, Vreeswijkstraat 19, Den Haag.

Verdraagzaamheid

Men heeft mij gevraagd in kort bestek te vertellen, wat wij onder verdraagzaamheid, één der vier beginselen, die de beginselverklaring van de J.O.V.D. vormen, moeten verstaan.

In nr. 1 van de brochure-reeks van de J.O.V.D. wordt verdraagzaamheid zowel negatief als positief geformuleerd. Negatief: geen toegevendheid of het toelaten van wat anderen willen terwille van eigen gemak of veiligheid. Positief: de uitdrukking van onze ernstige wil om, met erkenning van welke verschillen ook, te streven naar de zo noodzakelijke eendracht van ons land.

De positieve definitie toont in haar erkenning van verschillen begrip voor andersdenkenden. Dit is de kern van het begrip „verdraagzaamheid”, de rest is franje. De verdraagzame mens begrijpt, dat anderen een eerlijke overtuiging kunnen hebben, welke niet de zijne is. Hij acht het onjuist anderen met geweld of dwang zijn overtuiging op te leggen. Fanatisme is hem vreemd al staat hij wel voor zijn overtuiging. Bij het uitdragen ervan ziet hij echter in, dat anderen overtuigd, niet overdonderd moeten worden.

Waarom is verdraagzaamheid zulk een kostelijk goed? Ieder, die zich positief instelt tegenover het leven, dient behalve, dat hij met zijn voeten op de grond staat, zijn neus te richten op een doel, dat hij begerenswaardig acht. Wanneer dit doel erg vaag wordt gehouden, dus zeer abstract is en ver verwijderd, dan zullen grote groepen op hetzelfde doel gericht kunnen zijn. Om een voorbeeld te noemen: zo zullen alle politieke partijen in Nederland als doelstelling in hun programma „sociale gerechtigheid” kunnen opnemen. Niet zodra wordt het doel evenwel nader geconcretiseerd, of de verscheidenheid der meningen ontstaat. De verdraagzame mens zal nu deze verscheidenheid begrijpen en aanvaarden. Hij zal ook inzien, dat er vruchtbare samenwerking mogelijk is, voorzover het verwijderde doel maar gemeenschappelijk wordt beleefd.

Ook de verdraagzaamheid van de tolerante mens kent echter haar grenzen. Hij kan niet toestaan, dat anderen of hij zelf zich aan de spelregels onttrekken, omdat hiervoor immers het gemeenschappelijk doel wordt verzaakt.

Tot slot zou ik er de aandacht op willen vestigen, dat de grenzen van de verdraagzaamheid in verschillende omstandigheden verschillend liggen. Zo zal men in tijden van gevaar noodzakelijkerwijze minder tolerant kunnen zijn. Maar ook dan dient men te bedenken, dat alleen de noodzaak de verdraagzaamheid tijdelijk mag inperken.

Mr. J. DE WILDE.

Uitspraak

„Het zal aan de komende tijd zijn enige woorden en begrippen, die de valse profeten van de dag door het slijk gesleurd hebben, in ere en waardigheid te herstellen.

Het betreft in de eerste plaats de benaming democratie. Het belichaamt het hoogste staatkundige ideaal, dat de hoogst beschaafde volken hebben geconcipieerd en waarnaar zij, hoe gebrekiger dan ook, trachten te leven. Er is geen andere vorm van staatsbestuur geschikt om de despotie te weren.

Het tweede woord, dat weer omhoog moet worden gestuwd, is dat van vrijheid. De negentiende eeuw zet het begrip vrijheid om in termen van

nut en welvaart. Vrijheid en democratie worden tweelingsbegrippen en in de parlementaire staat schijnt aan velen de vrijheid politiek en economisch blijvend, verzekerd, totdat nog voor het einde der eeuw de aspiratie naar vrijheid op de achtergrond schijnt te geraken..... Het zal aan de straks aanbreekende tijd zijn om de vormen van vrijheid te vinden, die een zo buitensporig rijk bewerkte wereld als de onze voor de toekomst nog blijft veroorloven”.

Huizinga „Geschonden Wereld”.

Wij lezen:

Democratie en Indonesië.

De oud-resident A. M. Pino uit Den Haag heeft een rede gehouden over Democratie en Indonesië voor de afdeling Dordrecht van de J.O.V.D.

In het bijzonder ontwikkelde de heer Pino de regels, waaraan de Westerse democratie zich te houden heeft bij de aanraking met de zich noemde Oosterse democratie. Allereerst stelde hij de vraag: Is het begrip democratie in Oosterse landen bekend en inheems?, welke vraag bevestigend beantwoord werd. Zes eeuwen geleden kozen de dessabewoners in vrije verkiezingen hun leiders, die dan bijgestaan werden door een raad van oudsten. Het democratisch beginsel is in de loop der tijden onderdrukt door vorstenbesturen. Werd de vorstenmacht gebroken (bijv. door de O.I Compagnie), dan herstelde zich het oude gewoonterecht.

In 1903 kwam er door de Ned. Ind. regering een democratisch stelsel. Die ingevoerde Westerse democratie is thans met één slag teniet gedaan. Door de revolutie in Indonesië is er niets meer van over.

Uitvoerig behandelde de spreker de vraag: Wil de huidige regering van Indonesië een democratische regeringsvorm en bedient zij zich van autocratische middelen om haar doel te bereiken? In dit verband schetste

Zij die de oorsprong van de V.V.D., uit de tijd dat deze nog de Partij van de Vrijheid heette, kennen, weten welk een belangrijke rol toen gespeeld is door hen, die uit de groep der jongliberalen voortkwamen. Het is het élan van deze jongeren geweest, dat ook mij toen overtuigd heeft dat er toekomst was voor de ware liberale

de heer Pino de samenstelling van het huidige Indonesische Parlement.

Momenteel is er een titanische strijd om de macht, waarbij de krijgsoversten zich niet onbetuigd laten. Die strijd wordt met Oosterse middelen gevoerd. Velen sterven er aan. Er is één lichtpunt: langzaam maar zeker groeit de groep van Natsir, gesteund door Hatta, de groep van het beste intellect, in kracht en macht.

Of Indonesië rijp is voor de democratie? Men kan nog niet spreken van een ontwikkeld Oosters proletariaat. De maatstaven van de Westerse democratie kunnen in het Oosten niet aangelegd worden.

Ten slotte stelde hij de vraag, of de huidige leiders in Indonesië, die toch vrijwel allen in de Westerse school gevormd zijn, zich een beeld gevormd hebben van een synthese tussen Westerse dynamische democratie en Oos-

geest, die zich wil aanpassen aan de telkens veranderende omstandigheden.

Meer dan ooit is het in deze tijd van crisis en internationale spanningen nodig ons te bezinnen op de beginselen, waarop ons politiek denken berust. De uitwisseling van gedachten hierover tussen ouderen en jongeren is hiervoor van de grootste betekenis.

Ons maatschappelijk leven wordt gedeels bepaald door de politiek. In tegenstelling met de opvattingen die daaromtrent b.v. in Engeland heersen, staat de politieke carrière in ons land niet in groot aanzien.

Voor de Driemaster is er een schone taak weggelegd indien de jongeren er van doordrongen kunnen worden, dat het aller taak is, zeker in deze bewegende jaren, actief aan het politieke leven deel te nemen. Op die wijze zal het mogelijk zijn onze beginselen in het maatschappelijk leven tot gelding te brengen.

Mr. D. U. STIKKER.

terse fatalistische democratie. De groei in Indonesië gaat uiterst langzaam. We eisen gauw te veel van de momentele ontwikkeling op democratisch gebied in Indonesië.

(Dordrechts Nieuwsblad.)

Twente

Het eerste lid uit Twente heeft zich gemeld. En als er één schaaap over de dam is, volgen er meer, luidt het spreekwoord. De toekomst ziet er dus hoopgevend uit. In het vorige nummer van ons blad werd reeds gezegd, dat het mogelijk moet zijn, in Twente een viertal afdelingen te formeren. Wij zijn deze mening nog steeds toegedaan en doen een beroep op alle Twentse jongeren, om aan de oprichting van deze afdelingen mede te helpen.

Contact-adres Twente: L. Honselaar, p.a. Molenstraat 1, Enschedé.

DRIE MASTEN

De beginselen van onze organisatie zijn in de laatste alinea van onze beginselverklaring samengevat in de begrippen Verantwoordelijkheid, Sociale Gerechtigheid, Verdraagzaamheid en Vrijheid. Deze begrippen hebben wij in de kop van ons maandblad symbolisch tot uitdrukking willen brengen: Een Driemaster varende onder de vlag van de Vrijheid. Onze drie andere beginselen vormen de stevige masten van het scheepje.

Naast dit symbool van wat onze J.O.V.D. wil en voorstaat, is de naam De Driemaster tevens uitgegroeid tot een zeer vertrouwde klank, tot een regelmatig iedere maand weerkerend begrip. Want onze krant, ons maandblad is in de J.O.V.D. een begrip geworden. Hoe vaak ontvangen wij niet een krabbeltje met „Stuur me nog even de laatste Driemaster”. Zo laten wij iedere maand vele driemasters de wijde zee opzeilen. De vracht van deze schepen is, hoewel afwisselend van karakter, steeds van gelijke omvang: acht pagina's met artikelen, mededelingen, advertenties en afdelingsnieuws. Al deze copy is gedrukt op papier van hoge kwaliteit en reisdoelen van onze zeilende schepen zijn de vele leden der J.O.V.D. en de — tot heden toe — weinige abonné's.

Hier bevinden wij ons dan meteen op het terrein waar wij aan de drie masten van het schip een andere betekenis kunnen toedelen. Bij iedere nieuwe maandelijkse vaart is de bemanning — de redactie — er zich van bewust, dat voor hen

deze drie masten de symbolen zijn voor papier, copy en abonnementen. Het oprichten en overeind houden van de eerste mast — we schreven dit reeds eerder — is de taak van onze uitgever, die er zorg voor moet dragen, dat er voldoende drukpapier in voorraad is. Gezien de huidige situatie op de papiermarkt is dit geen peuleschilletje. De verzorging der copy, mast no. 2, is toevertrouwd aan de redactie, waarbij deze gelukkig steeds meer de hulp der leden ontvangt. De artikelen stromen ons nog wel niet toe, maar wij kunnen met verheugenis constateren, dat de medewerking van de leden der J.O.V.D. groeiende is.

Blijft over mast no. drie: abonnementen. Niemand zal het de redactie kwalijk nemen, indien zij vaststelt, dat het werven van abonné's op ons maandblad geen taak is, die zij de hare moet noemen. Veeleer is het een taak van alle leden der J.O.V.D. om te zorgen, dat het abonnementenaantal zich in stijgende lijn beweegt. Het is niet alleen een taak, doch een plicht om aan onze wervingsactie deel te nemen, indachtig aan de eerste mast van onze beginselverklaring: de verantwoordelijkheid.

Juist met het doel deze wervingsactie te stimuleren en te vergemakkelijken is aan dit nummer van ons maandblad een enigszins propagandistisch tintje gegeven. Wij prijzen ons gelukkig, dat zulke bekwame liberale voormannen als Mr. Stikker en Mr. Oud ons met enige artikelen behulpzaam hebben willen zijn bij het oprichten

van de derde mast.

Hun woorden zullen er zeker toe bijdragen, de ouderen te overtuigen van ons goed recht, belangstelling te vragen voor de J.O.V.D., voor het werk van onze organisatie en voor de neerslag van dit werk, zoals het tot uitdrukking komt in ons maandblad. Met het nemen van een abonnement op „De Driemaster” kunnen zij er zeker van zijn onze J.O.V.D. te steunen.

Door deze steun zal de J.O.V.D. nog beter dan voorheen haar taak kunnen verrichten en zal zij „De Driemaster” kunnen laten uitgroeien tot de werkelijke klankbodem van liberaal jong Nederland. En dat behoort ons blad toch te zijn. Het stadium van „mededelingenblaadje” hebben wij reeds lang achter ons gelaten! Laten wij er dus allen aan mede helpen het blad te smeden tot een hechte band, die ons allen bindt en die J.O.V.D.-leden, zowel als belangstellende niet-leden omvat.

Eerst dan zullen wij met „De Driemaster” een vooraanstaande plaats op de liberale publicatiemarkt kunnen gaan innemen. Eerst dan zullen wij in staat zijn ons jong liberaal geluid ook op die plaatsen te laten doordringen, waar het nog niet gehoord kan worden en met meer kracht te laten klinken, waar het nu niet gehoord wil worden.

Mogen dus vele bedrijvige handen meewerken aan het stutten van de derde mast. Onze liberale beginselen en gedachten ten zegen.

GER VAN SCHAGEN, Secr.

Over het woord „Liberaal”

Enige kritische opmerkingen

Nog steeds, hoewel gaandeweg in mindere mate, heerst bij het merendeel van de Nederlandse bevolking de opvatting, dat wie zich liberaal noemt een soort achterlijke, zelfzuchtige conservatief is, die men enerzijds verafschuwt, anderzijds bespot.

Zowel onze clericaal-dogmatische denkende medeburgers, als de zich progressief noemende dogmatici van socialistische zijde, putten zich uit om het begrip Liberaal te beladen met de schuld voor elke mislukking of fout, van welke aard of omvang ook, die het vooroorlogse kapitalistische stelsel met zich meebracht. Het is hier niet de plaats om dit kapitalisme op zijn mérites te beoordelen: genoeg is te zeggen, dat men hier voorzichtig mee moge zijn als met de beoordeling van het liberalisme zelf.

Waarom tracht men nog steeds de liberalen in de hoek te dringen waar de slagen vallen? Waarom hebben zovelen ook onlangs weer, bij de jongste kabinetcrisis, deze in hun ogen al te gereede gelegenheid aangegrepen om de liberalen de schuld te geven van de val van een kabinet, dat later door innerlijke onmacht niet eens zelf in staat bleek de staatsleiding in handen te kunnen houden? Welke ook de onmiddellijke argumenten voor deze en andere zwartmakerij mogen zijn, zij spruiten in wezen allen voort uit een diepere oorzaak, die wij menen te moeten zoeken in de achtergrond, die het liberalisme doet plaatsen tegenover de autoritaire stelsels, zowel ter rechter als ter linker zijde.

Wij beschouwen n.l. het liberalisme niet als systeem te midden van andere systemen, maar, zoals steeds weer blijkt uit een analyse van dit begrip, als een mensbeschouwing, die het kenmerk heeft op het maatschappelijk plan de vrije mens en niet de autoriteit van een hogere macht of die van een materialistisch dogma centraal te stellen.

In geen van beide autoritaire systemen past immers de idee van een vrije, zelfstandige activiteit, die nu eenmaal niet te rijmen valt met het schema, dat voor hen noodzakelijk is om zich te kunnen handhaven. De clericale dogmatiek kan niets ondogmatisch meer tolereren, geen menselijke spontaniteit erkennen en zij moet, uit hoofde van haar wezen zelf, in een liberale geesteshouding wel haar grootste vijand zien, groter nog dan de socialistische leer, waarmee zij tenminste nog gemeen heeft, dat de mens ondergeschikt wordt gemaakt aan het stelsel.

Is dit bij een politiek, gegrondvest op kerkelijke dogmatiek, duidelijk, het autoritaire karakter van het socialisme vereist enige nadere beschouwing. De tegenstelling tussen liberalisme en socialisme ligt in wezen niet in socialistische „beginselen”, zoals geestelijke opheffing en individuele ontplooiing van de arbeidende klasse of vergaande sociale voorzieningen. Want welke liberaal zal niet van harte ook deze doelstellingen nastreven — zij het bedachtzamer en zonder beroep op het sentiment van de massa?

Neen, ook hier is het veeleer de socialistische achtergrond, die van het gelijkheidsbeginsel, die de oorzaak is van het voortdurende conflict met de liberale inzichten. De socialist immers ontwikkelt dit, welhaast enige, principe van zijn leer tot een ideaal en draait hierbij de liberale opvatting van: eerst de mens, dan het systeem radicaal om. Met voorbijgaan van de natuurlijke karakterverschillen van de mens, van

zijn fouten en tekortkomingen, van zijn kritische en spontane geest streeft hij naar de „ideale” mens, een soort robot echter, die zich dan op zijn best vrij mag voelen en een „persoonlijkheid” bij de gratie van zijn mechanisch, socialistisch raderwerk. Maar is hierdoor het socialisme niet even autoritair en dogmatisch als de meest rechtse dogmatiek?

De liberale opvatting van mens en maatschappij daarentegen wenst de waarden van de vrije mens onaangetaast te zien, bestrijdt dus op deze grond gelijkelijk de rechtse en socialistische politieke richtingen en waar zij een oplossing poogt te vinden in de politieke situatie van het ogenblik is zij niet onherroepelijk aan een of andere leer of methode gebonden, doch slechts aan haar leidende principe: aan datgene — wij kiezen weer de definitie van Huizinga — wat een vrij man waardig is. Natuurlijk zal het liberalisme in grote lijnen steeds eenzelfde beeld geven van maatregelen en methoden, die het voorstaat of verwerpt, doch het is onjuist te menen, dat het in alle omstandigheden onverbreekelijk met „kapitalisme” verbonden zou zijn.

De mogelijkheid om, naar gelang de situatie dit vereist, in staat te zijn

verschillende facetten van andere stelsels aan te wenden en te harmoniëren, of wel haar werkmethode naar de eis van het ogenblik te kunnen vaststellen, eerder dan zichzelf in een star systeem vast te leggen, is niet een teken van innerlijke zwakte van het liberalisme, maar bewijst, integendeel, zijn dynamisch karakter. Juist hierin vindt de liberaal zijn daadkracht en verantwoordelijkheid en met recht mag hij zich daarom progressief bij uitnemendheid noemen.

Er zijn nog J.O.D.V.-ers, die schijnen te schromen zich liberaal te noemen; een onwillekeurig gevolg wellicht van de critiek, die onze tegenstanders op het liberalisme hebben. Mogelijk ook met de bedoeling geen vijandige gevoelens op te wekken. Doch evenmin als de liberale gedachte zich ooit laat verdrukken, is het mogelijk het woord liberaal te camoufleren onder kunstig bedachte, niettemin doorzichtige omschrijvingen, die tenslotte ons ene principe, het liberale, hebben waar te maken en te propagieren.

Aangezien dit laatste onze bijzondere taak is onder de jongeren van Nederland, zou het onoprecht zijn en de J.O.V.D. onwaardig, het woord liberaal niet openlijk te gebruiken. Des te erger voor wie zich erdoor geschokt voelt... dat hij dan maar gauw een enthousiaste J.O.V.D.-er moge ontmoeten!

F. R. VAN GELDER.

Genève, stad welke overwon en... faalde

Overpeinzing langs de oevers van de Rhône

Met een rhythmisch gerikketik van haar stalen wielen op de ijzeren staven slingert de „Leichtschnellzug” in twee uur tijd van Bern zuidwaarts naar Genève en de zware elektrische SBB-locomotief trekt de sleep wagens langs bergen en door tunnels, over bruggen en beken, langs meren en steden. Een prachtige tocht is dit, speciaal het gedeelte langs het Meer van Genève, even voordat de trein stilsthoudt in Lausanne. Vooral de in terrassen verdeelde wijnbergen langs de oevers van het meer zijn hier zo aardig, waar honderden mannen en vrouwen met fleurige hoeden of hoofddoeken bezig zijn met het verzorgen van de groene, langs duizenden stokjes orphooggroei ende wijnranken. Onwillekeurig doen die wijnbergen me erg aan de Indische sawah's denken.... Na Lausanne nog enkele minuten en dan rolt de trein het station Cornavin binnen en we bevinden ons in Genève.

Genève is een prachtige stad waarin men urenlang ronddolen kan en waarin men steeds weer intens geniet van haar schoonheid en haar gratie. Een stad ook met een historie, welke toonbeeld is van energie en dapperheid. Want als we ons een weinig verdiepen in haar verleden, dan zien we hoe zij jaren lang door machtige burens was omgeven en hoe zij héél wat keren voor haar vrijheid heeft moeten vechten. In het jaar 58 vóór Christus, zo luidt de geschiedschrijving, veroverde Julius Caesar de stad en nadien was Genève afwisselend eigendom van de Romeinen, de Bourgondiërs, Karel de Grote, het Bourgondische Koninkrijk (waarvan Genève een tijdlang hoofdstad was) en de Keizer van Duitsland. Later werd zij zelfstandig, werd door bisschoppen geregeerd, totdat zij onder invloed van Calvijn het middelpunt werd van het Franse protestantisme. In 1602 weerstond Genève de hertog van Savoye, die toen tevergeefs

trachtte de stad in te nemen en na de Franse revolutie kreeg de Franse Republiek heerschappij over haar. Maar 15 jaar later werd Genève geheel onafhankelijk en in 1814 werd zij met haar omstreken 22e Kanton van Zwitserland, wat zij tot op de huidige dag gebleven is.

In de loop der jaren werd Genève een stad van internationale betekenis. Zij is bv. sinds 1920 de stad van de Volkenbond, zij is de stad van het Internationale Rode Kruis en van nog talrijke andere internationale instellingen. Genève is de stad van Calvijn, die er preekte en er in 1564 overleed en zij is ook de stad van Jean Jacques Rousseau, die er in 1712 werd geboren. Als U door de oude stad zwerft, zal men U de plaatsen nog kunnen wijzen waar Calvijn gepreekt en Rousseau gewerkt heeft.

Prachtig ligt de stad aan de oevers van het meer (door de Frans-Zwitsers

Tot 1 April bestaat er gelegenheid copy voor het volgend nummer in te zenden. Let dus op deze datum!

„Lac-Leman”, door de Duits-Zwitsers „Genfersee” genoemd) terwijl zij door de idyllische Rhône in twee gedeelten gesplitst wordt. Langs de oevers van het meer zijn brede boulevards aangelegd met prachtige parken, waarin de wonderlijkste planten en bloemen pronken en geuren. Zoals de naam van de „Quai de Mont Blanc” al aanduidt, heeft men van hier bij mooi weer een fraai gezicht op de verre sneeuwtoppen van de Mont Blanc. Op het meer zelf wordt enorm aan watersport gedaan en ontelbaar is het aantal zeil-, roei- en motorboten, dat men langs de kaden gemeerd of op het meer dobberend ziet. Grote raderboten maken elke dag trips over het meer, er is een strandbad waar duizenden mensen 's zomers baden en zonnen en ook het grappige water-skieën is een sport welke op het Meer van Genève druk beoefend wordt. 's Avonds zijn de boulevards met honderden kleine lampjes sprookjesachtig verlicht en de vele lichtreclames boven de stad, alsmede de ontelbare lichtjes op de heuvels rondom, geven Genève-bij-avond een speciale, mystieke sfeer.

Ook de cathédrale St. Pierre, aan de bouw waarvan in 1150 werd begonnen en waar Johan Calvijn van 1536 tot 1564 heeft gepreekt, steekt 's avonds zwak verlicht hoog boven de stad uit. 's Zomers wordt in de haven ook de wonderlijke fontein belicht, die haar stralen honderd meter hoog de lucht in werpt en de hoogste fontein ter wereld moet zijn.

Genève heeft nog ontelbare aantrekkelijkheden. Daar zijn haar rijkgepulde winkelstraten, zoals de Rue de la Confédération, de Rue du Rhône of de Rue de la Croix d'Or. Daar zijn haar vele musea en daar is haar moderne luchthaven Cointrin, waar men vliegtuigen uit alle delen van de wereld ziet neerstrijken en opstijgen.

Zo is Genève een interessante en heerlijke stad. Het is alleen zo jammer, dat deze stad, die zich in de loop der jaren na harde strijd telkens van haar vrijheid wist te verzekeren, met haar taak in de wereld, die zij meende te kunnen vervullen, (de Volkenbond) zo hopeloos gefaald heeft.

En al zwerfend door Genève vraag ik me af: „Zal Lake Success het er met haar UNO beter afbrengen???

HUGO HOOFTMAN.

CACAO DE ZAAAN

de fijnste

de krachtigste

de geurigste

Districtscongres te Groningen

Belangrijke rede van de heer Louwes. Nieuwe kernen gevormd

Zaterdag, 24 Februari, was voor de J.O.V.D. een goede dag. In Groningen, in restaurant „De oude Meet”, kwamen uit Friesland, Groningen en Drenthe een 120-tal leden en belangstellenden in congres bijeen, om er te luisteren naar hetgeen de heer H. D. Louwes, lid der Eerste Kamer, ons te zeggen had en om er een Noordelijk district der J.O.V.D. op te richten en om nieuwe kernen te vormen.

In zijn openingswoord wees de voorzitter der afdeling Groningen, Klaas van Dijk, vooral de belangstellenden op het nut en de taak van de J.O.V.D. en hij heette de spreker van deze dag, enkele J.O.V.D. hoofdbestuursleden en verscheidene V.V.D.-bestuursleden hartelijk welkom.

De heer Louwes hield hierna een rede over de gevaren die onze democratie bedreigen; gevaren welke niet van buitenaf komen, doch die worden veroorzaakt door het kiesstelsel en de partijgroepering, zoals deze in ons huidige staatsbestel functioneren.

„Lange jaren”, zo zeide spr. — en wij volgen hierbij het verslag van deze bijeenkomst in „Het Nieuwsblad van het Noorden” — „heeft men geleefd in het geloof aan het ideaal dat kennis macht is, doch in de eerste dagen van de eerste wereldoorlog is dit ideaal afgeknapt. Toen heeft men leren begrijpen, dat kennis geen macht is en ook geen vooruitgang”.

Sprekende over het beginsel der democratie, wees de heer Louwes er op, dat democratie niet betekent volkssouvereiniteit (Frankrijk met zijn politieke onstabieliteit leert ons hoe het niet moet). Democratie zoals wij die zien, moet uitgaan van de drie grote machten in het regeringsapparaat, nl. Kroon, Regering en Parlement”.

Na nog gewezen te hebben op het onderscheid tussen regeren en mederegeren, kwam spreker toe aan een bespreking van ons kiesstelsel en „dan moet men constateren, dat het huidige stelsel der evenredige vertegenwoordiging technisch volmaakt mag heten, doch overigens „de dood in de pot” is. De band tussen kiezers en gekozenen is bij dit stelsel vrijwel nihil. De heer Louwes ziet in het stelsel der E.V. een groot gevaar voor de democratie. Hij is van oordeel, dat men zou moeten komen tot een soort districtsstelsel, zoals men dat ook vroeger kende en waarbij een veel grotere binding is te verkrijgen tussen volkvertegenwoordiging — die spr. ook groter zou wensen — en kiezers”.

Verantwoord burgerschap

Bij een korte bespreking van de kabinetscrisis werd opgemerkt, dat

hierbij de democratie wel erg beneden de maat blijft. De heer Louwes zou geen bezwaren hebben tegen een andere partijgroepering, indien dit een versteviging van de democratie tot gevolg zou hebben. Naar zijn gevoelen neemt de godsdienstige richting een te grote plaats in bij de politieke overtuiging.

Hoe kunnen wij onze democratie verbeteren? Behalve de reeds genoemde gedachten — aldus het verslag van N.v.h.N. — wees de heer Louwes er op, dat er meer vraagstukken geformuleerd moeten worden, opdat wij weten, waarvoor wij ons inzetten. Men moet komen tot een verantwoord burgerschap. Dat zal reeds op de scholen moeten beginnen: eerbied voor de vlag, voor onze nationaliteit, voor ons Koningshuis. De tegenwoordige school is een opleidingsinstituut, dat te weinig aandacht schenkt aan de vorming tot „burgers”.

In het slot van zijn rede liet spr. nog het licht vallen op het feit, dat te veel groepen in ons volk zich te veel afzijdig stellen. Er is een grote verscheidenheid op organisatorisch gebied, waarbij de godsdienst de richting aangeeft. Hiertegenover stelde de heer Louwes het feit, dat wij welbewuste Nederlanders moeten zijn, met een gemeenschappelijke taak in het belang van ons aller land”.

Pretige avond-bijeenkomst

Na deze met grote aandacht gevolgde rede was er een geanimeerde gedachtenwisseling. Een gemeenschappelijke koffiemaaltijd fungeerde als eerste nummer van een gevarieerd avondprogramma, waarop tussen de bedrijven door het Noordelijk district der J.O.V.D. werd gevormd. Het districtsbestuur zal voorlopig bestaan uit twee vertegenwoordigers van de afdeling Groningen, twee van Leeuwarden, eveneens twee van Meppel e.o. en één van de afdeling Z.O.-Drenthe.

Daar er voor Noord-Nederland nog steeds een zetel in het Hoofdbestuur was gereserveerd werd de heer Nysingh (Meppel) bereid gevonden een tijdelijke benoeming als hoofdbestuurslid te aanvaarden. Voorts werd een viertal nieuwe kernen geformeerd, nl. in Noord- en Oost-Groningen, in Heerenveen en in Assen. Mogen deze kernen spoedig uitgroeien tot bloeiende afdelingen.

De rest van de avond werd geofferd aan Terpsichoré, godin der dans. De door de afdeling Leeuwarden verstrekte band produceerde uitstekende klanken, waarbij ons vooral de virtuositeit van de bassist opviel. Wij wisten niet, dat aan een sinaasappelkist voorzien van enige snaren, zoveel toonladders konden worden ontlokt. Toen hij dit instrument enige rust moest gunnen, was het voor Klaas van Dijk het juiste ogenblik om een wedstrijd in hersengymnastiek in te lassen. De vragen waren uiterst lastig, maar het bleek ons, dat J.O.V.D.-ers niet spoedig voor netelige vragen uit de weg gaan.

Zo heerste er tot middernacht een uitstekende stemming op dit eerste J.O.V.D.-districtscongres. De organisatoren kunnen ten volle tevreden zijn — naar ons ter ore kwam, broeden zij reeds weer nieuwe plannen uit — en de J.O.V.D. voer er wel bij. Door dit congres kwam onze organisatie in het licht der publiciteit en dit zal niet nalaten onze positie te versterken en de J.O.V.D. in Noord-Nederland een algemeen erkend begrip te doen worden. G. v. S.

Eva's dochter, ook jij....!

De wereld, waarin wij jonge dochteren van Eva leven, is een heel andere wereld dan die, waarin onze moeders als jonge meisjes leefden, en die wereld van ons is helemaal niet te vergelijken met de wereld van onze grootmoeders. Blader eens in dat in zwaar leer gebonden album, dat met een krullerig monogram in een zilveren hart versierd is.

Grootmoeder in een japon met bolle pofmouwen, met een kittige queue de Paris en met een hoed als een bloementuin op haar wijduit gekapte haren kijkt ingetogen op naar de fors besnorde jongeman, die, weliswaar zwierig, met wandelstok en strohoed uitgedost, in een beschermende houding naast haar tabouretje staat. Het vergeelde portretje van dit paar is een passende illustratie bij de Zesde Titel van het Eerste Boek van het Burgerlijk Wetboek, dat zegt, dat de vrouw haar man gehoorzaamheid verschuldigd is en dat de man gehouden is zijn vrouw te beschermen. Grootmoeders leven was het leven van haar echtgenoot. Opa bestelde en Oma deed rustig al haar plichten als vrouw en moeder.

Moeder treffen wij, in een volgend album, in een voetvrije rok en met een kokette strik in de losse haren op de tennisbaan aan en zelfs, een paar bladen verder in het zelfde album, in een hemdjurk, die amper tot de knieën reikt, en met een soort jongenskapsel, rug aan rug met een sprieterige Adam in een gestreept flanel sportjasje op een duintop. Moeder ziet er uit alsof zij een beetje uit de band gesprongen is, alsof zij, nu zij kortgeleden het kiesrecht heeft verworven, al te haastig de attributen van gehoorzamende en beschermde van zich af heeft laten vallen.

En dochters, hoe treffen wij onszelf aan? De kiekjes in ons eigen album zijn zo nauw nog met onszelf en

Het SECRETARIAAT der J. O. V. D., tevens redactie-secretariaat, is gevestigd te Amsterdam-Z., Van Tuyl v. Serooskerkenplein 29¹.

CONTACT-ADRESSEN

Noordelijk-district.

Heerenveen: Mej. T. Dijkstra, Fok 38.
Noord-Groningen: H. Elema, „Framageerd”, Huizinge Gem. Middelstum.
Appingedam e.o.: O. Bosman, Bonkamaheert C 4, Zeerijp Gem. 't Zandt.
Ulrum: H. G. Zuidema, D 1, Ulrum.
Assen: Mej. M. Homan, Plataanw. 27.

met ons leven verbonden, dat wij ze niet kritisch kunnen beschouwen. Toch is het goed te proberen wat afstand te nemen, om te trachten te ontdekken of wij werkelijk de wijdere plaats, die sinds het begin van deze eeuw voor ons is ingeruimd in het maatschappelijk bestel, hebben ingenomen. Wij moeten dan niet alleen dat portretje van ons eigen persoon objectief bekijken, maar ook wat beter gaan kennis maken met het maatschappelijk leven en streven. Wij zullen dan waarschijnlijk bemerken, dat de jonge vrouw van vandaag nog steeds in een te enge kring zich beweegt, dat zij over het algemeen haar rechten, kansen en beperkingen nog niet kent, dat zij eigenlijk nog niet weet welke weg zij moet gaan en welke plaats er voor haar in de wereld is. Die weg en die plaats moet toch gevonden worden en het zijn wij jonge dochteren van Eva, die weg en plaats zelf moeten zoeken en vinden, het waarom ervan moeten formuleren.

Het lid zijn van een politieke jongeren-organisatie als de J.O.V.D., het samen bestuderen van allerlei politieke en maatschappelijke problemen, het van gedachten wisselen hierover in de sfeer van de J.O.V.D., die sfeer die een ieder in zijn eigen waarde laat en een ieder zijn eigen verantwoordelijkheid laat dragen, zal ons dochteren van Eva bewuster doen worden van onszelf, onze krachten en onze eigenlijke plaats in de maatschappij.

De vraag naar de plaats van de vrouw in de maatschappij is kortgeleden nog opgeworpen door het Internationaal Archief voor de Vrouwenbeweging. Onder de titel „Welke weg kiest U?” heeft deze instelling een prijsvraag voor alle vrouwen van Nederland uitgeschreven om te proberen gegevens te verkrijgen over de naaste toekomst van de vrouwenbeweging. In een circulaire, die men kan verkrijgen bij het I.A.V., Keizersgracht 264, Amsterdam, zijn drie wegen aangegeven, waaruit een keuze moet worden gedaan en wel de weg van de moderne vrouw, die actief deelneemt aan het openbare leven, de weg van de moederlijke vrouw en de weg van de vrouw, die zich geheel richt op de man. Keuze en motivering, van die keuze natuurlijk, moeten voor 15 April worden ingezonden. De bekroonde inzendingen zullen ons vrouwelijk deel van de J.O.V.D. misschien kunnen helpen bij de bepaling van onze eigen mening t.a.v. de plaats van de vrouw in de wereld.

AMMY DE MUYNCK.

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: G. Stempher.

Leden van de redactie:

Ammy de Muynck,

E. Nordlohne en

Ger van Schagen (secretaris).

Adres Administratie:

Prijsengracht nr. 1077, Amsterdam.

Telefoon 35343

Abonnementsprijs minimum

f 2,— per jaar. (Voor leden

gratis)

Abonnements- en advertentie-gelden uitsluitend aan G. Stempher Amsterdam, Postgiro 244397 of op bankrekening, Hollandsche Bank-Unie, Herengracht 434—438.

VOORJAARS-APPEL DER AFDELINGEN

VERSLAGEN EN OPWEKKINGEN

KENNEMERLAND.

Interessante lezingen.

De afdeling Kennemerland organiseerde op 17 Februari j.l. een gezellige avond.

Mevrouw mr. J. M. Stoffels—van Haaften, lid der Provinciale Staten van Noord-Holland, had als onderwerp voor haar lezing gekozen: „Heeft de politiek de Jongeren iets te zeggen?” Natuurlijk luidde haar antwoord bevestigend. Er zijn echter tal van jongeren, die van het standpunt uitgaan: „de wereld draait toch wel door zonder ons, dus waarom zullen wij ons druk maken”. Wanneer men zo redeneert, is men slechts toeschouwer en daar de politiek ons gehele leven beheerst, is het absoluut noodzakelijk, dat wij ons hiermede bemoeien. Sommige groepen voelen zich door Christelijke overtuiging tot een bepaalde partij aangetrokken. Er zijn echter talloze jongeren, die van huis uit geen politieke overtuiging hebben medegekregen. Juist in deze grote groep ligt voor de J.O.V.D. een arbeidsterrein open. Hierna ging spreekster uitvoerig in op de begrippen: Vrijheid, Verantwoordelijkheid, Verdraagzaamheid en Sociale Gerechtigheid. Speciaal wat de sociale gerechtigheid betreft, betreurde mevrouw Stoffels het, dat deze bezig is te verdwijnen. Tal van jongeren, die zich door studie op de maatschappelijke ladder een behoorlijke positie hebben verworven, zien hun inkomsten voor een belangrijk deel door de te hoge belastingen verminderd. Dit stimuleert geenszins de arbeids- en studielust.

Na een korte pauze, waarin o.a. de voorzitter der J.O.V.D., die, evenals de secretaris van het Hoofdbestuur en verscheidene Amsterdamse bestuursleden deze avond hebben bijgewoond, nog enkele woorden tot de aanwezigen sprak ter opwekking voor de Landelijke Bijeenkomst te Rotterdam, vertelde de afdelingsvoorzitter, de heer Van Mancius, iets over de „Moderne Amerikaanse literatuur”, waarbij hij o.a. opmerkte, dat momenteel zeer veel boeken door militairen, die het harde leven aan de fronten hebben meegemaakt, worden geschreven. Uit de cijfers die de heer Van Mancius noemde, bleek dit ook overduidelijk n.l. van de 50 boeken zijn er 37 oorlogsromans. Spreker noemde in dit verband drie bijzondere boeken, n.l. Young Lions, Crusaders en The Naked and The Death.

Na het debat werd er nog tot on-

geveer 2 uur gedanst. Voor de winnaars van het prijsdansen en de hersengymnastiek waren aardige prijzen beschikbaar. Deze avond mag zeer geslaagd genoemd worden.

AMSTERDAM.

Een belangrijk nieuwtje.

In de afgelopen maand sprak voor de afdeling Amsterdam mr. dr. A. Zeegers. Deze spreker verklaarde in een interessant betoog, uitgaande van het Protestants-Christelijke standpunt, het verband, waarin de kerk en de politiek tot elkaar staan. Een nieuwtje van de afdeling Amsterdam is de Sociale Studiekring, waartoe ook niet-leden van de J.O.V.D. de gelegenheid zullen krijgen haar bij te wonen. Deze kring zal een viertal bijeenkomsten houden, waarin de juridische grondslagen, de werkelijke verhouding en de toekomstige verhouding van de werkgever tot de werknemer behandeld zullen worden. Ook zal een avond aan het personeelsbeleid gewijd worden.

Voor Kring 2 der afdeling sprak Ger van Schagen over „Internationaal Liberalisme”.

GOUDA.

Contact gezocht.

Een onzer H.B.-leden wil trachten in Gouda en ook in Alphen aan de Rijn, belangstelling te wekken voor onze organisatie. De Driemaster is er reeds rondgedeelde en wij hopen dat deze actie succes zal opleveren. Het is natuurlijk altijd moeilijk de juiste adressen te vinden; we vragen daarom allen in deze plaatsen, die belangstellen in de J.O.V.D., te schrijven aan ons contact-adres: J. W. Hooftman, Reyershoop 26, Boskoop.

MEPPEL e.o.

Zo gaat het goed!!!

De afdeling „Meppel en Omstreken” hield haar tweede bijeenkomst op Donderdag 15 Februari j.l. in Zaal Slot te Meppel.

De spreker van deze avond was Mr. Boonk uit Emmen die een inleiding hield over „Verhouding tussen Kamer en Regering”.

Spreker gaf een geschiedkundig overzicht van het ontstaan van onze regeringsvorm: koning, kabinet, parlement. (Eerste en Tweede Kamer.)

Vele vragen werden na afloop van deze causerie gesteld aan Mr. Boonk. Soms kwam het tot levendige debatten.

Daarna werd nog over de districtsdag te Groningen gesproken waar-

voor zich ± 25 liefhebbers(sters) opgaven.

Er gaven zich eveneens 23 nieuwe leden op. Zo langzamerhand groeit de afdeling aardig uit.

Deze buitengewoon leerzame avond werd met een gezellig dansje besloten.

Op 10 Maart sprak voor de afdeling de heer Zegering Hadders, lid Tweede Kamer, over „De achtergrond van de kabinetscrisis”.

P. A. van ES & Co. N.V.

ANNO ± 1700

ROTTERDAM

DORDRECHT.

Voor de tweede maal een primeur.

In het zaaltje Cito waren op 23 Februari vele leden en belangstellenden (o.a. van V.V.D.-zijde) aanwezig op de maandelijkse bijeenkomst der afdeling.

Voorzitter Bas Visser heette allen, inzonderheid de spreker van de avond, de heer Pino, hartelijk welkom en deed in zijn openingswoord voorlezing van een bedankbrief van de heer Ritmeester, aan wie de afdeling tijdens zijn verblijf in het ziekenhuis bloemen heeft gestuurd. Tevens deed de voorzitter op de leden en beroep mede te werken aan de abonnementswerving voor De Driemaster.

Hierna sprak de heer Pino over „Democratie en Indonesië (zie elders in dit blad). De afdeling had voor de tweede maal een primeur; evenals de heer Ritmeester sprak ook de heer Pino voor het eerst voor een J.O.V.D.-afdeling.

Tot slot nog een taart-opmerking: Deze keer kwamen er zelfs twee ter tafel. De spijbelaarster van de vorige keer had het dubbel en dwars goedgemaakt!

DEN HAAG.

A.s. propaganda-avond.

Voor het eerst in de geschiedenis der afdeling was er een vrouw als spreekster. Mevrouw E. van de Bosch—de Jongh sprak over het onderwijs. Zij wees er op, dat het huidige onderwijs-systeem in het algemeen veel te weinig aandacht besteedde aan de karaktervorming. Goede uitzonderingen waren de Montessorischolen en de werkplaats van Kees Boeke. Men moet het kind zelf actief doen zijn.

Ook de H.B.S. beantwoordt niet meer aan zijn doel. Aan dit diploma wordt door de maatschappij veel te veel waarde gehecht. Hierdoor gaan er te veel mensen heen, die er niet thuis horen.

Als resultaat zien we dat: 50% het diploma nooit haalt, 10% er 7 à 10 jaar over doet, 20% het in 6 jaar doet en slechts 20% de school in 5 jaar doorloopt. Er moet daarom een betere selectie worden toegepast en niet een toelatingsexamen waarvoor men de stof maar inpompt.

Mevrouw Van de Bosch gaf ons nog een interessant staatje hoe het intellect over de bevolking is verdeeld.

½% is zeer dom; 2% is dom; 25% is minder dom; 45% is het gemiddelde; 25% is knap; 2% is heel knap; ½% is bijzonder intelligent.

De avond werd besloten met een levendige discussie.

Op 9 Maart heeft het Haagse Jongeren Parlement weer vergaderd; er werd van gedachten gewisseld over de belastingen. Verder heeft de afdeling het plan, Zaterdag 21 April een grote propaganda-bijeenkomst in restaurant Den Hout, Bezuidenhoutseweg 11, te houden. Hier zal gesproken worden door mevrouw Fortanler de Wit over haar werk bij de Verenigde Naties. Ook hoopt men, dat een van de leden van het hoofdbestuur een deel van de avond zal vullen. De bijeenkomst wordt besloten

met dansen. Wij rekenen er op, dat J.O.V.D.-ers uit alle delen van het land aanwezig zullen zijn. Geeft U reeds nu op bij de secretaris van de afdeling: J. T. van Dorp, J. P. Coenstraat 21, Den Haag. De entreprijs staat nog niet definitief vast, doch deze zal zo laag mogelijk worden gehouden.

GRONINGEN.

Enthousiast en voldaan.

Het door ons georganiseerde Congres is een groot succes geworden. Niet alleen door de 120 jongeren die aanwezig waren maar ook door de „sfeer” die er was, die je voelde, hebben we nieuwe vriendschapsbanden kunnen aanknopen en reeds bestaande werden verstevigd.

De rede van de heer Louwes staat elders in dit blad afgedrukt en het zal voor sommige van onze stad-Groninger leden die niet aanwezig waren duidelijk zijn, dat zij iets groots hebben gemist.

Hoewel wij als Groningers niet veel voor dansen voelen in J.O.V.D.-verband (wij houden ons liever bij het „ernstige”) was ook de avondbijeenkomst door dit dansen en de hersengymnastiek voor ons een waar festijn.

Deze congresdag heeft ons méér nog dan het week-end te Appelscha de overtuiging geschonken, op de goede weg te zijn.

Wij zullen dan ook spoedig weer van ons laten horen en weer een week-end of een congresdag organiseren.

Op Dinsdag 10 April spreekt voor ons Ds. M. A. Krop, Ned. Herv. studenten-predikant te Groningen in één der zalen van Restaurant Kerstholt, Vismarkt. Aanvang 8 uur. Natuurlijk noteert ieder lid deze datum alvast; vanzelfsprekend is ook iedere belangstellende welkom!

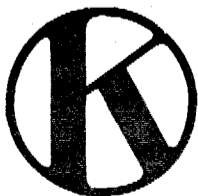
TédeVé.

BOSKOOP.

Ook hier weldra een afdeling.

In Boskoop is een goed-verzorgde propaganda gevoerd voor onze J. O.V.D., met als resultaat, dat de oprichting van een afdeling spoedig tegemoet kan worden gezien. Ons hoofdbestuur, W. J. Hooftman, heeft hier een stuk praktisch werk verricht en zijn taak wordt nu overgenomen door zijn neef, die aan de afdeling definitief gestalte zal geven. Natuurlijk worden adhaesie-betuigingen van Boskoopse jongeren nog gaarne tegemoet gezien en wel aan het adres van: Hugo Hooftman, Reyershoop 69, Boskoop.

Linoleum Krommenie

DE ECONOMISCHE VLOERBEDEKKING

ANNO 1774

A. VAN HOBOKEN & CO.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTĒDE

N.V. Ned. Caoutchouc- en
Gutta-Perchafabriek

voorheen **Bakker & Zoon**

RIDDERKERK

Technische
Rubberartikelen

CONCERN

Friesch Groningsche Hypotheekbank N.V.

HYPOTHEKEN f. 181.700.000.—

Amsterdam — 's-Gravenhage — Groningen — Rotterdam

**DE ROTTERDAMSCH
DROOGDOK MIJ. N.V.**

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.
ALMELO

Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

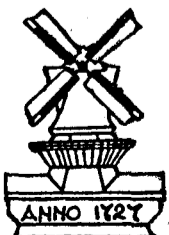
**HET SPROOKJE van de COTE D'AZUR
OOK VOOR U.**

Van eind April tot eind September georganiseerde 14-daagse reizen naar de
FRANSE RIVIERA voor f 172.— Excursies inbegrepen.

Zon, vreugde en prima verzorging in het

BUNGALOW-PARK „MARCELLE”

Prospecti aan te vragen bij MARCELLE, Joh. Vermeerstraat 22, ARNHEM
Telefoon 23705 (K 8300)

Abraham van Stolk & Zoonen N.V.

Houthandel

Schaverij — Zagerij

Rotterdam, Telefoon 35400 — Postbus 1100

Ik eet er wel vijf...

Ja, als er maar heerlijke *Stroja* chocoladevlokken op de boterham zijn, dan is het bord leeg voordat U er erg in hebt.

Stroja vlokken worden bereid uit pure chocolade, zijn voedzaam en gezond.

Geef Uw kinderen *Stroja* op de boterham... ze vinden het een tractatie. Neem zelf ook een boterham met *Stroja* chocoladevlokken!

Prijs per carton 95 ct.

*Handig! Druk op het ovaal
aan de zijkant van de ver-
pakking en U kunt de Stroja
er zo uitschudden!*

KONINKLIJKE CACAO- EN CHOCOLADE FABRIEKEN
DE ERVE H. DE JONG AS 1790
WORMERVEER

HET FINANCIËLE DAGBLAD

AMSTERDAM

DEN HAAG

- * dagelijks het financiële nieuws uit de gehele wereld.
- * dagelijks de volledige Amsterdamse effectenbeurs.
- * dagelijks alle internationale wisselkoersen, goederenbeurzen etc.

Abonnement f 11.— per kwartaal.

Vraagt gratis proefnummers onder vermelding „Driemaster”,
Postbus 216, Amsterdam-C., waarna toezending volgt.

N.V. BOELE's

Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES

Nieuwbouw en reparatie

**Machinefabriek en
Scheepswerf**

van

**P. SMIT Jr. N.V.
ROTTERDAM**

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK

voor

BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEP-
BOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

**ALGEMEEN
HANDELSBLAD**

f 6.- per kwartaal • f 0.48 per week

**HONIG'S
ARTIKELN**

*Serien in
elk serin!*

STAALCONSTRUCTIES

ANNO **KLOOS** 1843

SPOORWEGMATERIAAL

**BLOEMENDAAL
& LAAN N.V.**

WORMERVEER

Rijst, Havermout,
Rijstvlokken,
Mais-flakes

C.V. OLIEFABRIEKEN

„DE TOEKOMST”

WORMERVEER

Veevoerders,
Technische oliën
„Smaragd” Slaolie

BOSMAN

**CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK**

ROTTERDAM - BRIESELAAAN 45

Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492

SPECIALITEIT

VLIEGTUIGONDERDELEN - HULP-
WERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART-
ROESTVRIJ STAAL EN UITLAATPUPEN-
LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

**SMIT
SLIKKERVEER**

DYNAMOS MOTOREN INSTALLATIES

VERFT

voor
alle
doelwinden

PIETER SCHOEN & ZOON N.V.

VERF EN VERNISFABRIKANTEN - ZAANDAM - HOLLAND

**N.V.
Machinefabriek**

**IJZER-, STAAL- EN
METAALGIETERIJ**

**v.h. Bakker & Co.
RIDDERKERK**

**N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN”**

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

**WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT**

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr.
lang. Overdekt droogdok 116x30
meter, geschikt voor het zwaarste
materiaal.

Telefoonnummers Rotterdam
71354. Dordrecht 3774

Het regent
complimentjes
over onze
INDISCHE
RIJSTAFEL
LIDO
AMSTERDAM
RESTAURANT
CAFÉ, BAR

3e Jaargang No. 4

April 1951

J.O.V.D.-
weekend
te
Rotterdam

zie pagina 4-5

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN

VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

DE PSYCHOLOGIE VAN 5-4

Wij lazten in het dagblad „De Telegraaf” dezer dagen de navolgende redactionele beschouwing: „Na afloop van de befaamde voetbalwedstrijd Nederland—België zijn een aantal van onze landgenoten tot een eigenaardige uitbarsting van vreugde gekomen. De Belgen, die van het Stadion uit de route naar het Zuiden insloegen, moeten wel gedacht hebben, dat het adjectief „laconiek”, dat de Nederlanders meedragen, op een fabel berust.

Men zag dat talloze lieden, toen zij een Belgische auto waarnamen, de duim naar beneden hielden; een antiek teken van afkeuring. Anderen weer staken een groot bord de lucht in waarop de cijfers 5 en 4 stonden vermeld, welk bord zij met kennelijk plezier onze Belgische gasten toonden.

Zonder zielkundige raadselen te willen oplossen, komt het ons voor, dat onze hooggewaardeerde Benelux-partners van ons moeten aannemen, dat het hier een reactie betrof op de slechte tijden, welke ons land meemaakt. Hoewel wij de oorlog gewonnen hebben, kunnen wij ons gerust tot de verliezers rekenen. Internationaal incasseerden wij de ene klap na de andere. Grote delen van ons grondgebied hebben wij verspeeld. De belastingen drukken zwaar; de nieuwe plannen van de regering wekken bekommernis, kortom, alles is duister.

En ziet daar opeens is het 5—4. Van 7—2 is het in een jaar 5—4 geworden. En dat heeft de Nederlanders dol gemaakt. Het kan dus toch! Wij zijn nog wat mans — en inderdaad, dat zijn wij. Zelfs lieden, die zich aan de voetbalsport niet veel gelegen laten liggen, waren met vreugde vervuld, toen wij eindelijk eens een overwinning boekten. En naar een overwinning, naar een succes, snakt het moede Nederland.”

* * *

Wij vonden het de moeite waard, deze — naar onze smaak wel zeer vreemdsoortige beschouwing — in zijn geheel woordelijk op te nemen.

Willen wij de schrijver van het geciteerde geloven, dan moet er een oorzakelijk verband worden gezocht tussen het enthousiasme over het winnen van een voetbalwedstrijd van wat druk-doende jongetjes (want dat waren het in hoofdzaak) en het verlies van grondgebied, nieuwe plannen van de regering, het verhogen der belastingen, etc. Dit is eenvoudig belachelijk. Nog vreemder wordt het als de schrijver bij voorbaat vooropstelt, geen „zielkundige raadselen te willen oplossen”. Doch indien het verband dat hij zoekt niet op psychologisch gebied ligt waar moet men het dan wel

zoeken? Het ligt overigens geenszins in onze bedoeling op deze plaats met de schrijver van de aangehaalde beschouwing uitvoerig te gaan polemiseren.

Ons doel is slechts te laten zien wat het gevolg is, indien men zich door bepaalde tegenslagen op nationaal politiek en economisch terrein dermate laat beïnvloeden, dat men tot het schrijven van wartaal vervalt. Het is des te erger als dit gebeurt door hen, die geroepen zijn het volk voor te lichten. Ziehier, in het bijzonder voor de jongeren van Nederland, een voorbeeld van een „zich laten gaan”, zoals het niet moet.

Om alle misverstand te voorkomen, wijzen wij er op, dat wij een enthousiast liefhebber van de voetbalsport zijn en dat ook wij ons hebben verheugd over de overwinning die „onze jongens” deze maand in het Olympisch Stadion te Amsterdam hebben weten te behalen. Dit alles wil echter nog geenszins zeggen, dat wij deze overwinning als een compensatie hebben gevoeld voor het verlies van Nederlands-Indië en het feit, dat ook wij dieper in onze beurs moeten tasten, teneinde de fiscus tevreden te stellen.

Wij zijn er van overtuigd, dat de massa van het Nederlandse volk evenmin een dergelijk causaal verband heeft gelegd.

* * *

Zeker, het zij toegegeven, dat wij vooral na de bevrijding, zowel nationaal als internationaal, gevoelige klappen te incasseren hebben gekregen. Het heeft weinig zin daarover nu nog na te kaarten. Het gaat er slechts om deze feiten, waaraan toch niets meer is te veranderen, rustig en moedig onder de ogen te zien en er alles op te zetten ons volk een nieuwe stimulans te geven. Dit is een taak, die vooral voor de jongeren is weggelegd. Het gaat er om, dat wij een frisse geest ademen, de mouwen opstropen en bewijzen, dat ook de moeilijke dag van heden, enorme mogelijkheden biedt.

Een voetbalwedstrijd kan daarbij een zeer welkome afwisseling zijn, doch allermint een uitlaat om onze teleurstellingen op politiek en economisch terrein af te reageren.

Tenslotte kan men ook alles afbreken en aan het kankeren blijven, doch daarmee verbeteren wij mens en maatschappij niet. Zeker, ons volk staat zo langzamerhand met de rug tegen de muur, doch juist op zo'n moment getuigt het wel van zeer weinig tact te spreken van „het moede Nederland”. Wij weigeren per sé aan te nemen, dat Nederland „moe” zou zijn. Immers, indien wij dit

deden, dan zouden wij daarbij tevens de jongeren van Nederland betrekken. De jeugd is nimmer moe. Integendeel. Ofschoon zij de vele moeilijkheden ziet, wordt haar energie en idealisme niet getemperd. Het is de taak van de jongeren te vechten tegen een mentaliteit, waarvan de auteur van het bovenaangehaalde stuk getuigt. Zijn leidsmannen waren verbittering en niet te verkroppen teleurstelling.

* * *

Tegen een dergelijke geestesgesteldheid nemen wij actief stelling, vandaar dat wij er ook goed aan menen te doen een dergelijke koekbakkersjournalistiek aan de kaak te stellen. Dit heeft overigens niets te maken met onze gevoelens van appreciatie met betrekking tot het dagblad, dat de besproken beschouwing opnam. Wij slaan echter alarm als wij krachten waarnemen, die er kennelijk op uit zijn, de geestelijke weerstand van ons volk te breken en ons volk dingen in de schoenen te schuiven, die absoluut onwaar zijn. Gelukkig bezit ons volk nog andere eigenschappen. Wij denken aan onze dapperen in Korea, aan onze moedige lucht- en zeevaarders, aan onze mijnwerkers, aan onze ministers die in het buitenland tegenover de „groten” onze nationale belangen met succes weten te verdedigen en aan zoveel andere voorbeelden.

Laten wij ons niet laten neerdrukken door defaitisme en onverschilligheid. Er zijn waarlijk — vooral in deze tijd — grote dingen te verrichten. Mogen wij aldus niet blind zijn voor de lichtplekken, die ook in deze donkere tijd duidelijk waarneembaar zijn. Mogen wij voortgaan, degenen die in slaap dreigen te vallen wakker te maken en hen aan te sporen mee te werken om de zorgen te boven te komen.

De psychologie van 5—4 is niet de onze. Wij hebben hogere idealen, waarvoor wij met alles dat in ons is op de bres zullen blijven staan.

G. St.

Apollo-Paviljoen

APOLLOLAAN 2 * AMSTERDAM-Z.

*Voortreffelijke keuken
Voortreffelijke bediening
Voortreffelijke muziek*

Sociale Gerechtigheid

Er zijn weinig begrippen, waaraan zulk een verschillende inhoud wordt gegeven, als aan het begrip „sociale gerechtigheid”. Om dit te begrijpen, moeten we bedenken dat „gerechtigheid” al reeds een begrip is van hoger orde, waaraan door een-ieder een andere inhoud wordt gegeven, afhankelijk van zijn levensbeschouwing.

Sociale gerechtigheid is in de maatschappij geconcretiseerde gerechtigheid en derhalve een toepassing van eigen beginselen in de maatschappelijke orde. Het is dus evident, dat de concretisering van het abstracte begrip „sociale gerechtigheid” in iedere politieke partij een andere zal zijn, welke men kan leren uit haar beginselen.

In de kringen van de J.O.V.D. meent men dat sociale gerechtigheid niet alleen verkregen kan worden door de beginselen van vrijheid en verdraagzaamheid hoog te houden, maar wijst men ook op het beginsel der verantwoordelijkheid. Hiermede toont men grote waarde te hechten aan het zedelijk bewustzijn als stuwende kracht voor de gemeenschap.

Er bestaat helaas tegenwoordig een tendens om de waarde van de persoonlijke verantwoordelijkheid te onderschatten. „Mijn recht” bezigt men veel vaker dan „mijn plicht”.

De sociale gerechtigheid welke men in de J.O.V.D. voorstaat, krijgt dus haar inhoud door de beginselen vrijheid, verantwoordelijkheid en verdraagzaamheid, terwijl b.v. bij de socialistische sociale gerechtigheid gestalte krijgt via het gelijkheidsbeginsel. Deze groep heeft zo'n grote adoratie voor de gelijkheid, dat zij de verschillen te veel veronachtzaamt: zo worden de arbeiders nog maar onderkend in een grove onderscheiding naar beroep en scholing.

Hiervan uitgaande, onderscheidt men niet dat arbeiders met hetzelfde beroep en dezelfde scholing tot verschillende prestaties kunnen komen. Men doet in een drang naar gelijkheid onrecht aan de werkelijkheid. Wanneer men dus kunstmatig deze gelijkheid wil creëren en handhaven, zal er als resultaat een nivellering optreden, (de individu verliest zich in de groep) terwijl daarnaast onrecht zal geschieden, want de individu die zich poogt te verheffen, wordt teruggedrukt in de groep. Het beginsel der vrijheid wordt dan geknecht ter wille van dat der gelijkheid.

Hoewel het beginsel der gelijkheid ongetwijfeld een factor van de gerechtigheid uitmaakt, mag men niet met verwaarlozing van de werkelijkheid tot gelijkheid concluderen dáár waar geen volkomen gelijkheid is.

Uitgaande van het beginsel van de vrijheid worden de verschillen gerespecteerd en daardoor zullen juist deze verschillen medewerken aan de vooruitgang van onze cultuur, welke met een nivellering statisch wordt en daardoor gedoemd tot ondergang. Immers iedere prestatie welke boven de middelmaat uitgaat is een uitdaging aan hen die middelmatige prestaties leveren, waaronder er zullen zijn, die de uitdaging door een nog betere prestatie beantwoorden.

De vorige maal heb ik reeds te kennen gegeven, dat het beginsel van de verdraagzaamheid uitgaat van een erkenning van bestaande verschillen, welke door de vrijheid worden toegelaten. Vrijheid zonder verdraagzaamheid is uiteraard onmogelijk. Resumerende kan dus worden gesteld, dat naar onze opvatting sociale gerechtigheid in onze maatschappij bestaat, wanneer in iedere concrete

situatie wordt gestreefd naar een oplossing, waarbij de vrijheid wordt geëerbiedigd, de verdraagzaamheid gehanteerd en van de verantwoordelijkheid van de mens wordt uitgegaan.
Mr. J. DE WILDE.

Brieven aan de Redactie WAARSCHUWING aan Eva's dochters

In „De Driemaster”, die wij op de Partijvergadering te Utrecht op onze plaatsen vonden, werd onze aandacht o.a. getrokken door het artikel van mej. De Muynck: Eva's dochter, ook jij.....!

Hierin wordt in korte, rake trekken geschetst hoe de vrouw zich in de laatste eeuw ontwikkeld heeft tot een zelfstandig denkend en handelend individu. Wij lezen ook, dat de weg, die de moderne jonge vrouw heeft af te leggen, door haar zelf gevonden moet worden. In dit verband wordt gewezen op de prijsvraag, uitgeschreven door het Internationaal Archief voor de Vrouwenbeweging. Deze prijsvraag is getiteld: Drie vrouwen levenswegen.

De vrouwengroep van de afdeling Amsterdam V.V.D. heeft deze vragen aan een ernstige bespreking onderworpen, welke tot een zeer ongunstige beoordeling leidde. Unaniem besloot men het I.A.V. te laten weten, dat de beantwoording van deze vragen serieuze vrouwen onwaardig is. Wij menen goed te doen onze jonge zusters, die aan het begin van haar levensweg staan en wellicht overrompeld worden door de grote problemen van het leven, te zeggen, dat het ongewenst en ook niet mogelijk is deze diep ingrijpende vraagstukken per prijsvraag te beantwoorden.

Allereerst kan vrijwel niemand zichzelf objectief beschouwen. Ten tweede: men kan zijn levensweg zelden kiezen. Meent men de hoofdrichting te zien, dan is het toch mogelijk, dat, door omstandigheden, die sterk hun invloed laten gelden, in verschillende levensperiodes van de vrouw, men zich op zijpaden moet begeven. Dit wil niet zeggen, dat men daarom moet treuren; integendeel, de taak, die vervuld moet worden op de plaats waarop men gesteld is, kan leiden tot een volle ontplooiing van de persoonlijkheid.

Eva's dochters zullen ervaren, dat er geen drie afgebakende levenswegen bestaan, maar dat in het leven van

Hoofdbestuursvergadering

Onze Voorzitter afgetreden

Op Zondag 8 April kwam het Hoofdbestuur in Den Haag weer in vergadering bijeen om een belangrijke agenda af te werken.

In zijn openingswoord heette de voorzitter het nieuwe Drentse H.B.-lid, J. Nysingh, hartelijk welkom, daarbij de hoop uitsprekende, dat deze Drentse vertegenwoordiging in het Hoofdbestuur een stimulans mag zijn voor het oprichten van vele nieuwe afdelingen in het Noorden van ons land.

Na het goedkeuren van de notulen en afhandeling van de ingekomen stukken vroeg de voorzitter, Jacques Linssen, de aandacht voor een ernstige mededeling. Wegens drukke werkzaamheden heeft hij tot zijn spijt het moeilijke besluit moeten nemen om af te treden als landelijk voorzitter der J.O.V.D., hoewel zijn ambts-termijn nog niet was verstreken. De heer Van Gelder, vice-voorzitter zal tot de in het najaar te houden Algemene Vergadering het voorzitterschap waarnemen, daarbij geassisteerd door Mej. Hardeman als waarn. vice-voorzitter. De heer Linssen zal als vijfde lid in het Dagelijks Bestuur blijven. Frits van Gelder nam direct de leiding van de vergadering over en bedankte in een korte speech namens het H.B. en namens de gehele J.O.V.D. Jacques Linssen voor de vele werkzaamheden welke hij voor de J.O.V.D. heeft willen verrichten en hoopte, dat men van zijn adviezen, mogelijk door zijn aanblijven in het D.B., nog veelvuldig gebruik zou kunnen maken.

Door de secretaris was een schema gemaakt voor de oprichting van nieuwe afdelingen en voor een werkverdeling te dien aanzien binnen het Hoofdbestuur. Deze werkverdeling zal het mogelijk maken om met verdubbelde kracht het aantal afdelingen op te voeren.

Het Hoofdbestuur besloot om het a.s. Zomerkamp te houden van 28 Juli t/m 5 Augustus, te Holten, in dezelfde

de vrouw het grote aantal facetten tot een harmonieus geheel kan samenvloeien, tot heil van Eva's kleinkinderen, tot heil dus van de maatschappij.

HET DAGELIJKS BESTUUR
DER VROUWENGROEP,
AFD. AMSTERDAM.

kampeerboerderij als verleden jaar. Als spreker in het kamp zal men ook een Belgische geestverwant uitnodigen. Het ligt in de bedoeling in ons kamp enkele kleine buitenlandse delegaties te ontvangen (Belgen en Engelsen).

Op het a.s. internationale congres van de World Federation of Liberal and Radical Youth, dat, waarschijnlijk in Juli, in Brussel zal plaats vinden, dient ook een Nederlandse delegatie aanwezig te zijn. Deze kwestie zal door het D.B. nader worden bekeken. De Jaarlijkse Algemene Vergadering zal dit jaar een enigszins andere vorm krijgen en wel de vorm van een tweedaags congres, met commissievergaderingen, plenaire zitting, gezellige avond en gezamenlijke maaltijd. Dit congres zal plaats vinden op 17 en 18 November a.s. te Zwolle. Voordien hoopt men in Zwolle tot oprichting van een afdeling te komen. Aan de Hoofdbestuursleden Van Dijk en Nysingh werd verzocht, in samenwerking met de afdeling Meppel, de eerste contacten te leggen voor de organisatie van dit congres. Zwolle leent zich uitstekend (door accommodatie b.v.) voor dit J.O.V.D.-congres en is voldoende centraal gelegen voor alle afdelingen.

In het Februari-nummer van „De Driemaster” werd door de secretaris onder de titel „Rode Bril” een critiekje geschreven op de radio-uitzendingen „Op de Korrel” van de heer E. Vermeer. Laatstgenoemde heeft daarop voor de microfoon deze critiek aangevallen en de J.O.V.D. uitgenodigd een onderzoek in te stellen in zijn archief. Besloten werd de heer Vermeer een brief te zenden met de mededeling, dat de J.O.V.D. gaarne met hem van gedachten zal wisselen over het feit of de heer Vermeer al of niet een verkeerde volksvoorlichting geeft en dat één onzer H.B.-leden gaarne hierover voor de microfoon met hem in debat zal treden.

Het Najaars-week-end van de J.O.V.D. werd vastgesteld op 22-23 September a.s., zo mogelijk weer in het conferentie-oord „De Paasheuvel” te Vierhouten. Helaas zal de deelnemersprijs iets moeten worden verhoogd; deze zal op f 5,— worden gebracht.

De volgende H.B.-vergadering werd vastgesteld op 3 Juni a.s. te Utrecht.

SECR.

J.O.V.D. - ZOMERKAMP - 1951

Holten weer uitverkoren

Aanmelding reeds nu gewenst

Eindelijk is dan onze kampplaats voor het J.O.V.D.-zomerkamp 1951 bekend. Eerst hadden wij verscheidene andere adressen, o.a. in Drente en de Gelderse Achterhoek. Doch na een bezoek aan verscheidene kampplaatsen, bleek ons toch, dat de boerderij van verleden jaar, speciaal wat de ligging betreft, verre de voorkeur geniet. En zo zal ons J.O.V.D.-kamp deze zomer weer in Holten (O.) worden gehouden.

Allen die vorig jaar het kamp bezochten kwamen enthousiast terug. Maar dit tweede kamp zal nog beter worden!

Om te beginnen kunnen wij nu reeds melding maken van enkele verbeteringen in de accommodatie, door enige komende verbouwingen van de boerderij. De damesslaapplaats a.o. zal worden veranderd en verbreed, geen geklauter meer over elkaars benen!

De zoldering wordt verhoogd, en, last but not least, gróte ramen!

Zoals bij velen bekend is, biedt de omgeving van Holten prachtig natuurschoon.

De kampeerboerderij, waar wij deze zomer ons bivak weer zullen opslaan, ligt dan ook aan de rand van het bos en aan de voet van de Holterberg.

U zult nog veel over ons a.s. Zomerkamp in „De Driemaster” kunnen lezen, o.a.: betreffende het algemeen programma, de sprekers en de grote en kleine tochten.

Het kamp zal worden geleid door ons Hoofdbestuurslid Klaas van Dijk (Groningen), die zal worden geassisteerd door enkele bekwaame krachten op administratief, topografisch en huishoudelijk gebied.

De kampweek duurt van Zaterdag 28 Juli t/m Zondag 5 Aug. 1951.

Aanvang: des Zaterdags pl.m. 6 uur.

Sluiting: des Zondags pl.m. 3 uur.

De deelnemersprijs zal zeer waarschijnlijk weer f 27,50 (waarvan f 2,50 inschrijfgeld) bedragen. (De recente prijsstijgingen moeten nog even worden bekeken!)

Laat U zich reeds nu inschrijven voor ons kamp bij het Algemeen Secretariaat, v. Tuyll v. Serooskerkenpl. 29-I, Amsterdam-Z.

Weest er vlug bij! Het aantal plaatsen is tenslotte beperkt en de eerste aanmeldingen uit Dordrecht, Groningen, Rotterdam en Amsterdam zijn reeds binnengekomen.

Een briefkaartje aan het secretariaat is voldoende om op een deelnemersplaats beslag te leggen. Wij verwachten en vertrouwen, dat het secretariaat vele van deze briefkaarten zal ontvangen van onze J.O.V.D.-leden.

een succes

geanimeerd debat

grondslag zijn voor een sociaal rechtvaardige politiek. Bij de uitvoering der sociale politiek moet men het economisch mogelijke niet uit het oog verliezen.

In de duplieken bleken de drie inleiders de ongerustheid van heer Linszen i.z. de P.B.O. niet te delen. Men wees op de rol, welke de Sociaal-Economische Raad hierbij speelt. De Sociaal-Economische Raad aanvaardde de heer Linszen alleen als adviescollege, de wetgevende bevoegdheid moest aan het parlement voorbehouden blijven.

Na de duplieken stelde men vanuit de vergadering een groot aantal vragen, waaruit de enorme belangstelling voor dit onderwerp naar voren kwam. Bij de beantwoording bleek vooral de heer Knaapen over een enorme documentatie te beschikken.

De voorzitter, de heer F. van Gelder, verklaarde in zijn slotwoord een gemakkelijke taak te hebben gehad.

Epiloog

Na de debatten ging ieder zich laven aan vele flesjes met inhoud, terwijl de inleiders zaten samen te zweren. Al spoedig was het weer tijd voor een maaltijd, waarbij Frits Wagenmakers werd ontgroend door Frits van Gelder, tot appreciatie van welhaast alle aanwezigen.

Voldaan, materiëel en geestelijk, gingen we uiteen, ons er niet over verbazend, dat iedereen verklaarde de volgende keer weer te komen.

Gewapend met tandenborstel en pyama stapte ik op Zondag 18 Maart

aan Rotterdam D.P. in de trein, met dankbaarheid vervuld jegens het Hoofdbestuur, het afdelingsbestuur van Rotterdam, de inleiders en de weekend-president.

UW VERSLAGGEVER.

Een eerlijk en open gesprek

Wij Noorderlingen hadden natuurlijk een jeugdherberg verwacht als in Appelscha, met een prachtig uitzicht over bossen en grazige weiden. Dat kon de ene boom op het binnenplaatsje dan ook nauwelijks goedmaken, maar „Rotterdam” gaf ons een uitzicht, dat nog veel wijder, en wijdsder is. Een uitzicht ook dat niet onderhevig is aan het grillige Nederlandse klimaat, het gaf ons het uitzicht op een politiek gesprek tussen de Nederlandse jongeren van vier verschillende richtingen, dat een grote belofte in houdt.

De uitdrukking „rebellencub” deed ons ook even denken aan de bekende voorzitter Sjors, ja, maar de achtergrond ervan is in wezen toch dit, dat veel barrières, die in het Nederlandse politieke leven en denken bestaan, overwonnen kunnen worden, als de jongeren een eerlijk en open gesprek kunnen voeren. De vier niet-strafbare rebellen, die in Rotterdam discussieerden, symboliseerden de beste vaderlandse tradities.

Wij van onze kant lieten ook de gasten zien, dat een politieke jongerenorganisatie, die niet in het voetspoor van een partij loopt, ook zijn eigen „binnenlandse” schakeringen kent.

Een prachtige manifestatie van politiek jongerengesprek was het in gastvrij Rotterdam, een voorbeeld, dat stellig zijn verdiende navolging zal vinden.

v. D.

Een indruk onder protest

Zo heeft dan onze alom tegenwoordige en actieve redactie-secretaris zijn, overigens vriendelijke en zachtvaardige, pressie — op ondergetekende — om iets over ons Rotterdams weekend te schrijven weten te doen ontwikkelen tot een impressie, die dit stukje bedoelt te zijn.

Dat hier pressie voor nodig is geweest, wil ik uitdrukkelijk vaststellen, want ik heb ernstig moeten protesteren tegen zijn verzoek om een „indruk, door de leiding” te geven, zeggende, dat het logischer ware geweest een ander zijn indrukken te laten neerschrijven dan juist het slachtoffer van zijn functie van vicevoorzitter.

Maar een redacteur schijnt zeer vasthoudend te moeten zijn en het leidende en lijdende slachtoffer voelt zich nu, alsof hij cijfers voor gedrag en vlijt moet gaan toekennen..... Hij zal dit dan maar achterwege laten, teneinde bij ietwat jeugdige en recalcitrante geesten niet nogmaals een storm van protesten (zoals tijdens de maaltijd) te ontketenen en voorts in de overtuiging, dat de stemming op het weekend zelf een voldoende stimulant is geweest voor een nijvere voortzetting van ieders persoonlijke taak als J.O.V.D.-er. Want de eerder genoemde ander zou toch in de eerste plaats de stemming hebben geroemd, die dit weekend kenmerkte.

En terwijl hij dan verder zou praten over hoe enig het was of hoe geslaagd, alnaarmate een Zij of een Hij aan het woord was, peins ik na over de benijdenswaardige spraakwaterfall van vriend Caro, die mij gedurende 10 minuten uit de nood van een pijnlijke pauze hielp, veroorzaakt door een verkeerd schatten van de tijd, die voor de afwas moest worden bestemd. En verder over de enorme capaciteiten van de toehoorders, nodig bij de verwerking van de allesbehalve geringe hoeveelheid sociale kost, die Zondagmiddag door onze vier inleiders werd opgediend, en of er wel genoeg animo zou zijn om het op die harde banken een hele middag, netjes stilzittend en niet in slaap vallend, uit te houden!

Maar alles is goed gegaan, ook dat stil zitten en die slaperigheid en tenslotte waren het slechts die gure regenlagen en de troosteloze sfeer van de omgeving van ons weekend-verblijf, die mij nu nog de koude rillingen over het lijf doen lopen. En daar konden Gijs de Haan en zijn liberale discipelen toch heus niets aan doen; integendeel: zij zorgden als voortreffelijke gastheren voor de J.O.V.D.-ers en -sters en lieten zich niet kennen. Of het nu Coca-Cola betrof of debatteerlust, Rotterdam was paraat — en dat is een winstpunt voor de J.O.V.D., dat wij met voldoening boeken!

Geef mij maar...

Heerlijk op de boterham
De fijnste in de braadpan.

Product van de

N.V. Noord-Hollandsche Margarinefabriek, Zaandijk

Enige kanttekeningen bij het praeadvies over maatschappelijk werk

Twee aanvechtbare stellingen

In het licht van de besprekingen op ons weekend in Rotterdam is het van het allergrootste belang, dat wij ons bezinnen op onze houding ten aanzien van het maatschappelijk werk, dat immers — het bleek direct al op de Zaterdagavond — nauw verband houdt met onze gedachten over de sociale politiek.

„Maatschappelijk werk wordt beschouwd als een verschijnsel van de 19e eeuw,” zegt onze praeadviseur, maar zonder enige verdere toelichting kunnen wij daar per sé niet mee accoord gaan. Maatschappelijk werk is zo oud als de maatschappij zelf, durven wij beweren, ook al was voor de 18e eeuw de term als zodanig nog niet uitgevonden. De uitdrukking maatschappelijk werk ontstond eerst, toen sommige maatschappelijke verhoudingen eerst hier, toen daar uit hun evenwicht geraakten en een incidenteel ingrijpen van mens tot mens niet meer voldoende bleek.

Een zekere organisatie van talloze op zichzelf staande gevallen verwierf zo langzamerhand de naam „maatschappelijk werk”. Het gaat met dit maatschappelijk werk net als met de eveneens in het praeadvies genoemde volksontwikkeling. Beide zijn begrippen, waarvan draagkracht en inhoud naar tijd en plaats verschillen. Gaat men nu zeggen, dat zij verschijnselen zijn van een bepaald tijdvak, dan loopt men het niet denkbeeldige gevaar maatschappelijk werk resp. volksontwikkeling te verstarren en een verouderd stelsel begrippen op een nieuwe tijd te willen toepassen.

In de Drentse veengebieden

De noodtoestand na de eerste wereldoorlog in de Drentse veengebieden bij voorbeeld gaf aanvankelijk ook enorm veel incidenteel maatschappelijke hulpverlening te zien. Maar al deze hulpverlening in geïsoleerde gevallen werden in de twintiger jaren samengebundeld in een Centrale Vereniging „Opbouw Drenthe”, die sedertdien is uitgegroeid tot het voorbeeld van het semi-publiekrechtelijk opbouworgaan, dat wij op het ogenblik kennen in verschillende Nederlandse provincies, in Groningen, in Friesland, in Overijssel, in Gelderland, last but not least in Drente en naar ik meen ook in Zeeland. Ontstaan uit een zuiver particulier initiatief in het vrijzinnige Drente, gestimuleerd door twee elkaar opvolgende Commissarissen, mr. J. T. Linthorst Homan en mr. dr. R. H. Baron de Vos van Steenwijk, heeft dit so-

ciale en culturele werk niet alleen in het eigen gewest een vooraanstaande plaats veroverd, maar is het niet minder een stimulans geweest voor andere provincies. De Stichting Groningen voor Sociaal en Cultureel Werk vindt ook reeds vóór 1940 haar oorsprong in een initiatief van mr. J. Linthorst Homan, zoon van de Drentse Commissaris.

In Drente kent deze bij uitstek maatschappelijke organisatie wel liefst vijf uitgebreide diensten: de dienst van de kleuterscholen, het Instituut Jeugd- en Ontwikkelingswerk, een bureau Jeugdzorg en maatschappelijk werk, waarvoor in drie districten een maatschappelijk werkster is aangesteld, de dienst van huishoudonderwijs voor vrouwen en meisjes (zgn. ambulante cursussen) en de dienst van de vrouwelijke hulpverlening, via het opbouworgaan ingeschakeld in het landelijk geheel, belast met hulpverlening aan oorlogsslachtoffers (1945—1947) en steun aan gerepatrieerden uit Indonesië.

U ziet, een enorm veld van maatschappelijk werk, dat voldoet aan verschillende eisen, die de praeadviseur zou willen stellen, maatschappelijk werk tevens, dat zich bepaaldelijk niet richt op één persoon, maar op een hele streek of provincie, dat zonder neutraal te zijn, het bestaande particuliere verenigingsleven coördineert en stimuleert, een vorm van maatschappelijk werk ook, dat volkomen „is ingegroeid in het maatschappelijk raderwerk” van de betreffende provincies. Waarmee wij dus twee stellingen uit het praeadvies aan de kaak stellen, zelfs een advies in tegengestelde zin zouden willen geven.

Wettelijke regeling?

Tenslotte, de wenselijkheid van een „betere wettelijke regeling” moet — o.i. zeker als wij liberaal denken — erg in twijfel worden getrokken. In leidende kringen van de Groninger en Drentse Stichtingen voelt men zelfs weinig voor een wettelijke regeling in hoe stringente vorm dan ook. Laat de overheid zich hier inderdaad houden aan een subsidiepolitiek zoals zij tot nu toe heeft gedaan. De opbouworganen zelf zijn beter in staat hun werkgebied te bepalen, de behoeften in dat gebied aan te voelen dan een Haags departement. Nog eens, vooral van liberale zijde zou men zich hier tegen een centrale regeling dienen te verzetten.

K. VAN DIJK.

N.V. HOUTHANDEL

W. S. v. d. WETERING & Co.

Telefoon 69150 (2 lijnen)

Westerhaven

Nieuwe Maasstraat

SCHIEDAM

UIT DE AFDELINGEN:

DELFT.

Een goede start.

Op 13 Maart is ook te Delft de J.O.V.D.-vlag in top gehesen. Op initiatief van Frits Wagenmaker, is een afdeling opgericht, die start met 14 leden. In het bestuur kon Frits, als beloning, de voorzittersplaats (hij zelf spreekt van „praeses“) innemen. Spoedig zullen enige volgende bijeenkomsten worden belegd, met als eerste doel een uitbreiding van het ledenaantal.

BOSKOOP.

Basis gelegd.

Zaterdagavond 7 April werd in Boskoop een oprichtingsvergadering gehouden, waarbij een afdeling van de J.O.V.D. werd gevormd. De heer Steven Passenier, lid van het Hoofdbestuur en voorzitter van de afdeling Vlaardingen, hield een inleiding over het onderwerp „Jeugd en Politiek“. Kenmerken van de jeugd zijn, dat zij 1. onervaren en 2. enthousiast is, aldus de spreker. Velen zijn van mening, dat politiek „vuil“ is. Dikwijls is het dat ook, maar het is juist de kunst politiek te voeren zonder „vuil“ te worden. Waarom doen we aan politiek? Omdat we nog in de zalige omgeving van een democratie leven merken we, afgezien van ons belastingbiljet, nog niet zo heel veel van de politiek. Maar dat zou anders zijn wanneer we onder een dictatuur zouden leven, geen persvrijheid meer zouden hebben etc. Wij allen moeten werken om onze democratie waard te zijn en daarom moeten we aan politiek doen. En de jeugd moet zich voor politiek interesseren om ervaringen op te doen, die later hard nodig zullen zijn. We zijn verantwoordelijk voor alles wat er gebeurt in ons land en in de wereld. Daarom zijn we allen ten nauwste bij de politiek betrokken. Tot zover de heer Passenier in zijn interessante inleiding.

Na de pauze werd overgegaan tot verkiezing van een bestuur. Dit werd als volgt samengesteld: H. Hooftman, voorzitter; K. Bulk, secr.; Mej. H. Elsvelde, penn.(esse). A. Vuyk en A. Vermey.

De J.O.V.D. afdeling Boskoop is met 16 leden gestart en dat is zeker geen slecht begin. Er zijn echter nog tal van Boskoopse jongeren, die in de J.O.V.D. thuishoren en het bestuur hoopt, dat deze jongeren spoedig de weg tot de J.O.V.D. zullen vinden. Reeds een flink aantal Boskoopse J.O.V.D.-ers gaf zich op voor de propaganda-avond, die door de J.O.V.D. afdeling Den Haag wordt georganiseerd.

Vele causeriën en feesten

De J.O.V.D. in Boskoop is enthousiast en laten we hopen dat deze afdeling groeie en bloeie.....! H. H.

MEPPEL.

Druk vergaderingbezoek.

Zaterdag 10 Maart hield de afdeling „Meppele en Omstreken“ haar derde vergadering, waarvoor wederom een grote belangstelling bestond. Het bestuur van de afdeling Emmen was zelfs present. Een voorbeeld dat zeker navolging verdient!

Na een kort openingswoord van de voorzitter werd het woord gegeven aan de heer Zegering Hadders, lid van de Tweede Kamer, die een en ander vertelde over: „De achtergrond van de huidige kabinetscrisis“.

Spr. begon met erop te wijzen, dat wij in een democratisch land wonen en maakte duidelijk wat wij onder het begrip „democratie“ dienen te verstaan: een zo groot mogelijke invloed op de regeringszaken en een volledige voorlichting van het volk wat betreft het regeringsprogramma. Volgens spr. had de Regering, in de kwestie Nw. Guinea, de democratie onrecht aangedaan, aangezien zij te weinig publiciteit gegeven had aan de soevereiniteitsoverdracht. Dit was één van de voornaamste argumenten voor Mr. Oud om de Regering het vertrouwen te ontzeggen.

Hierna stapte spr. over op de toekomst met de vele moeilijkheden, die zij met zich mee zal brengen, vooral wat de financiële zijde betreft.

Nadat spr. gewezen had op de grote tekorten van de begroting, voornamelijk ontstaan door de hoge sommen die de defensie opeist, bracht de heer Zegering Hadders tot slot naar voren, dat niet een bepaalde groep, maar dat wij allen een steentje behoren bij te dragen om dit tekort aan te vullen en dat wij in de huidige moeilijke omstandigheden een regering behoeven die een sociaal-economisch en financieel verantwoord beleid voorstaat.

Verscheidene vragenstellers werden door de heer Zegering Hadders tevreden gesteld, waaruit blijkt, dat de politieke belangstelling van de afdeling „Meppele en Omstreken“ groeiende is.

Onder de vele aanwezigen was ook Klaas van Dijk, voorzitter van de afdeling Groningen, die tussen een paar dansjes door op enthousiaste wijze het landelijk week-end te Rotterdam onder de loupe nam.

Deze zeer geslaagde avond werd met een dansje besloten, ook zijn er nog 2 bestuursleden verkozen voor het Noordelijk district, terwijl er 8 nieuwe leden konden worden genoteerd.

ALKMAAR.

Expansiedrang.

In Hotel „Londen“ beleegde de afdeling Alkmaar op 31 Maart een ledenbijeenkomst, waarop het gemeenteraadslid, de heer Holsmuller, sprak over „De Gemeenteraad“ en de vele problemen die door het stadsbestuur worden behandeld. Na de pauze noodde de dansvloer tot een strekken van de moegezeten benen, waartoe ook een wedstrijd in tafeltennissen gelegenheid gaf.

Vanuit Alkmaar zal worden getracht

mast (of pijp!) voor vooruitgang kan zorgen en dat dit niet het geval is met de vlag der Vrijheid, waaronder de heer Linssen de J.O.V.D. als driemaster laat varen. Een punt voor de volgende Algemene Vergadering? De rest van de avond werd besteed aan een groots J.O.V.D.-bal (onder de palmen), bij welk festijn de volgende kanttekeningen worden gemaakt:

- dat slechts de dansvloer neutraal gebied was.
- dat voor Dordt de barkrukken on-

HUDIG & VEDER N.V. REDERS CARGADOORS EXPEDITEURS-PASSAGE-AGENTEN ROTTERDAM

Willemskade 23 - Telegram-adres: Blokhuyzen - Tel. 25330

meer contacten te leggen in de kop van Noord-Holland, opdat ook daar enige J.O.V.D.-afdelingen worden opgericht. Het zojuist nieuw-gekozen districtsbestuur zal aldus de scepter kunnen zwaaien over een wijd net van J.O.V.D.-kernen. De a.s. districtsdag te Amsterdam zal dan als een goede wapenschouw kunnen dienen.

Z.-O. DRENTHE.

Geslaagde feestavond.

Op 7 April werd in Huize Wiekens een feestelijke avond van de J.O.V.D. afdeling Z.-O. Drenthe gehouden, waarvoor veel belangstelling bestond. De voorzitter verwelkomde in zijn openingswoord in het bijzonder het bestuur van de afdeling Meppel en gaf daarna het woord aan de heer Zegering Hadders, die de oorzaken van de recente kabinetscrisis uiteenzette. Na terloops even de moeilijkheden bij de oplossing der crisis te hebben aangestipt, schetste spreker op duidelijke en geestige wijze de samenstelling en de politieke verhoudingen van het huidige kabinet.

Na de pauze werd er van de gelegenheid tot het stellen van vragen druk gebruik gemaakt. De aanwezigen bleven na de sluiting van het officiële gedeelte van deze avond nog een tijdje bijeen voor een gezellig dansje.

UTRECHT.

Bal-overpeinzingen.

Op 10 Maart vierde de afdeling Utrecht in de kleine foyer van Tivoli, in tegenwoordigheid van de landelijk voorzitter, een Dordtse deputatie, de afdeling Amersfoort, enige Amsterdamse leden en enkele genodigden, haar twee-jarig bestaan.

Na het kort openingswoord door de voorzitter, Mr. J. Caro, ontstond tussen hem en de heer Linssen een debat over het wel of niet bestaan van een vierde mast der J.O.V.D., waarbij de heer Caro aanvoerde, dat juist de

weerstaanbaar waren.

- dat heren wel hoog, maar dan niet mooi kunnen zingen.
- dat ook Zarah Leander concurrentes heeft.
- dat er oneerlijk gespeeld werd (men fluistert: Amersfoort).
- dat het moeilijk is, maar nodig schijnt, voor laatkomers óók een commissie v. ontvangst bij het station in te stellen.
- dat er in Utrecht Leden en leden zijn.
- dat Utrecht bescheiden in alles is.

Politiek Jongeren Contact Utrecht:

24 April 8 uur 's avonds. Behandeling van het prae-advies der Kath. Jong. Org.

Plaats van de bijeenkomst: Gemeentehuis

DORDRECHT.

Weldra feest.

De maand Maart werd door deze afdeling besteed om bezoeken af te leggen. Op 10 Maart was een groep leden te gast bij de afdeling Utrecht, om aldaar de feestavond bij te wonen. De onverwachte ontvangst aan het station was zeer hartelijk, hoewel hierdoor de verwachtingen voor een succesvolle avond waarschijnlijk iets te hoog werden gesteld.....!

Een andere groep bezocht op 17 en 18 Maart het landelijk week-end te Rotterdam. De verwachtingen bleken nu veel te laag te zijn gesteld..... Het boeiend en afwisselend programma verliep vlot en de gezellige sfeer zorgde er voor, dat ieder zich dadelijk thuisvoelde.

Vrijdag, 6 April sprak voor de afdeling de heer Stempels, parlementair redacteur van de N.R.C. over „Het doel en werk der Staten-Generaal“. Op 28 April a.s. bestaat de afdeling één jaar. Men hoopt dit feestelijk te vieren in Sliedrecht, met een gezamenlijke (zelfbereide) maaltijd en een daarop aansluitende gezellige avond.

Week-end van de N.J.R.

De Nederlandse Jongeren Raad der Europese Beweging belegt op 26-27 Mei a.s. in het ontmoetingscentrum „Oud Poelgeest“ te Oegstgeest, een studie-conferentie met als thema „Situatie en perspectieven van Europa“.

Aanvang Zaterdag 4 uur. Sluiting Zondagavond 7 uur. Kosten f 5,- p.p. Voor dit week-end, dat zeer interessant belooft te worden, kan men zich opgeven bij het secretariaat der J.O.V.D. Ook nadere inlichtingen kunnen hier worden ingewonnen.

Een viertal J.O.V.D.-ers gaf zich reeds op voor deze studie-conferentie, maar wij hopen onze afvaardiging nog groter te kunnen maken.

SECR.

Pinkster-congres België.

Het jaarlijks drie-daags congres der Belgische Liberale Jongeren wordt tijdens de Pinksterdagen ditmaal in Gent gehouden.

Wellicht zijn er enkele J.O.V.D.-leden, die dit festijn willen meemaken en eens willen zien hoe onze Belgische vrienden van zulk een congres een ware reünie weten te maken.

De kosten (reis- en verblijfkosten) zullen echter vrij hoog zijn. Kan men dus in Gent bij familie of kennissen onderdak verkrijgen, dan verdient dat zeker de voorkeur.

Voor bijwoning van dit congres (Zaterdagmiddag tot Maandagavond) kan men zich opgeven bij het Secretariaat.

SECR.

Smullers,
die zich toch
gezond willen voeden,
gebruiken Wessanen's vlug-
kokende Havermout. Ze is
ook bijzonder van smaak!
Vraag Uw winkelier!

WESSANEN'S
VERPAKTE
LEVENSMIDDELEN

U eet er niet beter!

WESSANEN'S
VLUGKOKENDE
HAVERMOUT

INHOUD 500 GRAM

ANNO 1774

A. VAN HOBOKEN & CO.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN :
's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP :
WIJK BIJ DUURSTED

N.V. Ned. Caoutchouc- en
Gutta-Perchafabriek

voorheen **Bakker & Zoon**

RIDDERKERK

Technische
Rubberartikelen

CONCERN

Friesch Groningsche Hypotheekbank N.V.

PANDBRIEVEN f. 160.300.000.—

Amsterdam — 's-Gravenhage — Groningen — Rotterdam

**DE ROTTERDAMSCH
DROOGDOK MIJ. N.V.**

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.
ALMELO

Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

**HET SPROOKJE van de COTE D'AZUR
OOK VOOR U.**

Van eind April tot eind September georganiseerde 14-daagse reizen naar de
FRANSE RIVIERA voor f 172.— Excursies inbegrepen.

Zon, vreugde en prima verzorging in het

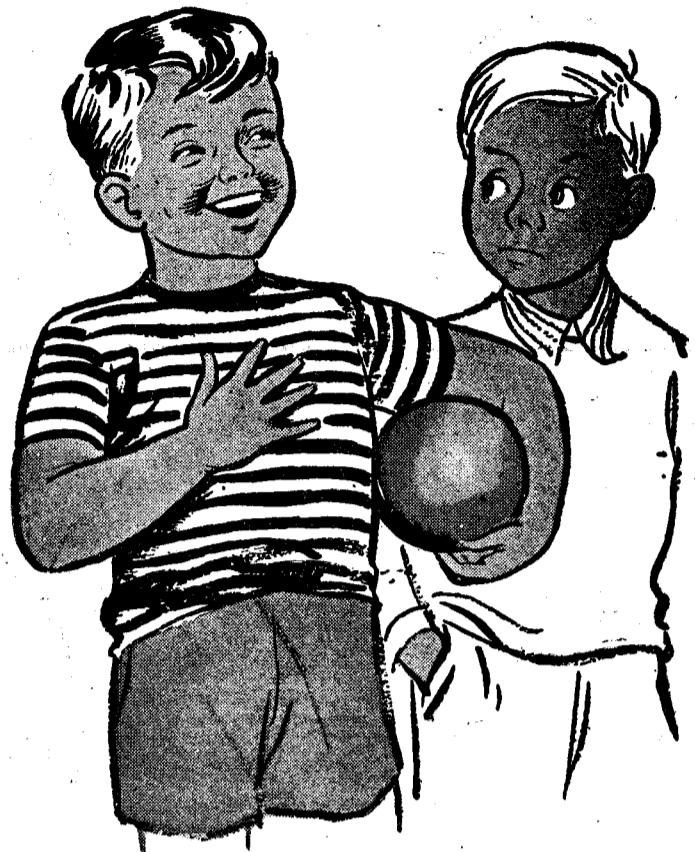
BUNGALOW-PARK „MARCELLE”

Prospecti aan te vragen bij MARCELLE, Joh. Vermeerstraat 22, ARNHEM
Telefoon 23705 (K 8300)

N.V.
W. A. HOEK'S

MACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK
Hoofdkantoor en Machinefabriek te Schiedam.

COMPRESSORS voor alle gassen en iedere druk.
INSTALLATIES voor de bereiding van zuurstof, stikstof, enz.

Ik eet er wel vijf...

Ja, als er maar heerlijke *Stroja* chocoladevlokken op de boterham zijn, dan is het bord leeg voordat U er erg in hebt.

Stroja vlokken worden bereid uit pure chocolade, zijn voedzaam en gezond.

Geef Uw kinderen *Stroja* op de boterham... ze vinden het een tractatie. Neem zelf ook een boterham met *Stroja* chocoladevlokken!

Prijs per carton 95 ct.

Handig! Druk op het ovaal
aan de zijkant van de ver-
pakking en U kunt de *Stroja*
er zo uitschudden!

KONINKLIJKE CACAO- EN CHOCOLADE FABRIEKEN
DE ERVE H. DE JONG A² 1790
WORMERVEER

HET FINANCIËLE DAGBLAD

AMSTERDAM

DEN HAAG

- * dagelijks het financiële nieuws uit de gehele wereld.
- * dagelijks de volledige Amsterdamse effectenbeurs.
- * dagelijks alle internationale wisselkoersen, goederenbeurzen etc.

Abonnement f 11.— per kwartaal.

Vraagt gratis proefnummers onder vermelding „Driemaster”,
Postbus 216, Amsterdam-C., waarna toezending volgt.

N.V. BOELE's
Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES
Nieuwbouw en reparatie

**Machinefabriek en
Scheepswerf**

van

**P. SMIT Jr. N.V.
ROTTERDAM**

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK

voor

BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEP-
BOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

**ALGEMEEN
HANDELSBLAD**

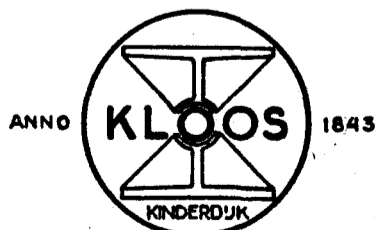
f 6.- per kwartaal • f 0.48 per week

**HONIG'S
ARTIKELEN**

*Serien in
elk serien!*

STAALCONSTRUCTIES

SPOORWEGMATERIAAL

N.V. GEBR. van UDEN'S
Scheepvaart en Agentuur Mij.
Veerhaven 14-15
Telef. 21300 (10 lijnen)
ROTTERDAM

Geregelde diensten

SONTLIJN
(Denemarken, en
Zuid-Zweden)

BENELUX-FRUITLIJN
(Noord Afrika)

HAVENLIJN
(Zuid-Amerika Oostkust)

RIJNVAART EN EXPEDITIE

BOSMAN

**CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK**

ROTTERDAM - BRIESELAAAN 45

Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Dordrecht 492

SPECIALITEIT

VLIEGTUIGONDERDELEN - HULP-
WERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART-
ROESTVRIJ STALEN UITLAATPIJPEN-
LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

**SMIT
SLIKKERVEER**

DYNAMOS MOTOREN INSTALLATIES

**VERDE
VERDE**

*voor
alle
doeleinden*

PIETER SCHOEN & ZOON NV.

VERF- EN VERNISFABRIKANTEN - ZAANDAM - HOLLAND

**N.V.
Machinefabriek**

**IJZER-, STAAL- EN
METAALGIETERIJ**

**v.h. Bakker & Co.
RIDDERKERK**

**N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN”**

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

**WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT**

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr.
lang. Overdekt droogdok 116x30
meter, geschikt voor het zwaarste
materiaal.

**Telefoonnummers Rotterdam
71354. Dordrecht 3774**

Het regent
complimentjes
over onze

INDISCHE
RIJSTTAFEL

LIDO
AMSTERDAM

RESTAURANT
CAFÉ, BAR

3e Jaargang No. 5

Mei 1951

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN

VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Plichten
en
Rechten

zie pagina 4

Over politiek en democratie

Het is een even merkwaardig als betreurenswaardig verschijnsel, dat men in brede lagen van ons volk voor de politieke strijd zeer weinig belangstelling aan de dag legt. Erger nog, zeer vaak hoort men in laatdunkende zin over „politiek” spreken, terwijl men zich daarbij verschuilt achter het argument, dat de politieke strijd een „ondersje”, „knoeiery” en dus „inferieur” zou zijn.

Even merkwaardig is, dat naar mate de politieke problemen, zowel nationaal als internationaal ingewikkelder worden — zoals b.v. heden ten dage — de passiviteit van de massa ten aanzien van deze problemen hand over hand toeneemt. Jammer genoeg treft men een dergelijke passiviteit — die vaak ernstige vormen van onverschilligheid en vijandigheid aanneemt — eveneens onder vele jongeren aan.

Het kan van nut zijn er op deze plaats op te wijzen, hoe gevaarlijk een dergelijke mentaliteit is. Zij is het n.l., die de opkomst en groei van het nationaal socialisme in een aanzienlijke mate heeft bevorderd en het is eveneens deze mentaliteit, die een rijke voedingsbodem vormt voor de communistische leer.

Immers, het is kenmerkend voor de dictatoriale stelsels, dat zij het „gepraat der democratie” in een belachelijk daglicht trachten te stellen, daarbij speculerend op de onverschilligheid van de massa, om aldus „zonder gepraat” het heft zelf in handen te nemen, d.w.z. op een wijze zonder dat de stem van het volk wordt gehoord.

Uit dit alles blijkt duidelijk, dat — als men het zo noemen wil — de politiek een noodzakelijk kwaad is. Hij, die z.g. van de politiek niets wil weten, pleegt verraad aan de democratie en ondermijnt de vrije menings- en wilsuitingen van het individu. Politiek en democratie zijn n.l. zeer nauw aan

elkaar verbonden. De democratie schept de enig juiste voorwaarde, om het politieke leven in de juiste banen te leiden.

* * *

Dat deze democratie nog niet volmaakt is en zich soms voor grote moeilijkheden ziet gesteld, wil nog geenszins zeggen, dat wij haar als systeem als onbruikbaar zouden moeten bestempelen.

Wij kunnen in dit verband de feiten scherp stellen: of men kiest de democratie met al haar onvolkomenheden, maar met de mogelijkheid in volle vrijheid bij te dragen tot de politieke wilsvorming, of men verwerpt haar, met het gevolg, dat van een openlijke vrije politieke strijd geen sprake meer is en men zich verlaagt tot een kuddedier, dat zich blindelings en willoos onderwerpt aan de beslissingen en grillen van slechts enkele machthebbers. Onder de dictatuur is „praten” en het plegen van overleg uitgesloten. De democratie opent daartoe alle mogelijkheden en dat daarbij de onderhandelingen vaak moeizaam verlopen, is niet haar schuld, doch hangt meestal samen met de ingewikkeldheid der vraagstukken en de vele uiteenlopende belangen, die tenslotte toch moeten worden samengevoegd. Politiek immers, is nimmer volmaakt, doch tracht steeds, gegeven bepaalde omstandigheden, het mogelijke te bereiken.

in dit opzicht geen onverschilligheid aan de dag te leggen, doch voor te gaan om belangstelling voor de politieke vraagstukken te wekken. Dit is immers toch ook de taak van de J.O.V.D. Haar doel is niet in eerste instantie politiek te bedrijven, doch van de politieke vraagstukken kennis te nemen en deze in hun volle betekenis te doorgronden.

De jeugd gaat helaas snel voorbij en als wij de leeftijd zijn genaderd, dat wij ons lidmaatschap van de J.O.V.D. — noodgedwongen — moeten beëindigen, wordt van ons verwacht, dat wij in de „grote maatschappij” de taak van de ouderen met kennis van zaken kunnen overnemen, vooral op politiek en economisch terrein.

Maar met ons groeien ook tal van jongeren op, die tot de politiek-onverschilligen behoren. Ook zij zullen weldra het kiezerscorps versterken, dat onze vertegenwoordigende lichamen helpt samenstellen. In het bijzonder ten aanzien van hen, hebben wij reeds nu een belangrijke taak, n.l. te trachten deze a-politieke jongeren tot een ander inzicht te brengen door hen te wijzen op het grote belang van de democratie en de vrijheid, die zonder de politiek niet in stand kunnen worden gehouden.

Zonder politiek is de democratie niet bestaanbaar, zomin zonder democratie een vrij en menswaardig politiek leven kan aarden. Het is waarlijk niet overdreven het aldus te stellen, dat de „politiek” dagelijks over ons beslist. Daar moeten wij bij zijn. Een politiek willoos volk wordt onvermijdelijk tot slavernij gebracht. Het is onze belangrijke taak er voor te waken, dat dit in ons land nimmer gebeurt.

Aldus kunnen wij als leden van de J.O.V.D., vooral in eigen omgeving, in welke positie wij ons dan ook mogen bevinden, een enorme invloed uitoefenen om de politieke vervlakking in ons land tegen te gaan.

Deze taak is zwaar, maar bovenal belangrijk en verheven.

Mogen wij ons van deze taak in alle opzichten kwijten als ware voorvechters van de vrijheid en de democratie!

G. St.

HEBT

U zich reeds opgegeven
voor het J.O.D.V.-

Zomerkamp

28 Juli — 5 Aug. a.s. te Holten?

Wij kunnen ons echter ook nog op een ander standpunt plaatsen. Aangenomen, dat er in het politieke leven dingen gebeuren, die volgens velen niet juist zijn, dan is het meer dan noodzakelijk, dat men niet aan de kant blijft staan, doch dat men juist actief meedoet, opdat men zelf mede de gang van zaken kan bepalen, hetgeen bij het ontbreken van het democratisch stelsel te enen male is uitgesloten.

Juist in deze dagen — wij merkten het reeds eerder op — worden de politieke en de eveneens daarmee nauw verweven economische problemen ingewikkelder en veelomvattender en daardoor voor de massa moeilijker te begrijpen.

Dit is een zeer gevaarlijk punt, dat juist onder ons, jongeren, goed bekeken dient te worden. Op de jongeren rust n.l. in de eerste plaats de taak,

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren
Organisatie Vrijheid en Democratie
(J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: G. Stempher.

Leden van de redactie:
Ammy de Muynck,
E. Nordlohne en
Ger van Schagen (secretaris).

Adres Administratie:
Prijzengracht nr. 1077, Amsterdam.
Telefoon 35343

Abonnementsprijs minimum
f 2,— per jaar. (Voor leden gratis)

Abonnements- en advertentie-
gelden uitsluitend aan G. Stempher
Amsterdam, Postgiro 244397 of op
bankrekening, Hollandsche Bank-
Unie, Herengracht 434—438.

Apollo-Paviljoen

APOLLOLAAN 2 AMSTERDAM-Z.

*

Voortreffelijke keuken
Voortreffelijke bediening
Voortreffelijke muziek

Iets over de passie en de muziek

Bach en zijn voorgangers

Zo is dan het Paasfeest 1951 weer voorbij en voor velen onzer zal hieraan verbonden zijn de herinnering aan een eerste of hernieuwde kennismaking met Bach's Mattheus Passion. Het bijwonen van dit onvergelijkelijk werk betekent voor velen nog altijd een jaarlijks hoogtepunt en het is daarom misschien niet ondienstig eens ons licht te laten schijnen over het wezen, het ontstaan en de ontwikkeling van deze muziekvorm.

Bij de mensen in het algemeen en bij kinderen in het bijzonder, treft men een neiging aan tot dramatiseren. Deze openbaart zich thans vooral bij kinder- en gezelschapsspelen, doch kwam in vroeger tijden, bij meer primitieve mensen, in de eerste plaats tot uiting bij de heidense feesten. Naarmate de volksoontwikkeling toenam, werden deze vertoningen meer samengesteld, zodat zij meer en meer op een drama gingen lijken.

Later, in de Middeleeuwen, ging de geestelijkheid er toe over op Christelijke feestdagen vertoningen, betrekking hebbende op Christus' leven, te geven. Een eigenaardig gebruik ontstond hierbij uit de voordracht van het lijdensverhaal in de Paasweek. Het sterk dramatisch karakter van de verhalen der vier evangelia leidde ertoe, dat men hiervoor drie verschillende personen koos, die de woorden van Christus, van de Evangelist en van alle anderen voordroegen; Christus was een bas, de Evangelist een tenor, de ander (Succentor genoemd) een alt. De psalmodiërende voordracht geschiedde uiteraard in het Gregoriaans (het officiële gezang der R.K. kerk).

Ten tijde van Luther kreeg de „Passio" onverwacht een verdere ontwikkeling, die later in de Protestantse kerk werd voortgezet. Hier werd hij namelijk oorspronkelijk zonder meer met de Gregoriaanse melodieën en de Latijnse tekst overgenomen. Spoedig werd hij echter ook in het Duits gezongen, waarbij de uitroepen van de menigte meerstemmig werden gezet; hiermede maakte als eerste Johann Walther, de muzikale raadsman van Luther (pl.m. 1525), zich verdienstelijk. Men heeft nog een tijdlang naast deze passie in de volkstaal één zowel met Duitse tekst als met Latijnse tekst gekend, doch op de duur bleef alleen de passie op Duitse tekst over. Deze bestond toen uit een bijbelverhaal, voorafgegaan door een inleidend koor, dat het opschrift zong(!): „Das Leiden unseres Herren Jesu Christi, wie es beschreibet der heilige Evangelist....." en besloten door een slotkoor.

Aanvankelijk werden de solopartijen zonder begeleiding voorgedragen op de gebruikelijke Gregoriaanse wijze, zodat alleen het openings- en slotkoor en de volkskoren meerstemmig waren. De grote voorganger van Bach, Hein-

rich Schütz (1585—1672) componeerde voor zijn drie Passiones echter deze partijen zelf, doch ook éénstemmig.

Op de duur hield men ook niet meer vast aan de beperking tot de bijbeltekst (met inleiding en slotkoor), maar laste men uitgebreide koren op vrije teksten in en werden op daartoe geschikte plaatsen toepasselijke koralen aangebracht (2e helft 17e eeuw).

Johann Sebastiaan Bach (1685—1750) nu maakte in zijn Johannes- en Mattheus-Passion (resp. d.d. 1723 en 1729) gebruik van alle hierboven genoemde nieuwe elementen en voegde er zelf nog het solozang in gesloten vormen (aria) met individuele expressies aan toe.

Schematisch voorgesteld bestonden Bach's Passies dus uit:

1. de bijbeltekst, voorgedragen door a) de Evangelist (tenor) en b) de handelende personen (Christus, Petrus, Judas, Pilatus, enz.) als recitatief met begeleiding van eenvoudige accoorden op het clavecimbel, waarbij opgemerkt moet worden, dat in de Mattheus-Passion alleen de woorden van Christus met strijkers worden begeleid, waardoor deze a.h.w. met een aureool wordt omgeven. Voorts c) door het koor als „vox populi";
2. de koralen, die de aandoeningen der kerkgemeenschap, of de zin, die de Kerk aan het gebeuren geeft, openbaren;
3. de vrije koren eventueel met soli, die de gevoelens der mensheid, en

4. de aria's en duetten, die de gevoelens van de enkeling ten opzichte van het gebeuren weergeven.

Zonder twijfel school in deze verscheidenheid gevaar. Na de geweldige hoogte bij Bach trad dan ook spoedig verval in: de hoofdzaak, n.l. de bijbeltekst, begon verdrongen te worden door soms weinig smaakvolle expressies, de gewijde personen lieten aria's zingen met coloratuur, enz. Deze werken waren eigenlijk geen kerkmuziek meer, maar concertmuziek. Als voorbeeld van het begin van dit verval noem ik de passie „Der Tod Jesu" van Graun.

Zoals reeds vermeld, werd de Mattheus-Passion door Bach in 1729 voltooid. Hij werd echter eerst in 1740 volledig uitgevoerd; dit geschiedde in twee delen, waarvan het eerste in de voormiddag, het tweede in de namiddag van de Goede Vrijdag. Van dergelijke godsdienstoefeningen ging een grote wijding uit.

Na 1740 is de Mattheus-Passion door allerlei oorzaken geheel in het vergetboek geraakt. Eerst in 1829 werd het handschrift weer ontdekt en het is een der grootste verdiensten van Felix Mendelssohn-Bartholdy geweest, dat hij in dat jaar het werk opnieuw uitvoerde. Onder invloed van de Romantiek heeft er echter tientallen jaren een zeer eigendunkelijke opvatting van de wijze van uitvoering bestaan. De laatste jaren is er evenwel een streven ontstaan de uitvoering van oude werken zoveel mogelijk te doen overeenstemmen met de bedoelingen van de componist; wat de werken van Bach betreft, heeft dit streven in ons land een culminatiepunt gevonden in de Nederlandse Bachvereniging te Naarden. Deze geeft b.v. ieder jaar op Goede Vrijdag in de Grote Kerk te Naarden een uitvoering van de Mattheus-Passion, welke men zo nauw mogelijk aan de oorspronkelijke intenties tracht te doen aansluiten.

GOLDSMID.

Indrukken uit West-Duitsland Een weinig benijdenswaardige jeugd

Het Rhein-Main vliegveld ligt 9 km buiten Frankfurt. Met een bus van Pan American gaat het via de grote auto-bahn Darmstadt—Keulen naar de stad. Als we Frankfurt naderen, zien we al gauw de eerste „nieuwbouw", ontzettend lelijke huizen van een afschuwelijke vorm en met hope-loos kleine ramen.

We rijden over de Main, langs de Feshalle waar juist de voorbereidselen worden getroffen voor de grote Voorjaarsmesse en we bevinden ons dan al gauw in het stadscentrum. Grote gedeelten van de binnenstad liggen nog in puin en de aanblik daarvan is triest en troosteloos. Hard wordt overal gewerkt aan het herstel. Ik zag zelfs oude vrouwtjes puin ruimen en op een andere plaats zag ik mensen 's avonds laat, met behulp van kunstlicht, nog met dit doodse werk bezig.

Als je in Frankfurt op straat loopt, valt het je op, hoe onrustig het er is. Overal zijn stukken van de trottoirs opgebroken of er zijn schuttingen geplaatst rond ruïnes, waar je omheen moet lopen. Overal hoor je geknerp van pneumatische boren, gedreun van betonmolens, geschreeuw van werklui en gekletter van vallend puin. Het stof van dat puin zweeft als het ware door de gehele stad en

als je zo'n hele dag door de stad gezworven hebt, moet je je 's avonds van top tot teen wassen, wil je lekker fris in bed kruipen.

't Viel me ook op, dat de doorsneemensen er erg sjofel, armoedig, vermoeid en troosteloos uitzagen. Het gros van de mensen is lang niet zo goed gekleed als in Nederland en de meisjes dragen meer stevig-gebreide kousen dan nylons..... Vooral de jeugd ziet er gedegenereerd uit. Het feit, dat er gemiddeld in Duitsland op elke man vier vrouwen zijn, heeft natuurlijk ook zijn verregaande gevolgen. Bovendien zie je de mooiste Duitse meisjes aan de arm van een Amerikaan lopen, wat de heren-Duitsers niet leuk zullen vinden!

Scherp tekent zich tegen de zwaar getroffen stad met haar troosteloze ruïnes, haar stof en armoede en leed, de lieflijke Main af, die door de stad stroomt. Witte meeuwen zweven sierlijk boven het water of laten zich dromerig op het water met de stroom meevoeren. Bij mooi weer genieten honderden wandelaars langs de oevers van de Main van dit natuurschoon. Het is als een herademing, dit vertoeven langs de Main, als je de stad even kunt ontvluchten..... Toen ook ik op een bankje langs de Main zat

Leve Amerika

Jan Greshoff gaf onlangs in Elseviers Weekblad het volgende proza aan de openbaarheid prijs:

„De Nederlanders leven al eeuwen als..... Nú als X, dan als Y. Zij kunnen er maar niet toe komen om zich, natuurlijk en onbevangen, als Nederlanders te gedragen. Wij hebben onze Franse tijd gehad. Toen kwam Duitsland en het Duits in de mode. Daarna spraken we hoofdschuddend van de Engelse ziekte. En die is nauwelijks aan het luwen of het wordt Amerikaans al wat de klok slaat. Alle eigenschappen, gebruiken, uitdrukkingswijzen waar beschaafde Amerikanen zich in Amerika over schamen, nemen m'n zich zelfverloochenende landgenoten al juichende over. Zij lezen de slechtste voortbrengselen der Amerikaanse romannijverheid in de oortekst of in een vertaling. Zij doorspekken hun toch reeds armeljik en onsmakelijk Nederlands met woorden en uitroepen, welke in goede Amerikaanse oren plat klinken. Zij drinken dropwater, dat zij afschuwelijk zouden vinden wanneer het niet in de alleen-zaligmakende Verenigde Staten ontdekt was. Zij kauwen op stukjes fietsband, omdat het schorremorrie over de Oceaan dat doet. En dragen zij al dassen met zeilschepen, palmbomen, wereldronden en naakte vrouwmensen daarop afgebeeld? Waarom niet? Men noemt ons de Chinezen van Europa. Waarom de Chinezen zo onheus te bejegenen? Het is bovendien niet waar. Wij zijn de kameleons van de wereld."

te genieten, kwam er een man naast me zitten, die al gauw een praatje begon en natuurlijk al spoedig ontdekte dat ik geen Duitser was. Toen ik zei dat ik uit Nederland kwam, vertelde hij me, zojuist een brief voor Nederland op de bus te hebben gedaan. Zijn zuster was getrouwd met een onderwijzer in Harderwijk en had het in Nederland heel goed naar de zin. Dikwijls zond zij hem pakketjes. Toen we samen uitstapten naar de ruïnes van de stad, die zich aan de andere oever van de Main uitstrekten, onafzienbare puinhopen, waar als een wonder de kathedraal practisch ongeschonden midden in staat (andere kerken in Frankfurt zijn wél zwaar getroffen), zei hij ineens: „Ja, der Krieg hat zu lange gedauert"..... Hij vertelde me ook, dat de zeven grote bruggen over de Main allen stuk waren geweest, maar thans allen weer hersteld zijn. Behalve door luchtbombardementen, zouden de Duitsers deze bruggen zelf kort voor de capitulatie in de lucht hebben doen vliegen.

Een Duits meisje, dat ik op het vliegveld ontmoette, vertelde me, dat zij tijdens de oorlog driemaal in Frankfurt uit haar huis gebombardeerd was, terwijl na de oorlog de Amerikanen hen uit huis hadden gezet. Ze was daarover erg verontwaardigd..... Nu woonde zij samen met haar ouders op twee kleine kamers. Haar slaapkamer was tevens woonkamer en keuken.....

Op een avond hoorde ik een Duitse conférencier, die tal van „scherpe" moppen verkocht over de Yanks, de Tommies, de Nazi's, het hakenkruis dat hij „natuurlijk" nooit gekozen had, etc. Hij had het b.v. over de vele lintjes op de borst van de Amerikanen, die zij voor een prik in hun cantine konden kopen. Moppen, die je als Nederlander van een Duitser nog helemaal niet verdragen kan, ik tenminste niet. Het toeval wil, dat ik in een étalage van een klein winkeltje een grote serie IJzeren Kruisen en Eikenloven te koop zag liggen. Jammer genoeg ben ik vergeten te informeren wat ze kostten.....

HUGO HOFTMAN.

Democratie

I

Democratie wil zeggen, dat de regeer-macht bij het volk ligt; deze oorspronkelijke betekenis blijkt ten duidelijkste in de klassieke tegenstelling tot aristocratie, een stelsel, waarin een bepaalde elite de regeer-macht voor zich opeist.

De J.O.V.D. toont reeds in haar naam, dat zij op een democratische basis staat; veel zegt dit echter niet, aangezien het woord democratie thans een modewoord is, dat door ieder gebezigd wordt en waaraan men meent elke gewenste inhoud te kunnen geven.

Welke inhoud behoren wij aan het woord democratie te geven en aan welke voorwaarden moet worden voldaan, wil er democratie zijn?

Het doel van een democratie behoort te zijn het gehele volk in het regeren te betrekken en wel zo, dat ieders stem even sterk wordt gehoord. Hierbij wordt dus uitgegaan van de vooronderstelling, dat ieder persoon gelijke rechten en plichten heeft. Hoewel dit uitgangspunt thans wel door ieder weldenkend mens van onze maatschappij zal kunnen worden aanvaard, komt direct de vraag op: Is ieder in gelijke mate tot oordelen bekwaam? Op deze vraag zullen wij eerlijk moeten zeggen: neen.

Het is nu eenmaal zo, dat het inzicht in de problemen in de verschillende individuen ongelijk is. Dit komt enerzijds doordat in een moderne maatschappij (anders dan in een primitieve) de problemen zo veelzijdig en ingewikkeld zijn, terwijl anderzijds de intelligentie van de mensen varieert, evenals de opvoeding.

Wanneer men ernstig streeft naar een waarachtige democratie, zal men altijd moeten trachten, iedere burger de mogelijkheid te geven een gefundeerd oordeel te vormen. Daarom zal voor ieder die opvoeding mogelijk moeten zijn, waartoe zijn intelligentie hem in staat stelt. De zaak moet echter niet alleen van deze kant worden aangesneden, want de maatschappij is dermate gespecialiseerd, dat zelfs academisch gevormden voor het merendeel zich geen gefundeerd oordeel buiten hun vak kunnen vormen.

Het zal dus ook nodig zijn de problemen, waarvoor de regering staat, in hun essentie te vatten en op een eenvoudige wijze aan de burger duidelijk te maken. Hier ligt een grote taak voor de vrije pers, om op een heldere en zakelijke wijze inzicht in de problemen te verschaffen.

Indien dus gestreefd wordt de individuen in staat te stellen zich tot oordelen te bekwaamen, zal men op weg zijn om aan de eerste voorwaarde voor een levende democratie te voldoen. Indien men niet zal pogen de individuen tot oordelen bekwaam te maken, zal er, ook al wordt aan uiterlijke voorwaarden van democratie voldaan, niet alleen niet een waarachtige democratie heersen, maar zullen bovendien de burgers, geleid door sentimenten, willoze slachtoffers kunnen worden in handen van bepaalde machten.

Mr. J. DE WILDE.

LEERZAME UITSPRAAK

In Vrij Nederland van 25 November 1950 kwam een uitspraak voor van de Franse communist Waldeck-Rochet, die volgens het Franse blad l'Aube op een kaderbijeenkomst van de communistische partij te Limoges de volgende lezing gaf over de vredes-actie van Moskou:

„Gij zult vragen: waarom grijpt Rusland niet in Korea in? Het zou zeker zijn, dat de Amerikanen met Russi-

sche hulp spoedig in de zee gegooid zouden kunnen worden. Deze veronderstelling is juist, maar daardoor zou een wereldoorlog ontstaan, welke, voor het ogenblik, tegengesteld zou zijn aan de vredespolitiek van de Sovjet-Unie. Wij kunnen er zeker van zijn, dat een jaar van vrede een jaar zal zijn, dat terdege door de Sovjet-Unie zal worden gebruikt om haar leger en de legers van de volksdemocratieën te versterken. Het is om deze herbewapening, deze ontwikkeling van de Russische en volksdemocratische macht, dat wij actief onze propaganda voor de vrede moeten voortzetten. Het is deze vredesbeweging, welke de imperialistische legers zal ondermijnen en het uitbreken van de oorlog zal vertragen. Begrijpt ge niet, dat dit het beste middel is om zeker te zijn van de vernietiging onzer vijanden? De Sovjet-Unie zal het juiste ogenblik bepalen en de imperialisten zullen daarover niets te zeggen hebben. Hieruit blijkt wel, hoe belangrijk het is om de actie voor de vrede verder voort te zetten.”

De definitie van Liokhin en Petrow van het woord „pacifisten” blijkt toch juist te zijn. Het zal dan ook niemand verwonderen, dat de uitspraak van Waldeck-Rochet tot lering van de Russische arbeider in de Russische provinciale pers werd gepubliceerd.

COMMUNISME EN VREDESAPPEL

Een dictionnaire voor vreemde woorden, uitgegeven door de staatsdrukkerij te Moskou, geeft de volgende definitie voor het woord „pacifisten”: „Reactionairen, die zich schijnheilig verbergen achter de leuze pacifisme

en alle bevrijdings-, revolutionaire-, burger- en andere rechtvaardige oorlogen willen tegengaan. Zij verwerpen de revolutionaire activiteit van de massa's. Pacifisten bedriegen de werkers en verheimelijken de voorbereidingen voor imperialistische oorlogen van de bourgeoisie. Daarbij draagt hun politiek bij tot het beginnen van imperialistische, plunderings- en onrechtvaardige oorlogen.”

Zó, nu weten we tenminste, wat we aan die communistische Stockholm-pacifisten hebben. Dat de communisten nu eens één keer voor de „waarheid” uitkomen, zullen de thans onderdrukte massa's in Oost-Europa wel kunnen verifiëren. Hun ervaringen met dit speciale, door de rode schrijvers Liokhin en Petrow zo voortreffelijk gedefinieerde, Sowjet-pacifisme zijn hiervoor een waarborg.

EEN STEM VAN EEN JONGERE

In Elseviers Weekblad van 12 Mei schrijft K. Koole o.m.:

„Meer en meer wordt door jongeren (onder 35 jaar) de wens geuit: geef ons meer inzicht. De jongeren boven de drie en twintig zijn stemgerechtigd. Zij kunnen dus hun invloed doen gelden op politiek terrein. De praktijk leert echter wel anders. De partij-leiding stelt kandidaten, doch in de meeste partijen zijn deze kandidaten ouder dan vijf en dertig jaar; en wij jongeren zijn niet zó revolutionair — waarom eigenlijk niet? — om een tegencandidaat te stellen. Hier begaan veel partijen een grote fout. Zij dienen ook kandidaten uit de geleerden der jongeren te zoeken, zij dienen ook hun een kans te geven. De jongeren hebben vaak frisse idee-

en, vaak meer realiteitszin, zij zijn niet meer zo gebonden aan de macht der conventie.

Wij moeten later de consequenties dragen van de besluiten, welke nu genomen worden. Toch worden wij niet geconsulteerd. Iedere politieke partij dient een jongeren-groep te hebben, die zij raadpleegt. Dit zal de ouderen een gedeelte van hun grote verantwoordelijkheid ontnemen en dit zal de jongeren meer medezeggenschap geven, waar zij krachtens hun stemplicht recht op hebben. Wij, jongeren, hebben weinig ervaring en ervaring is inderdaad onmisbaar, doch dat wij die ervaring niet hebben, ligt altijd aan de ouderen. Het vraagstuk van meer zeggenschap voor de jeugd is zo oud als de wereld bestaat. Iedere generatie behandelt haar jeugd weer precies zoals zij zelf is behandeld. Dit is in het geheel niet te verwonderen, men vindt zich zelf het belangrijkste en het verstandigst. Toch zou het m.i. de maatschappij ten goede komen, indien de stem der jongeren ook werd gehoord.”

ZOMERKAMP

De afgelopen maand kwamen er weer verscheidene inschrijvingen voor ons nationale zomerkamp, dat van 28 Juli tot 5 Aug. in Holten zal worden gehouden. Volgeboekt zijn we echter nog geenszins!

Laat iedere afdeling dus propaganda maken voor deze vacantie-week, opdat straks alle plaatsen bezet zijn, en we in grote getale de buitenlandse delegaties welkom zullen kunnen heten.

Het volledige programma van de kamp-week zal volgende maand worden gepubliceerd.

Secretaris.

De pot verwijt de ketel

In het Februari-nummer van ons blad schreven wij onder de titel „Rode Bril” een critiek op de V.A.R.A.-rubriek „Op de korrel”. De heer E. Vermeer beziet in deze uitzendingen „de feiten van de dag door een rode bril”.

Op 7 Maart deed hij ons de eer aan, ons artikeltje aan een bespreking te onderwerpen. Ziehier de tekst van de betreffende passage:

„Ik heb het verbruid bij „De Driemaster”, dat is het maand-orgaan van de Jongerenorganisatie Vrijheid en Democratie. In dat orgaan komt een artikeltje voor onder het hoofdje „Rode Bril”. Daarin wordt mij verweten, dat ik de grenzen van het journalistiek fatsoen overschrijd, de grenzen van gepastheid niet in het oog houd, dat mijn teksten onfatsoenlijk en ongepast zijn, dat ik insinuaties aan het adres van periodieken en personen plaats, dat ik tendentius ben en dat mijn wekelijks uitzending met objectiviteit weinig van doen heeft.

Ik vind, dat ik er niet al te best van af kom. „Weldenkende mensen”, zo staat er in het artikeltje, „zullen zeker de knop van hun radiotoestel weten te vinden om dit socialistisch Kamerlid denkbeeldig het zwijgen op te leggen.” Ja, weet U, dat is nu eigenlijk het prettige van de radio: wie mij niet wil horen, draait de knop om. Maar toch is men in de kring van de J.O.V.D. niet helemaal overtuigd, dat alle, in de ogen van de liberale jongeren, weldenkende mensen, de knop zullen omdraaien, want, om ons hele volk voor deze rode brilleglazen te behoeden, verdient het aanbeveling,” zo staat er, „er nog eens een staatscommissie bij te formeren. Deze commissie moet dan met een gewone bril de aethergolven on-

derzoeken en wellicht komt zij hierbij tot de conclusie, dat de aether van enkele korreltjes valt te zuiveren.” Ja, ja, dat drijft dus rechtstreeks naar de radiocensuur van vroeger, onder de leuze van vrijheid en democratie, maar de redactie van het blad heeft devrijheid om op het kantoor van de V.A.R.A. al mijn teksten te komen nazien. Zij kunnen dan aan de hand van de teksten het bewijs leveren, waar ik onfatsoenlijk en ongepast ben geweest.

Ik hoop, dat deze jongeren daartoe de moed zullen vinden.”

Het door de heer Vermeer naar voren gebrachte komt dus hier op neer, dat hij de J.O.V.D. verwijt, te streven naar het onder censuur stellen van een der voorlichtings-media (i.c. de radio). Dat hij aan ons artikeltje deze inhoud wenst te geven, nemen wij hem allerminst kwalijk — dat in onze critiek tevens te lezen stond, dat de huidige zendtijd-verdeling andere groepen (o.a. de liberale) niet in de gelegenheid stelt de socialistische stem van repliek te dienen, heeft de heer Vermeer in zijn uitzending niet vermeld! Deze manke verhouding zou ook een dier korreltjes kunnen zijn, waarvan de aether te zuiveren valt — het heeft ons slechts verbaasd. Deze verbazing werd nog groter, nadat wij op 18 April dezelfde spreker nogmaals mochten beluisteren en wij hoorden, dat hij op het dagblad „De Waarheid” had aan te merken:

„Er zijn echter tegenstanders, die geen ogenblik laten voorbijgaan om te bewijzen, dat zij vijanden zijn. Dat is met de communisten het geval. Ik lees in „De Waarheid”: „Naar wij vernemen, wordt de lichte ongesteldheid van Drees, die gistermiddag met een krijtwit gezicht naar huis werd

gebracht, geweten aan een acute maagstoring. Men neemt aan, dat dit veroorzaakt werd door nervositeit. Want het is een bekend verschijnsel, dat iemand, die met iets in zijn maag zit, daar ook maagpijn van krijgt.” En weet U, waarmee Dr. Drees nu eigenlijk in zijn maag zat, volgens de Waarheid? Wel, met een aantal vragen over Korea. „De Waarheid” weet natuurlijk best, dat minister Drees in de Tweede Kamer uitvoerig over het Koreaanse probleem heeft gesproken en dat er voor de regering geen enkele aanleiding is om met het Korea-vraagstuk in de maag te zitten. Die tijd komt nog wel eens voor de communisten en ik heb de indruk, dat dit spoedig het geval zal zijn. Ondertussen kan „De Waarheid” doorgaan met stukjes te schrijven, die de vraag wettigen of men dit blad nog langer de gelegenheid moet geven een aantal Nederlanders geestelijk te vergiftigen.”

Ja, ja, dat drijft dus rechtstreeks naar de krantencensuur, onder de leuze van socialisme en democratie. De pot verwijt dus de ketel.....! zouden wij er achter willen voegen.

Blijft alleen nog de vraag, of de heer Vermeer dacht aan een algeheel verschijningsverbod voor „De Waarheid” of genoeg neemt met een preventieve censuur van een der voorlichtings-media (i.c. de pers).

Van onze kant zijn wij gaarne bereid met de heer Vermeer van gedachten te wisselen over de wijze waarop, objectief beschouwd (en gezien door een gewone bril) de kranten haar lezers behoren voor te lichten. Maar laten wij bij deze conferentie dan tevens de voorlichting door middel van de radio „op de korrel” nemen.

G. v. S.

Brieven aan de Redactie.

Plichten en Rechten

Kiesrecht voor 21-jarigen

In Nederland wordt men bij het bereiken van de 21-jarige leeftijd van rechtswege meerderjarig.

Naast vele belangrijke rechten, geeft dit ook vele verplichtingen.

Het belangrijke, staatkundige, recht, om door het uitbrengen van een stem op een politieke partij mede een, zij het dan ook geringe, invloed te kunnen uitoefenen op het bestuur van land, provincie en stad, wordt men echter eerst deelachtig, nadat men 23 jaar is geworden.

Dit is niet altijd zo geweest; vóór de tweede wereldoorlog moest men zelfs 25 jaar op de wereldbol hebben rondgekeken om te mogen stemmen.

Grenzen en zeker leeftijdsgrenzen zijn altijd willekeurig en indien men voor een kiezer een bepaalde leeftijd als norm stelt, denkt men daarbij voorname-lijk aan twee vereisten:

de kiezer moet zelfstandig zijn, rechtskundig gezien.

de kiezer moet geschikt zijn.

De eisen van geschiktheid zijn echter sinds de invoering van het algemeen kiesrecht slechts beperkt tot algemeen zedelijke eisen. (Niet krankzinnig, niet in de gevangenis of veroordeeld zijn tot bepaalde vrijheidsstraffen, geen herhaaldelijke openbare dronkenschap enz.).

Een 21- of 22-jarige voldoet dus aan de huidige „geschiktheidseisen als kiezer” even goed als de 23-jarigen en ouder.

De vraag blijft dus, of de 21-jarige zelfstandig genoemd kan worden.

Hierop geeft nu de wetgever zelf een bevestigend antwoord, immers de 21-jarige wordt „rechtspersoon”, en als zodanig erkend, als een tot volledig handelen bevoegde vrouw of man.

Er zullen natuurlijk altijd 21-jarigen zijn, die het kiesrecht nog niet „waardig” zijn, maar we weten toch allen wel, dat dit zeker ook geldt voor alle oudere leeftijdsgroepen.

Er worden aan de jonge man of vrouw zoveel grote verantwoordelijkheden toegekend (ik noem b.v. het huwelijk, het opvoeden van de schooljeugd, de vervulling van de dienstplicht, waarbij men hem het recht toekent zelf te beslissen of hij deze plicht aanvaardt of niet), dat naast de eis van rechtvaardigheid, ook het toekennen van verantwoordelijkheid als argument voor de verlening van het kiesrecht op 21-jarige leeftijd moet gelden.

Ook het landsbelang is er mede gediend, immers door de jongeren eerder bij de staatszaken te betrekken, heeft men een grotere kans, dat zij belangstelling gaan tonen voor de politieke zaken.

Ze kunnen er zich dan niet meer afmaken met te zeggen: „Ik heb er gelukkig niets mee te maken.”

Een bezwaar, dat in V.V.D.-kringen nogal eens genoemd wordt, is, dat deze partij er niet op vooruit zou gaan, want men kent daar het bekende gezegde: Wie in zijn jeugd geen socialist is geweest heeft geen hart en kan nooit een goed liberaal worden (als hij later nog socialist is, heeft hij klaarblijkelijk geen hoofd).

Ik vraag mij echter af, dat het al of niet hebben van voordeel een overweging kan vormen om tegen verlening van een recht te zijn.

De liberalen zijn er zeker niet op vooruit gegaan, dat het algemeen kiesrecht is ingevoerd, toch stemden zij, als democraten, terecht in 1917 vóór, ondanks gerechtvaardigde bezwaren.

Het is misschien wel aardig ook eens

in Benelux-verband te kijken, in België stemmen n.l. de 21- en 22-jarigen wel!

Hoewel ikzelf de grenslijn net gepasseerd ben, deed het mij veel genoegen, in de krant te kunnen lezen, dat ook de voorzitter van de K.V.P., Prof. Romme en de aftredende voorzitter van de C.H.U.-jongeren op het standpunt staan, dat kiesrecht voor 21- en 22-jarigen dringend gewenst is.

Uit kringen van de P.v.d.A. vernam ik overigens, dat men ook daar de juistheid van deze gedachte onderkent. Voor de V.V.D. kan ik volstaan met de opmerking, dat gebleken is, dat ook in deze kringen een groot aantal voorstanders gevonden kan worden.

Ik geloof dus wel, dat we optimistisch kunnen zijn, en er op mogen rekenen, bij de grondwetsherziening in 1952 ook de jongste meerderjarigen als gelijkgerechtigde kiezers te begroeten. Wel wil ik er nog op wijzen, van hoe groot belang het zal zijn, dat het onderwijs op de lagere scholen, en vooral ook daarna, meer aandacht zal besteden aan het vak staatsinrichting, met name aan de praktijk. (Bezoek aan de gemeenteraad e.d.)

Amstelveen. PETER BOEVE.

SOCIALE ZEKERHEID

In het vorige nummer van „De Driemaster” las ik het verslag van het week-end in Rotterdam. Helaas kon ik er niet bij zijn. En ik vond het dubbel jammer, toen ik las, dat er gesproken was over sociale gerechtigheid. Ik voelde n.l. de behoefte, hier ook iets over te zeggen; nu dan maar op deze manier.

Sociale zekerheid is wel een van de hoofdpunten van het regeringsbeleid der coalitie K.V.P.—P.v.d.A. Voor de oorlog werd Nederland geregeerd door een coalitie van twee groepen, die eenzelfde geloofsopvatting huldigden. In die periode, welke tevens een tijdperk van welvaart en vooruitgang was, werd de grondslag gelegd voor een politiek programma voor de toekomst, dat voorzag in de invoering van een, op die welstand mogelijke, sociale clausule.

Na de oorlog werd bij ons een coalitie

De redactie verwelkomt correspondentie over elk onderwerp. De brieven moeten zo kort mogelijk worden gehouden, en het papier mag slechts aan één zijde zijn beschreven.

RED.

geïntroduceerd, welke werd gegrondvest op de samenwerking van twee groepen, welke deze sociale clausule gemeen hebben.

In het interregnum van de tweede wereldoorlog was er in Nederland nogal iets veranderd. In de eerste plaats werd Europa, dus ook Nederland, geruïneerd en ontroofd van welvaart. In de tweede plaats werd ons land onthoofd door het verlies van Nederlands Indië. Op dat ogenblik kwam er echter een regering, die de sociale clausule gebruikte om de heilstaat te verwezenlijken. Deze coalitiescheen niet te begrijpen, dat wij een arm land waren geworden, waar de voorspoed tot het verleden behoorde. Neen, zij dacht allereerst aan het sociale welzijn van het individu; en wel het individu, dat tot de arbeidersklasse behoorde.

Dit is volgens mij volkomen fout. Denkt U zich in: een jong getrouwd paar. Nu stelt de man aan zijn vrouw voor: „Morgen leen ik geld en dan ga ik naar een aannemer en vraag hem voor die prijs een prachtig huis te bouwen. Dat huis moet goed worden ingericht, met stromend (warm en koud) water, centrale verwarming enz. Wanneer wij dat dan allemaal hebben, dan ga ik werken en zal ik het trachten terug te verdienen.”

Wanneer zijn vrouw verstandig is, zal ze antwoorden: „Ben je mal! Eerst werken en dan kunnen we later zien of we ons zo iets kunnen permitteren.” En zo is het nu met ons land ook gesteld. Wanneer wij geen economische zekerheid hebben, dan kunnen wij ook geen sociale zekerheid hebben. Nu moet U niet denken, dat ik een tegenstander ben van sociale zekerheid; integendeel, maar het gaat er maar om, of het nu economisch verantwoord is. En dat is het volgens mij niet.

Wij moeten eerst werken en nog eens werken. En wanneer wij dan iets bereikt hebben, dan kunnen wij misschien met dat iets wat doen voor een goede sociale zekerheid.

FERRY A. HOOGENDIJK.

Gouda, Mei 1951.

Het woord Liberaal

In het Maart-nummer van „De Driemaster” schreef Fr. v. Gelder een artikeltje over het bovengenoemde, met de bedoeling een reactie uit te lokken.

Welnu, hier is er dan een.

Laat me voorstellen, dat ik het met praktisch zijn gehele betoog eens ben. Alleen de op één na laatste alinea vraagt een nadere beschouwing. Wij zullen moeten trachten het „begrip” liberaal meer ingang te doen vinden in de ideeën en gedachten der huidige mensengeneratie, maar dan in de oude betekenis van „wat een vrij mens waardig” is.

De antipathie, die sommigen hebben tegen alles wat met liberaal in verband staat, is veroorzaakt door de liberaal-politieke opvatting van de vorige eeuw, waaraan grote nadelen verbonden waren.

Toen sloeg men van het ene uiterste in het andere om, waarbij natuurlijk fouten gemaakt zijn. Hiertegen is men opgekomen en dit is door blijven werken tot nu toe, ondanks het feit,

dat de liberaal-politieke opvattingen sterk veranderd zijn. Hieraan wordt tevens grond gegeven, doordat enkele liberalen op de oude opvattingen zijn blijven staan.

De fout ligt echter niet bij diegenen, die sceptisch staan tegenover de uitdrukking liberaal, maar juist bij de politiek-liberalen, daar hun voorlichting gefaald heeft. Hier ziet men weer een resultaat van de propaganda, zoals die tegenwoordig (d.w.z. alleen vlak voor de verkiezingen) gevoerd wordt door de politieke partijen en die gebaseerd is op het afbreken van een ander inplaats van een juiste voorlichting te geven.

We kunnen nu twee dingen doen om het „begrip” liberaal weer en meer ingang te doen vinden, want dat is toch ons doel. Trachten het woord in ere te herstellen, hetgeen soms gemakkelijker lijkt dan het wel is (als men er in eigen kring over spreekt), of een ander woord, dat de huidige opvattingen dekt, haar plaats in te laten nemen. Dit laatste behoort

Pinkster Congres in België

Zoals langzamerhand traditie begint te worden, was een delegatie uit de J.O.V.D. uitgenodigd om het Congres der Belgische jonge Liberalen bij te wonen en ik moet zeggen: met steeds meer genoegen gaat men naar dit jaarlijkse Congres, waar de buitenlandse gasten (dit jaar uit Zwitserland, Frankrijk en Nederland) met grote hartelijkheid worden ontvangen. Het gehele Congres, althans het serieuze gedeelte hiervan, stond in het teken van België's grootste probleem: de tweetaligheid, al merkte men er, wat de voertaal op het Congres betreft, niet veel van, want alles sprak broederlijk Frans, en dat n.b. midden in het Vlaamse land. Blijkbaar is dit de consequentie van het feit, dat wel elke Vlaming Frans spreekt, maar niet elke Waal Nederlands.

Alle zijden van het vraagstuk werden druk besproken: de politieke en administratieve aspecten, de economische en sociale problemen, de morele en culturele aspecten etc. Hoewel er diverse moties op dit gebied waren voorbereid, zijn deze allen in de strijd van de Zondagmiddagvergadering gesneuveld, toen bleek, dat de Vlaamse en Waalse standpunten lijnrecht tegenover elkaar stonden. Slechts één motie werd tenslotte aangenomen, waarin maatregelen werden geadviseerd, wanneer een gebied in zijn taal wordt bedreigd door de andere taal. De rest van de gehele kwestie werd verwezen naar een studiec commissie. Jean van Crombrugge, de Waalse voorzitter der Belgische Jong Liberalen, heeft zijn zeer zware taak met groot élan en tot groot genoegen, van Vlamingen en Walen beide, geleid. Dit bleek wel uit het langdurige applaus, toen hij weer voor een jaar tot voorzitter werd benoemd.

In een speciale bijeenkomst der buitenlandse delegaties werd de World Federation of Liberal and Radical Youth aan een ernstig onderzoek onderworpen. Om haar werkzaamheden beter te doen verlopen, zal op het a.s. Congres der W.F.L.R.Y. te Kopenhagen getracht worden het secretariaat in België te krijgen, hetgeen een grote verbetering zal blijken te zijn.

De J.O.V.D. zal voor dit Kopenhagse Congres een prae-advies over de Europese samenwerking samenstellen.

Buiten het ernstige gedeelte van het Congres werden broederlijk dronken uitgebracht en waren er enige bals. Voor ons, Nederlanders, was het prettig vertoeven in Gent en het zal ons zeer verheugen, als wij in het najaar op ons Congres in Zwolle onze Belgische vrienden een hartelijk welkom kunnen toeroepen.

J. L.

geenszins camouflage te worden. Het zou een heel normaal taalverschijnsel zijn.

Tenslotte is het woord van geen belang, alleen de inhoud. Een woord heeft nu eenmaal in de loop der tijden een variërende begripsinhoud en het kan soms terwille van de begripsinhoud opportuun zijn een ander woord te kiezen.

Dit wil niet zeggen, dat ik het gewenst acht, dit nu te doen. Misschien juist wel niet, daar er naar mijn mening weer sprake is van een stijgende waardering. Het is echter gewenst, dat we de mogelijkheid steeds onder de ogen moeten zien.

Het begrip hooghoudende, het woord acceptierend, zal het propageren van beide naar vermogen worden uitgevoerd door deze enthousiaste J.O.V.D.-er,

STEVEN PASSINIER

Over geleide economie en haar gevolgen

Belangwekkende opmerkingen van Prof. Röpke

Op 5 November van het vorige jaar hebben de leden van de Centrale Kadergroep zich verdiept in de socialistische theorie. De inleider heeft, waarschijnlijk opzettelijk, de economische aspecten hierbij laten rusten. Toch lijkt het ons raadzaam dit gebied, dat de laatste jaren steeds meer tot tournooiveld voor een politiek steekspel geworden is, niet uit het oog te verliezen. Aan de hand van het boeiende werk „Civitas Humana” van Prof. Röpke zo uden wij hier het stelsel der geleide economie enigszins nader willen belichten.

Prof. Röpke is niet een econoom in de betekenis, die men meestal aan dit woord hecht. De economie vormt voor hem slechts de toevallige confrontatie-stof voor het toetsen ener levens- en wereldbeschouwing aan een samenstel van concrete feiten. Niet de economie, doch de levende mens is voor Röpke primair. Deze opvatting stempelt hem tot één der grote geesten van Europa. Hij is een strijdend en strijdbaar econoom, aanhanger van een zogenaamd neo-liberalisme en felle tegenstander van overmatige overheidsbemoeiing. Een hartstochtelijk schrijver, een man, die niet alleen zijn verstand, maar ook zijn hart laat spreken.

Specialisering der wetenschap

Wij leven in een periode der menselijke ontwikkeling, waarvoor de specialisering der wetenschap en techniek kenmerkend is. Een van de voornaamste oorzaken der huidige cultuurcrisis komt voort uit de isoleeringszucht der wetenschap, die het verband met het grote geheel in menig opzicht heeft losgelaten. Opge-sloten binnen de begrenzing van het — meest empirisch — aanvaarde eigen terrein leidde zij tot de uitholling van de geestelijke structuur, zoals wij die thans meemaken.

De geleide economie als bijzonder aspect van deze ontwikkeling vormt één van de meest dreigende gevaren van onze tijd. Het is nog zeer de vraag, waar men de oorzaak en waar men het gevolg moet zoeken.

Is de huidige collectiviseringsdrang, die aansprakelijk gesteld moet worden voor de uitholling der zedelijke normen in onze samenleving, het gevolg van het stelsel der geleide economie of is de geleide economie het gevolg van een geestelijke houding, die het individualisme en daarmee de persoonlijke verantwoordelijkheid verwerpen wil? Het antwoord op deze vraag is nog niet te geven. Wij constateren in het huidige stadium

der ontwikkeling echter een wisselwerking, die het gehele vraagstuk nog gecompliceerder maakt dan het al is. Vandaar de begripsverwarring, die in het moderne leven zo'n grote rol speelt.

Oorzaak en gevolg.

Hoe de oorzaak en gevolg hier ook mogen liggen, Röpke constateert, dat reeds lang voor de laatste oorlog, in Europa een tendens tot collectivisering aanwezig was. In bijna alle Europese landen vallen de sporen daarvan te ontdekken. Het was onjuist, volgens Röpke, om Duitsland en Italië als dictatoriale collectivistische landen te stellen tegenover een aantal zuivere democratieën. Doordat men dit gedaan heeft, is men tot onjuiste conclusies gekomen. Men moet eerder zeggen, dat de collectivistische tendens, die overal aanwezig was, zich in Duitsland en Italië tot aan het bittere einde heeft kunnen ontwikkelen, met alle kwade gevolgen vandien. Duitsland en Italië hadden dan ook een waarschuwend voorbeeld voor Europa moeten zijn. Waartoe een collectivistische theorie, hoe zij dan ook moge heten, in vredetijd in een periode van kunstmatig geschapen volle economische bedrijvigheid leiden moet, hebben wij gezien. De democratische landen hebben echter het waarschuwend voorbeeld niet herkend. Zij zijn zelf in sterke mate geïnfecteerd door collectivistische gedachten, die vooral, maar niet alléén, op economisch gebied tot uitdrukking komen.

Twee wegen.

Op economisch gebied stelt Röpke: Ofwel men erkent het prijs-mechanisme als vrije factor als de basis, waarop de samenleving in economisch opzicht is gebouwd, of men delegeert alle macht aan de Staat.

In het eerste geval spreekt men van een natuurlijke ordening, in het tweede geval van een kunstmatige. In het eerste geval kan de persoonlijkheid van het individu zich vrij ontwikkelen, in het tweede geval wordt de mens tot slaaf van de almachtige staat. Nu is de grote misvatting van deze tijd, dat velen denken, dat men de tweede gedachte kan aanhangen, zonder dat men de vrijheid van de staatsburger prijsgeeft. Met name de socialisten geloven dit. Zo is het b.v. in Engeland, maar dit neemt niet weg, dat de staatsdwang zich daar in sterke mate heeft ontwikkeld en dat verschillende vrijheden van de burgers niet meer bestaan o.a. de vrijheid van arbeid.

Niet om voor of tegen

Het gaat er dus niet om of wij voor of tegen de geleide economie zijn, om welke reden dan ook, het gaat er om dat de meeste mensen niet zien, welke gevolgen de consequente toepassing van de geleide economie en de staatsdwang voor de mensheid hebben moet. Het collectivistische stelsel is niet verenigbaar met de handhaving van de rechten van de staatsburger. Het is onjuist en betreurenswaardig, dat men het probleem niet wil zien zoals het is. Welke weg men wil kiezen is niet de vraag waarom het hier gaat. Doch wel gaat het erom, dat men zich duidelijk voor ogen houdt, welke consequenties een keuze heeft en dat men zichzelf niet bedriegt met ficties.

Men zal de volstreekte staatsdwang moeten aanvaarden of men zal moeten terugkeren naar een stelsel, dat de menselijke vrijheid waarborgt, hetgeen nog niet zeggen wil, dat men moet terugkeren naar dat van de liberale economie van de 19de eeuw. Ook de liberale economische gedachte heeft een evolutie achter de rug en deze evolutie heeft de maatschappelijke waarde van de liberale economie aanzienlijk verhoogd.

Röpke wil het beginsel van het vrije prijsmechanisme onder alle omstandigheden gehandhaafd zien. Hij wijst er op, dat er, vooral als een gevolg van de overheidsbemoeiing veel te weinig wordt geproduceerd, dat men de verkeerde goederen produceert en dat men het geproduceer-

de verkeerd gebruikt. Hij ziet geen heil in het afsluiten van bilaterale overeenkomsten en is dus voorstander van een intensieve West-Europese samenwerking, van E.B.U., Benelux enz.

Een derde weg

Naast veel critiek geeft het boek van Röpke ook nog een duidelijke aanwijzing, hij noemt een derde weg. Nu moet men wel voorzichtig zijn met het hanteren van deze, in dit verband wat bedrieglijke voorstelling. Immers, de econoom maakt tot zwaartepunt van zijn betoog de vaststelling, dat er uiteindelijk slechts twee maatschappelijke stelsels zijn, het kapitalistische en het communistiche. Dit is juist, indien men vanuit een beginsel redeneert. De derde weg, die van Röpke, moet men dan ook niet zien als de weg van het beginsel — want Röpke aanvaardt als beginsel de vrije prijsvorming — maar als middel, om uitgaande van het vrije prijsmechanisme, te komen tot een natuurlijke ordening, die het beginsel der sociale rechtvaardigheid volledig recht doet wedervaren in het kader van een natuurlijke, dus praktisch mogelijke, ontwikkeling. Over deze derde weg zullen wij het in ons land een volgende keer nog eens hebben. Ditmaal ging het erom tot een vaststelling van beginselen te komen. Terecht heeft Röpke opgemerkt, dat de beginselen in deze tijd zoek zijn en hij heeft dan ook in al zijn betogen voortdurend opgewekt tot bezinning op beginselen.

J. W. H.

Stem van de Jeugd

Het mensenkind heeft al heel jong een eigen willetje, dat aanvankelijk stom en onbeholpen kenbaar gemaakt wordt, maar dat al spoedig, zodra de kleuter zich bewegen kan, met grote hardnekkigheid wordt doorgezet. Vele pappies en mammies hebben voor veel Jantjes en Marietjes een hoop ingenieusiteit moeten opbrengen om allerlei begerenswaardigheden buiten het bereik van hun kroost te houden.

Het veiligstellen van brillen, vaasjes, inktpotten en nog veel meer wordt, wanneer de dreumessen hebben leren spreken en verstaan, een verbieden met woorden. En zo leert het mensenkind van zijn prilste tijd af, dat het zijn zin lang niet in alles kan krijgen. Het mensenkind groeit van het intieme gezin naar de grote maatschappij en ook in die verwarrende, bruisende samenleving, waarin allerlei belangen, botsen, ervaart het, dat niet alleen de eigen wil geldt.

Een verstandig ouderpaar leidt de wil van zijn spruiten in goede banen, onderdrukt haar niet, luistert dus naar de kleine stem van zijn Jantje en Marietje. Wat doet de maatschappij? Zij overschreeuwt de nog wat aarzelende stem van de jonge mens. Zeker, er wordt aan de jeugd gedacht, er wordt voor de jeugd gezorgd; er zijn scholen en sportvelden; er zijn allerlei instellingen, die zich bemoeien met het kind en met de jonge mens. Doch dit alles gaat uit van de ouderen. De stem van de jeugd wordt hierbij zelden of nooit gehoord.

Voor een goed deel van alle zorg, door de ouderen aan de jongeren besteed, zal iedere jonge man en iedere jonge vrouw dankbaar zijn. Wanneer evenwel de zorgen zich over een te ruim gebied uitstrekken en voortgezet worden tot op een leeftijd, waarop de jongere al lang zelf de verantwoordelijkheid voor eigen leven moet

dragen, dan verwerft de jeugd nooit de ervaring en de rijpheid, die haar thans verweten wordt niet te bezitten en die zij straks, als zij de taak van ouderen moet overnemen, niet kan missen.

De jonge mens heeft een eigen wil, heeft eigen ideeën en wanneer hij die niet kan of mag uiten, dan zal zijn energie en vindingrijkheid verstikt worden en zal hij zelfs op zijn bescheiden plaatsje in het maatschappelijk bestel geen stuwende kracht kunnen ontplooien om de samenleving te doen groeien.

Gelukkig zijn er in Nederland algemene tijdschriften en kranten, die de jeugd aan het woord laten (zie b.v. ons citaat uit Elsevier. — Red.) en zijn er bladen voor de jeugd en voor de jonge mens. Het hoekje, dat de eersten voor de stem van de jongeren inruimen, maakt helaas vaak de indruk van een enigszins medelijdende welwillendheid of van een toegeliefde glimlach voor die toch wel aardige, maar nog zo onverstandige jonge mens. En de bladen van en voor de jongeren? Die worden helaas maar door weinig ouderen gelezen (een aansporing voor ons, J.O.V.D.-ers, om abonnementen op de Driemaster te vergaren. — Red.) en zo komt de mening van de jongeren, die bij de oplossing van diverse vraagstukken toch zeker ook gehoord mag en moet worden, te weinig voor het forum. De schuld hiervan ligt voor een deel bij de ouderen, die niet of zonder voldoende aandacht luisteren naar de jonge stemmen, maar de jongeren hebben de fout, dat zij hun stemmen niet vastberaden genoeg doen klinken. Zonder een grote mond op te zetten, zal de jeugd positief, eerlijk en zich van eigen grenzen bewust, een stevig geluid moeten doen horen.

A. DE M.

NIJMEGEN

Jongste loot

De afdeling Boskoop is al weer Benjamin af, want op 1 Mei („Ontwaakt, verworpenen der aarde!") werd in Nijmegen een nieuwe J.O.V.D.-afdeling ten doop gehouden. Het werd daarvoor langzamerhand tijd; want een landelijke voorzitter, zonder een afdeling achter zich, moet zich voelen als een politicus zonder fractie. Op deze eerste avond werd gesproken over de organisatie der J.O.V.D., haar beginselen en doeleinden. Ook de wijze, waarop men in Nijmegen de propaganda ter hand zal nemen, werd duchtig besproken. Een tiental aanwezigen gaf zich op als lid en het secretariaat zal voorlopig gevestigd zijn bij mej. M. de Jong, Corduenerstraat 12 te Nijmegen.

GRONINGEN

Kerk en Politiek

Een record-aantal aanwezigen maakte het bekende zaaltje „Bij Koos Kerstholt" te klein, doch met veerende krachten en nog meer stoelen, vonden allen toch een (bescheiden) plaatsje om te luisteren naar de studentenpredikant Ds. M. A. Krop, die zijn zienswijze gaf over het onderwerp „Kerk en politiek". Spreker had stof te over en na een inleiding van 1½ uur volgde een zeer geanimeerd debat, waarbij bleek, dat onze voorzitter en enige andere leden het niet helemaal met de inleider eens waren. Laat in de avond werd het debat voor gesloten verklaard, nadat Ds. Krop beloofd had nog eens een avond te reserveren om nogmaals van gedachten te wisselen.

Op 18 Mei heeft Prof. Dr. J. Lindeboom voor ons een inleiding gehouden over het onderwerp: De geestelijke achtergronden van de V.V.D.-beginselen. Het is een verheugend feit, dat de damesgroep zich steeds uitbreidt (wij kunnen ze heus niet missen) en wederom werden weer vijf nieuwe leden genoteerd. Wij wijzen nu al onze leden er op, dat Vrijdag 15 Juni voor ons zal spreken de heer Ir. A. Voet, wethouder der gemeente Groningen. Ook deze bijeenkomst zal worden gehouden in een der zaaltjes „Bij Koos Kerstholt" en begint om 8 uur. Wij rekenen op alle leden en ook introducees worden gaarne uitgenodigd door

TEDEVE.

BOSKOOP

Uit de oude doos

Zaterdagavond 28 April j.l. hield de afdeling in Hotel „Neuf" weer een bijeenkomst, alwaar de heer W. C. Hage iets vertelde over hoe vroeger de jonge liberalen in Boskoop werkten. Onder de bezielende leiding van de toenmalige voorzitter Teun Hooftman, werd omstreeks 1905 in Boskoop een enthousiaste club van jonge liberalen opgericht.

Een belangrijk verschil met thans is, dat toen géén meisjes in de club tegenwoordig waren. In die tijd werden o.a. de kiezerslijsten door de jongeren opgesteld. Er was toen nog geen vrouwenkiesrecht en er waren slechts ongeveer 1000 kiezers in Boskoop. Het z.g. „kleuren" van de kiezerslijsten was een groot feest. Behalve de „hulp voor de kiesvereniging" vormde de jongerenclub ook een „debating"-club. De leden moesten om beurten zelf iets doen, en

Tot 7 Juni bestaat er gelegenheid copy voor het volgend nummer in te zenden. Let dus op deze datum!

TREKTOCHT LANGS DE J.O.V.D.-NEDERZETTINGEN

Uitbreiding aantal afdelingen

leren om in het openbaar te praten. „Het opvoeden om elkaar wat te vertellen, is belangrijk," aldus de heer Hage, die van mening was, dat ook de huidige J.O.V.D. daar enige aandacht aan moet besteden (wordt inderdaad gedaan. Red.). Het leren hoe de politiek in elkaar zit, wordt gauw te droog en daarom moet het als het ware spelenderwijs gebeuren. „Het is met de politiek net als met drank; als je er aan verslaafd bent, kan je er niet meer buiten," wordt terecht wel eens beweerd. De jongeren namen vroeger ook op zich, de verkiezingsbiljetten te verspreiden. In Gouda werden dan grote pakken afgehaald, die met een motorfiets met aanhangwagentje werden gebracht naar Nieuwerkerk, Goudarak, Lekkerkerk etc. „Op elke clubavond moesten we van de voorzitter tot ongeveer half tien aan politiek doen, pas daarna mochten we gaan biljarten of pandoeren," aldus de heer Hage, die hiermede zijn interessante inleiding besloot.

Na de pauze werden tal van kleurenfoto's geprojecteerd, terwijl de avond werd besloten met biljarten, waarbij ook de meisjes hun eerste, nog ietwat wankele schreden zetten op het groene laken! Het ledenaantal van de Boskoopse J.O.V.D. is inmiddels gestegen tot 22.

H. H.

VLAARDINGEN

Over een andere boeg

De financiële toestand van deze afdeling schijnt niet al te rooskleurig te zijn en daar men tevens een beetje genoeg kreeg van de zware lezingen, zoals men die vanaf September j.l. heeft gehad, heeft men de activiteiten in een andere richting gezocht.

Met een flinke groep werd een opvoering van Sartre's „De eerbiedige lichtekool" bijgewoond; als stuk buitengewoon, maar de J.O.V.D.-ers hebben elkaar die avond maar weinig kunnen zien en spreken.

Eind April was er een bijeenkomst, die voor herhaling vatbaar is. De leden was verzocht enkele schriftelijke vragen mee te brengen, waarover men graag de mening der anderen zou horen. Hieruit ontstonden lange discussies en lang niet alle vragen zijn aan het in behandeling nemen toegekomen.

Een jonge Brits-Indiër (penfriend van de secretaresse) vertelde een andere avond iets over de toestanden in India. Ook Amerika en Engeland werden door hem in zijn praatje betrokken. Vele andere gebeurtenissen staan nog op het programma.

NAARDEN-BUSSUM

Noteren!

Het afdelingssecretariaat is nu gevestigd bij: mej. A. van Dijk, Lomanlaan 17, Bussum.

LEEUWARDEN

Nieuwe bezems....

Na een lange periode van weinig wind is het de J.O.V.D.-Driemaster mogen gelukken, deze noordelijke haven weer eens aan te doen. De lading bestond uit een nieuw bestuur, want het oude bestuur was, om allerlei redenen, niet voldoende in staat geweest de touwen der zeilen stevig in handen te houden. Deze bestuursverkiezing vond plaats op een ledenvergadering in het Oranje-Hotel, op 9 Mei, en tevens werden er die avond plannen gemaakt voor

de volgende bijeenkomsten. Een aantal leden zal waarschijnlijk het eerste kamp-weekend naar Holten gaan om daar de opening van het kamp mee te maken. Tot bestuursleden werden gekozen: H. Eits, voorzitter; J. Anema, vice-voorzitter; mej. J. W. Kruijs, secreesse; J. Schreur, penningmeester en H. Verdonk. Hoewel de avond een zakelijk karakter droeg, heerste er een geanimeerde stemming en zij werd besloten met een heildronk op het nieuwe bestuur.

Op 19 Mei sprak voor de afdeling Mr. B. P. v. d. Veen uit Leeuwarden. Dat men het dansen (waarmee de bijeenkomsten meestal worden besloten) nog niet verleerd was, stond o.i. van te voren vast! Het secretariaatsadres is nu: Engelsestraat 6.

AMSTERDAM

Studiekring

Alle bijeenkomsten van de afdeling Amsterdam mogen zich de laatste tijd in veel belangstelling verheugen, vooral die van de Sociale Studiekring, waarin men de verhouding werkgever—werknemer bestudeert. Deze studiekekring heeft nu twee bijeenkomsten gehad en wij kunnen verwachten na de interessante lezingen van Jacques Linssen en van Hans van Dorp, dat na afloop van de kring een voor alle J.O.V.D.-ers leerzaam rapport kan worden samengesteld over dit belangrijke onderwerp. De onderwerpen, waarvoor in de maand Mei voorts de belangstelling van de Amsterdammers werd gevraagd, waren „Existentialisme" en „P.B.O.", dus zoals altijd elck wat wils.

DORDRECHT

Feest

Op 6 April hield de heer Stempels een inleiding over het doel en werk der Saten-Generaal. Na een duidelijke beschrijving van de inrichting en inventaris van de Ridderzaal (waarbij zelfs de Kamerbewaarder, die bij een avondvergadering om klokslag 12 uur de blaadjes van de dagkalender afscheurt, niet vergeten werd) girde de spreker in op de taak van de Kamer, n.l. controle op het regeringsbeleid, en wetgevende arbeid. De controle kan op vier manieren geschieden:

- door het recht van amendement;
- het stellen van mondelinge vragen;
- het stellen van schriftelijke vragen;
- het recht van interpellatie.

Uitbreiding van het aantal Kamerleden (tot 150) zou aan de kleinere fracties enige ontlasting kunnen brengen van de omvangrijke taak.

Als resultaat van de causerie hoopt de afdeling binnenkort een bezoek aan een avondvergadering te brengen. Op 21 en 22 April waren delegaties aanwezig op de feestavond van de Haagse afdeling en de bijeenkomst van het Centrale Kader in Hotel Terminus.

In het Rode Kruis-gebouwtje in Sliebrecht is op 28 April op vrolijke wijze het een-jarig bestaan van de afdeling gevierd. Als gast was er het H.B.-lid S. Passenier, die indertijd de oprichting voorbereidde en nu, tussen de vele dansen door, in een kort speechje dit feit releveerde en er op aandrong alle krachten in te spannen de afdeling zo groot en sterk mogelijk te maken. Uit het genoeglijke keukentje

kwamen enkele tractaties, waarbij ontdekt werd, dat het vak van ober niet ieder aangeboren is. Te middernacht sloot men de bijeenkomst en ging men met volle moed aan het tweede jaar beginnen!

MEPPEL

„Westelijke" spreker

De afdeling „Meppele en Omstreken" hield op 24 April een bijeenkomst in Zaal Slot te Meppel. De spreker van deze avond was het Amsterdams Hoofdbestuurlid J. G. Th. Linssen, die een korte inleiding hield over:

„Sociale en Economische problemen." De spreker wilde geen diepgaande problemen aansnijden, maar zich beperken tot het plaatselijke kanttekeningen bij de zaken, die momenteel in het politieke leven op de voorgrond staan, zoals b.v. de verlaging van de levensstandaard in ons land; ook de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie werd behandeld en flink onder de loupe genomen.

Na de pauze bestond er gelegenheid tot het stellen van vragen aan de spreker. Zoals gewoonlijk was er deze avond een goede opkomst van leden en belangstellenden. Het geheel werd met een dansje besloten.

BEVERWIJK

Op zoek naar een

J.O.V.D.-fractie

In Beverwijk is korte tijd geleden een jeugdgemeenteraad in het leven geroepen, waarbij aan de politieke partijen gevraagd is voor de fracties te willen zorgen. Zo hebben daarin twee jongeren voor de V.V.D. zitting genomen. We zullen er voor moeten zorgen, dat deze V.V.D.-fractie spoedig in een J.O.V.D.-fractie wordt omgezet, die dan gesteund dient te worden door een J.O.V.D.-afdeling.

Het bestuur van het district Noord-Holland vinde hier dus een taak.

Contact-adressen: B. K. Uiling, Zeestraat 120, Beverwijk; J. P. Schoos, v. Ogtropweg 2, Wijk aan Zee.

DEVENTER

Frisse wind

De vroegere secretaris van het district Noord-Holland, J. Verhey, is er in geslaagd in Overijssel nuttige contacten voor de J.O.V.D. te leggen. Als eerste resultaat van zijn werk kan een behoorlijke uitbreiding worden geboekt van het aantal leden der afdeling Deventer. Tevens is er nu een definitief bestuur en wij geloven, dat het dit bestuur ernst is met de uitvoering van zijn taak. Binnenkort zal er weer een bijeenkomst worden gehouden, waarop de heer Leyds, directeur van het zojuist opgerichte „Propaganda- en documentatiebureau in de provincie Overijssel" der V.V.D., het woord zal voeren.

Het secretariaat is gevestigd bij: A. H. J. Vijge, Jacobsonstraat 12.

ZWOLLE

Congres-stad

Ook in Zwolle komt leven in de brouwerij en dit is maar goed ook, want in Zwolle toch zullen wij in het najaar ons eerste J.O.V.D.-Congres gaan beleggen.

Een veertigtal jongeren staan op de lijst van belangstellenden en het is de bedoeling om medio Juni de afdeling officieel op te richten. De heren Verhey en Leijds zullen dan de eerste fundamenten hebben gelegd, nodig voor het welslagen van onze November-feestelijkheden.

Contact-adres: G. A. H. Buisman, Emmawijk 9.

ANNO 1774

A. VAN HOBOKEN & CO.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP:
• WIJK BIJ DUURSTED

N.V. Ned. Caoutchouc- en
Gutta-Perchafabriek

voorheen **Bakker & Zoon**

RIDDERKERK

*Technische
Rubberartikelen*

CONCERN

Friesch Groningsche Hypotheekbank N.V.

PANDBRIEVEN f. 160.300.000.—

Amsterdam — 's-Gravenhage — Groningen — Rotterdam

**DE ROTTERDAMSCH
DROOGDOK MIJ. N.V.**

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.

ALMELO

Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

Abraham van Stolk & Zoonen N.V.

Houthandel

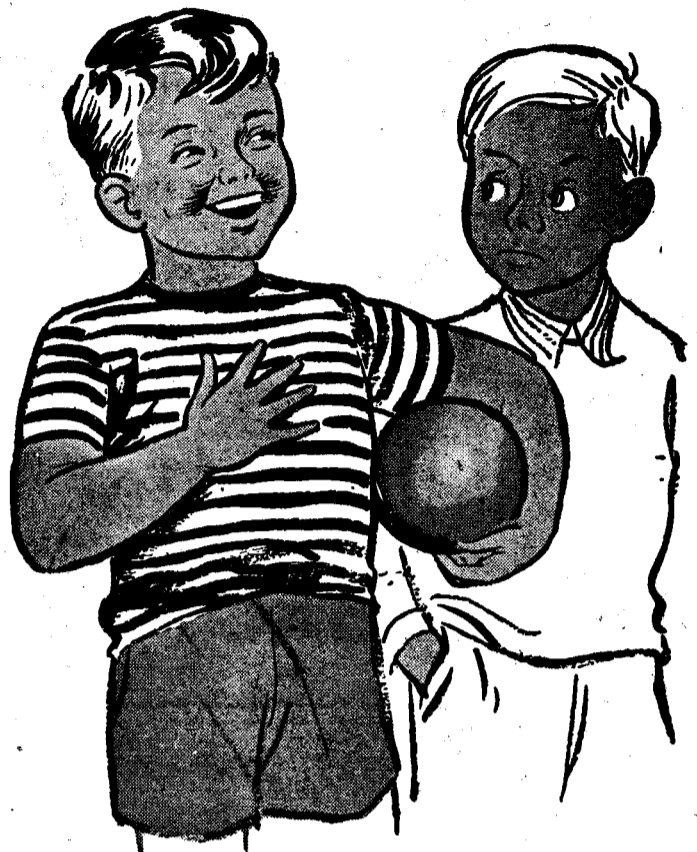
Schaverij — Zagerij

Rotterdam, Telefoon 35400 — Postbus 1100

P. A. van ES & Co. N.V.

ANNO ± 1700

ROTTERDAM

Ik eet er wel vijf...

Ja, als er maar heerlijke *Stroja* chocoladevlokken op de boterham zijn, dan is het bord leeg voordat U er erg in hebt.

Stroja vlokken worden bereid uit pure chocolade, zijn voedzaam en gezond.

Geef Uw kinderen *Stroja* op de boterham... ze vinden het een tractatie. Neem zelf ook een boterham met *Stroja* chocoladevlokken!

Prijs per carton 95 ct.

*Handig! Druk op het ovaal
aan de zijkant van de ver-
pakking en U kunt de Stroja
er zo uitschudden!*

KONINKLIJKE CACAO- EN CHOCOLADE FABRIEKEN
DE ERVE H. DE JONG A2 1790
WORMERVEER

CACAO DE ZAAN

de fijnste

de krachtigste

de geurigste

N.V. BOELE'S

Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES

Nieuwbouw en reparatie

**Machinefabriek en
Scheepswerf**

van

**P. SMIT Jr. N.V.
ROTTERDAM**

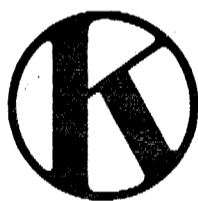

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK

voor

BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEP-
BOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

Linoleum Krommenie

DE ECONOMISCHE VLOERBEDEKKING

WERFT
ABONNE'S
OP ONS
MAANDBLAD
DIT
VERSTERKT
DE KAS
VAN DE
J.O.V.D.

BOSMAN

CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK

ROTTERDAM - BRIESELAAAN 45

Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492

SPECIALITEIT

VLEIGTUIGONDERDELEN - HULP-
WERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART-
ROESTVRIJ STAALUITLAATPIJPEN-
LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

**SMIT
SLIKKERVEER**

DYNAMOS MOTOREN INSTALLATIES

VERBOD

voor
alle
doeleinden

PIETER SCHOEN & ZON N.V.

VERF- EN VERNISTAFABRIKANTEN - ZAANDAM - HOLLAND

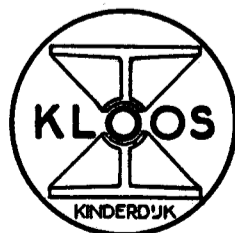
**HONIG'S
ARTIKELN**

*Serien in
elk serien!*

STAALCONSTRUCTIES

ANNO

1843

SPOORWEGMATERIAAL

**N.V.
Machinefabriek**

IJZER-, STAAL- EN
METAALGIETERIJ

**v.h. Bakker & Co.
RIDDERKERK**

N.V. SCHEEPSWERVEN

„PIET HEIN”

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

**WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT**

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr.
lang. Overdekt droogdok 116x30
meter, geschikt voor het zwaarste
materiaal.

Telefoonnummers Rotterdam
71354. Dordrecht 3774

Het regent
complimentjes
over onze

INDISCHE
RIJSTTAFEL

LIDO
AMSTERDAM

RESTAURANT
CAFÉ, BAR

3e Jaargang No. 6

Juni 1951

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN

VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Voor nadere
mededelingen
betreffende
ons
Zomerkamp
zie pagina 5

KANTTEKENINGEN BIJ EEN BELANGRIJK RAPPORT

Het kan welhaast niet anders, of een ieder die zich de moeite getroost, zijn dagblad (of dagbladen) regelmatig goed bij te houden, moet vaak tot de conclusie komen, dat het in onze hedendaagse wereld nog geen rozengeur en maneschijn is. Zo min het enige zin heeft om zich bij het lezen van al dat nieuws te laten meeslepen door een pessimistische en sombere stemming, zo is het ook weer niet verstandig aan dit nieuws met een grote onverschilligheid voorbij te gaan en te doen gelijk de struisvogel, die zijn kop in het zand steekt.

Ook bij het vernemen van het wereldnieuws is het raadzaam bij het bepalen van zijn reacties, de gulden middenweg te kiezen. Met andere woorden, wij moeten niet blind zijn voor de feiten. Daarenboven zullen wij moeten trachten van al dat nieuws wat op te steken en er de nodige lessen uit te putten.

Neen, wij willen het in verband met het bovenstaande niet hebben over de oorlogshaarden in Korea en Perzië. Bepalen wij ons ditmaal om eens iets te zeggen over het jongste verslag van de Parlementaire Enquête Commissie, dat onlangs zo uitvoerig in de dagbladen werd gepubliceerd.

Velen zullen met ons met verontwaardiging en verbazing, doch veeleer met een diepe teleurstelling hebben kennis genomen van al hetgeen in dit verslag werd vermeld.

De gebeurtenissen in dit verslag aangehaald, hebben ons idealisme een geduchte knauw gegeven en dit verslag heeft ons o.m. wel zeer duidelijk gemaakt, dat het met de democratie — gelijk wij die willen bestuderen en uitdragen — nog droevig is gesteld.

* *

Vaak zijn wij in dit opzicht te naïef geweest en hebben wij gedacht, dat indien wij slechts de democratie boven de dictatuur verkozen, wij in een veilige haven waren aangeland. Te veel nog hebben wij blindelings aanvaard, dat de democratie zoals wij die o.a. in ons land kennen, volmaakt was en dat zij nimmer in gevaar kon verkeren. Nogmaals, deze gedachte werd gerechtvaardigd door de opvatting, dat wij slechts voor één keuze stonden n.l.: democratie of dictatuur.

Vanzelfsprekend kozen en kiezen wij nog de democratie. Maar na lezing van het rapport van de Parlementaire Enquête Commissie moet het ons toch wel duidelijk zijn geworden, dat wij met die keuze alleen niet verder komen.

Uit het hierboven genoemde rapport is n.l. op een afschuwelijk duidelijke wijze komen vast te staan in welk een groot gevaar de democratie tijdens de bezettingstijd heeft verkeerd. Wij doelen daarbij niet op de toestand in ons land, waar vanzelfsprekend van het bestaan van democratische rechten en plichten in die tijd geen sprake kon zijn. Neen, wij doelen in het bijzonder op de minder prettige verhoudingen die zich destijds ontwikkelden in de boezem van onze regeringen die in Engeland zetelden.

Voegen wij daarbij de afschuwelijke toestanden, die vlak na de bevrijding in de kampen heersten, waar wij de politieke delinquenten gevangen hielden, dan is wel duidelijk komen vast te staan,

aan welke grote gevaren de democratie in Nederland is blootgesteld geweest.

Vanzelfsprekend zal men ons tegenwerpen, dat het hier zeer bijzondere omstandigheden gold, die niet met de normale kunnen worden vergeleken. Dit zij volkomen toegeven en dit argument steekt ons in zekere zin een hart onder de riem, omdat er althans een gegronde hoop is, dat onder normale verhoudingen de democratische beginselen niet met voeten zullen worden getreden.

Dit alles neemt evenwel niet weg, dat de feiten die in het rapport van de Parlementaire Enquête Commissie zijn genoemd, ons ter dege moeten hebben wakker geschud.

Zij klinken als een luid alarmsignaal, dat ons waarschuwt waakzaam te zijn en niet in te dommelen en vooral niet te denken, dat, nu de normale verhoudingen zijn weergekeerd, de democratie volledig zou zijn veilig gesteld.

Niets is minder waar dan dat. De democratie is tenslotte een product van mensenwerk met al de fouten die hieraan kleven. De democratie is voorts geen dood element. Het is een levend beginsel, doch het moet worden gevoed en gekoesterd. Steeds zijn er in de wereld — en helaas vaak ook in eigen kring — krachten aan het werk, die er op uit zijn, de democratie te ondermijnen en haar in een gevaarlijke positie te brengen.

Dit is geen opzettelijke beschuldiging, het is het constateren van een ontwikkeling, waarvan de draagwijdte door de bedrivers zelf in de meeste gevallen niet wordt onderkend, terwijl heel vaak zeker geen sprake van opzet is.

Dat een dergelijke ontwikkeling koren op de molen is van hen, die er met opzet op uit zijn om de democratie om hals te brengen, behoeft wel geen uitvoerig betoog.

Hebt U zich
reeds opgegeven voor het

J.O.V.D.-Zomerkamp
28 Juli — 5 Augustus te Holten?

Wij mogen de Parlementaire Enquête Commissie dan ook zeer dankbaar zijn voor de onschatbare diensten die zij ons land heeft bewezen. Gelukkig is en blijft het een van de sterkste kanten van ons democratisch stelsel, dat het mogelijk is in het openbaar de fouten te signaleren, die tegen haar zijn bedreven. Dit is een belangrijk lichtpunt dat schijnt tegen de sombere achtergrond van de door de Commissie vermelde gegevens. Dankbaar zijn wij vooral, omdat wij door het genoemde rapport een belangrijke les hebben mogen leren.

Wij die het beginsel van de democratie hebben uit te dragen, hetgeen o.m. wordt gesymboliseerd in onze naam, dienen vooral waakzaam te zijn. Laat het toch tot een ieder doordringen, dat wij in dit opzicht zulk een belangrijke taak hebben, omdat wij vele andere jongeren dienen voor te gaan.

Wij kunnen de zaak van de democratie praktisch dienen door ons in J.O.V.D.-verband te ontwikkelen en te prepareren op de economische en politieke vraagstukken van deze tijd. In de J.O.V.D. moeten wij ons scholen en harden, opdat wij worden tot goed getrainde soldaten, die in staat zijn de democratie tegen elke aanval te verdedigen. Maar ook buiten de J.O.V.D., in de kring waar wij ons werk hebben of onze studie voltooien, dienen wij actief te zijn en zullen wij op onze medemens invloed moeten uitoefenen in die zin, dat wij hen van de waarde der democratie overtuigen.

* *

Tenslotte gaat het hierbij niet alleen om vraagstukken, die uitsluitend op economisch en politiek terrein liggen. Immers, democraat zijn betekent mens zijn. Het betekent eerbied te hebben voor het werk en de overtuiging van een ander. Het betekent verdraagzaam te zijn en te strijden met open vizier. Het betekent voorts de strijd aan te binden tegen hen die kuipen en trachten te intrigeren.

Democraat zijn wil zeggen, karakter te tonen en blijk te geven van een levenshouding.

Indien dit vooral in het dagelijkse leven meer tot uiting kwam, zou de democratie sterker zijn dan zij op het ogenblik is.

Democratie vereist vooral ook het aanwezig zijn van innerlijke beschaving, waaraan het in onze tijd helaas nog maar al te veel ontbreekt.

Wij willen hierop thans niet al te diep ingaan. Doel was slechts het bovenstaande ter discussie en ter overdenking te geven, waarbij — nogmaals — vooral niet uit het oog dient te worden verloren, dat de betekenis van de democratie niet slechts onverbrekkelijk is verbonden aan de economische en politieke vraagstukken, doch dat zij in feite is een levenswijze.

Mogen wij het zo zien en mogen wij onszelf en anderen behoeden voor het grote gevaar te denken, dat wij er reeds zijn. De democratie behoeft onze steun elk uur, elke dag. Indien wij ons hiervan niet terdege bewust zijn, zal de democratie ons als een kostbare schat uit de handen worden gerukt.

G. St.

Apollo-Paviljoen

APOLLOLAAN 2 AMSTERDAM-Z.

*Voortreffelijke keuken
Voortreffelijke bediening
Mooiste terras van Amsterdam
aan het water*

De scheppende kunstenaar en zijn publiek

Nieuwe taal en oude grammatica

I.

Reeds verschillende malen vestigen wij op bovenstaand probleem de aandacht. Dat van deze kwestie in steeds breder kringen het gewicht wordt ingezien, kunnen wij dan ook niet anders dan belangrijk en verheugend achten. Niet alleen onder leken, doch ook in kunstenaarskringen vormt deze materie steeds meer stof tot discussie, getuige o.a. vele artikelen in de vakliteratuur. Het nogmaals aansnijden van dit onderwerp lijkt ons derhalve dienstig, temeer daar het hier zaken betreft, die niet alleen (altijd) actueel zijn, doch ook van algemeen belang.

Scheppend kunstenaar en publiek. Twee groepen dus. Hoe staan deze groepen tegenover elkaar, welke functie vervullen zij ten opzichte van elkaar, m.a.w. welke rechten en verplichtingen hebben zij uit artistiek zowel als uit sociaal oogpunt?

Wie de artikelen „Vader en zoon; kunst of kunstmakerij?” en „Over muzikale opvoeding” (resp. in De Driemaster van Augustus 1950 en Januari 1951) heeft gelezen, zal bemerkt hebben, dat volgens onze mening het begrip en daardoor de waardering van het publiek voor de scheppende kunstenaar, m.a.w. voor de eigentijdse kunst vergroot moeten worden door reeds op de school meer hieraan te werken en het publiek in ruimere mate in contact te brengen met moderne kunst. Immers, „zó kunnen publiek en scheppend kunstenaar nader tot elkaar worden gebracht en kan een vruchtbare wisselwerking tussen beide plaats vinden”, hetgeen zowel op artistiek, als op commercieel en sociaal terrein vele moeilijkheden dichtert tot een oplossing zal kunnen brengen; mocht men maatregelen op een of meer dezer terreinen overwegen (en vooral het sociale terrein komt hiervoor in aanmerking); dan zal dat in die toestand zeker vlotter kunnen gebeuren, daar een en ander dan wortelt in het algemeen rechtsbewustzijn.

Het is opvallend hoe nauw in het algemeen de aansluiting is tussen de verschillende kunsten (literatuur, muziek, enz.). Het is daarom interessant na te gaan, hoe men in de Verenigde Staten de muzikale opvoeding in het onderwijs heeft ingepast. Voor het behalen van het eindexamen der Senior High School (15—18 jaar) moet de leerling 15 „units” met succes hebben verwerkt. Een „unit” is de leerstof van een bepaald vak, behandeld in 200 lesuren (1 uur per dag gedurende 1 jaar). Van die 15 units zijn er 10 à 12 verplicht, zodat de leerling in de keuze van 3—5 vakken vrij is. Zo kan hij ook muziek kiezen en dat dit inderdaad veelvuldig gebeurt, bewijst wel het op iedere school bestaan van een symphonie-orkest, een „band” (harmonieorkest), een koor en enige kleinere zanggroepen. Dit lijkt voor ons Nederlanders ongelooflijk, maar U moet weten, dat ± 97% der Amerikaanse jeugd de High School bezoekt, waardoor een leerlingenaantal van 1500 à 2000 op een school normaal is. Nu zijn aan iedere High School twee muziekleraren verbonden, één voor het instrumentale en één voor het vocale onderwijs. Daar deze zodoende voor een niet geringe taak staan, schakelde men de privé-muziekleraren in. Zo kan bijv. een leerling, die zich op een bepaald instrument wil specialis-

seren, binnen het kader van zijn schoolstudie bij een muziekleraar-buiten-de-school lessen volgen. Voorwaar een liberale gang van zaken, die bij een eventuele onderwijsreorganisatie in ons land zeker als voorbeeld kan worden genomen.

Zover is het echter nog niet en daar ligt nog steeds primair het probleem, dat slechts een kleine elite zich bewust is van de noodzaak om de artistieke uitingen van de eigen tijd met aandacht te beschouwen en dat het bovendien een nog kleinere elite is, die in de engentijdse kunstuitingen de weerspiegeling van haar eigen wezen en bestaan vindt. Hierbij doen zich twee factoren gelden, nl. de aesthetische en de technische. Onder de zuiver aesthetische factoren rekenen wij de geestelijke bedoeling van de kunstenaar, zijn „boodschap”. Hier stuiten wij al meteen op een tegenstelling ten opzichte van de 19e-eeuwse kunst. Uitte een kunstenaar toen zich zo persoonlijk mogelijk (en des te meer men zijn meest intieme en individuele ontroeringen bloot legt, hoe meer men door anderen begrepen wordt), in de moderne kunst vindt men meer een objectieve beschouwing van de algemene maatschappelijke orde. H. J. Kaplan schrijft in de voorrede van zijn roman „De gevormdigen”: „Aangezien wij in een lugubere tijd leven, moeten auteurs die tijd weerspiegelen en zo luguber zijn als het maar kan”. Dus geen hartstochtelijke idealistische ontboezemingen over hoe wij allen graag zouden willen zijn, zoals in de romantiek, doch een afdruk van hoe wij concreet zijn. Vandaar in een modern kunstwerk die schijnbare tegenstellingen.

Bij dit alles wordt — ook al in tegenstelling met vroeger — de conclusie

Brieven aan de redactie

Soberheid en zelfbeheersing

Een paar weken geleden hield de minister-president een radiotoespraak tot de jeugd. Het hoofdmotief was wel de begrippen zelfbeheersing en soberheid. „Begrippen die de jeugd al vroeg moeten leren begrijpen”.

Een week later hingen er grote papieren bij mij op school. Er stonden alleen deze twee begripvolle woorden op. Een paar dagen later stond er een luxe Studebaker (met chauffeur) voor onze school. Twee uur later stond hij er nog.

Terwijl de een of andere inspecteur in de school bezig is, staat er een dienstauto ongebruikt; al die tijd zit die chauffeur niets te doen. Zou het niet een beetje goedkoper zijn, wanneer de inspecteur zelf zou rijden en een minder dure auto gebruikt werd? Is dit niet een grote tegenstelling met de begripvolle woorden op het papier 50 m verder?

En als jongere lees je dan 's avonds in de courant het volgende: „Vanmiddag verschenen op mijn fabriek te Zattum a.d. IJssel, twee ambtenaren van het ministerie van Landbouw in een Chevrolet, van wie er één van de bedrijfsleider een bedrag van f 5,95

aan de hoorder of toeschouwer overgelaten! En hier zij wij bij een kernpunt aangeland, immers dit juist is de meesten niet gegeven, terwijl zeer velen niet begrijpen, dat een dergelijk stellingnemen van hen geëist wordt.

Moelijker nog is een beschouwing van de technische factoren, althans voor leken.

Wij zullen dus volstaan met te memoreren, dat bijv. de klassieke en romantische muziek (± 1750—± 1900), doordat wij allen met haar technische grondprincipes zijn grootgebracht, door traditie beantwoordt aan het muzikaal gevoel van iedereen. Daar de moderne composities echter vaak op geheel andere principes berusten, is de moderne muziek voor velen als een geheime taal. De leek tracht tevergeefs die nieuwe taal te begrijpen met gebruikmaking van de oude grammaticale regels. Evenzeer is dit het geval in de schilderkunst, waar de schilder het naturalisme heeft laten varen en in sur-realisme de voorwerpen op heterogene wijze samenvoegt.

Zo eist de moderne scheppende kunstenaar van zijn publiek een actieve medewerking en niet slechts een passief ondergaan! Brengt het publiek deze activiteit niet op, dan is dit een bewijs te meer van de geestelijke apathie, die zich op zo vele gebieden manifesteert.

Mag het publiek nu van de scheppende kunstenaars eisen, dat deze zich naar haar smaak richten? Neen! Want zo zou de kunst steeds jaren achter zijn bij de ontwikkeling op alle andere gebieden, geestelijk en stofgeestelijk. De oplossing van dit probleem ligt o.i. op organisatorisch terrein: het meer organiseren van exposities van moderne beeldende kunst, het meer uitvoeren van nieuwe composities op concerten, enz., enz., waarbij één en ander in een catalogus of programma zo kort en helder mogelijk zal moeten worden toegelicht! Hier komen wij dus van het abstracte in het concrete, waar zich weer andere gezichtspunten openen. En daarover een volgend maal meer.

Ph. GOLDSMID.

Democratie

II. Ik hoorde eens de volgende veelzeggende uitspraak:

Democratie tracht een brug te vormen tussen gezag en een maximum aan adhaesie”. Op het woord „gezag” wilde ik Uw aandacht vestigen, omdat men vaak ziet dat mensen, die zich democraten noemen, dit gezagselement niet wensen te aanvaarden. In de overwaardering, welke men in een dergelijke gedachtegang aan het volk toekent, schuilt de oorzaak van deze houding. Een zuivere, logische gedachtegang moet ons leren dat gemeenschap organisatie, dus gezag insluit. De onjuiste houding, waar ik op doelde is begrijpelijk, wanneer men bij niet-democratische systemen ziet, dat meestal een te grote waarde aan het gezag wordt toegekend. Uiterlijk blijkt dit veelal, doordat aan dit gezag exorbitante machtsmiddelen toekomen. Wanneer een vorst de uitdrukking bezigt: „L'état, c'est moi!”, wekt dit vanzelfsprekend de reactie op aan het gevoel dat het gezag er slechts is om het volk te dienen. Dit laatste nu is in een democratie het geval. Indien het gezag echter haar dienende functie naar behoren wil vervullen, moet men de bereidheid hebben het gezag naar waarde te erkennen en het die plaats te geven, die het in een gemeenschap logischerwijze toekomt.

Naar mijn mening is het „gezag”, dat aan de overheid toekomt, niet van een hogere orde, (dit is het wel voor hen, die er van uitgaan dat het door God is gesteld); ik geloof zelfs dat er aan een maximum adhaesie een minimum gezag gekoppeld moet worden. Aan het gezag moet evenwel altijd een zelfstandige waarde naast het volk worden toegekend.

Het moet niet zo zijn, dat bij iedere beslissing, die genomen is door een met gezag bekleed orgaan, bepaalde groepen zich hieraan niet wensen te onderwerpen. (Dit houdt niet in, dat men geen kritiek meer zou mogen geven.) Het enige is te trachten langs de wegen, welke de democratie openstelt, eventueel t.z.t. tot een ander gezag te komen.

De spelregels, volgens welke de democratie werkt, moet men eerbiedigen, evenals die van ieder ander spel. Zoals men zich tijdens een voetbalwedstrijd niet van een arbiter kan ontdoen en zoals men een off-side-regel niet af en toe eens niet kan toepassen, zo moet men het gezag gedurende de periode waarin het geldt accepteren en de regels van de democratie volgen.

Niet alleen aan hen die het gezag volgen, maar ook aan de gezagdragers zelf, legt het gezag grote verplichtingen op. Zij moeten niet alleen begrijpen, dat zij een dienende functie hebben en derhalve als gezagdragers slechts waarde hebben voor zover de gemeenschap hieraan behoefte heeft, maar bovendien moeten zij zich altijd rekenschap geven van de aard en omvang van hun taak, zij moeten deze niet te buiten gaan, (dit is soms zo bij de hogere ambtenaar), doch zij moeten ook de volle verantwoordelijkheid van de hun gegeven taak dragen.

Mr. J. DE WILDE.

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: G. Stempher.

Leden van de redactie:

Ammy de Muynck,
E. Nordlohne en
Ger van Schagen (secretaris).

Adres Administratie:
Prijsengracht nr. 1077, Amsterdam.
Telefoon 35343

Abonnementsprijs minimum f 2,— per jaar. (Voor leden gratis)

Abonnements- en advertentie-gelden uitsluitend aan G. Stempher Amsterdam, Postgiro 244397 of op bankrekening, Hollandsche Bank-Unie, Herengracht 434—438.

Gouda. FERRY A. HOOGENDIJK.

Werknemer en werkgever

Meer voorlichting gewenst

Dat het vijf procent Paasei met vreugde door de arbeiders ontvangen is zal wel niemand geloven. Natuurlijk is dit halve ei altijd beter dan een lege dop, maar het valt niet te bestrijden, dat de loonsverhoging op geen stukken na de prijsstijgingen compenseert. En het is begrijpelijk, dat de grote groep met de lage inkomens zich bijzonder zwaar getroffen voelt door de belangrijke prijsverhogingen der meest noodzakelijke levensmiddelen.

De extra zware lasten die nog op het bedrijfsleven zullen worden gelegd zijn naar buiten te weinig spectaculair om de „gewone man” te overtuigen van de rechtvaardige verdeling der lasten. Hij ziet alleen wat in zijn naaste omgeving duidelijk zichtbaar is, en hij beoordeelt alles naar de oppervlakte-verschijnselen. Vele misverstanden en veel wanbegrip zijn hiervan het onbevredigend gevolg. Het is dan ook geen wonder, dat vele ondernemers zich beklagen over de foutieve gedachtegang van hun werknemers, die denken, dat het alles louter zon is wat in het directie-kantoor schijnt. Zo dreigt dan het gevaar van een geprikkelde verhouding tussen de werknemers en werkgevers.

De werkgevers kunnen het hun werknemers niet kwalijk nemen, dat ze mopperen. De zorg voor het dagelijks brood wordt steeds groter en het mopperen moet men daarom beschouwen als een uitlaatklep voor de overspannen gemoederen. Want laten wij daarbij niet vergeten, dat het tenslotte bij de arbeiders bij dit mopperen blijft, hetgeen een groot geluk is. Wij kunnen respect hebben voor de zelfbeheersing en de nuchterheid van de Nederlandse arbeiders. Er wordt in Nederland niet gestaakt. Wat dit betekent beseffen wij nog beter als wij kennismaken van de berichten over de enorme stakingen in Frankrijk. Er is geen enkel land in Europa en Amerika waar zo weinig gestaakt wordt als in Nederland. En dat wil wel wat zeggen.

Wij dienen daarom ook voorzichtig te zijn met ons oordeel over de afwijzende houding van het N.V.V. en het C.N.V. ten opzichte van de laatste loonsverhoging. Het is zeer waarschijnlijk, dat deze naar buiten uitgedragen houding uitsluitend bedoeld is als een uitlaatklep, noodzakelijk om de bij deze bonden aangesloten arbeiders een morele steun te geven.

Als stok achter de deur zal deze verklaring zeker niet bedoeld zijn.

De werknemers van hun kant moeten echter trachten meer begrip te krijgen voor de moeilijkheden van de werkgevers. Zij mogen de auto van de baas niet als waardemeter gebruiken. Die auto zegt even weinig als de nette vitrage voor het raam van de arbeiderswoning.

Het is voor de ondernemer even moeilijk op het ogenblik zijn bedrijfsrekening sluitend te maken als voor de arbeider zijn huishoudrekening.

Dit is voor de man, die niet meer weet hoe hij met zijn weekgeld rond moet komen moeilijk te begrijpen, evenals het voor hem moeilijk te begrijpen is, dat hij voor al deze dingen medeverantwoordelijk is n.l. door de invulling van zijn stembiljet in de zomer van 1948. Hij ziet immers alleen in het bedrijf wat voor hem rechtstreeks zichtbaar is. Kon hij echter zien hoe groot de financieringsproblemen zijn nu de ondernemer, die zijn producten verkoopt tegen de prijs van gisteren, voor zijn nieuwe aankopen de prijs van morgen moet betalen, dan zou hij wellicht beter begrijpen. Hij weet niet wat de fiscus eist van wat de onderneming opbrengt, hij weet niet hoe moeizaam het geld moet worden bijeengegaaard voor nieuwe investeringen. En hij weet niet, dat van die investeringen voor een groot deel afhangt de werkgelegenheid in de toekomst van hemzelf en zijn kinderen. Hij weet niet en hij begrijpt niet, want het is hem nooit op begrijpelijke wijze duidelijk gemaakt.

Dat hij niet staakt of langzaam aan doet is alleen te danken aan zijn intuïtieve overtuiging, dat alleen doorwerken kan voorkomen, dat zijn vrouw over een half jaar niet 3 maar 6 cent meer moet neertellen voor een brood. Die overtuiging is alleen intuïtief maar niet bewust, want wat weet hij van een betalingsbalans, wat zegt hem dat tekort van elfhonderd miljoen?

In dat zich niet bewust zijn steekt een groot gevaar. Er moet veel meer voorlichting gegeven worden, een voorlichting die zo begrijpelijk is, dat zij overtuigt. De regering zal hierin moeten voorgaan. Maar ook de ondernemers hebben hier een taak. Het zou naar onze mening verstandig zijn, wanneer de werkgever zijn werknemers meer voorlichting gaf over

het bedrijf waarin zij werken. Een voor ieder te begrijpen uitleg van de moeilijkheden die de bedrijfsvoering met zich medebrengt, een openhartig gesprek met het personeel, kan wonderen verrichten. Dit heeft niets te maken met economische medezeggenschap, die toch nooit te verwezenlijken is. Men zou het tot op zekere hoogte medewetenschap kunnen noemen.

Wanneer de ondernemer gaarne wil dat de arbeider begrip toont, moet hij

hem dit begrip mogelijk maken. Iets begrijpen van wat men niet kent, is wel erg moeilijk. Wij zijn van mening, dat een goede voorlichting van de werkgever aan zijn werknemers de productie van het bedrijf belangrijk ten goede kan komen. Met goede voorlichting wekt men belangstelling en belangstelling is een bij uitstek geschikte voedingsbodem voor productieverhoging. En die heeft ons land even nodig als brood.

J. W. H.

Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie

Alg. Secretariaat:

v. Tuyl van Serooskerkenplein 29¹, Amsterdam-Z.

ZOMERKAMP

Verleden jaar hield de J.O.V.D. voor het eerst een nationaal zomerkamp. Dit kamp is in alle opzichten zo goed geslaagd, dat het Hoofdbestuur besloten heeft ook dit jaar weer een zomerkamp te organiseren in de ons reeds vertrouwd geraakte **kampveerboerderij te Holten (Ov.)**.

De vorige zomer hadden wij een kennismakingsavond op het programma, een tweetal kampvuren, een dagtocht met lunch, een excursie onder deskundige leiding door de mooie bossen en tevens was er een vrije dag. Men kon zwemmen en sport en spel beoefenen. De vier inleidingen door vooraanstaande liberalen (Kamerleden) werden zeer op prijs gesteld en de burgemeester van Holten was een zeer geziene gast in ons kamp.

Dit jaar zal het programma nog beter worden. Er zijn enkele excursies uitgedacht, hout voor een kampvuur is er in Holten in overvloed en ook enige lezingen zullen weer onze aandacht vragen. Als sprekers zijn genodigd: **Mr. P. J. Oud, de heer W. Inden** en een **Belgisch liberaal Kamerlid**.

Het kamp zal worden geopend door de burgemeester van Holten en staat onder leiding van ons HB.-lid Klaas van Dijk.

De slaapplekken in de schuren zijn inmiddels verbeterd, terwijl

ook de capaciteit is uitgebreid. Het blijft echter mogelijk om eigen tent mee te brengen.

Het kamp wordt gehouden van **28 Juli - 5 Aug. a.s.**

Ook is het mogelijk een kortere periode te komen, n.l. het eerste weekend (28/29 Juli). De **Kampprijs** bedraagt **f 25.-**. Inschrijfgeld **f 2.50** (gelijktijdig met de aanmelding te voldoen op postrekening No. 6775 of per postwissel).

Weekend-kosten f 4.-

Dit zomerkamp staat open voor leden der J.O.V.D. en voor belangstellenden beneden 31 jaar.

Komt allen!

Reeds meer dan de helft der plaatsen is inmiddels al besproken. Wees er dus snel bij met Uw inschrijving, want we zouden U niet gaarne teleurstellen. Opzenden van bijgaand formulier aan het secretariaat is voldoende om U te laten noteren voor dit J.O.V.D.-evenement.

Wanneer ieder een zonnig gezicht meebrengt en de weergoden ons gunstig zijn gezind wordt dit kamp weer best.

Inschrijvingen te zenden aan:
Secretariaat J.O.V.D.
v. Tuyl v. Serooskerkenplein 29¹,
Amsterdam-Zuid.

N.B. De datum waarop de inschrijving sluit is: 14 Juli 1951. De deelnemers ontvangen tijdig de nadere praktische mededelingen.

WESSANEN'S
VERPAKTE
LEVENSMIDDELEN

U eet er niet beter!

J.O.V.D.

J.O.V.D.

Inschrijvings-formulier

Ondergetekende _____

geeft zich op als deelnemer(ster) aan het

J.O.V.D. Zomerkamp voor de gehele duur voor eerste weekend

Dit formulier te zenden aan: **Secretariaat J.O.V.D., v. Tuyl van Serooskerkenplein 29¹, Amsterdam-Z.**

ANNO 1774

A. VAN HOBOKEN & Co.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

•
BIJKANTOREN :
's-GRAVENHAGE
RHENEN

•
CORRESPONDENTSCHAP :
WIJK BIJ DUURSTED

N.V. Ned. Caoutchouc- en
Gutta-Perchafabriek

voorheen Bakker & Zoon

RIDDERKERK

—

Technische
Rubberartikelen

CONCERN

Friesch Groningsche Hypotheekbank N.V.

HYPOTHEKEN f. 181.700.000.—

Amsterdam — 's-Gravenhage — Groningen — Rotterdam

DE ROTTERDAMSCH
DROOGDOK MIJ. N.V.

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.
ALMELO

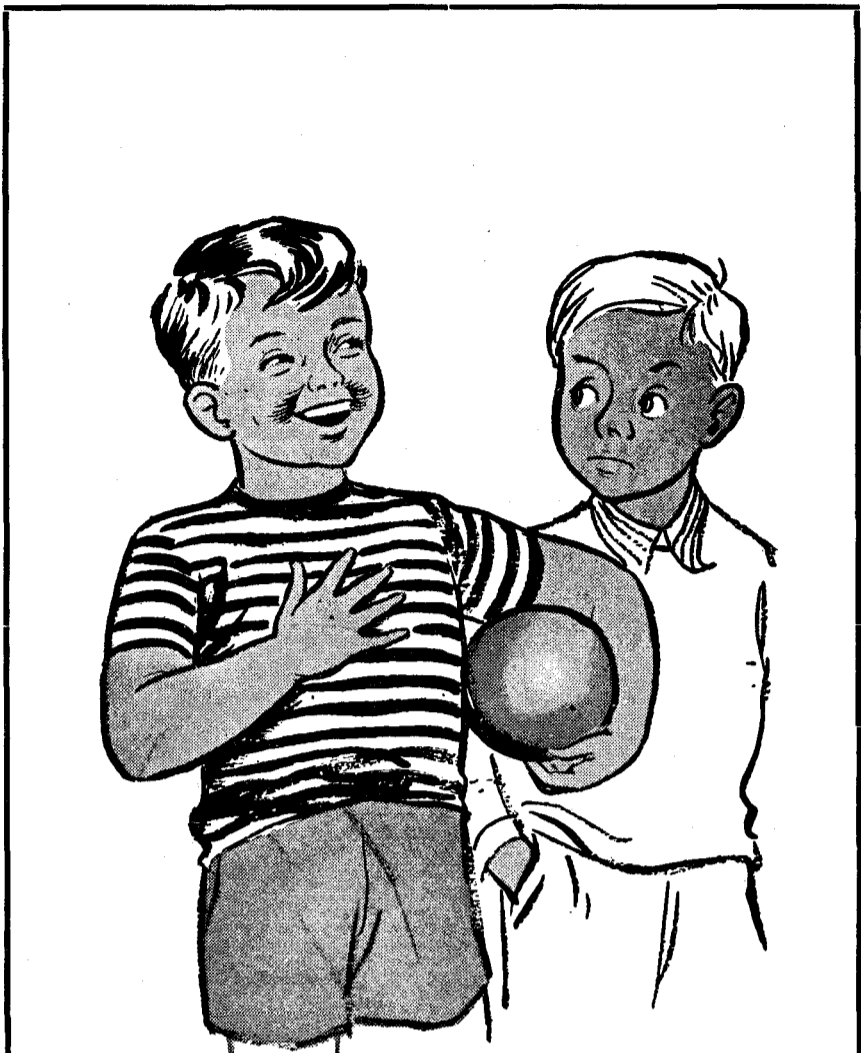
Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

N.V.
W. A. HOEK's

MACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK
Hoofdkantoor en Machinefabriek te Schiedam.

COMPRESSORS voor alle gassen en iedere druk.
INSTALLATIES voor de bereiding van zuurstof, stikstof, enz.

N.V. HOUTHANDEL
W. S. v. d. WETERING & Co.
Telefoon 69150 (2 lijnen)
Westerhaven Nieuwe Maasstraat
SCHIEDAM

Ik eet er wel vijf...

Ja, als er maar heerlijke *Stroja* chocoladevlokken op de boterham zijn, dan is het bord leeg voordat U er erg in hebt.

Stroja vlokken worden bereid uit pure chocolade, zijn voedzaam en gezond.

Geef Uw kinderen *Stroja* op de boterham... ze vinden het een tractatie. Neem zelf ook een boterham met *Stroja* chocoladevlokken!

Prijs per carton 95 ct.

Handig! Druk op het ovaal aan de zijkant van de verpakking en U kunt de Stroja er zo uitschudden!

KONINKLIJKE CACAO- EN CHOCOLADE FABRIEKEN
DE ERVE H. DE JONG A^o 1790
WORMERVEER

CACAO DE ZAAAN

de fijnste *de krachtigste*

de geurigste

N.V. BOELE'S
Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES
Nieuwbouw en reparatie

Machinefabriek en Scheepswerf

van

P. SMIT Jr. N.V.
ROTTERDAM

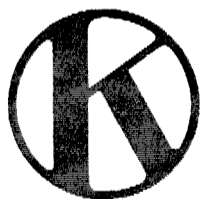

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK

voor

BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEP-
BOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

Linoleum Krommenie

DE ECONOMISCHE VLOERBEDEKKING

HONIG'S
ARTIKELN

*Serien in
elk serien!*

STAALCONSTRUCTIES

ANNO

1843

SPOORWEGMATERIAAL

N.V. GEBR. van UDEN'S
Scheepvaart en Agentuur Mij.
Veerhaven 14-15
Telef. 21300 (10 lijnen)
ROTTERDAM

Geregelde diensten

SONTLIJN

(Denemarken, en

Zuid-Zweden)

BENELUX-FRUITLIJN

(Noord Afrika)

HAVENLIJN

(Zuid-Amerika Oostkust)

RIJNVAART EN EXPEDITIE

BOSMAN

CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK

ROTTERDAM - BRIESELAAAN 45

Telefoon 72525 (3 lijnen)

Na 6 uur Barendrecht 492

SPECIALITEIT

VLEGTUIGONDERDELEN - HULP-
WERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART-
ROESTVRIJSTALEN UITLAATPIJPEN-
LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

SMIT
SLIKKERVEER

DYNAMOS MOTOREN INSTALLATIES

VERBOD

voor
alle
doeleinden

PIETER SCHOEN & ZON N.V.

VERF. EN VERNISFABRIKANTEN - ZAANDAM - HOLLAND

N.V.
Machinefabriek

IJZER-, STAAL- EN
METAALGIETERIJ

v.h. Bakker & Co.
RIDDERKERK

N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN”

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr.
lang. Overdekt droogdok 116x30
meter, geschikt voor het zwaarste
materiaal.

Telefoonnummers Rotterdam
71354. Dordrecht 3774

Het regent
complimentjes
over onze

INDISCHE
RIJSTTAFEL

LIDO
AMSTERDAM

RESTAURANT
CAFÉ, BAR

3e Jaargang No. 7

Juli 1951

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN

VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

En toch

J.O.V.D.'er

Zie pag. 3.

DEMOCRATIE EN VOLKSINVLOED

Over het wezen der ware democratie zijn al zeer vele boeken en geschriften verschenen. Toch is men nog nooit tot een algemeen aanvaard standpunt hierover kunnen komen. Wij willen daarom onze lezers eens in korte trekken kennis laten nemen van de uitspraken van vele beroemde (en beruchte) mannen over dit onderwerp.

Het is jammer, dat er zoveel meningsverschil bestaat, hetwelk in hoofdzaak het gevolg is van het gebruik van termen, waaraan de één een andere betekenis toekent dan de ander.

Zo is er veel strijd voor en tegen de democratie veroorzaakt door het feit, dat men onder de term „democratie” geheel verschillende dingen verston. Wij hebben onder democratie steeds verstaan: gezonde volksinvloed. Deze achten wij voor een goed staatsbestel noodzakelijk, men kan dan echter nog van mening verschillen over de vraag, op welke wijze het volk invloed kan uitoefenen.

Verstaat men echter onder democratie een uitsluitend op individualisme gebaseerde volksinvloed, dan is deze van huis uit, in haar diepe grondslag, een verwerpelijke democratie. Zij is de democratie, die door de Franse revolutie gebracht werd. Zij is de democratie, die noodwendig moet ontaarden in demagogie. En demagogie is het innerlijke bederf van alle ware democratie. Vandaar dan ook, dat een staatsman als Thorbecke, die geen individualist was, maar een organische opvatting van staat en maatschappij huldigde, van zichzelf kon zeggen: „Democratie heeft in mij nooit een begunstiger gevonden” (Tweede Kamer, 25 November 1864). Toch zal niemand van hem willen getuigen, dat hij niet was voor een zeer krachtige invloed van het volk op de gang van zaken in de staat.

Wie onder democratie verstaat gezonde volksinvloed, zal het niet eens kunnen zijn met de definitie van Bebel: „Democratie is georganiseerd wantrouwen”, maar wel met de correctie van prof. Bongers, hierop aangebracht: „Vertrouwen is één der grondslagen der democratie: men zou de democratie gecontroleerd vertrouwen kunnen noemen”.

Noemde Lenin de democratie een burgerlijke leugen en verklaarde Proud-hon, dat de democratie is de afgunst,

en zei ook De Montalembert, dat de democratie tot grondslag heeft de afgunst onder de naam van gelijkheid, en schilderde de Franse historicus Bainville de democratie als een régime, waarin de bankiers het lot der volkeren beslissen over het hoofd der regeringen heen, terwijl Clemenceau, die zich een democraat noemde, de democratie schilderde als de macht voor de vlooiën om de leeuwen op te eten, en meende prof. Bongers, dat kapitalisme in zijn hoogste vorm en democratie bij elkaar behoren, hetgeen klopt met de stelling van de econoom Othmar Spann, die zei, dat alle individualistische eeuwen der wereldgeschiedenis zijn kapitalistische tijdperken, — dan hebben zij niet geheel en al ongelijk, maar dan verstaan zij onder democratie een volksregering op individualistische grondslag.

Wie zal zich echter zó uitlaten over een staatsbestel, waarin aan het volk een gezonde invloed is toegekend, een régime, dat Schaefferman reeds omschreef als: een machtige invloed op en in de regering?

Struycken formuleerde dezelfde gedachte scherper, toen hij democratie noemde de staatsvorm, waarin rechte op één of andere wijze de bevolking beslist over de organisatie van het staatsgezag en de leidende regeringsbeginselen.

*

Het is begrijpelijk, dat democratie, ook genomen in de ruimere betekenis van gezonde volksinvloed, eist een

bepaalde geestesgesteldheid, een zekere mate van algemene ontwikkeling en bepaalde karakter-eigenschappen bij een volk. Daarom ligt er een zekere waarheid in de uitspraak van Mussolini: „Democratie is de weelde van voorspoedige volken”, al werd het juist gezegd door de Fransman Barthélemy: „Ieder politiek regime is aan zichzelf verplicht, het volk te dienen. Het beste regime is dat, hetwelk zich het meest aanpast aan de nationale omstandigheden en aan het volkskarakter. De democratische vrijheid is het regime der meerderjarige volken”.

Een der meest geciteerde definities van democratie is die, welke Lincoln gaf: „Regering van het volk, door het volk, voor het volk”. Maar wat moet men dan onder het volk verstaan? Voltaire — die tegen de democratie was, evenals Rousseau — zag democratie als „de regering door het canaille”. Daarom verwierp een Engelse schrijfster, Barbara Barclay Lincoln's definitie als zijnde te vaag, en wilde zij haar vervangen door deze: „een staatkundig en maatschappelijk systeem, gebaseerd op de vrije en organische medewerking van het gehele volk aan het algemene welzijn”. Toch zag zij in Lincoln's al te vage definitie wel de inhoud van democratie aangegeven. Immers, redeneert zij, „regering van het volk”, dat wil zeggen van de volksgemeenschap — een ruimer idee, dan de staat, welke thans veelal slechts is een mythische abstractie: „Voor het volk, dat is de oude idee van de middeleeuwse schoolstici over het algemene welzijn,

waardoor enerzijds de praktijk van het absolutisme, waar de belangen van de regeerder overheersen, en anderzijds de regering ten bate van een begrensde volksdeel uitgesloten zijn; „door het volk”, dat wil zeggen door het gehele volk, zodat ieder persoonlijk en iedere klasse deelt in de verantwoordelijkheid voor het geheel.

*

Daarom ligt het wezenlijke van de democratie niet in het algemeen stemrecht, dat slechts een bepaalde methode is, maar in het collectief bewustzijn van het lid zijn ener gemeenschap, waardoor men niet alleen rechten maar ook plichten wil waarborgen. Zonder dit bewustzijn is democratie slechts een naam. Democratie kan slechts ontstaan door historische groei. Daarom is democratie voor alles een geesteshouding, een mentaliteit, een hoedanigheid van de geest.

Daarom heeft werkelijke democratie zo weinig met demagogie te maken, dat zij niet ontstaan noch bestaan kan zonder elite-vorming. Zoals Faguet het zei: „Elke democratie heeft een aristocratie nodig”. Een Engels diplomaat kon daarom van de regeringsvorm in Engeland zeggen: „De uitstalkast van de winkel is democratisch, maar wat men in het magazijn verkoopt is oligarchisch” terwijl een andere Engelsman in een bekend boek kon verklaren, dat het Engelse regeringsstelsel is een dictatuur, die getemperd wordt door de vrijheid van meningsuiting, en door het algemeen kiesrecht binnen zekere perken wordt gehouden.

Derhalve zouden wij deze beschouwing kunnen besluiten met de paradoxale uitlating van Chesterton: „De democratie heeft duizend goede eigenschappen; zij heeft daartegenover maar één gebrek: zij is niet democratisch”.

De ware democratie, de juiste volksinvloed, ligt in de goede synthese tussen gezag en vrijheid, de eenheid tussen volk en overheid.

Waar de juiste grenzen liggen, wordt bepaald bij elk volk door zijn karakter en zijn historie.

J. W. H.

Apollo-Paviljoen

APOLLOLAAN 2 AMSTERDAM-Z.

*Voortreffelijke keuken
Voortreffelijke bediening
Mooiste terras van Amsterdam
aan het water*

En toch J.O.V.D.'er

Liberalen en Vrijzinnig-Democraten!

Van een onzer leden ontvingen we de volgende bijdrage:

„En zijn nog steeds J.O.V.D.'ers, die schijnen te schromen zich liberaal te noemen,” aldus F. R. van Gelder in het Maartnummer. Inderdaad, U is er in geslaagd iemand uit de tent te lokken, die zich niet liberaal wenst te noemen. En toch J.O.V.D.'er! Daarbij mag U mij volgens Uw artikel „onoprecht” achten en tot een „onwaardig” J.O.V.D.'er degraderen, ik neem dat rustig op de koop toe.

De liberalen hebben niet altijd in een even goede reuk gestaan blijkens Uw artikel. Hier wortelt de schroom van J.O.V.D.'ers om zich liberaal te noemen. Op de consequenties van de liberale politiek, en dan speciaal de economische zijde, wil ik niet ingaan. Deze voeren naar de reden die U vermeldt voor het feit dat er nog schromende J.O.V.D.'ers zijn. Wanneer ik U vraag: „Waarom noemt U zich niet communist,” dan kunt U zich daar kortweg afmaken door te zeggen: „Wel, ik ben geen communist, ik ben liberaal!” En vraagt U mij waarom ik geen liberaal ben, dan is mijn antwoord kortweg: „Omdat ik vrijzinnig-democraat ben.” Voor mij is dat niet hetzelfde, voor U misschien wel. Tot zover n.a.v. het artikel van F. R. van Gelder.

Over dit punt zou ik wat verder in het algemeen willen uitweiden. Laten we een ruwe indeling maken van de Nederlandse kiezers. We zullen daarbij afzien van die groeperingen die door godsdienstige overtuiging C.H., A.R., S.G. en K.V.P. zullen stemmen. Van het overblijvende deel vormt dan het meest linkse deel de C.P.N. Daarna resteert een vrij grote groep kiezers, die, afgezien van de kleinere partijen, kunnen kiezen tussen P. v. d. A. en V.V.D.

De P.v.d.A.-lieden pleegt men socialisten te noemen en de V.V.D.-lieden worden als liberalen aangeduid. Wil dat zeggen dat een ieder die P. v. d. A. stemt een socialist is? Naar mijn stellige mening niet, maar voor het merendeel zullen ze het wel zijn. Er zullen zeker kiezers zijn die niets kunnen vinden waar ze het volkomen mee eens zijn. De ene keer stemmen ze P. v. d. A. en een andere keer V.V.D. Degene die meer heil ziet in de P. v. d. A. dan in de V.V.D. zoekt een plaats in de hoek van Koos en Evert en een ander die de V.V.D. een warmer hart toedraagt dan de P. v. d. A. laat zich bij Mr. Oud in de coupé neerzaken.

Het zal U duidelijk zijn waar ik op doel. Tussen de doorsnee P. v. d. A.-man en de doorsnee V.V.D.'er zit een groep kiezers dat zich noch in de ene noch in de andere partij volkomen thuis voelt. Wat zijn dat nu voor kiezers? Willen deze mensen een dwergpartij tussen P. v. d. A. en V.V.D.? Voor een dergelijke versnippering wil ik niet pleiten. Maar wanneer, en nu wordt het probleem met één slag opgelost, de vroegere Vrijzinnig-Democratische Bond nog zou bestaan en wanneer daar bovendien Mr. Oud de eerste man weer van was, dan had deze groep weer een politiek dak boven het hoofd. Want het zijn de vrijzinnig-democraten, die voor een deel zweven tussen P. v. d. A. en V.V.D. Een deel van de V.D.B. is in de P. v. d. A. opgegaan. Joekes en Kranenburg e.a. verblijven daar nog steeds. Een ander deel is naar de Partij van de Vrijheid gegaan. Een derde groep bleef tussenbeide want het één was hen te rood en het andere was hen te liberaal. De terugkeer van Oud uit de P. v. d. A. heeft tengevolge gehad, dat een

grote groep kiezers megingen. Door samengaan van het Comité-Oud in de de Partij v. d. Vrijheid ontstond de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie. Een „volkspartij”, en geen geselecteerde liberale groepering.

De volgelingen van Mr. Oud gingen niet mee naar de V.V.D. als liberalen, maar als aanhangers van Oud, omdat deze naam voor vele kiezers een begrip geworden is. En toch heeft dit niet geresulteerd in een volkomen aansluiting van de Oud-aanhangers in de V.V.D. Tot op de dag van heden ontmoet je mensen, die, wanneer de politiek ter sprake komt, ronduit toeven dat ze niet meer zo overtuigd op Oud stemmen zoals ze dat vroeger deden. Waar zit 'm dat in?

Als voornaamste reden mag aange-merkt worden dat men in de V.V.D. niet meer of zelfs voor een deel de vroegere V.D.B. herkent. Het vertrouwde begrip „vrijzinnig-democraat” valt niet meer te beluisteren. Het is out of date maar niet dood.

De V.V.D. is liberaal. Ondanks het feit dat Mr. Oud een vooraanstaande positie inneemt in de V.V.D. is de oud-vrijzinnig-democratische lijstaanvoerder nu een liberaal parlements-lid. De V.V.D. wil een liberale economische politiek. Als de V.V.D. dit zelf niet zou zeggen, dan doen de tegenstanders dat wel. Het woord „liberaal” ligt velen zwaar op de maag, onverschillig de inhoud die men er aan geeft.

Velen hebben dit niet kunnen verwerken en stemmen V.V.D. bij gebrek aan een betere keuze en niet uit bewuste overtuiging. Deze mensen zijn steeds weer geneigd om te verwijzen naar de periode vóór de oorlog. Toen was er de liberale staatspartij of Vrijheidsbond en de Vrijz. Dem. Bond. De eerste was de liberale groepering; de andere was de partij waarvan Mr. Oud het trekpaard was.

Wie stemden toen liberaal en wie stemden vrijzinnig-democraat? Ik wil hierbij afzien van belangrijke factoren als economische en sociale politiek der partijen. Op de V.D.B. stemden dan de kleine middenstanders; de bakker, de slager, de kruidenier, de expediteur, de boeren e.d.

Op de liberale partij stemden de notaris, de fabrikant, de rijke boeren e.d. De V.D.B. was dus de groep van de kleine middenstand en de liberale partij was de partij van de „rijkdom”. Op het platteland weet men wel zo ongeveer waar de stemmen blijven, dat is genoegzaam bekend. Voor een verkiezing betreffende de 2e Kamer of Prov. Staten konden deze lieden dus weer kiezen voor hun eigen partij. Voor een gemeenteraadsverkiezing werden veelal geen lijsten ingediend door de V.D.B. en de liberalen. Men kwam met een lijst die de naam droeg van „Gemeentebelangen”, „Dorpsbelangen” e.d. Aangezien de bakker en de kruidenier liever niet met hun politieke overtuiging te koop lopen is het moeilijk deze massa op de lijst van kandidaten te krijgen. Kwam er dan een lijst met een aantal „dure” namen versierd, dan raadpleegde menige kiezer, die anders V.D.B. stemde, de lijst van de P. v. d. A. en C.H.U. en het resultaat kon zijn dat de gemeenschappelijke lijst minder stemmen kreeg kan de 2 lijsten samen, indien afzonderlijk ingediend.

Van belang is daarbij dat op het platteland door de kiezers sterke aandacht wordt geschonken aan de personen die op de lijst voorkomen. Keren wij van de gemeenteraad weer terug naar de V.V.D. dan zien we,

dat veel vroegere V.D.B.-lieden nu liberaal stemmen, een handeling die zij prefereren boven het stemmen op de P. v. d. A.

De V.V.D. mag voor een goed deel op haar stemmen rekenen, omdat zoals ik reeds zei, deze mensen niets beters kunnen vinden. Men dient dus goed te beseffen dat de V.V.D. op 2 vleugelen vliegt, een liberale en een vrijzinnig-democratische.

Nu wil het mij bovendien voorkomen dat de J.O.V.D. noch de V.V.D. er mee gebaat zullen zijn, wanneer het woord „liberaal” zo hoog van de toren wordt geblazen. Ik wens mij geen liberaal te noemen. Maar niet uit gevoelens van schroom!! Ik wens mij geen liberaal te noemen omdat ik vrijzinnig-democraat ben en aanvoel dat men als vrijzinnig-democraat rustig V.V.D. kan stemmen, en een enthousiast J.O.V.D.'er kan zijn. Maar de liberale elementen in de J.O.V.D. en V.V.D. mogen zich niet het recht aanmatigen om diegenen die de vrijheid liefhebben als geen ander het praedicaat „liberaal” om de hals te willen hangen.

Door te schrijven dat het „onoprecht zou zijn” en „de J.O.V.D. onwaardig” om het woord liberaal niet openlijk te gebruiken ontleent men de mens zijn vrijheid van meningsuiting en is op zichzelf in strijd met het woord „liberaal”.

Het SECRETARIAAT der J. O. V. D., tevens redactie-secretariaat, is gevestigd te Amsterdam-Z., Van Tuyl v. Serooskerkenplein 29¹.

Op goede gronden heb ik redenen mij vrijzinnig-democraat te noemen en dus het verschil te handhaven. Onder de aanduiding liberaal zijn dus niet alle V.V.D.'ers en J.O.V.D.'ers te vangen en de aanduiding liberaal acht ik dan ook te eng. De heer Passinier (Meinummer: het woord liberaal) zal met het hooghouden en propageren van het woord „liberaal” bereiken dat de liberalen de V.V.D. niet zullen verlaten (waar moeten ze heen?). Dat hij het element der vrijzinnig-democraten in de V.V.D. daarmee niet bepaald streelt en twijfelars niet aantrekt, is wel zo goed als zeker. De V.V.D. is geen homogene kiezers-massa. Daarom propageer de heer

Passinier het liberalisme voor de liberalen. Als onoprecht en onwaardig J.O.V.D.'er wil ik mij er toe beperken de politiek daklozen en de vrijzinnig-democraten er op te wijzen dat zij er geen genoegen mee behoeven te nemen voor liberaal versleten te worden, als ze tóch V.V.D. stemmen en J.O.V.D.'er willen zijn.

Ik hoop dat de afdeling Deventer geen schadelijke gevolgen zal ondervinden van de wijze waarop deze J.O.V.D.'er heeft gemeend zich te moeten uitlaten.

Wijhe (Ov.).

JAN BERGMAN

EN TOCH J.O.V.D.'ER.

Onderschrift.

Op de uitvoerige beschouwing over de V.V.D. en haar samenstelling, die uiteraard voor schrijvers rekening blijft, zal ik niet nader ingaan ten einde een discussie te vermijden, die buiten het kader van de J.O.V.D. zou vallen. De J.O.V.D. kan en wil zich nu eenmaal niet met de V.V.D. verzeenzelfigen uit hoofde van het verschil in karakter van een politieke partij en een jongerenorganisatie als de onze. Ziet Bergman echter in beiden een dualisme, dan zou dit, zeker voor wat de J.O.V.D. betreft, op psychologische motieven of op politiek sentiment en niet op beginselen gebaseerd zijn.

Ik wil immers gaarne veronderstellen dat, in tegenstelling tot zijn visie op de vrijzinnig-democratische aanhang in de V.V.D., hij niet „bij gebrek aan een betere keuze” — hij behoeft immers niet te kiezen! — doch „uit bewuste overtuiging onze beginselen onderschrijft en een enthousiast J.O.V.D.'er is.

En om deze beginselen gaat het. De vraag nu, of zij liberale beginselen genoemd mogen worden lijkt mij niet moeilijk te beantwoorden: de liberale afkomst van de vroegere V.D.B. werd en wordt nog steeds volmondig erkend en de afsplitsing in 1901 van de oude liberale groepering kwam niet voort uit het afwijzen van liberale principes, maar uit overwegingen van praktisch-politieke aard. Laten wij, jongeren, ons wederom op deze principes bezinnen, zonder het ophalen van oude sentimenten, en juist door het eerlijke gebruik van het waardige, altijd jonge begrip „liberaal” onze kracht vinden. v. G.

Ontbijtkoek
Beschuit

Chocolade
Biscuits

Verkade

VERKADE HANDHAAPT KWALITEIT

In het 2000-jarige Parijs

Een stad met glorieus verleden

Onze grootvaders en grootmoeders zongen al van „'k ben in Parijs geweest, 't was er een reuze feest" en het is dan ook wel heel weinig origineel, zulks heden ten dage nóg te doen. En toch, hij die Parijs deze zomer bezoekt heeft méér reden om dit lied te zingen dan onze vóór-ouders ooit hebben gehad. Immers, Parijs viert deze zomer haar 2000-jarig bestaan en daarom is het thans méér dan feest in de Ville Lumière.....

De étalages langs de boulevards zijn extra mooi opgetooid. Op Montmartre toonden de étalages hoe de Parijzenaars van omstreeks 1900 gekleed gingen en in een andere wijk waren de winkels gewijd aan wijlen Franklin Roosevelt waarbij persoonlijke souvenirs door mevrouw Roosevelt ter beschikking waren gesteld. In de prachtige tuin van de Tuilerieën, waar als het mooi weer is de Parijsiennes heerlijk zitten te zonnen en waar de kinderen met zeilbootjes spelen in de grote vijvers, werd twee dagen (en twee nachten) lang een kermis gehouden, die helaas grotendeels verregende. Als gevolg van de vele regen was de tuin veranderd in een verschrikkelijke modderpoel, waardoor men er van de ene stand naar de andere glibberde. Een militaire band die pittige Franse marsen ten gehore bracht, hield er de stemming in, want ondanks het allesbehalve aantrekkelijke weer zag ik 's Zondagsmiddags, toen 't gelukkig droog werd, duizenden Parijzenaars naar de Tuilerieën stromen.....

Op de „Cour d'Honneur", de binnenplaats van de Invalides aan de voeten van een rijzig standbeeld van de „l'empereur", de door de Fransen zo sterk vereerde Napoleon, werd een openlucht-nachtfest gehouden. Hieraan werd o.m. deelgenomen door een groot philharmonisch orkest en een groot zangkoor, en werden balletdansen uitgevoerd op orgelmuziek van Chopin door leden van de Opéra en

er werd een toneelstuk opgevoerd, waarin o.a. Louis XIV en Napoleon in kleurige costumes ten tonele verschenen. Een pracht moment was het onder luid trompetgeschal en tromgeroffel binnenmarcheren op de Cour d'Honneur van de Fanfare van de Garde Républicaine de Paris in hun prachtige uniformen, die vervolgens enkele fraaie staaltjes van trommel- en fanfare-kunst weggaven.

Op deze feestavond vond de wereldpremière plaats van de film „A la mémoire d'un héros", een typisch filmpje dat op symbolische wijze het leven van Napoleon in beeld brengt, maar waarvoor je waarschijnlijk Fransman moet zijn om het te kunnen waarderen. De avond werd besloten met het spelen en zingen van de Marseillaise, waarbij met donderend geklap de oude kanonnen die op de Cour d'Honneur staan opgesteld met buskruit werden afgeschoten..... Dit nachtfest, dat door tienduizenden Parijzenaars werd bijgewoond, was een stout gokje op het weer. Maar gelukkig bleef het droog, hoewel een enkele druppel duizenden de schrik om het hart deed slaan.

Wekenlang was men op het plein vóór de Notre-Dame bezig met het timmeren van enorme houten tribunes, waarop niet minder dan 10.000 mensen konden plaatsvinden. Sinds 30 Juni wordt hier elke avond het toneelstuk „Le vrai mystère de la Passion" opgevoerd op een enorm toneel, dat gebouwd werd in front van de Notre-Dame, die 's avonds sprookjesachtig verlicht tegen de donkere hemel afsteekt.

Zo wordt elke week met dergelijke extra feesten het 2000-jarig bestaan van Parijs gevierd.....

En toch, óók zonder al die extra feesten kan men in Parijs ongelooflijk genieten. Men kan zich met drie ver-

schillende liften 300 meter hoog de Eiffel-toren laten optrekken (tenzij U de voorkeur geeft aan de trap...) en vanaf het hoogste puntje van die toren, die in 1889 door ingenieur Eiffel ter gelegenheid van een wereldtentoonstelling werd gebouwd, genieten van een ongelooflijk uitzicht over Parijs. Men kan wandelen langs de Seine, winkelen langs de boulevards of rustig op één van de vele terrasjes langs de boulevards genieten van de goede Franse wijn..... En niemand zal Parijs verlaten zonder het indrukwekkende graf van Napoleon te hebben gezien in de Dom des Invalides, zonder bewonderend de blik omhoog te hebben gericht in de immense gewelven van de Notre-Dame waarin 9000 mensen kunnen plaatsvinden en in die van de Sacré-Coeur die één van de zwaarste klokken ter wereld (20.000 kilo) in haar torens heeft. Hij zal de glorie van Napoleon in zich voelen herleven bij het zien van de Arc de Triomphe en hij zal iets van de eeuwigheid in zich voelen bij het starren in de eeuwige vlam op het Graf van de onbekende soldaat uit de oorlog 1914-'18. Hij zal hebben geneusd in de typisch-Parijse boekenstalletjes langs de Seine en hij zal mogelijk zijn uitgegleden over rotte tomaten nabij de Hallen.....

Ik zag „La Traviata" in de sprookjesachtige Opéra met haar overvloed van koper, marmer en kristal, ik zag de grootste Parijse revue in de „Folies Bergère", en 'k ben stil geworden in de overweldigende grootheid van de Notre-Dame, de Sacré-Coeur en de Invalides.

'k Ben met de praktische maar onaangenaam-riekende métro onder een groot deel van Parijs doorgesnoerd en 'k heb in een Hiller-helicopter boven de Seine gevlogen en vanuit dat ding vrolijk teruggewuifd naar de honder-

den enthousiaste wuivers op de Eiffeltoren waar we vlak langs scheerden..... 'k Heb in gedachten de Julirevolutie van 1830 beleefd op de plaats waar de Bastille gestaan heeft en waar nu een groot monument aan die historieke gevangenis herinnert en 'k heb genoten van Franse beeldhouw- en schilderkunst in het Panthéon, grotendeels gewijd aan de schutspatrones van Parijs: Sainte-Genève.

Twaalf dagen lang zwierf 'k door Parijs. Het Parijs van Napoleon en van Louis XIV, het Parijs van architect Haussmann (die er de grote boulevards aanlegde) en van Jeanne d'Arc, van Maurice Chevalier en Charles Trenet, het Parijs met zijn grote rijkdom en zijn ongelooflijke armoede, met zijn Montmartre en zijn Place de la Concorde, met zijn Quai d'Orsay en zijn Champs-Élysées. Het Parijs van de revoluties en de barricaden, van de wilde stakingen en de nieuwste damesmode, van de boulevards en de terrasjes..... Parijs, dat de één mooi vindt en de ander lelijk of groots of verheven of doodgevoerd of vulgair maar dat toch altijd weer iedereen bekoort.

Ja Parijs....., c'est si bon.

HUGO HOFTMAN.

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: G. Stempher.

Leden van de redactie: Ammy de Muynck, E. Nordlohne en Ger van Schagen (secretaris).

Adres Administratie: Prinsengracht nr. 1077, Amsterdam. Telefoon 35343

Abonnementsprijs minimum f 2,- per jaar. (Voor leden gratis)

Abonnements- en advertentie-gelden uitsluitend aan G. Stempher Amsterdam, Postgiro 244397 of op bankrekening, Hollandsche Bank-Unie, Herengracht 434-438.

EVEN OVER DE GRENS

Bezoek aan het Graafschap Bentheim

Zelden zal men in twee nauwaaneen liggende gebieden tegelijk zo grote overeenkomsten en zo grote verschillen aantreffen als aan weerszijden van de Nederlands-Duitse grens, waar die in het Nederlands gebied zo'n vreemde hoek maakt, bij het oude Graafschap Bentheim. Grenzen bedoelen in het algemeen verschillen te markeren, maar ook de meest natuurlijke grens, een riviervallei als het Schoonebeker diep, kan, in plaats van een scheiding, juist wel eens een verbinding tussen beide oevers zijn. Ongetwijfeld zijn de punten van overeenkomst tussen Drenthe, Twente en Bentheim het oudst. De grens markeert hier op het oog eigenlijk niets; landschappelijk is er praktisch geen verschil te zien, en ook in de bouw- en bebouwing is meer overeenkomst dan verschil. En als men met de mensen praat, in het Drents of Twents dialect, dan dient men u in dezelfde tongval van antwoord.

Vershil is er pas, als u overschakelt op het algemeen beschaafd. Tot voor vijftig, zestig jaar terug zou zelfs dat geen moeilijkheden hebben opleverd, want praktisch tot in de 20e eeuw werd in de Graafschap in het Nederlands gepreekt en Nederlands gezongen. Alle historische inscripties in kerken of andere oude gebouwen zijn er in het Nederlands gesteld. Maar..... historisch zijn de meeste punten van sprekende gelijkheid tussen dit gebied en Nederland toch praktisch altijd. Het is leuk, bij een bezoek aan de burcht in Lage — misschien 7 of 8 km van de grens bij Ootmarsum —, om te weten, dat deze burcht met Grol (Groenlo) en Lingen een van de laatste steunpunten der Spanjaarden was in onze 80-jarige oorlog, maar dit is evenzeer historie als de oude inscripties in de kerken en de oude boerenhoeven, die in Neuenhaus zo doen denken aan Rijssen.

Zo om en nabij de eeuwwisseling werd de grens werkelijk een scheidsmuur. Wat er sindsdien is gebeurd en gebouwd, markeert inderdaad alleen maar verschillen. Even goed als in Nederland wordt ook in Duitsland volgens eenheidsrecept gebouwd, bepleisterde wanden en kleine ramen, en al doet de tongval der mensen nóg zó vertrouwelijk aan, het hele leven heeft in de Graafschap een uniform aantrokken, dat juist genoeg van het Nederlandse verschilt om de bezoeker te doen gevoelen, dat hij in een vreemd land is.

De staat heeft zich in de laatste halve eeuw, na de tijd waarin die grens een scheiding werd, veel meer dan in andere perioden bemoeid met zijn onderdanen. Hun werd bij voorbeeld nationaliteitsgevoel bijgebracht, en ook dat maakt, dat ondanks de overeenkomst in taal en levensgewoonten het grootste verschil toch ligt in de mens. Deze dagen vond een uitwisseling plaats tussen het Drents Genootschap en de Graafschapper „Heimatverein", een poging om het

contact over de grens weer wat te verlevendigen. Het was gezellig, men verstond elkaar, en praatte over de banden, die vanouds beide gebieden verbinden. Het is goed, dat men dat doet, en ook wetenschappelijk is het van belang dat men over de grens kan gaan, en dat men daar welkom is, want in de Graafschap is nog veel te zien, wat in Drenthe al jaren lang is verdwenen. Maar toch..... de mensen verschillen veel, dat men Duitsers en Nederlanders er uit kon pikken, zonder dat ze een woord hoefden te zeggen of..... men had het kunnen zien aan de gezichten, toen Dr. Naarding het in zijn voordracht in Bentheim had over de „poepenpaadjes" die er nog zijn in enkele Drentse dorpen!

Vershillen zijn echter ook nuttig. Zo hebben de Drenten in de Graafschap kunnen zien, wat het betekent om werkelijk een vergeten uithoek van een land te zijn. Een blik op de toestand van de wegen dáár, moet iedere klacht uit Drenthe voor Den Haag doen verstommen.

K. VAN DIJK.

LIBERAAL REVEIL

Een werkterrein voor de J.O.V.D.

De grafredevoeringen, bij de vermeende dood en teraardebestelling van het liberalisme ten beste gegeven, worden zo langzamerhand talloos. Men wordt niet moe te beweren, dat het liberalisme weliswaar zeer veel voor de ontwikkeling van onze Westerse maatschappij en cultuur tot stand heeft gebracht, maar daarom niet minder thans heeft afgedaan en dient te verdwijnen. Anderen, in het socialistische kamp, voelen zich in volle oprechtheid de erfdragers van het liberale humanisme van de vorige eeuw. Zij allen ergeren zich bovenmate aan het liberale geluid, dat niet te stillen blijkt en alle overluidensberichten tot een farce maakt. Dat dit geluid echter als conservatief wordt bestempeld is een zaak, die men minder gemakkelijk naast zich kan neerleggen, omdat dit verwijt zeker niet geheel ongegrond is. Want hoewel de liberaal zeker even ver van het socialisme als van het conservatisme staat — althans behoort te staan — hebben de ontwikkelingen van de laatste halve eeuw hem steeds nader tot het conservatieve kamp gevoerd.

De omstandigheden maken het allemaal zeer begrijpelijk. In de verdediging van de zo moeizaam verworven vrijheden tegen de aanvallen van links stonden liberaal en conservatief vaak zij aan zij. Meer en meer vatte in liberale kring de mening post, dat het conservatisme niet langer een vijand was. Terwijl men het liberale huis aan de voorkant tegen socialisme barricadeerde, stapte de andere vijand, conservatisme, ongehinderd door de achterdeur naar binnen.

Mr. Oud omschreef op de hem eigen, puntige wijze en volkomen juist liberalisme eens met de slogan: „onderzoek alles, behoudt het goede”. Helaas moet de liberale jongere van thans constateren, dat het accent gedurende de laatste tientallen jaren bij het liberalisme wel vrij nadrukkelijk op het behouden is gelegd, terwijl het onderzoeken in alle drukte werd vergeten. Dit laatste werd dan overgelaten aan dié groep, die daartoe wel het minst geschikt was: die der dogmatici. De liberalen bepaalden zich dan al te graag tot negativisme als de resultaten van dat soort onderzoek (hoe kan het anders?) niet in de smaak vielen.

Ondanks dat alles is het échte liberalisme, dat van zijn dragers zelfstandig, kritisch denken en een onlesbare dorst naar vooruitgang en vervolmaking van de menselijke vrijheid eist, in veler harten blijven leven, bij anderen wakker geworden.

Jonge liberalen vragen thans om een frisse wind, een wind, stevig genoeg om de brave burgers met hun onvermijdelijke kopjes thee uit hun duren de dommel wakker te schrikken. De zich opstapelende moeilijkheden van de moderne maatschappij vragen behandeling door critische, zelfstandige, agressieve liberalen. Dit mag niet langer worden overgelaten aan de ijver van allerhande lieden met dogmatische oogkleppen.

Hier ligt een monstertaak voor een groot, verjongd liberalisme. Het is de hoogste tijd voor een liberaal réveil, waartoe de mogelijkheid ligt bij actieve, idealistische jongeren. Voor J.O.V.D.-ers ligt hier een werkterrein om van te watertanden.

H. H. J.

RADIO en LUISTERAARS

Opmerkingen over de enquête in ons Januari-nummer

Op de radioenquête van het Januari-nummer is maar een zeer gering aantal inzendingen binnengekomen. De oogst viel, eerlijk gezegd, erg tegen. Desondanks heb ik de resultaten, — van 116 formulieren — bewerkt, en hieronder volgt dan de eerste aflevering. 116 inzendingen, zult U zeggen, dat valt nogal mee! Als dat 10% van alle J.O.V.D.'ers is, dan hebben we 1160 leden! Helaas is deze redenering onjuist, slechts 38 J.O.V.D.'ers vulden hun eigen formulier in, terwijl 5 daarvan de andere 76 verzamelden. De meeste daarvan werden bij elkaar gebracht door J. M. F. P. Hanewald uit Den Haag, die er de prijs voor het grootste aantal inzendingen mee verdiend heeft. De andere prijs die voor de beste inzendingen, gaat naar Steven Passanier, die zijn 16 inzendingen keurig behandelde.

Een woord van dank aan de andere medewerkers is stellig op zijn plaats, vooral ook aan Aly Machiels, die 18 formulieren inzond, waarvan er echter 5 moesten worden afgekeurd wegens slordig invullen. Tot zover dan de prijsvraag, aan de enquête verbonden.

Voorop sta bij de hiernavolgende beschouwingen, dat de groep van 116 personen, die in de volgende artikeltjes geanalyseerd zullen worden, op geen enkele wijze representatief is voor de Nederlandse luisteraars, of een bepaalde groep daaruit. Hoogstens kunnen we zeggen, dat alle inzenders over het algemeen uit meer goeude, en waarschijnlijk wel vrijzinnig politieke kringen afkomstig zijn. Zij vormen echter geen wetenschappelijk verantwoord „sample” dat ook maar in de geringste mate representatief zou kunnen zijn voor die goeude en vrijzinnig politieke bevolkingsgroep. Zij vertegenwoordigen alleen zichzelf. We hebben dus te doen met een zuiver willekeurige groep van 116 mensen, bestaande uit 45 vrouwen en 71 mannen, met een gemiddelde leeftijd van 27 à 28 jaar, afkomstig uit alle delen van ons land, met het zwaartepunt in enkele grote steden in het Westen (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen). Enkele inzendingen van personen beneden 17 en boven 40 jaar blijven buiten beschouwing.

De enquête beoogt vooral informatie over het luisteren naar instructieve uitzendingen, „educational broadcasting”, zodat deze rubrieken in het lijstje van a t/m k veel talrijker zijn dan de muzikale uitzendingen, die,

zoals wel eens gezegd wordt, toch de „ruggegraat” van ieder radioprogramma vormen. En al mag aan deze enquête dan ook nauwelijks enige algemene betekenis worden gehecht, dit onderstreept hij in ieder geval nog eens te meer. De percentages van niet-luisteraars naar de lichte amusementsmuziek zijn wel zeer laag, terwijl de mannelijke inzenders nóg meer dan de vrouwelijke geregelde luisteraars van dit genre blijken te zijn. Hiermee in overeenstemming is, dat 19.7% van de mannen de rubriek der lichte muze wenst uit te breiden (vr. 5) en slechts 6.6% der vrouwen meer lichte klanken wenst.

Fig. 1.

Vrouwen	Soms 40 0/0	Geregeld 55.5 0/0
Mannen	Soms 32.3 0/0	Geregeld 61.9 0/0

i. lichte amusementsmuziek

Vraag 1:	a	b
VROUWEN	2.22	20.00
MANNEN	2.81	14.08
	b 1	b 2
	11.11	46.66
	14.08	45.07
		c
		20.00 0/0
		23.94 0/0

Meer markante verschillen tussen mannen en vrouwen geeft de klassieke muziek te zien. Uit fig. 2 blijkt wel, dat de dames meer geregeld naar de klassieken luisteren dan de mannen. Het percentage der niet-luisteraars onder de mannen is ruim 2 x zo hoog als dat bij het vrouwelijk deel der inzenders.

Fig. 2.

Vrouwen	Soms 22.2	Geregeld 68.8 0/0
Mannen	Soms 40.8	Geregeld 42.25 0/0

h. klassieke muziek.

Ook vermelden zij een hoog voorkeurspercentage (55.5%), terwijl niet minder dan 40% uitbreiding van deze rubriek wil, tegen slechts 28% bij de mannen. Dit is weliswaar nog hoog, maar het verschil is toch beduidend. Een correlatie met vraag 1 van de enquête over de mate van luisteren licht enigszins de betekenis van het „neen”, „soms” of „geregeld” toe. Zo stemt bijvoorbeeld met de grotere voorkeur van mannen voor de lichte muziek het feit overeen, dat bijna 24% verklaart „bijna doorlopend, ook onder huiswerk en eten” te luisteren, terwijl de — ondanks de genoemde verschillen tussen de beide sexen — toch altijd nog zeer hoge luisterdichtheid bij de klassieke muziek klopt met het feit, dat van hen, die „onregelmatig, in vrije ogenblikken” luisteren, het overgrote deel zegt „naar uitgezochte programma's” te luisteren (zie fig. 3). Verdere correlatie met vraag 12 onderstreept dit nóg eens, omdat de inzendingen bewijzen, dat ruim 80% hun programma's uitzoeken, hetzij in een programmabladd (ruim 67%), hetzij in een dagblad. Slechts 19.8% zoekt „op goed geluk op de schaal van het toestel”.

In het algemeen blijken de vragen over de mate van luisteren (vr. 1) en het opzoeken van de programma's (vr. 12) goed te correleren. Ook de vragen 3 t/m 6 over de programma's waarnaar men luistert en de uitgesproken voorkeur stemmen goed overeen.

1) Vraag 1 luidde:

- Luistert U veel naar de radio?
- zelden of nooit.
 - onregelmatig, in vrije ogenblikken
 - naar wat zich voordoet
 - naar uitgezochte progr.
 - bijna doorlopend, ook onder huiswerk en eten.

K. v.d. Graaf Telef. 48837 **Rotterdam**
b.g.g. 76283

Aannemer Straat- en Grondwerken

- AANNEMER STRAATWERKEN der gemeente Rotterdam en van het gemeentelijk havenbedrijf.
- Doorlopende opdrachten voor het bestraten en herstraten van de ROTTERDAMSE HAVENTERREINEN.

SCHEEPSWERF FIRMA G. DE VRIES LENTSCH
NIEUWENDAM

Reparatie en nieuwbouw in hout en staal
Inbouw en revisie motoren
Aanleg elektrische installaties

TELEFOON 60470 KANTOOR 61477 NA 17 UUR 60734 en 60851

WERF „HET FORT”

RADIO EN LUISTERAARS.

(Vervolg pagina 5)

Nóg eens zij hier voorop gesteld, dat de inzenders op onze radio-enquête in geen enkel opzicht een verantwoord „sample” vormen, dat de analyse derhalve hoogstens als voorbeeld van methode van radioresearch kan gelden. De verschillende correlaties zijn daarom echter niet minder interessant.

Wanneer we ons bijvoorbeeld herinneren, dat de luisterdichtheid van de klassieke muziek in ons onderzoek bijzonder groot was, dan stemt dat overeen met een frequent concertbezoek: 60.6 en 77.8 % resp. voor mannen en vrouwen zegt min of meer geregeld een concert te bezoeken. Het aanmerkelijke verschil tussen mannen en vrouwen, ruim 17 %, onderstreept weer het feit, dat uit fig. 2 bleek, nl. een meer geregeld luisteren van de vrouwelijke inzenders.

Op dezelfde wijze vinden we een correlatie tussen het bijwonen van lezingen (vr. 7) en het luisteren naar lezingen en causerieën (vr. 4a). Hier blijkt de manlijke belangstelling groter, en ook intenser, immers niet minder dan 28 % vermeldt ook nog een uitgesproken voorkeur, en 19.7 % wenst deze programmaonderdelen zelfs uitgebreid te zien. De dames zijn veel bescheidener (voorkeur: 13 %, uitbreiden: 6.6 %).

Fig. 4.	neen	soms	ge-regeld
Mannen ...	19.7 %	54.9 %	28.2 %
Vrouwen ...	26.7 %	62.2 %	11.1 %

a. Lezingen en causerieën.

Dat de percentages onder „soms” in dit staasje het hoogst zijn, kan nauwelijks enige verwondering wekken, daar iedereen uiteraard zijn eigen interesses heeft, en wel niemand naar iedere lezing zal luisteren. Het grote verschil onder „geregeld” wijst er echter op, dat de heren veel meer dan de dames de radio als bron van kennis en informatie gebruiken. De dames zien de spreker blijkbaar liever zelf. Het verschil in lezingbezoek is in deze wel zeer „leergierige” groep veel kleiner. nl. 73.2 % voor de manlijke- en 68.9 % voor de vrouwelijke inzenders.

Tegenover deze grotere manlijke belangstelling staat, dat van de 19.7 % niet-luisteraars onder hen 7 % deze rubrieken ook maar meteen wil afschaffen. In dat opzicht zijn de dames veel toleranter (2 %).

Deze tonen op hun beurt weer meer belangstelling voor boekbesprekingen en discussies. Dat het grootste verschil hier weer ligt bij de ongeregelde luisteraars, is geen wonder, te meer omdat met name boekbesprekingen heel vaak in de middaguren vallen, wanneer verreweg de meeste inzenders hun werkzaamheden hebben.

Fig. 5.	neen	soms	ge-regeld
Mannen ...	40.8 %	33.8 %	25.4 %
Vrouwen ...	26.7 %	44.4 %	28.9 %

d. Boekbesprekingen, discussies.

In verband met het bovenstaande is het des te merkwaardiger, dat de heren een vrij hoog voorkeurspercentage aanwijzen (8.5 %), en dat het deel van hen, dat voor uitbreiding voelt, zelfs groter is dan bij de dames (9.9 % tegen 6.7 %).

De uitkomsten van vraag 9 geven hierop een toelichting. 29.6 % van de manlijke inzenders is wel eens een boek gaan lezen of aanschaffen naar aanleiding van een bespreking voor de radio. Dit percentage is hoger dan dat van de vrouwelijke (26.7 %), en deze beide toch lage cijfers duiden m.i. op meer belangstelling voor discussies,

fora e.d. dan voor boekbesprekingen, maar meteen op een iets grotere interesse bij de mannen voor de boeken. Trouwens, het gezelschap als geheel schijnt nog al kritisch, en best in staat de keus voor boeken zelfstandig, zonder assistentie van de radio te maken.

Vrij wat meer dan de dames schijnen de mannen geïnteresseerd in het actuele wereldgebeuren, dat de radio door middel van interviews en reportages pleegt weer te geven (vr. 4b).

Fig. 6.	neen	soms	ge-regeld
Mannen ...	35.2 %	40.8 %	23.9 %
Vrouwen ...	40.0 %	51.1 %	8.9 %

b. Interviews en reportages.

Het verschil komt vooral tot uiting bij de geregelde luisteraars, en verder in het feit, dat geen enkele vrouwelijke inzender deze rubrieken onder haar favorieten vermeldt of uitbreiding wenst. Wel pleit 6.7 % voor afschaffing. Bij de mannen daarentegen vermeldt 8.5 % de actualiteit onder de voorkeurprogramma's, en wil 4.2 % uitbreiden. Dat het vrouwelijk percentage bij de ongeregelde luisteraars hoog is, moet verklaard worden uit de samenstelling van de geanalyseerde groep.

Waarlijk groot, maar niet vreemd, is het verschil tussen dames en heren bij de sport.

Fig. 7.	neen	soms	ge-regeld
Mannen ...	30.9 %	28.2 %	40.8 %
Vrouwen ...	68.9 %	24.4 %	6.7 %

c. Sportuitzendingen.

De voorkeurs- en uitbreidingscijfers onderstrepen deze uitkomsten nog eens extra. Resp. 18.3 % en 11.6 % bij de heren, ontbreken voorkeur en wens tot uitbreiding bij de dames geheel. Toch komt me ook het aantal niet-luisteraars bij de mannen nog uitzonderlijk hoog voor, en van deze 30.9 % wil 5.6 % de sportuitzendingen zelfs geheel afschaffen. Een betere doorsnede van het luisterend publiek, een beter gefundeerd „sample” zou ongetwyfeld meer luisteraars, en vooral meer geregelde luisteraars aangeven.

Ons resten nu nog enkele rubrieken van vraag 4, een beschouwing over het nieuws en een algemene conclusie. Dat in een volgend stukje.

K. VAN DIJK.

NAAR DUITSLAND

Vacantieweek aan de Rijn.

Evenals verleden jaar wordt er ook deze zomer weer een conferentie- en vacantieweek georganiseerd door de Duitse liberalen jongeren. Deze internationale samenkomst wordt gehouden van 19—25 Augustus a.s. in een soort jeugdherberg te Düsseldorf of Linz aan de Rijn.

De kosten voor onderdak, logies, excursies, enz., worden in zijn geheel door de ontvangende organisatie betaald. Voor Nederlandse deelnemers blijven dus slechts de reiskosten naar en van de plaats van samenkomst voor eigen rekening.

In 1950 namen een 5-tal J.O.V.D.-ers aan deze conferentie deel. Wij hopen, dat ook nu een goede delegatie kan worden samengesteld.

Het is een unieke gelegenheid om eens met eigen ogen de huidige situatie in Duitsland te aanschouwen, en om door gesprekken met jonge Duitsers een inzicht te krijgen in de problemen der na-oorlogse Duitse jeugd.

Aanmeldingen voor deze conferentie dienen te worden gericht aan de heer T. de Vries (secretaris afdeling Groningen), Mr. W. de Sitterstraat 13 A, Groningen, bij wie ook alle nadere inlichtingen zijn te verkrijgen.

SECR.

Voor het orgaan van de Goudse H.B.S.-vereniging „Eigen Teelt”, had ons lid Ferry Hogendijk onlangs een vraaggesprek met Mr. P. J. Oud.

Uit dit blad nemen wij hier enkele antwoorden van de heer Oud over.

Vraag: Wat is op 't ogenblik 't voornaamste streven van de V.V.D.?

Antwoord: De hoofdpunten zijn wel: 1e. Dat de individuele vrijheid zoveel mogelijk gewaarborgd wordt en dat de Overheid een niet te grote inmenging in het zakenleven moet hebben.

Dat wil niet zeggen, dat de staat van alle bedrijven verstoken moet blijven; integendeel, er zijn bedrijven, waar Overheidsbemoeding zelfs gewenst is, b.v. bij de Spoorwegen, Electriciteitsbedrijven e.d.

2e. Dat een sociaal-economische politiek wordt gevoerd, die het evenwicht bewaart tussen het sociaal wenselijke en het economisch mogelijke.

Vraag: Wilt U iets vertellen over de gedachte van de derde macht?

Antwoord: Wanneer we de Communisten uitsluiten, dan kunnen we zeggen, dat de Kamer bestaat uit: 1/3 Katholieken, 1/3 Socialisten en het resterende deel, bestaande uit voornamelijk: A.R., Christelijk Historische Unie en de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie. Nu moeten volgens mij deze laatste partijen in staat zijn een tegenblok te vormen tegen de Rooms-Rode coalitie. Dat wil niet zeggen, dat deze partijen altijd samen moeten gaan. Dat kan niet; wanneer er een punt als de Zondagsrust ter sprake komt, is het onmogelijk dat V.V.D. en A.R. samen kunnen gaan.

Ook is het de bedoeling niet om met de verkiezingen met een gezamenlijke lijst uit te komen. Neen, ieder moet zijn eigen partijprogramma behouden.

Maar in zaken, die elkaars partijprogramma niet raken (b.v. belastingen), moeten zij in bepaalde gevallen een blok kunnen vormen tegen de Rooms-Katholieken en de Socialisten.

Vraag: Hoe denkt de V.V.D. over de sociale leervormingen?

Antwoord: In de eerste plaats wil ik zeggen, dat deze eigenlijk grotendeels slechts papieren-maatregelen zijn; want onze economische toestand is zodanig, dat deze alles toch niet dragen kan. Sommige voorzieningen zijn zelfs volkomen fout. Vroeger werd b.v. een bepaald deel van het loon bestemd voor de huur van het huis, waar de werknemer in woonde. Na de oorlog zijn de lonen sterk gestegen, doch de huren zijn bijna niet omhoog gegaan, zodat hier eigenlijk geen evenredige verhouding meer tussen is. Ik zal dit met een voorbeeld toelichten.

Een arbeider die vroeger f 25,— verdiende en f 4,— verwoonde per week, zal nu f 50,— verdienen, maar zal geen f 8,— aan huur betalen.

Nu wil ik niet zeggen dat deze man minder moet verdienen; integendeel, het leven is duur genoeg. Maar wanneer straks de huren omhoog gaan, dan vraagt men om loonsverhoging, terwijl het evenwicht in deze al verstoord is.

Verder acht ik de noodwet Drees voor ouderdomspensioenen verkeerd. Een dergelijke regeling weerhoudt de mensen te gaan sparen. Ook al waren we een rijk land, zodat we ons veel zouden kunnen veroorloven, is zo'n wet nog fout. Ook de kinderbijslag werkt fataal.

Vraag: Wat denkt U van de huidige Nederland-Indonesische Unie?

Antwoord: Daar is thans moeilijk antwoord op te geven. Dat is een kwestie van afwachten zo de zaken nu liggen. Toch moeten we het niet al te somber bekijken. Want ook al liggen er voor ons op het ogenblik geen mogelijkheden (b.v. om daar te investeren in nieuwe bedrijven), ook andere landen steken er geen geld in, zolang het land zich niet een beetje gestabiliseerd heeft. Maar zodra dat het geval weer is, zijn er misschien nog wel mogelijkheden voor ons.

HUDIG & VEDER N.V.
REDERS CARGADOORS
EXPEDITEURS-PASSAGE-AGENTEN
ROTTERDAM

Willemskade 23 - Telegram-adres: Blokhuyzen - Tel. 25330

ANNO 1774

A. VAN HOBOKEN & CO.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN :
's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCAP :
WIJK BIJ DUURSTED

N.V. Ned. Caoutchouc- en
Gutta-Perchafabriek

voorheen **Bakker & Zoon**

RIDDERKERK

Technische
Rubberartikelen

CONCERN

Friesch Groningsche Hypotheekbank N.V.

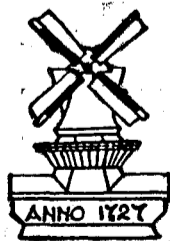
PANDBRIEVEN f. 160.300.000.—

Amsterdam — 's-Gravenhage — Groningen — Rotterdam

**DE ROTTERDAMSCH
DROOGDOK MIJ. N.V.**

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.
ALMELO

Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

Abraham van Stolk & Zoonen N.V.

Houthandel

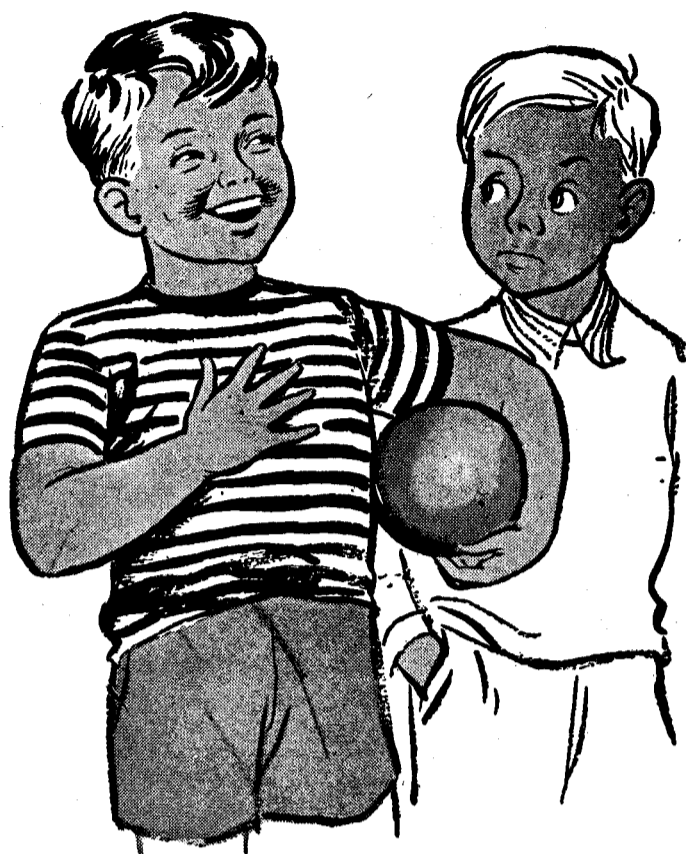
Schaverij — Zagerij

Rotterdam, Telefoon 35400 — Postbus 1100

P. A. van ES & Co. N.V.

ANNO ± 1700

ROTTERDAM

Ik eet er wel vijf...

Ja, als er maar heerlijke *Stroja* chocoladevlokken op de boterham zijn, dan is het bord leeg voordat U er erg in hebt.

Stroja vlokken worden bereid uit pure chocolade, zijn voedzaam en gezond.

Geef Uw kinderen *Stroja* op de boterham... ze vinden het een tractatie. Neem zelf ook een boterham met *Stroja* chocoladevlokken!

Prijs per carton 95 ct.

Handig! Druk op het ovaal aan de zijkant van de verpakking en U kunt de Stroja er zo uitschudden!

KONINKLIJKE CACAO- EN CHOCOLADE FABRIEKEN
DE ERVE H. DE JONG A^o 1790
WORMERVEER

CACAO DE ZAAAN

de fijnste

de krachtigste

de geurigste

N.V. BOELE'S
Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES
Nieuwbouw en reparatie

**Machinefabriek en
Scheepswerf**

van

**P. SMIT Jr. N.V.
ROTTERDAM**

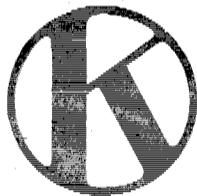

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK

voor

BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEP-
BOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

Linoleum Krommenie

DE ECONOMISCHE VLOERBEDEKKING

WERFT
ABONNE'S
OP ONS
MAANDBLAD

DIT
VERSTERKT
DE KAS
VAN DE
J.O.V.D.

BOSMAN

CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK
ROTTERDAM - BRIELSELAAN 45
Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492

SPECIALITEIT

VLEIGTUIGONDERDELEN - HULP-
WERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART-
ROESTVRIJ STALEN UITLAATPIJPEN-
LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

SMIT
SLIKKERVEER

DYNAMOS MOTOREN INSTALLATIES

VERF

voor
alle
doeleinden

PIETER SCHOEN & ZOON N.V.

VERF EN VERNISFABRIKANTEN - ZAANDAM - HOLLAND

**HONIG'S
ARTIKELN**

*Serien in
elk serin!*

STAALCONSTRUCTIES

ANNO **KLOOS** 1843

KINDERDIJK

SPOORWEGMATERIAAL

**N.V.
Machinefabriek**

IJZER-, STAAL- EN
METAALGIETERIJ

v.h. Bakker & Co.
RIDDERKERK

**N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN”**

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

**WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT**

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr.
lang. Overdekt droogdok 116x30
meter, geschikt voor het zwaarste
materiaal.

**Telefoonnummers Rotterdam
71354. Dordrecht 3774**

Het regent
complimentjes
over onze

INDISCHE
RIJSTAFEL

LIDO
AMSTERDAM

RESTAURANT
CAFÉ, BAR

3e Jaargang No. 8

Augustus 1951

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN

VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Dordt

op bezoek
bij de
Tweede Kamer
(zie pag. 6)

De democratie in het geding

Over het begrip democratie raakt men niet makkelijk uitgepraat. Dit behoeft ons niet te verwonderen, omdat het democratische stelsel de voornaamste hoeksteen vormt van een maatschappij waarin de mens een waarlijk vrij bestaan kan voeren.

Sedert de dertiger jaren zijn de democratie en haar tegenhanger, de dictatuur, in een dergelijke, voor ieder zichtbare strijd gewikkeld, dat wij ons aan het verloop er van niet meer kunnen onttrekken. Tenslotte is er tussen beide machten geen enkele nuancering meer, geen neutraal vluchtterrein. De mens zal moeten kiezen tussen democratie of dictatuur. Van die keuze zal het tenslotte afhangen of wij, en de na ons komende generaties, in vrijheid of in slavernij zullen leven. Het is evenwel de grote vraag, of het voldoende is zich te bepalen tot kleur bekennen alleen. Het verdedigen van de democratie met woord en daad is een heel mooi ding. Maar is het voldoende?

Is het voldoende voor een begrip te strijden zonder het nieuwe vorm en inhoud te geven? M.a.w. is het verdedigen van de democratie in de vorm zoals wij haar nu kennen wel de offers waard? Zijn wij niet bezig een begrip te verdedigen, dat in de vorm waarin het zich de laatste tijd bevindt, zich zelf volkomen heeft overleefd met de gevaarlijke kans, dat de strijd voor dit begrip bij voorbaat verloren moet worden geacht?

Ziedaar, enige vragen, waaromtrent een nadere bezinning zeker nodig is.

Wij willen in dit verband op deze plaats slechts in het kort op een belangrijk onderdeel van deze belangrijke vragen ingaan, t.w. op de betekenis van het algemeen kiesrecht in ons democratisch staatsbestel.

* * *

Vanzelfsprekend was het onjuist, dat de uitoefening van het kiesrecht vroeger slechts werd verleend aan hen, die over voldoende financiële middelen beschikten. Hierdoor was het onmogelijk, dat de wil van het volk tot uiting kwam. Dat men er tenslotte naar streefde deze wil ook tot gelding te brengen was een gezond idee en in overeenstemming met het streven, een ware democratische staatsinrichting tot stand te brengen.

Het is evenwel zeer de vraag, of het algemeen kiesrecht haar doel niet onmiddellijk is voorbijgeschoten door slechts de leeftijd als norm aan te nemen.

Het leek zo schoon, de verwezenlijking van de leuze: „gelijkheid voor allen”, maar wat is er tenslotte van terecht gekomen?

Het gevolg van de invoering van het algemeen kiesrecht is geweest, en is het nog, dat zeer velen, wellicht zelfs de meerderheid van ons volk, zich niet alleen voor de politiek niet interesseert, maar

erger nog, evenmin in staat is de politieke vraagstukken in voldoende mate te beoordelen. Dit heeft tot gevolg, dat de democratie met het algemeen kiesrecht het paard van Troje heeft binnengehaald. Aldus heeft de democratie de deuren mede wijd opengegooid voor de partijen die het dictatoriale stelsel aanhangen, met het grote gevaar, dat zij zich zelf gaat ondergraven.

Vrijheid en Democratie: het zijn leuzen en begrippen zonder welke een werkelijk menswaardig bestaan ondenkbaar is. Maar het zijn ook begrippen, waarmee niet lichtvaardig mag worden omgesprongen.

Zij mogen slechts worden gehanteerd door mensen die zich vooral van hun verantwoordelijkheid bewust zijn. Verantwoordelijkheid in die zin, dat men erkent, dat de democratie niet alleen rechten verleent, maar ook plichten oplegt.

**Meld je nog heden voor ons
J.O.V.D.-weekend op „De
Paasheuvel” - Voor nadere
bijzonderheden verwijzen wij
naar pagina 3**

Hiervan is een groot deel van de massa zich niet bewust. Men trekt onverschillig en zonder kennis van zaken, zonder waarachtige liefde in het hart voor de ware vrijheid, ter stembus en men vult daar maar wat in.

Wij doelen hier niet alleen op het grote aantal stemmen van onwaarde, dat steeds maar weer uit de bus komt, maar eveneens op het feit, dat de geldig uitgebrachte stemmen vaak zo weinig op een gezond en weloverwogen oordeel zijn gefundeerd.

Zouden wij dan terug moeten naar het stelsel van vroeger, waar slechts de materiële welstand van de burgers uitmaakte of men de bevoegdheid bezat zijn stem uit te brengen? Wij kunnen deze vraag meteen ontkennend beantwoorden. Deze stap terug zou een aanranding van de democratische gedachte zijn.

Er zou o.i. in dit verband wel naar een andere oplossing kunnen worden gestreefd door slechts aan diegenen het kiesrecht te verlenen, die ook inderdaad bevoegd kunnen worden geacht dit uit te oefenen.

Deze zekerheid zou men zich kunnen verschaffen door de aspirantkiezer een examen af te nemen, waaruit zou moeten blijken, of hij inderdaad vol-

doende inzicht heeft in de diverse staatkundige problemen. Het beginsel van de democratie zou aldus kunnen worden gehandhaafd. Immers, de vrijheid om van het recht van kiezen gebruik te maken, wordt aldus aan niemand ontnomen. Hij zal slechts aan bepaalde voorwaarden moeten voldoen. Voorwaarden die niet afhankelijk zijn van zijn financiële of maatschappelijke positie, doch voorwaarden, waaraan een ieder zal kunnen voldoen, die behalve de voorrechten van de democratie, ook de plichten erkent.

* * *

Hetzelfde zou men kunnen invoeren met betrekking tot de bevoegdheid om in een vertegenwoordigend lichaam gekozen te worden.

Een en ander zou dus neerkomen op een examen voor het staatsburgerschap, waardoor het wezen van de democratie aanmerkelijk zou kunnen worden verstevigd en verdiept.

De vorm waarin op het ogenblik het algemeen kiesrecht zich aan ons voordoet, maakt de democratie in de praktijk vaak tot een aanfluiting en het wordt hoog tijd, dat vooral de jongeren in Nederland zich eens over dit ernstige vraagstuk bezinnen.

Om alle misverstand te voorkomen, zij met de meeste nadruk opgemerkt, dat de gedachten die hierboven zeer vluchtig en schetsmatig zijn ontwikkeld, geenszins moeten worden gezien als een officieel standpunt van de J.O.V.D. Verre van dat. Het geschrevene is slechts bedoeld een aansporing te zijn, om er in eigen kring en liefst ook daarbuiten, eens ernstig over na te denken. Want een ieder zal het met ons eens zijn, dat het democratische stelsel, zoals wij het nu kennen, in vele onderdelen een ernstige herziening behoeft.

Daarom kan het nuttig zijn, dit onderwerp de komende winter eens rustig onder de loupe te nemen.

Waarschijnlijk zijn de jongeren in staat met betrekking tot dit wel zeer belangrijke probleem met positieve voorstellen te komen, die het overwegen ten volle waard zijn.

G. St.

Apollo-Paviljoen

APOLLOLAAN 2

AMSTERDAM-Z.

*Voortreffelijke keuken
Voortreffelijke bediening
Mooiste terras van Amsterdam
aan het water*

Stockholm, stad op zestien eilanden

Zweedse jongens hebben weinig belangstelling voor politiek

Wie 's nachts om 3 uur op Schiphol de Moonliner naar Zweden pikt staat drie uur later op het vliegveld Bromma van Stockholm. Weliswaar heeft hij dan een gedeelte van zijn nachtrust opgeofferd, maar daar staat tegenover dat hij meer dan 100 gulden heeft verdiend, want het vliegen met de Moonliner is 25% goedkoper dan een vlucht overdag. Trouwens, wie 's nachts om 3 uur met een Moonliner van Schiphol start hoeft niet lang in het donker te vliegen, want al gauw begint het dan te schemeren, totdat op een gegeven moment als een vuurrode bal de zon opgaat..... En de zon staat reeds hoog aan de hemel als hij Zweden nadert en geniet van het uitzicht op het zonoevergoten Zweedse landschap met zijn bossen, meren en eilandjes.....

Velen die Stockholm gezien hebben, beweren dat deze stad behoort tot de fraaiste steden van Europa en ik geloof dat deze mensen gelijk hebben. Wie Stockholm gezien heeft, genoten heeft van haar prachtige bouwwerken en haar kerken, haar musea en haar parken, haar bruggen en haar winkels, wie Stockholm eenmaal bezocht heeft zal er steeds weer naar verlangen terug te keren, naar die aantrekkelijke, op zestien eilanden gebouwde hoofdstad van het mooie Zweden.

Stockholm is een stad met enorm veel mooie gebouwen en het is moeilijk te zeggen welk gebouw nu eigenlijk het mooist is. In de voorste gelederen staat zonder twijfel het fraai aan het water gelegen „Stadshuset”, het stadhuis, dat niet alleen van buiten een fraai staaltje is van architectuur, maar dat inwendig de bewondering van een ieder afdwingt. Een bezoek aan dit stadhuis mag geen enkele Hollander, die Stockholm bezoekt, nalaten. Elke morgen om 10 uur kan men er in rondgeleid worden. Nimmer zag ik een rijker en schoner raadhuis en in de rijk-versierde zalen van dit prachtige „Stadshuset”, waande ik me in een sprookjespaleis uit de sprookjes van duizend-en-één nacht. Het werd tussen 1911 en 1923 gebouwd en heeft de lieve som van 18 miljoen Kronen gekost.....

Tot de bekendste bouwwerken van Stockholm behoort natuurlijk het in 1697 gebouwde Koninklijke Paleis, dat waarschijnlijk het enige paleis ter wereld is waar oorlogsschepen vanuit zee tot vlak vóór het paleis kunnen varen!

In Stockholm-Zuid valt een hoge wolkenkrabber op, die in Stockholm bekend staat als het „vrouwenhuis”. Hier wonen nl. uitsluitend ongetrouwde, werkende vrouwen, die „self-supporting” zijn. Zoals reeds geschreven, is Stockholm gebouwd op zestien eilanden, die door fraaie bruggen met elkaar zijn verbonden. Juist deze bruggen maken het verkeer in Stockholm zo enorm druk, omdat op de spitsuren al het verkeer door deze betrekkelijk nauwe doorgangen geperst moet worden. Eén van de eilanden van Stockholm is het dichtst-bevolkte eiland van geheel Zweden en de huizenblokken staan daar rij aan rij. Bekend zijn op dit eiland de zgn. „huwelijksscholen”, in Zweden met haar hoogste percentage echtscheidingen stellig geen overbodige luxe! De Zweden staan er voor bekend dat zij, op allerlei gebied, moeilijk maat

weten te houden. Als gevolg daarvan is bv. de sterke drank gerantsoeneerd. Er is echter een enorme zwarte handel in sterke drank ontstaan en als gevolg daarvan ziet men 's avonds vrij veel dronken mensen in Stockholm, ondanks de drank-rantsoenering..... De gemoedelijkheid van de Zweden blijkt duidelijk, wanneer het zonnetje schijnt en de stoepen van grote gebouwen vol zitten met mensen, jong en oud, die heerlijk zitten te zonnen. Geliefde plekjes daarvoor zijn o.a. de stoepen van het Dramatisch Theater, van de Opera en van het fraaie Concertgebouw met haar grote zuilen en haar bronzen Orpheusgroep ervóór. In Nederland ziet men zo iets niets en het is werkelijk een kostelijk gezicht hoe gemoedelijk hier de mensen op de stenen trappen van het zonnetje zitten te genieten. Het valt ook op, dat de mensen allen goed gekleed zijn. De over het algemeen knappe Zweedse meisjes gaan uiterst chique gekleed. Merkwaardig genoeg schijnt, in tegenstelling tot wat algemeen beweerd wordt, slechts 20% van de Zweden blond te zijn.....

Als je met Zweedse jongeren spreekt valt het op, hoe weinig „lijn” zij hebben in hun leven en hoe weinig zij zich interesseren voor politiek en het wereldgebeuren. „Een Verenigd Europa?” „O ja, best, maar laat Zweden er maar buiten”.....

Reeds geruimen tijd is men in Stockholm bezig met de aanleg van een ondergrondse. Een klein gedeelte is reeds gereed en in gebruik genomen. Op vele plaatsen in de stad ziet men opgravingen op straat, waar de ingangen voor deze ondergrondse zullen komen. Het werk vordert slechts langzaam maar dat heeft niet te verwonderen wanneer men de keiharde steenbodem van Stockholm beziet. Wie een mooi uitzicht over de stad wil hebben, moet met de Katharinalift omhoog naar het Gondola-restaurant. 's Avonds kan men aldaar genieten van de miljoenen lichtjes van de stad. Een soortgelijk uitzicht heeft men 's avonds vanaf „Skansen”, één van de grote uitgaanscentra van Stockholm.

„Skansen” is gebouwd op een rots waar van alles te beleven valt. Er is een dierentuin, een soort van openlucht-museum met typisch-Zweedse huisjes en kerkjes uit de oude tijd, er zijn twee restaurants en twee dansvloeren in de open lucht en er is een muziektent, waar 's Zondagsmiddags meestal een concert gegeven wordt. Op de ene dansvloer wordt „modern” gedanst op de muziek van het bekende Zweedse radio-dansorkest van Thore Ehrling en op de andere dansvloer worden, op de muziek van in Zweedse costuums geklede „speelmannen”, de oude Zweedse dansen gedanst.

De meeste Zweedse jongelui houden deze oude Zweedse dansen nog in ere en er wordt op speciale dansclubs nog altijd les in gegeven. Het is een verbazend aardig gezicht de Zweedse jongens en meisjes dansen als de „Hambo” en de „Schottis” te zien uitvoeren, dansen die de gedachten doen wegzweven naar het Zweedse platteland van vroeger met haar speelman en haar midzomernachtdansen.....

Voor jongelui is dit „Skansen” met zijn vele bankjes en donkere laantjes, met zijn romantisch uitzicht op de verre fonkelende lichtjes van Stock-

holm een hoogst ideaal oord. Men zegt, dat in het grappige kerkje op „Skansen”, dat behoort tot het openlucht-museum maar waar nog elke Zondagmorgen kerkdiensten worden gehouden, jaarlijks vele huwelijken worden gesloten tussen paartjes, die elkaar op „Skansen” voor het eerst hebben ontmoet.....

Vlak tegenover „Skansen” ligt een ander bekend vermaakcentrum, „Tivoli”, dat meer het karakter van een kermis heeft met draaimolens, rutschbanen e.d., hoewel ook hier de dansvloeren niet ontbreken. Al met al weten de 750.000 inwoners van Stockholm zich in deze omgeving, waar zich bovendien nog een groot circus bevindt, best te vermaken en dat doen zij dan ook!

De Economische grenzen moeten open.

Voor de zoveelste keer binnen een week zie ik een bordje staan, dat voor mij een half uur verlies aan tijd betekent, n.l. — douane.

Ik moet naar Zürich en de kortste weg van Schaffhausen af gaat door een stukje Duitsland.

Om door dat kleine stukje Duitsland te mogen, moet ik vier stuks papieren invullen. En dan krijg ik weer het gevoel, wat een onzin grenzen eigenlijk zijn.

Wat geeft het niet een oponthoud en hoeveel papieren zijn er niet nodig om er over te mogen.

Waarom kunnen grenzen niet opgeruimd worden?

Om op deze vraag antwoord te kunnen geven, moeten wij eerst antwoord op de vraag geven: Wat is een grens? Het is een staatkundige afbakening tussen twee landen.

De tweede vraag die wij kunnen stellen is: Waarom zijn er grenzen?

Deze vraag is ook gemakkelijk te beantwoorden; n.l. om het nu maar eens populair te zeggen, om het mijn en dijn van elkaar te scheiden.

Doch dat niet alleen.

Grenzen hebben veel ook een grote historische waarde. Is er soms niet vele jaren voor gevochten om de grenslijn de gewenste vorm te geven? En vormt de grens ook niet in vele gevallen een taalgrens?

Wanneer wij zo al deze vragen stellen, zien wij ook wel in, dat het niet gemakkelijk is om de grenzen zo maar even op te ruimen.

En toch hebben wij in het bovenstaande een belangrijke vraag vergeten te vermelden n.l. met betrekking tot de economische toestand, waarin de verschillende landen in Europa verkeren!

Wanneer wij een land als Zwitserland met ons eigen land in economisch opzicht vergelijken, weten wij allemaal

Opvallend zijn in Zweden ook de politie-agenten met hun prachtige uniformen en keurige sabels. Typisch is verder, dat vrijwel alle Zweedse jongens en meisjes die een H.B.S.-diploma of iets dergelijks hebben, met een witte pet oplopen. Erg gemakkelijk wanneer als je als buitenlander de weg moet vragen, want zo'n „witpet” spreekt meestal wel een beetje Engels. Aan het Zweedse eten moet men eerst erg wennen. Groenten eet men er vrijwel niet en als gevolg hiervan lijden op vele plaatsen mensen aan vitamine-gebrek. Paddenstoelen groeien in de Zweedse bossen enorm veel en die worden dan ook graag gegeten. Overigens is het leven in Zweden duur, hoewel de lonen er overeenkomstig hoog zijn. Cigaretten zijn er duurder dan „zwart” in Nederland. Stockholm is een ongelooflijke stad voor een vakantie. En zij ligt op slechts drie uur vliegen van Schiphol..... HUGO HOOFDMAN.

wel naar welke kant de schaal zal uitslaan. Wij behoeven nog niet eens een zo sterk sprekend voorbeeld te nemen. Laten wij eens naar de Benelux kijken. Wat voor moeilijkheden ontstaan er iedere keer niet op economisch gebied die het welslagen van de Unie verhinderen?

Wij kunnen nooit tot een sterk Europa komen, wanneer het in zijn geheel niet economisch sterk is.

Wat hebben wij aan enkele uitblinkers in een voetbalelftal wanneer het in zijn geheel slecht is? Niets!

Dat wij ons sterk moeten maken, daar is iedereen wel van overtuigd.

Maar dat moet op verschillende manieren gebeuren!

Dat kan niet alleen door een leger in elk land op te stellen.

Alle middelen moeten aangegrepen worden om een sterk economisch Europa te worden.

Iedereen heeft gezien wat b.v. door samenwerking in Korea bereikt is. Want de democratie heeft daar iets gepresteerd!

En nu moeten wij niet zeggen, zie zo, wij hebben nu even onze tanden laten zien en nu kunnen we wel weer wat kalmer aan gaan doen.

Dit is een misdadige gedachte!

En toch zijn er al van deze stemmen opgegaan, o.a. van de vroegere Labourminister Bevan.

Gelukkig ziet Attlee het gevaar van zulk een gedachtegang in en hij tracht deze de kop in te drukken.

Ook Truman ziet het gevaar van de verslappening en hamert er in het Congres dan ook iedere keer op, dat versterking van Europa ook versterking van Amerika betekent.

Het Marshallplan heeft ons een eind op weg geholpen, maar het laatste stuk moeten wij zelf doen en dat is het fundament versterken, waarop Verenigd Europa gebouwd moet worden. FERRY A. HOOGENDIJK.

Helpt
onze
J.O.V.D Sterker maken
Door Leden- en Abonnementen werving

Over moeilijke problemen in een moeilijke tijd

Het is een goede gedachte geweest van J. W. H. om in het Juni-nummer het vraagstuk „Werknemer en Werkgever” aan te snijden. Echt een onderwerp om door de afdeling „uitgerafeld” en „bewerkt” te worden.

De schrijver neemt het tot op zekere hoogte op voor de economisch zwakere, die door gebrek aan voorlichting, niet weet hoe onze huidige maatschappij eigenlijk in elkaar zit. Twee uitspraken poneert de schrijver, die naar mijn smaak, aanspraak mogen maken op een iets ruimere beschouwing. Dat mijn visie verschillend is van die van J. W. H. impliceert evenwel nog geen tegengestelde meningen.

„Dat hij niet staakt of langzaam aan doet is alleen te danken aan zijn intuïtieve overtuiging, dat etc.....”, aldus de schrijver.

Ik vraag me af hoe de situatie in ons land zich ontwikkeld zou hebben, wanneer niet constant een groot aantal socialistische ministers op belangrijke posten had gezeten. De individuele arbeider beslist niet of er al dan niet gestaakt zal worden. Het N.V.V., de moderne vakbond, is een machtige organisatie en zal stakingen in het wilde weg weten te voorkomen. Wanneer het om belangrijke vraagstukken gaat, b.v. een loonronde, dan wordt er gepraat, teneinde overeenstemming te bereiken. Met onderhandelen en overleg is doorgaans veel te bereiken en de vakvereniging kan zeer veel bijdragen tot het bewaren van de arbeidsvrede. Het N.V.V. wil geen revolutionaire acties; juist haar besef van sterk te zijn is aanleiding dat de staking alleen toegepast wordt wanneer de onderhandelingen niet het gewenste resultaat hebben opgeleverd. Derhalve in het uiterste geval.

Zouden de na-oorlogse kabinetten gesteld dat er geen socialist in ver-tegenwoordigd waren, steeds met het N.V.V. de vereiste overeenstemming hebben bereikt? Het wil me zo voorkomen, dat men elkander liever niet in de wielen rijdt. De taak van de vakvereniging zal dan dus ook moeten bestaan in het verdedigen van de belangen harer leden t.a.v. de arbeidsvoorwaarden.

In „The labourparty in perspective” zegt Attlee: „Vakverenigingen werken op een betrekkelijk beperkt terrein. Haar taak is het behartigen van de belangen van haar leden als producenten van goederen. Ze houden zich bezig met vraagstukken van loon, werktijden en algemene arbeidsvoorwaarden. Het wapen van de vakbeweging is solidariteit”. En verder: „Zowel de partij (Labourparty) als de vakbeweging moeten zich van het verschil in functie bewust blijven, wil van een harmonische samenwerking sprake zijn”.

Deze uitspraken van de Engelse eerste-minister behoeven geen nadere uitleg. „De arbeiderspartij wordt wel eens voorgesteld als volkomen in de greep te zijn van de vakverenigings-„bonzen”, aldus Attlee, maar „geen enkele poging wordt gedaan om baas te spelen over elkaar”.

Wanneer hier te lande het N.V.V., na de laatste cabinetscrisis, in een aantal punten aangeeft, welke de politiek van de nog te vormen regering moet zijn, wanneer in ons land een vakverenigingsleider hevig te keer gaat bij het vernemen van kritiek op het wetsontwerp toezicht credietweten, dan geloof ik dat men zich hier het verschil in functie niet realiseert

en de partij in de greep van de vakverenigings„bonzen” zit.

Om wat verder af te dwalen wil ik nog even terugkomen op wat de schrijver zegt omtrent „de economische medezeggenschap, die toch nooit te verwezenlijken is”.

Laten we beginnen er rekening mee te houden, dat de mogelijkheid bestaat, dat de economische medezeggenschap wel te verwezenlijken is. „De vakbeweging is bestemd aan de arbeiders een toenemende medezeggenschap te geven in de regeling van het bedrijf en voor de alleenheerschappij des werkgevers steeds meer het constitutionele stelsel in de plaats te doen treden. Dit is geen utopie. Het

is een in wording zijnde werkelijkheid”.

Zo schreef Mr. M. W. F. Treub in „Hoofdstukken uit de geschiedenis der staathuishoudkunde”, pag. 226 in 1914. Sindsdien is veel veranderd. De kapitalistenheerschappij is steeds meer beknot door de sterker worden-de vakbeweging.

In een rapport van Juli 1946 van een commissie uit de Stichting van de Arbeid wordt vastgesteld, dat niet gevraagd wordt naar medezeggenschap voor de arbeiders. Dit rapport werd uitgegeven door werknemers en werkgevers samen.

Het stelde dus positief niet de eis tot medezeggenschap in het beheer van

de ondernemingen door de arbeiders. Het commentaar van het N.V.V. op een later ingediend wetsontwerp op de ondernemingsraden kwam hierop neer, dat ze met genoeg kennis nam van het feit, dat de ondernemingsraden nu in beginsel verplicht worden gesteld, en meent verder te moeten mededelen, dat het een eis van recht geacht mag worden, dat de arbeiders op de duur medebeslissingsrecht zullen krijgen in belangrijke economische aangelegenheden binnen de onderneming.

De eis tot „meepraten” werd dus wel duidelijk gesteld. Of hier sprake is van een consequente politiek zullen we in het midden laten. Het streven ernaar is in ieder geval in machtige handen. Overigens dient het gezegd, dat het N.V.V. er in geslaagd is in het algemeen gunstige voorwaarden te bedingen in verhouding tot de erbar-melijke toestanden van vroeger. Zijn macht, en die is groot, heeft het hier-toe mede in staat gesteld.

J. BERGMAN.

Toestanden in de Russische vazalstaten

BERLIJN, Aug. (USIS).— Deelnemers aan het Berlijnse Jeugdfestival die de wijk genomen hebben naar de Westelijke sector van Berlijn hebben een boekje opengedaan over hun ervaringen in de Russische vazalstaten en de terreur welke daar heerst.

Een van deze jongelui, een zekere Adamec Lukas, lid van de Tsjechische delegatie, heeft vol bitterheid opgemerkt: Ik zou liever mijn gehele leven lang stenen kloppen dan nog een dag in een door de communisten overheerst land te leven.

Lukas was de beste arbeider uit zijn district. Hij zeide dat hij, sedert hij van huis naar Berlijn gegaan was, aan niets anders gedacht had dan dat hij een kans zou krijgen een nieuw leven te beginnen zonder terreur en vrees. Lukas zeide: Het tegenwoordige Tsjechoslowakije is niets anders dan een militair kamp. De Russen doen hun uiterste best de mensen zo ver te krijgen dat zij alle hoop op vrijheid laten varen en de marionettenregering tracht haar meesters het overtuigende bewijs te leveren, dat zij nog beter dan de Russen begrijpt wat er onder „communistische vooruitgang” verstaan moet worden.

Hij gaf een beschrijving van de toestanden in zijn vaderland en zeide dat alles er op wees dat de Russen voorbereidingen voor een oorlog troffen daar de rantsoenen nog verder beperkt waren om reservevoorraden te vormen en de arbeiders aangespoord werden langer en harder tegen lagere lonen te werken om de productie op te voeren.

Lukas zeide, dat hij onder het communistische regime gedwongen was 15 uur per dag te werken om de voor hem vastgestelde norm te halen. Ondertussen, zo vervolgde hij, zijn alle prijzen aanzienlijk gestegen zodat de arbeiders nog veel minder kunnen kopen dan voor de oorlog of zelfs tijdens de oorlog.

Van vrijwel elk gezin zit minstens een lid in een communistisch concentratiekamp, want tallozen zijn in handen gevallen van de oppermachtige geheime politie, die door de Russen georganiseerd is en onder Russische leiding staat.

Enkelen zijn beschuldigd van sabotage en na een proces, dat meer overeenkomst vertoonde met een cabaretnummer dan met een rechtsgeding, in de kerker geworpen maar tallozen zijn zonder vorm van proces uit hun huis gehaald en op transport gesteld.

Zij hebben zich aan niets anders schuldig gemaakt dan in een bibliotheek naar een verboden boek te vragen of misschien hebben zij een brief van iemand uit het Westen gekregen. Lukas zeide dat aan de leden van de groep uit Tsjechoslowakije uitdrukkelijk verboden was om zonder speciale vergunning in contact te treden met leden van delegaties uit andere landen, in het bijzonder met die uit het Westen, of een bezoek aan West Berlijn te brengen. Lukas zeide dat hij, ofschoon zij steeds door een gids be-

geleid werden, die in feite niets anders dan een bewaker was, er in geslaagd was zich uit de voeten te maken toen zijn groep een Russische tentoonstelling vlak bij de grens van de Amerikaanse sector bezocht.

De jonge Tsjech voegde daar aan toe:

Voor het eerst in vele jaren krijg ik nu genoeg te eten en ik kan gaan slapen zonder bang te zijn dat ik midden in de nacht wakker geschud zal worden om naar de gevangenis gebracht te worden.

J.O.V.D.-Weekend op 22-23 September a.s.

Conferentie geldt als voorbereiding van het komende Jaarcongres

Evenals verleden jaar wordt in September in het kamphuis „De Paasheuvel” te Vierhouten weer een week-end-conferentie der J.O.V.D. georganiseerd.

Alle leden der J.O.V.D. worden uitgenodigd aan deze conferentie deel te nemen en speciaal voor de deelnemers aan het Maartweek-end en het zomerkamp belooft dit een prettige reünie te worden.

Dit week-end zal tevens gelden als een voorbereiding tot ons a.s. Jaarcongres; vandaar dat het Hoofdbestuur gemeend heeft een enkele korte inleiding (door eigen leden) op het programma te moeten zetten o.a. over verlaging kiesgerechtigde leeftijd. Deze inleidingen zullen echter niet te veel tijd in beslag nemen, zodat we met reden kunnen zeggen, dat dit week-end als een genoeglijke afsluiting van de zomervacaties beschouwd kan worden.

Deze conferentie vindt plaats op 22 en 23 September a.s. en vangt des Zaterdag aan om ca. 5 uur n.m.

Sluiting Zondagavond ca. 7 uur (na de broodmaaltijd).

Kosten f 4,25 per persoon.

Evenals de vorige malen zal weer een gedeeltelijke vergoeding voor reiskosten worden gegeven.

Wij rekenen op een groot aantal deelnemers en verzoeken de afdelingssecretarissen de propaganda voor dit week-end goed ter hand te nemen, opdat elke afdeling in voldoende mate vertegenwoordigd zal zijn.

Opgaven dienen zo spoedig mogelijk te worden gericht aan het Algemeen Secretariaat der J.O.V.D., v. Tuyl van Serooskerkenplein 29-I, Amsterdam-Z.

N.B. Alle deelnemers ontvangen nog een convocatie met volledige bijzonderheden.

RADIO EN LUISTERAARS III

Nieuwsberichten genieten de grootste belangstelling

Onder de nog te behandelen rubrieken van onze radio-enquête bevinden zich nog twee veel beluisterde, nl. de hersengymnastiek en de hoorspelen. Bij de eerste is er niet veel verschil tussen het mannelijke en vrouwelijke deel van onze groep, en die belangstelling voor de „quiz” is meer constant (geregeld), dan bij de hoorspelen. De interesse van de dames is iets sterker, vooral het voorkeurspercentage, 15.6%, is bijzonder hoog, hetgeen correspondeert met het grootste verschil, nl. dat onder de geregelde luisteraars.

Fig. 8 neen soms geregeld
Mannen 14.08 % 40.84 % 45.07 %
Vrouwen 11.11 % 37.77 % 51.11 %
f. hersengymnastiek.

Bij de hoorspelen ligt de zaak weer anders. De niet-luisteraars zijn het talrijkst onder de dames, maar als deze een keer van het hoorspel houden, houden ze er ook veel van, het voorkeurspercentage is niet minder dan 15.6. Aan de andere kant wil 8.9% van de dames niet-luisteraars de rubriek ook maar meteen afschaffen. Het verzet van de dames richt zich vooral tegen vervolghoorspelen. Velen zeggen dit er uitdrukkelijk bij, verder kan het blijken uit het lage percentage geregelde luisteraars.

Fig. 9 neen soms geregeld
Mannen 19.71 % 45.07 % 35.21 %
Vrouwen 26.66 % 48.88 % 24.44 %
g. hoorspelen, vervolghoorspelen.

De heren zijn veel gematigder dan hun vrouwelijke collega's, al vermeldt ook van hen 14.1% het hoorspel onder de favoriete programma's, meer dan bij de hersengymnastiek (8.5%). Zeer weinig wordt onder de inzenders geluisterd naar de schoolradio. 90.1% resp. 82.2% voor mannen resp. vrouwen luisteren nooit. Dit mogen we stellig niet aan gebrek aan belangstelling toeschrijven, maar voornamelijk aan het feit, dat schoolradio

in de ochtenduren wordt gegeven, als de werkende mens niet thuis is. Praktisch niemand wil deze rubriek afschaffen, velen vermelden er zelfs de bovenomschreven reden van het niet-luisteren bij.

Werkelijke bezwaren schijnt men tegen de streekuitzendingen te hebben, hetgeen vooral blijkt uit het hoge percentage dat afschaffing van dit genre bepleiten wil, 11.3% bij de heren, 8.9% bij de dames. Dit valt des te meer op, wanneer we weten, dat resp. 63.4% en 57.8% onder „afschaffen” „geen” of „geen mening” invulde, blijkbaar „elck wat wils” gunnende. Verder kan het hoge aantal niet-luisteraars, 70.4% (mannen) en 73.3% (vrouwen) voor een groot deel verklaard worden uit de woonplaats van de inzenders, als gezegd voornamelijk de grote steden in het Westen. De zeer weinige geregelde luisteraars van deze rubriek zijn van het platteland afkomstig.

Ook kerkdiensten en bijbellezingen hebben weinig belangstelling van onze inzenders, hoewel de niet-luisteraars geringer in aantal zijn dan bij de streekuitzendingen, nl. 60.6% (m.) en 64.4% (vr.). Van de dames, die wel luisteren, is ruim de helft ook meteen geregeld luisteraar (13.3%), een vrij groot verschil met de 5.6% geregelde luisteraars onder de mannen. Hier geldt eens te meer: de groep, het „sample” is geenszins representatief voor wat dan ook, hieruit conclusies te trekken is uiterst gevaarlijk. Een betere doorsnede van het luisterend publiek in Nederland geeft misschien een heel ander beeld.

Afgezien van de drie laatst behandelde rubrieken valt het op, dat de luisterdichtheid naar de programma's buiten de muzikale om bij onze inzenders groot is, groter dan het gemiddelde hoogstwaarschijnlijk. Buiten deze rubrieken bedraagt het aantal „neens” slechts 22.6% resp. 26.7%

voor mannen en vrouwen. „Soms” haalt het de hoogste cijfers, nl. 40.5% en 41.4%, terwijl bij het „geregeld” de mannen het ruim winnen van de dames (36.9 en 31.9%).

Een aparte behandeling vragen de nieuwsberichten. Zoals telkens weer blijkt, o.a. uit metingen van de P.T.T. in verschillende plaatsen in ons land, vormen de nieuwsbulletins de spitsuren van de radio. Ook onze enquête bevestigt dit: 84.5% van alle inzenders blijken geregeld naar het nieuws te luisteren. Het aantal niet geregeld

Fig. 10

	betrouwbaarder			
	wel	niet	zelfde	weet niet
Mannen	30.9 %	30.9 %	25.4 %	12.7 %
Vrouwen	28.9 %	22.2 %	26.7 %	22.2 %

Vraag 11: nieuws.

Geregelde luisteraars hebben ook veel critiek, vandaar misschien dat 85.9 resp. 84.4% zich wel eens aan de Nederlandse radioprogramma's ergeren. Nadere analyse van deze klach-

luisterende dames is tweemaal zo groot als dat van de heren, die zoals boven al bleek het wereldgebeuren nauwlettender schijnen te volgen.

Merkwaardig is, dat een vrij hoog percentage van beide sexen meent dat het radionieuws betrouwbaarder is dan dat van de pers, ofschoon het nieuws toch werkelijk uit dezelfde bronnen vloeit (A.N.P., Reuter, Ass. Press, United Press e.d.). Terwijl de pers echter door zijn opmaak de zaak anders presenteert, en de lezer van de nieuwsberichten een „neutrale”, vlakke stem heeft (móet hebben), velt men een verkeerd oordeel over de intrinsieke waarde van het eigenlijke nieuws.

Fig. 11

	veel	ja	soms	neen	weet niet
Mannen ...	7.0 %	63.4 %	11.3 %	16.9 %	1.4 %
Vrouwen .	6.7 %	57.8 %	26.7 %	4.4 %	4.4 %

Vraag 15: bijdrage alg. ontwikkeling.

Ik heb in deze artikeltjes slechts een vergelijking kunnen maken tussen beide sexen, ander vergelijkingsmateriaal boden de ingevulde formulieren helaas niet. Bij een groter sample, dat bijv. een stad, een streek, of een land vertegenwoordigt, kan men o.a. nog stad en platteland, oud en jong en verschillende sociale groeperingen naast en tegenover elkaar stellen om zo tot een beter inzicht in de smaak en gedragingen van het luisterend publiek te geraken.

K. VAN DIJK.

ten zou beter onder een titel „radio-perikelen” passen, en blijve hier beter achterwege. Ondanks al die ergernis vinden beide sexen, dat de radio wel bijdraagt tot de algemene ontwikkeling:

SOCIALE ARGUMENTEN EN RUSSISCHE MENTALITEIT

Morrison versus Prawda.

Naar aanleiding van een artikel van 1 Augustus j.l. in het „Algem. Handelsblad”, zou ik enige opmerkingen willen maken. Dit artikel betreft het debat tussen de Engelse minister Morrison en het Russische blad „Prawda”.

Morrison tracht het Russische volk op de vrijheden te wijzen, die de Engelse arbeiders deelachtig zijn, zoals vrijheid van meningsvorming en meningsuiting. Terecht twijfelen de meeste vrije bladen eraan of het hierbij wel verder komt dan een trachten.

Immers, het Russische volk als geheel heeft nooit zulke vrijheden leren appreciëren, noch onder het regime der Tsaren, noch onder het huidige. In-

tegendeel, door een geraffineerde propaganda, zijn deze van inhoud veranderd en is het Westerse begrip dit volk tegengemaakt. Het is daarom, dat het „Handelsblad” in zijn commentaar op deze aangelegenheid tot de verzuchting komt, dat het beter ware geweest als Morrison zijn argumenten op een ander terrein had gezocht, het terrein van het sociale bijvoorbeeld.

Door de toestand in Engeland te schetsen zouden de Russische arbeiders inzien, dat het in hun vaderland niet zo best is.

Al steken ongetwijfeld de sociale toestanden in Engeland zeer gunstig af tegen de Russische, toch vraag ik mij af of dit dan wèl enige indruk op de Russen gemaakt zou hebben. Het is toch zo, dat de Oost-Europese volkeren een gans andere mentaliteit

hebben dan die van het Westen. De Westerling is zeer sterk materialistisch ingesteld, nuchter zakelijk. Op hem maken sociale factoren in de politiek zeer veel indruk. Hij werkt hard om zich omhoog te werken, om voor zich en de zijnen een levensstandaard te bereiken waardoor hij boven zijn omgeving uitsteekt. Hij is individualist en vecht alleen voor zichzelf, ook als hij in groepsverband strijdt.

De Rus is echter heel anders ingesteld. Bij hem komt het aardse ver achter het metafysische. Een Rus neemt met slechte sociale toestanden genoegen, niet alleen omdat hij ze nooit in goede staat heeft gekend maar ook, omdat hij ze niet zo belangrijk vindt. Voor hem staat het leven in de groep op de voorgrond. Hij is bereid om samen met zijn kameraden voor een betere wereld te strijden, een toekomstige, of hij daar persoonlijk nu profijt van heeft of niet. Het argument van de komende heil-

staat kan bij hem iets uitwerken en geeft hem zijn innerlijk evenwicht.

Daarom is het, dat hij niet hard werkt om het beter te krijgen in zijn eigen leven; zijn innerlijke rust stelt hij boven alles. Het is dus zeer de vraag, of het Russische volk gevoelig zou zijn voor sociale argumenten. De mentale instelling zal dit zeer moeilijk, zoal niet onmogelijk maken. Dit, gecombineerd met het feit, dat in Rusland niet vrij gedacht mag worden, zou dus povere resultaten te zien geven.

Een andere vraag, die bij mij opkwam bij het lezen van het Handelsblad, was of er dan in West-Europa wèl wordt gedacht. Moge ieder van ons zich dan bewust zijn, dat denken in de Sowjet-staten niet aanwezig is, menigeen zal niet inzien, dat het bij ons wat denken betreft, toch ook pover gesteld is. Deze vraag kan wellicht een andere keer worden behandeld.

A. R. MEYER.

SAN FRANCISCO:

De stad waar het vredesverdrag met Japan wordt ondertekend

Het vredesverdrag met Japan zal in San Francisco, de stad waar de UNO opgericht is, in de Stadsopera getekend worden.

Verwacht wordt dat evenveel landen als bij de ondertekening van het Handvest van de UNO op 26 Juni 1945 vertegenwoordigd waren, n.l. vijftig, in de week van 3 September te San Francisco acte de presence zullen geven bij de ondertekening van het vredesverdrag met Japan. Deze twee gebeurtenissen van historische betekenis stempelen San Francisco tot de stad des vredes.

De Stadsopera, een plomp gebouw in Renaissance stijl, heeft in 1945 in het middelpunt der belangstelling gestaan toen de gedelegeerden op de eerste UNO-conferentie het Handvest opstelden. Op het toneel van dit operagebouw gaven gedelegeerden uit alle delen van de wereld uitdrukking aan het verlangen naar en de hoop van de mensheid op duurzame vrede. En hier heeft Harry Truman op de slotzitting van deze conferentie zijn eerste grote, belangrijke rede als President van de Verenigde Staten gehouden. De conferentie was geopend op 25 April 1945, twee weken na het verscheiden van Franklin D. Roosevelt.

Naast het operagebouw verheft zich het gedenkteken voor de oudstrijders uit de tweede wereldoorlog, dat een aantal kleinere conferentiezalen bevat, die geschikt zijn voor bijeenkomsten van een beperkt aantal personen. Deze vertrekken zijn bij de conferentie over het Handvest van de UNO door de verschillende commissies gebruikt en zij zullen voor hetzelfde doel gebruikt worden tijdens de besprekingen over het Japanse vredesverdrag.

De bezoekers die voor de ondertekening van het vredesverdrag naar San Francisco zullen gaan, genieten van de schitterende stad waarin de gebouwen alle stijlen ter wereld vertegenwoordigen, waarop alle culturen invloed hebben uitgeoefend en onder wiens inwoners men mensen uit tal van landen vindt.

Chinees en Italiaanse emigranten en hun nakomelingen.

De twee grootste groepen van buitenlandse afkomst zijn de Chinese en Italiaanse emigranten en hun nakomelingen. Van elk van deze beide categorieën is San Francisco door ongeveer 20.000 mensen vertegenwoordigd. De Chinezen wonen in een kleurige wijk bij de haven waar men 's avonds talloze lichtreclames met Chinese tekens ziet flonkeren. Zij hebben hun eigen couranten en de plaatselijke telefoondienst beschikt over een speciale hoofdcentrale waar Amerikaanse meisjes van Chinese afkomst aanvragen in vijf verschillende Chinese dialecten verwerken.

In San Francisco wonen bovendien 5000 Japanners en nakomelingen van Japanners en in deze stad bevindt zich de grootste Japanse kolonie van de Verenigde Staten. Van deze inwoners van San Francisco van Japanse afkomst hebben er velen in de tweede

wereldoorlog bij het Amerikaanse leger en de Amerikaanse vloot en luchtmacht gediend. Van de inwoners van Italiaanse afkomst werken er veel als knecht op de kleine vissersschepen waarmee vanuit San Francisco de visserij wordt uitgeoefend en die wel wat herinneren aan de schepen waarmee hun voorvaders in het moederland ter visvangst gingen in de Middellandse Zee. In San Francisco wonen voorts nog ruim 15.000 mensen van Duitse, 10.000 van Ierse, 7.000 van Mexicaanse en 5.000 van Zweedse afkomst.

Het toeval wil dat er in San Francisco ruim 7.000 mensen van Russische afstamming wonen en dat een van de heuvels waarop de stad gebouwd is de Russische heuvel genoemd wordt.

Russische kolonie

Ten Noorden van San Francisco ligt een Russische kolonie die in 1806 gesticht is na ontdekkingsreizen vanuit Alaska, dat toen een Russische kolonie was. De bevolking van deze oorspronkelijke Russische kolonie heeft zich echter op den duur verspreid en een deel van de kolonisten is naar de nederzetting getrokken die later San Francisco zou worden.

San Francisco ligt op een heuvelachtig schiereiland, dat in het Noorden begrensd wordt door een verbinding tussen de Stille Oceaan en een ruime baai. Door deze verbinding, die de Golden Gate genoemd wordt, lopen talloze scheepvaartroutes die de Westkust van de Verenigde Staten met alle werelddelen verbinden. De haven van San Francisco vertoont in omvang en uiterlijk een zekere overeenkomst met de haven van New York waarvan zij door een afstand van bijna 5000 km en door het gehele Amerikaanse vasteland gescheiden is.

De ontwikkeling van de stad

San Francisco heeft zich in ruim een eeuw tot een van de belangrijkste havens van de gehele wereld ontwikkeld. Is New York het symbool van de betrekkingen van de Verenigde Staten met Europa, sedert de koloniale tijd, San Francisco is het symbool van de steeds nauwer wordende betrekkingen tussen de Verenigde Staten en Azië. Sedert de opening van het Panama Kanaal in 1914 waardoor de afstand over zee tussen de westkust van de Verenigde Staten en Europa veel kleiner werd heeft San Francisco zich ontwikkeld tot een haven welke door ruim 4.000 schepen per jaar wordt aangedaan. In 1936 maakte de eerste China clipper een vlucht van San Francisco naar Azië en daarmee werd de eerste luchtlijn van de Verenigde Staten naar Azië geopend.

San Francisco is in 1776 als een Spaanse nederzetting gesticht, in hetzelfde jaar dus waarin de 13 Engelse koloniën aan de Oostkust zich aansloten tot de Verenigde Staten van Amerika. De Spaanse ontdekkingsreizigers hadden reeds lang gezocht naar een goede haven aan de zeeweg naar de Philippijnen. Op de plaats waar nu San Francisco ligt werd een militaire sterkte gesticht en een missie gevestigd die genoemd werd naar de Heilige Franciscus van Assisi, de zachtmoedige stichter van de Franciscaner

orde.

In de eerste jaren gebeurde er in de sterkte en de missie niets bijzonders en ging het leven er zijn gewone gang. Toen de Amerikaanse pioniers in 1846 de kust van de Stille Oceaan bereikten, maakten zij aanspraak op de nederzettingen in de omgeving daar deze volgens hen op Amerikaans gebied lagen. Vier jaar daarna werd San Francisco met Californië als afzonderlijke staat in de Unie opgenomen waarmee het de op een na grootste staat van de Unie werd. Alleen Texas is groter.

In 1848 werd er in Californië goud gevonden wat aanleiding gaf tot de Gold rush. Duizenden trokken het jaar daarop naar Californië en het gerucht ging dat het goud daar voor het opscheppen lag.

Tegen 1850 had San Francisco zich ontwikkeld tot een drukke stad met ongeveer 25.000 inwoners waaronder alle volkeren en rassen vertegenwoordigd waren. Bij het begin van de 20ste eeuw telde de stad ruim 400.000 inwoners.

Van diegenen die naar Californië gekomen waren om goud te zoeken stierven er tallozen zo arm als kerk-ratten, maar de stad bloeide, want het vruchtbare dal van de San Joaquin leverde groter rijkdommen op dan de goudvelden. Toen de transcontinentale spoorweg geopend werd, werd San Francisco een belangrijk centrum van de handel over land, terwijl het daarnaast een belangrijk centrum van zeehandel bleef.

De aardbeving van 1906

In 1906 werd een groot deel van de stad die toen bijna 500.000 inwoners telde door een aardbeving en een grote brand, die na de aardbeving uitbrak en drie dagen lang woedde, verwoest. Dertigduizend gebouwen waren ingestort of afgebrand. Niet alleen vanuit de Verenigde Staten doch ook uit het buitenland werd aan de zwaar geteisterde stad hulp verleend en twee jaar na de ramp was de stad weer opgebouwd en begon een nieuwe periode van grote welvaart. De stad werd voortdurend uitgebreid, de ene heuvel na de andere werd volgebouwd en daar de hoogste heuvels

ruim 250 m hoog en enkele ervan zeer steil zijn konden de verbluffte bezoekers door de straten die een helling van ongeveer 60° hadden trams zien rijden die aan kabels naar boven getrokken worden en die bij het dalen weer door de kabel tegengehouden worden. Vanuit de conversatiezaal van de hotels die gevestigd zijn in wolkenkrabbers op Nob Hill, vroeger een van de chiqueste wijken van de stad, heeft men een schitterend uitzicht op de baai van San Francisco, de Golden Gate en de Stille Oceaan.

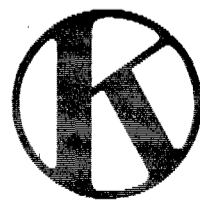
In 1936 werd de laatste hand gelegd aan een lange sierlijke brug die San Francisco verbindt met Oakland, een stad op een afstand van ruim 10 km, aan de overkant van de baai. De brug loopt over het Schat-eiland dat midden in de baai ligt en waarop in 1939 een internationale tentoonstelling is gehouden.

In 1937 is de beroemde brug met zeer grote doorvaarthoogte over de Golden Gate geopend.

Behalve de fleurige Chinese wijk waar de tempeldaken en de balkons met eigenaardig hekwerk scherp afsteken tegen de gebouwen in Westerse stijl, is er in de stad nog een Latijnse wijk en een Olympus die genoemd is naar de berg der goden in Griekenland. Het Presidio waar vroeger de Spaanse soldaten gelegerd waren is nu een groot Amerikaans kampement; de Embarcadero, de weg langs de oever van de baai herinnert alleen al door de naam eveneens aan de Spaanse tijd.

San Francisco ligt ten Zuiden van de 38ste breedtegraad en heeft een gematigd klimaat, het vriest er bijna nooit en het is er bijna nooit erg warm. Het hele jaar door kan men in San Francisco op straat bloemen kopen. Het mist vaak in San Francisco daar er vaak nevels vanuit zee binnen trekken, doch de inwoners van San Francisco die erg trots zijn op hun stad kunnen aan de hand van de statistieken bewijzen dat in hun stad tweederde van het jaar de zon schijnt.

Linoleum Krommenie

DE ECONOMISCHE VLOERBEDEKKING

Karaktermoed en Karakterkracht

Leerzame woorden in een oud tijdschrift

In een oud tijdschrift lezen wij een uitvoerig verslag van een rede door een oud-minister gehouden voor een afdeling van een jeugdbeweging over bovenstaand onderwerp. Daar deze overwegingen voor ons, jongeren van 1951 nog steeds erg leerzaam zijn, willen wij ze voor onze lezers in het kort weergeven.

Zonder het individuele is het massale waardeloos; door het individuele ontvangt eerst het massale zijn waarde, ja zijn bestaan.

Een enkele blik op de huidige wereldbeweging in alle streken, alle landen, alle volken, maar ook alle groepen en de meest uiteenlopende overtuigingen is voldoende om het duidelijk te beseffen: de individu bepaalt de gang der wereld, niet de massa. Gemakkelijk telt men op de vingers der twee handen de namen op der weinigen, die de wereldgeschiedenis gemaakt hebben in alle werelddelen tezamen en door de laatste vijftig jaren heen.

Tien vingers zijn daartoe voldoende en zonder enige moeite noemt ieder de meeste der namen onmiddellijk bijna automatisch.

De individu doet het, niet en nooit de massa. Wat is de alom verbreide „leiders“-idee anders dan de hulde van de massa aan de taak van, de roep om de enkeling?

Het is waar, dat de enkeling de massa moet kennen; hij moet weten, wat in haar woelt en gist op straffe van anders alleen maar in de lucht te slaan. Het is waar, dat het massale in zekere mate de voorwaarde vormt, waaronder de individu alleen de gestelde taak zal kunnen volbrengen.

Maar ook indien de individu tot op een bepaalde hoogte het massale vooronderstelt, blijft het belangrijkste dit, dat het massale zijn bewustwording, zijn kristallisatie, zijn stuwving vindt in de individu. Wie tot de massa zegt, dat „zij“ het is en „het“ doet, die is een onbeholpen psycholoog en bovendien een wreedaard, ja ook een wreedaard, omdat hij aan het brandende jagen der massa, iedere inhoud onthoudt, en werkelijke leiding ontroofd.

Dus komt het in massale tijden vooral op karakter aan: op het vermogen zichzelf te zijn, op het vermogen te breken met de vlotte en voor kleine „leiders“ onontbeerlijke leer: „je suis votre chef; il faut que je vous suive“; te breken met het adagium, dat eenmaal in een opgezweept volksvergadering aldus werd geformuleerd „uwe leiders zullen achter U staan“. Het vermogen dus om de eenzaamheid te trotseren, alle groten zijn alleen begonnen en..... zij zijn meest alleen geëindigd. Ook ten bewijze van deze stelling komen de namen zonder inspanning onzerzijds ons voor de geest.

Karakter is eenzaamheid: Doch..... eenzaamheid bedreigt het karakter; dit is de keerzijde, wier verwaarlozing funest zou zijn.

Men mete de afstand tussen de man, die alleen staat, die terwille van een geliefd ideaal, terwille van de massa zich waagt in het volk..... en degene die uitroept: „Publiek ik veracht U“. De afstand is zeer groot, maar de weg die leidt van het één tot het ander is een zeer begaanbare, zeer rechte weg.

Waar precies gaat de regeerder over in de tyran, de leider in de onderdrukker? Waar precies verkeert het morele gezag in zijn volledig tegendeel? Waar precies slaat de karaktermoed om in overmoed?

Een antwoord is er op deze vragen niet. Maar een andere vraag vindt wel haar antwoord. Het is deze: Waar wordt de karaktervolle, de durver, de eenzame veilig gesteld tegen de kwade kansen, die zojuist getekend werden?

En men vergete het niet: Deze vraag is van zeer wijde strekking. Zij geldt niet enkel de weinige vooraanstaanden,

die van grote proportie zijn en alom opvallen. Zij omvat evenzeer de velen, die van klein formaat zijn; die van anderen zich niet merkbaar onderscheiden, die niettemin op hun wijze en in hun dimensies karakters waren, alleen stonden, durfden, de taak aangrepen vol moed en..... die volslagen mislukt zijn. Wij zien allen in het alledaagse leven de voorbeelden daarvan voor onze ogen: zij grepen aan, zij zetten door, zij slaagden, zij klommen, totdat een valse toon allengs begon door te klinken en luider aan te zwellen. Toen was hun positie, hun eer verdorven, zij grepen te hoog en zijn mislukt.

Is er nu dan een veilig-stelling voor de karaktervolle tegen een zo kwade kans? Ja, zij is er.

Reeds de Grieken hadden dit door-dacht, men ga hun tragedieën maar na. Er is — zo zagen zij het duidelijk — één eigenschap in de mens, die onfeilbaar hem voert ten verderve.

Het is de hybris, een term, die wij met een niet-geheel juiste vertaling weergeven met „overmoed“. Het is de eigenschap der egocentriciteit, het

is de opvatting, die de zelfzuchtige in het middelpunt stelt.

Alle materialisme voert naar de ondergang. Een mens, een groep, een volk, de durvers vallen omlaag wanneer zij durven ten behoeve van zichzelf, de staanden zijn de vallenden vroeg of laat, wanneer zij alleen staan voor hun eigenbelang.

Zo gauw echter is de mens, de durver, de held, tevens de zich van zijn verantwoordelijkheid bewuste, de aan hogere normen gebundene, die zijn taak, zijn durf, zijn kracht uit de hoogheid van zijn ideaal ontvangt of de dreigende gevaren slinken en de edele karaktertrekken zullen de overhand behouden. Diens karakter zal in staat zijn de verleiding van het eigen gewin te weerstaan, zijn moed zal niet in overmoed omslaan, zijn kracht zal geen geweld zijn, zijn durf zal niet in overschatting noch zijn zelfverzekerdheid in ongenaakbaarheid ontaarden.

Daarom, Jongeren van de J.O.V.D., wie gij ook zijt en welke plaats gij ook inneemt in de maatschappij, laten wij ons allen bezinnen op onze verantwoordelijkheid, één der masten van onze Driemaster. Toont allen onder alle omstandigheden karaktermoed, maar zorgt er steeds voor dat deze niet omslaat in overmoed. Als wij daarnaar streven, dan verwezenlijken wij één van onze grondbeginselen.

J. W. H.

Onze afdelingen met vakantie

De komende winter belooft echter een herboren- en toenemende activiteit

DORDRECHT.

Op bezoek bij de Tweede Kamer.

Op 1 Juli waren 4 afgevaardigden aanwezig op de landelijke kaderdag in Amersfoort. Naar aanleiding van de ochtendvergadering werd op onze bestuursvergadering op 3 Juli besloten op onze eerstvolgende bijeenkomst, 14 September, een lezing te houden over het onderwerp „Kiesrecht op 21- of 23-jarige leeftijd“. Donderdagavond 12 Juli werd per expresse een brief van de heer Drs. H. A. Korthals gebracht met de mededeling, dat de afdeling Dordt van de J.O.V.D. Dinsdag 17 Juli op de avondvergadering van de Tweede Kamer uitgenodigd werd. Er waren 10—15 plaatsen gereserveerd. Daar we nog slechts van enkelen definitief een opgave van deelname hadden, werden de overige leden met kunst en vliegwerk per telefoon of per rijwiel bereikt. Het resultaat hiervan was, dat er Dinsdagavond om half acht een 25-tal Dordtse J.O.V.D.-ers, waaronder ook enkele belangstellenden de fractiekamer van de V.V.D. binnensstapten, waar de heer Korthals ons hartelijk ontving. Nadat deze ons eerst enige uitleg gegeven had over de verdeling der zitplaatsen van de verschillende fracties, ging hij vervolgens over tot de taak die de kamerleden te verrichten hadden. Helaas werd zijn betoog gestoord door een klopje op de deur. Een bode

raadde ons aan, reeds op de tribune plaats te nemen, daar ons aantal groter bleek, dan oorspronkelijk werd verwacht. Hoog en droog gezeten op de gereserveerde tribune herkenden we in de vergaderzaal de heer G. Ritmeester en de heer H. A. Korthals van de V.V.D.-fractie.

Aan de orde was de voortzetting van de behandeling van het wetsontwerp „Regeling voor het vervoer van goederen met binnenschepen“. De heer Schilthuis nam als eerste het woord, daarna volgde de heer Krol, daarop de heer Ritmeester en nog vele anderen. Minister Wemmers, de minister van Verkeer en Waterstaat beantwoordde ten slotte deze redevoeringen. Nadat de heer Ritmeester gesproken had, nodigde de heer Korthals ons uit (via een handbeweging) in de fractiekamer, voor een kopje koffie. Tevens was hier de heer A. Stempels aanwezig, op wiens aanraden we dit bezoek begonnen waren.

De heer Korthals stelde ons voor om nog even een kijkje te gaan nemen in de Eerste Kamer, waar ook juist een avondvergadering werd gehouden. Het interieur van de Eerste Kamer verschilde aanmerkelijk met dat der Tweede Kamer. Je kwam, om zo te zeggen, van de huiskamer in de salon. De V.V.D.-fractie werd vertegenwoordigd door de heren Molenaar en Wendelaar. Ook minister Stikker zagen we nog even in functie. Hij verdween

echter vrij spoedig. Aan de orde was de voortzetting van de behandeling van de wetsontwerpen: „Wijziging en aanvulling van de artikelen 2 en 3 van het besluit Vijandelijk Vermogen“.

De heer Molenaar diende o.a. een motie van orde in, doch de behandeling hiervan hebben wij niet meer af kunnen wachten.

Dit bezoek aan het Haagse regeringscentrum heeft ons veel geleerd. Wij hebben ons een idee kunnen vormen hoe ons parlement zijn werkzaamheden verricht. Andere afdelingen kunnen wij een dergelijk bezoek van harte aanbevelen.

F. B.

MEPPEL.

Nieuw begin.

...

De afdeling Meppel e.o. is de eerste afdeling die met frisse krachten is gestart in het nieuwe werkseizoen. Op Zaterdag 1 September sprak in zaal Slot het Tweede Kamerlid, de heer Zegering Hadders, voor deze afdeling geen onbekende meer. De opkomst was goed en het gezellig samen zijn na de discussies was weer als vanouds.

Voor het komende J.O.V.D.-week-end werd propaganda gemaakt en de hoop, dat verscheidene leden deze conferentie zullen bezoeken, is gewettigd. Wie weet, komen de Meppelaars met een hele bus. De parkeerruimte bij „De Paasheuvel“ is er op berekend!

ANNO 1774

A. VAN HOBOKEN & CO.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN :
's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP :
WIJK BIJ DUURSTED

N.V. Ned. Caoutchouc- en
Gutta-Perchafabriek

voorheen **Bakker & Zoon**

RIDDERKERK

Technische

Rubberartikelen

**DE ROTTERDAMSCH
DROOGDOK MIJ. N.V.**

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.

ALMELO

Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

SCHEEPSWERF FIRMA G. DE VRIES LENTSCH
NIEUWENDAM

Reparatie en nieuwbouw in hout en staal

Inbouw en revisie motoren

Aanleg elektrische installaties

TELEFOON 60470 KANTOOR 61477 NA 17 UUR 60734 en 60851

WERF „HET FORT”

N.V.
W. A. HOEK'S

MACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK
Hoofdkantoor en Machinefabriek te Schiedam.

COMPRESSORS voor alle gassen en iedere druk.

INSTALLATIES voor de bereiding van zuurstof, stikstof, enz.

HOUTHANDEL

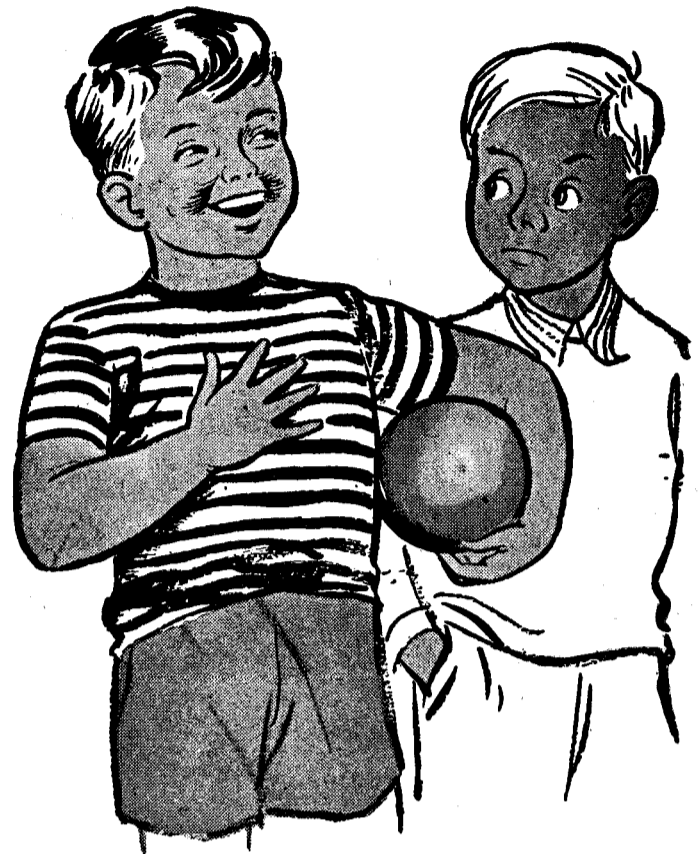
W. S. v. d. WETERING & Co.

Telefoon 69150 (2 lijnen)

Westerhaven

Nieuwe Maasstraat

SCHIEDAM

Ik eet er wel vijf...

Ja, als er maar heerlijke *Stroja* chocoladevlokken op de boterham zijn, dan is het bord leeg voordat U er erg in hebt.

Stroja vlokken worden bereid uit pure chocolade, zijn voedzaam en gezond.

Geef Uw kinderen *Stroja* op de boterham... ze vinden het een tractatie. Neem zelf ook een boterham met *Stroja* chocoladevlokken!

Prijs per carton 95 ct.

Handig! Druk op het ovaal aan de zijkant van de verpakking en U kunt de Stroja er zo uitschudden!

KONINKLIJKE CACAO- EN CHOCOLADE FABRIEKEN
DE ERVE H. DE JONG A^O 1790
WORMERVEER

N.V. Lijm- en
Gelatinefabriek

„Delft”

Fabrieksmerk
TWEË TORENS

Tel. 106-363 — Delft

Aannemingsbedrijf

**Jan van
Straalen**

Pier 4 Waalhaven O. Z.

Telefoon 78041 - 77229

N.V. BOELE'S

Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES

Nieuwbouw en reparatie

**Machinefabriek en
Scheepswerf**

van

**P. SMIT Jr. N.V.
ROTTERDAM**

L. SMIT & ZOON

KINDERDIJK

voor

BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEP-
BOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

N.V. GEBR. van UDEN'S
Scheepvaart en Agentuur Mij.

Veerhaven 14-15
Telef. 21300 (10 lijnen)
ROTTERDAM

Geregelde diensten

SONTLIJN
(Denemarken, en
Zuid-Zweden)

BENELUX-FRUITLIJN
(Noord Afrika)

HAVENLIJN
(Zuid-Amerika Oostkust)

RIJNVAART EN EXPEDITIE

BOSMAN

CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK
ROTTERDAM - BRIESELAAAN 45

Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492

SPECIALITEIT

VLIEGTUIGONDERDELEN - HULP-
WERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART-
ROESTVRIJSTALEN UITLAATPIJPEN-
LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

**SMIT
SLIKKERVEER**

DYNAMOS MOTOREN INSTALLATIES

Wessanen's rijst, door kenners
altijd gevraagd, is nu óók ver-
pakt verkrijgbaar. Elke soort
is zorgvuldig uitgezocht en
beproeft! Kies die Wessanen's
rijst, dan kiest U het beste!

WESSANEN'S
VERPAKTE
LEVENS MIDDELEN

U eet er niet beter!

VERBOD

voor
alle
doeleinden

PIETER SCHOEN & ZOON N.V.

VERF EN VERNISFABRIKANTEN - ZAANDAM - HOLLAND

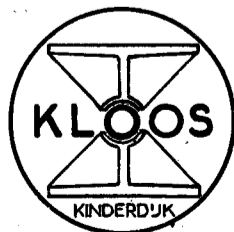
**HONIG'S
ARTIKELN**

*Serien in
elk serin!*

STAALCONSTRUCTIES

ANNO

1843

SPOORWEGMATERIAAL

N.V.
Machinefabriek

IJZER-, STAAL- EN
METAALGIETERIJ

v.h. Bakker & Co.
RIDDERKERK

N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN”

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr.
lang. Overdekt droogdok 116x30
meter, geschikt voor het zwaarste
materiaal.

Telefoonnummers Rotterdam
71354. Dordrecht 3774

Het regent
complimentjes
over onze

INDISCHE
RIJSTTAFEL

LIDO
AMSTERDAM

RESTAURANT
CAFÉ, BAR

3e Jaargang No. 9

September 1951

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN

VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Nieuws
rondom
ons a.s.
Congres

pag. 3

Op bezoek bij Dr. W. Drees

EEN VRAAGGESPREK MET ZIJNE EXCELLENTIE DE MINISTERPRESIDENT

Op Dinsdag 21 Augustus j.l. was de ministerpresident zo vriendelijk ons een vraaggesprek te willen toestaan voor ons J.O.V.D.-blad. Zijne Excellentie wenste daarbij als voorzitter van het kabinet het ingaan op partijtegenstellingen te vermijden.

Vraag: Waarom komen er niet wat meer zakenlieden of technisch-deskundigen in het Kabinet?

Antw.: Het is allereerst wenselijk, dat een minister algemene geschiktheid en organisatie-vermogen heeft. Hij moet een algemene geschiktheid hebben, omdat er in het Kabinet uiteraard gezamenlijk over het hele beleid wordt beslist. Natuurlijk moet hij in het bijzonder vertrouwd zijn met de zaken, die aan zijn departement worden behandeld. Stellig zijn in het Kabinet zakenlieden en technisch-deskundigen aanwezig. Nemen wij b.v. het ministerie van Economische Zaken, daar staat aan het hoofd prof. v. d. Brink, een man uit het bedrijfsleven en tevens hoogleraar. Als tweede voorbeeld het ministerie van Landbouw, daar staat aan het hoofd een man, die zelf uit het boerenbedrijf voortkwam. In het algemeen hebben de ministers grote ervaring op het terrein van hun departement. Dit geldt niet voor het ministerie van Oorlog, dat ir. Staf aan het hoofd heeft, een man uit het landbouwbedrijf. Algemeen echter heerst de overtuiging, dat hij in de korte tijd van zijn ministerschap zich reeds volkomen in militaire zaken heeft ingewerkt en dat zijn eigenschappen als organisator zich daarbij doen gevoelen.

Vraag: Acht U het mogelijk, dat ons staatsapparaat te kostbaar wordt in verband met de draagkracht van het volk?

Antw.: Dit is een gevaar, dat onder elk regime kan voorkomen. Toch wordt er in ons land te zeer gedacht, dat de grote uitgaven het gevolg zouden zijn van veel te veel ambtenaren en dienstauto's. Een grote uitbreiding had plaats gehad vlak na de oorlog, maar langzamerhand is er sterk ingekrompen. Buiten Oorlog en Marine is b.v. het aantal ambtenaren van Januari 1946 tot Juli 1951 van 122.800 tot 75.800, het aantal auto's en jeeps van 7.790 tot 1.690 teruggelopen. Natuurlijk zal er op verschillende punten nog wel bezuinigd kunnen worden. De omvang van ons staatsbestel is zo groot, dat er altijd wel iets te critiseren valt ook in dit opzicht. Doch dat komt in elk groot bedrijf ook voor. Er moet echter scherp op worden toegezien. Veelal denken de mensen, dat het juist de bovengenoemde gevallen zijn, die de belastingen zo zwaar maken.

Onze medewerker Ferry A. Hoogendijk werd zeer onlangs in de gelegenheid gesteld voor De Driemaster met de minister-president, Zijne Excellentie dr. W. Drees, een vraaggesprek te voeren over enige zeer interessante onderwerpen. Wij achten het een groot voorrecht dit interview in ons blad te kunnen publiceren. RED.

Maar na de oorlog was er ontzaglijk veel geld nodig om Nederland weer op de been te helpen. De grote uitgaven zijn de rente op de staatschuld, grotendeels ontstaan tijdens de oorlog, de kosten van wederopbouw en de oorlogsschadevergoedingen. En ook nu kost het weer veel geld om onze defensie te bekostigen, teneinde sterk te kunnen staan in de bescherming van de vrije wereld. Bij deze bedragen vallen vele andere staatsuitgaven in het niet.

Vraag: Hoe denkt U in dit verband over de sociale zekerheid?

Antw.: U moet wel begrijpen, dat slechts een deel van de kosten daarvan over de staatsbegroting loopt. De kosten van de sociale verzekering drukken op het bedrijfsleven. Voor ik deze vraag verder ga beantwoorden, moeten wij eerst zeggen: Wat is sociale zekerheid? Een vijftigtal jaren terug kwam een arbeider, die tengevolge van een ongeval zijn werk moest onderbreken, in financiële moeilijkheden en moest hij maar zien hoe hij aan de kost kwam; daarvoor is nu echter de ongevallenwet gekomen. Er zijn natuurlijk veel meer voorbeelden — werkeloosheid, ziekte, ouderdom — maar het gaat er in hoofdzaak om, dat de arbeider bij tegenslag niet direct kwetsbaar is. De betekenis van de sociale zekerheid is verder:

1e. dat er genoeg werkgelegenheid voor de arbeider is.

2e. dat voor de boeren een redelijk stabiel prijsbeleid gevoerd wordt; in de crisistijd tussen de eerste en de tweede wereldoorlog was het b.v. een zeer slechte tijd voor hen, daar hun producten soms voor een appel en een ei verhandeld werden.

Vraag: Wat denkt U van de jeugd van Nederland?

Antw.: Ik wil beginnen met te zeggen, dat ik niet het pessimisme deel van velen, dat het nu zoveel slechter is dan vroeger. De oorlog heeft natuurlijk veel ongeluk gebracht, ook onder de jeugd, maar bij vele jongeren is toch een zekere frisheid te constateren; bereidheid om flink aan te pakken. Wel is natuurlijk een aantal ontworteld door de oorlog, door slechte voeding, zwarte handel e.d., maar inmiddels is er weer veel verbeterd. Ook zijn er grotere mogelijkheden voor de jeugd gekomen wat werkgelegenheid betreft.

Vraag: Meent U dat Nederland voldoende toekomstmogelijkheden biedt voor de studerende jeugd of zal een deel daarvan moeten emigreren?

Antw.: Op het ogenblik zijn er grotere kansen dan vroeger, al gaan de moeilijkheden weer komen, doordat de grote vraag van vlak na de oorlog weer voorbij is. In sommige intellectuele beroepen dreigt reeds weer een overschot.

Nu was het zo, dat vroeger ook al ingenieurs e.d. naar het buitenland gingen; echter zij waren meestal niet geheel voor Nederland verloren.

Het is goed om voortdurend het oog op het buitenland te houden; wanneer onze ingenieurs, economen e.d. daarheen gaan, vind ik dat geen kwaad, maar een goed ding, zowel voor hen zelf als voor ons land.

Vraag: Wat denkt U over de opvoering van de arbeidsproductiviteit?

Antw.: Dit is wel één van de allereerste belangen van ons volk. Men is natuurlijk moeilijk in 1945 begonnen. De bevolking was ondervoed en velen

waren gewond geraakt niet te hard te werken. Doch de productie is steeds omhoog gegaan. Speciaal 1950 was in dit opzicht een goed jaar, want toen is de productie sterk vooruitgegaan. Toch hebben wij de grens nog lang niet bereikt en er kan nog doeltreffender gewerkt worden.

Er is een speciale minister voor de arbeidsproductiviteit n.l. prof. Albrechts, doch deze kan alleen stimuleren, het slagen is afhankelijk van de medewerking door allen. Ook is er een commissie, die o.a. nagaat hoe de beloning van de arbeiders in verschillende bedrijfstakken zo kan worden geregeld, dat de productiviteit daardoor wordt gestimuleerd.

Vraag: Wat denkt U over de Benelux? Zal Nederland in staat zijn op gelijke basis met de andere partners te kunnen samenwerken?

Antw.: Het is zeer belangrijk, dat de Benelux doorgang zal vinden. Er zijn echter veel bezwaren. Nu en dan hebben wij b.v. moeilijkheden met sommige agrarische producten. Er zijn nu eenmaal soms tegenstrijdige belangen. Toch is er al heel wat bereikt. Er zijn geen invoerrechten onderling meer en het invoerrecht uit andere landen is van alle drie de Benelux-landen hetzelfde.

Maar van het grootste belang voor het slagen van de Benelux is wel, dat onze betalingsbalans gunstiger moet worden.

Vraag: Wat denkt U van de huidige Ned.—Indonesische Unie?

Antw.: Dat is een niet eenvoudige vraag. Vooral omdat op het ogenblik prof. Soepomo in Nederland is om over de Uniezaken te spreken. Persoonlijk heb ik het altijd van belang gevonden, dat er een Unie tussen Nederland en Indonesië bestaat. Het moet een vrijwillige en ongedwongen samenwerking zijn en een belangrijk punt in deze is, hoe de stemmingen in de beide landen ten opzichte van de Unie zijn. Indonesië heeft nu bezwaren.

Vraag: Wat denkt U van het communisme?

Antw.: Tegen het communisme heb ik, evenals tegen het nationaal-socialisme en het fascisme, het hoofdbezwaar, dat het totalitair is en de menselijke waarde niet telt.

De totalitaire staat beheerst de hele mens en ook zelfs zijn geestelijk leven. Persvrijheid is b.v. in zulk een staat een onbestaanbaarheid.

In internationaal verband is mijn bezwaar tegen het communisme, dat het andere landen zijn leer wil opdringen en daartoe middelen als burgeroorlog e.d. gebruikt.

Apollo-Paviljoen

APOLLOLAAN 2 AMSTERDAM-Z.

*Voortreffelijke keuken
Voortreffelijke bediening
Mooiste terras van Amsterdam
aan het water*

VERKEERDE ECONOMIE

Consumptiebeperking is slechts schijnbaar een redmiddel

Nu de uitgaven voor de bewapening in vele landen een grote plaats op het staatsbudget zullen gaan innemen, zal er van regeringswege op andere gebieden tot soberheid gemaand en naar beperking van onnodige uitgaven gestreefd worden. De voorgenomen verzwaring van de belasting op luxe artikelen is daarvan al een bewijs. Omdat na de oorlog in bijna alle Europese landen ook van deze soberheids-regimes gehoor hebben en omdat hieraan zeer ernstige bezwaren verbonden zijn, lijkt ons een bespreking van dit onderwerp zeer nuttig voor onze lezers.

Als men de import van luxe-artikelen beperkt, om een volk te dwingen zuiniger te zijn, dan zal men daarin volkomen falen, omdat deze maatregel niet de koopkracht te niet zal doen, die beschikbaar is voor het kopen van niet strikt noodzakelijke dingen, maar deze in andere en meestal minder wenselijke richtingen zal leiden. Als iemand zijn vrouw als geschenk een horloge wil aanbieden, maar hierin door import-beperkingen verhinderd wordt, dan zal hij haar in plaats daarvan geen spaarcertificaat geven. Hij zal iets anders zoeken, dat hen beiden minder gelukkig zal maken. Het totale resultaat voor een volk zal minstens dezelfde hoeveelheid luxe artikelen zijn, maar minder geluk en minder zuinig gebruik van de productie-bronnen van het land.

Voor ieder zal dit duidelijk zijn. Maar als beperking van de import van luxe-artikelen een volk niet helpt zijn productie-bronnen te sparen, kan zij dan niet verdedigd worden als een middel om zijn reserves aan buitenlandse betaalmiddelen te sparen? Dit argument is voor vele mensen onaanvaardbaar. Het berust echter eveneens op een onvolledige en te eenvoudige redenering. Een kind kan begrijpen, dat als de import van wasmachines of koelkasten wordt beperkt, er meer buitenlands geld beschikbaar zal zijn voor de invoer van tarwe of een kleinere export nodig zal zijn om de betalingsbalans in evenwicht te brengen. Er is echter meer dan het begrip van een kind voor nodig om in te zien, dat alleen een inkrimping van de import een onvoldoende middel is om een crisis in de betalingsbalans te overwinnen.

In de eerste plaats is deze crisis in de betalingsbalans geen force majeure, maar het resultaat van een verkeerde regeling van de nationale economie als geheel. Het is een symptoom van de economische overspanning, die leidt tot inflationaire druk op prijzen en buitenlandse betaalmiddelen. Er zal een spanning staan op de betalingsbalans of m.a.w. er zal een tekort zijn aan harde valuta zolang of de interne inflationaire druk niet is verminderd of de koers van de buitenlandse valuta zijn natuurlijk peil krijgt.

De manier om de crisis in de betalingsbalans te genezen, is daarom niet een beperking van de import, maar beperking van de staatsuitgaven, die de inflationaire druk teweeg brengen — of de koers los te laten. Maar de aanhangers der geleide economie houden hier niet van, omdat het voor hen minder inplaats van meer macht betekenen zou.

* * *

In de tweede plaats heeft een beperking van de import een terugslag, die door velen over het hoofd wordt

gezien. De belangrijkste is die op de export. De handel is wederkerig en beperking van de import moet vroeger of later ook de export verminderen. Dit geldt voor alle artikelen, noodzakelijk of niet. Als de Engelse regering haar onderdanen verhindert een Zwitsers horloge te kopen of naar de Alpen te gaan, dan verhindert zij tegelijk vele Zwitsers om een Engels kostuum aan te schaffen. Deze terugslag kan onmiddellijk plaats hebben, (bij bi-laterale handelsovereenkomsten tussen landen met zachte valuta) of hij kan later op een meer indirecte manier plaats hebben, zoals in het geval van een land met een harde valuta als Zwitserland. Maar hij zal plaats hebben. Vele regeerders geloven, dat zij onbeperkt dollars, Zwitserse franken of goud kunnen verdienen door hun exportgoederen naar andere landen te verkopen, terwijl zij buitenlandse artikelen buiten hun grenzen houden onder het voorwendsel dat het luxe goederen zijn. Het is echter wel duidelijk, dat het buitenland, zuiver uit zelfverdediging, zijn eigen import ook moet beperken, als andere landen in deze praktijk volharderen.

In de derde plaats moet men rekening houden met een andere terugslag, die zuinigheid met buitenlandse betaalmiddelen door importbeperking tot een fictie maakt. Vele Europese landen, die geteisterd zijn door de oorlog hebben hun gehele opbouw gebaseerd op de simpele idee, dat door een reusachtige machine van totale economische controle de import moest worden beperkt tot het allernoodzakelijkste, terwijl alles van de eigen productie wat niet strikte levensnoodzaak was, geëxporteerd moest worden. Men veronderstelt, dat de kapitaalreserves van het land op deze manier het snelst weer zullen worden opgebouwd. Deze filosofie zijn wij overal weer tegengekomen, maar wij hebben hierboven reeds twee redenen aangegeven, waarom zij mislukt is. Beperking van de import en uitbreiding van de export brengt niet een daarmee in overeenstemming zijnde netto-besparing van de nationale economie als geheel op. Het doel zal men niet bereiken tenzij men het controle-systeem uitbreidt tot een werkelijk collectivistische tyrannie, die de vrijheid om te werken en te consumeren volkomen verwoest. De wederopbouw van de kapitaalgoederen van een volk hangt er niet alleen van af, hoeveel van een hoeveelheid producten zal worden opgemaakt door de lopende consumptie, zij hangt ook af van de hoeveelheid geproduceerde goederen. En met een politiek, die het volk verhindert te kopen wat het wil, zou weinig gewonnen zijn, als zij tevens de lust om zoveel mogelijk te produceren, doodt. Dat is juist wat de Europese soberheids-regimes na de laatste wereldoorlog gedaan hebben, en dat is één van de oorzaken van het achterblijven van de arbeidsproductiviteit in vergelijking b.v. met de Amerikaanse landen.

* * *

Later heeft men ingezien, dat die landen onverstandig hebben gedaan, die geloofden in deze al te domme rekenkunde van importbeperkingen en exportcampagnes. Wat heeft men er n.l. aan hard te werken, wanneer men toch niet meer kan kopen behalve de dingen, die men het hardst nodig heeft. Daardoor wint het land op zijn buitenlandse handelsbalans slechts wat het verliest op zijn productiebalans en op goede gronden mag men aannemen, dat het verlies op de laatste groter is dan de winst op de eer-

ste. Zeker op de lange duur is dit het geval.

Alle pogingen tot vermeerdering der productie door morele overreding, aanplakbiljetten, medailles of theatervoorstellingen zullen, behalve in oorlogstijd, op een teleurstelling uitlopen. De meest gezonde stimulans bestaat hierin, dat men de mensen de kans geeft om een horloge, een auto of sinaasappelen te kopen of om in de vacantie naar het buitenland te gaan, als zij hard gewerkt hebben. Er is één land geweest in Europa, dat hieraan niet mede gedaan heeft en dat was België. Het psychologisch inzicht van de toenmalige Belgische regeringen is juist geweest dan dat van de regeringen van andere landen. De Belgen voelden er niets voor de productie-prikkel te doden door een onbehoorlijke beperking van de consumptie. Men heeft daar ook aandacht geschonken aan de bevrediging van de behoefte als voorwaarde voor verhoogde productie. De overvolle winkels in het naburige Baarle-Nassau hebben ons destijds de ogen uitgestoken. Later hebben ook de andere regeringen de consument weer ontdekt en zijn ook de verbodsbepa-

lingen op luxe artikelen opgeheven en is men zelfs, soms gedwongen, aan de liberalisatie mede gaan doen.

„Austeritey” kunnen wij niet anders dan een slechte rekenkunde en een verkeerde economie noemen. Het is ook een trieste filosofie. Maar zij is de geliefde van alle plan-economen, collectivisten en commissarissen. Zij geeft hen werk, macht en gewichtigheid. Zij geeft hen de gelegenheid om de consument de zondebok van hun afbrekende economische politiek te maken. Zij zien de consument als een schadelijk en storend element, dat men helaas nog niet helemaal heeft kunnen uitroeien.

In hun ogen is het een onbeschaamdheid, dat deze consument met het geld, dat hij heeft verdiend, wil kopen wat hij aardig vindt. Het is vervelend dat hij om luxe-artikelen vraagt. Enige jaren geleden was deze mentaliteit over een groot deel van de wereld verbreid.

Maar de regeringen hebben, te laat en zeer tot hun nadeel, onthutst ontdekt, dat er grenzen zijn aan de beperking van de consumptie. Zij moesten rekening gaan houden met de opstand der consumenten. Als men de luxe-artikelen, die men wenst niet kan kopen, dan is men geneigd de weelde van de vrije tijd te kopen, dus minder te werken en dat is juist de weelde die tegenwoordig voor het volk werkelijk nadelig is.

J. W. H.

DEMOCRATIE

(Slot)

In een vorig artikel, waarin wij de waarde van het gezags-element in een democratie onder de loupe hebben genomen, wees ik er op, dat gemeenschap organisatie, dus gezag insluit.

Laten wij nu eens naar het begrip „organisatie” kijken. Vooropgesteld, dat ik slechts één facet aan de orde breng en wel de organisatie, die nodig is, wil het volk door het kenbaar maken van zijn oordeel, mede het regerings beleid bepalen.

In sommige landen, o.a. Zwitserland, ziet men, dat het volk in belangrijke zaken door middel van een referendum rechtstreeks een oordeel geeft. Voor minder belangrijke punten is dit systeem technisch niet mogelijk, het volksoordeel wordt dan door tussenschakeling van vertegenwoordigers gegeven. Hier stuiten wij op een belangrijk punt, waarover ieder, die zich met politiek, dus met organisatie, bezig houdt, op moet bezinnen, n.l. dat iedere organisatie zijn basis vindt in de verhoudingen, die tussen mensen bestaan. In onze technische eeuw wordt de mens te veel als een bijkomstige factor in een organisatie beschouwd.

Wanneer wij de lijn volk-vertegenwoordiger-volksoordeel theoretisch-mechanisch doortrekken zou de rol van de vertegenwoordigers met een kleine variatie op Montesquieu zijn die van „Une bouche qui prononce

les paroles du peuple”. De vertegenwoordiger die slechts kan zeggen wat hem is opgedragen, zal echter vaak niets te zeggen hebben. Niet alleen dat hij het uit zijn eigen innerlijk en overtuiging spreken verleerd heeft, maar ook zal blijken, dat zich vaak een situatie voordoeft, waarin de opdracht niet voorziet. Onze grondwetgever heeft terwille van de democratie gemeend de vertegenwoordiger niet tot „une bouche” te degraderen. Vertegenwoordigers stemmen daarom zonder last van of ruggespraak met hen, door wie zij zijn gekozen.

Ook in het beginselprogramma van de V.V.D. kan men lezen, dat men daar hoge waarde hecht aan de persoonlijkheid van de vertegenwoordigers. Ik geloof, dat dit juist is gezien, ook al lijkt het op het eerste gezicht een deviatie van het zuivere totale volksoordeel te zijn. De mechanische gedachte, die ons ook het evenredig kiesstelsel heeft gebracht, miskent de persoonlijkheid en de corrigerende waarde van het zedelijk oordeel. Zij meent, dat mensen als machines in een organisatie kunnen worden gevoegd. Geloof er niets van, wij mensen zijn het, die binnen onze bevoegdheden en in noodgevallen soms daarbuiten kunnen bepalen wat juist en geboden is. Dit ter vestiging en handhaving van een waarlijke democratie.

Mr. J. DE WILDE.

Helpt
onze
J.O.V.D. **Sterker maken**
Door leden- en Abonnementen werving

Nieuws rondom ons a.s. Congres

Richtlijnen waarvan een ieder kennis neme

Tot en met 13 October a.s. hebben de afdelingen gelegenheid kandidaten te stellen voor het nieuwe Hoofdbestuur, dat tijdens het op 17 en 18 November a.s. te houden Congres te Zwolle zal moeten worden gekozen.

Wij vestigen de aandacht er op, dat de reglementen voorschrijven, dat telkenjare het gehele Hoofdbestuur aftreedt. Het verdient dan ook aanbeveling dat men ook zittende H.B.-leden (althans indien men hen wenst te herkiezen!) opnieuw candidaat stelt.

Het ligt in de bedoeling het aantal hoofdbestuurleden te brengen op 15. Momenteel telt het Hoofdbestuur 13 leden, waarvan er tot op heden vier de wens te kennen hebben gegeven, niet herkozen te worden.

Zo zullen er dus op z'n minst zes nieuwe kandidaten gesteld dienen te worden.

De candidaat-stellingen moeten vergezeld gaan van een schriftelijke accoord-bevinding van het voorgestelde lid.

SECR.

Congres-perspectieven

Wie op de laatste bijeenkomsten van het Dagelijks Bestuur of de Congrescommissie eens een kijkje had kunnen nemen, zou getuige zijn geweest van die naarstige en intensieve arbeid, die in dit soort „colleges van organisatoren” gebruikelijk is gedurende de maanden, die aan een zo belangrijke gebeurtenis, als ons Novembercongres is, voorafgaan. Belangrijk, want dit eerste congres is een mijlpaal in het nog jonge bestaan van onze J.O.V.D. Een teken, dat haar prille jeugd voorbij is en zij het stadium van een „volwassen” vereniging heeft bereikt.

Na een beginperiode van tastend zoeken naar eigen plaats en vorm, zijn wij zo langzamerhand thuis geraakt in ons eigen liberale huis en zijn wij, daarbuiten, mee gaan tellen in het politieke leven onder jongeren, zowel binnen als buiten onze landsgrenzen. En met voldoening mogen wij constateren, dat de inspanning van de eerste dapperen, 2½ jaar geleden, met veel idealisme en een lege kas begonnen om een politiek tehuis te scheppen voor liberale jongeren, met groot succes is bekroond.

Dit is zeker een reden om de jaarvergadering dit jaar een feestelijk karakter te geven in de vorm van een tweedaags congres en hiervan zullen zeker de honderden J.O.V.D.-ers, die naar Zwolle komen, tezamen met onze binnen- en buitenlandse gasten, een hoogtepunt in het J.O.V.D.-bestaan weten te maken.

Het huishoudelijke deel van de algemene vergadering zal getuigen van de enorme groei van onze organisatie. Nieuwe figuren zullen in het hoofdbestuur en in de diverse commissies hun plaats gaan innemen en vele belangenorganisatorische en principiële, zullen worden besproken.

De feestelijkheden — veelbelovend maar tot heden schijnbaar diep geheim bij enkele „top-organisatoren” — bieden ruimschoots gelegenheid om onderling kennis te maken, oude vrienden weer te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen of gezellig bomen op te zetten.

De resoluties ten slotte zullen het bewijs leveren, dat wij, liberale jongeren, ons sterk weten en welbewust stelling willen nemen in de woeling van het huidige politieke leven.

Het is welhaast overbodig ieder J.O.V.D.-lid aan te sporen 17 en 18 November naar Zwolle te komen. Sa-

men hebben wij de J.O.V.D. opgebouwd tot wat zij nu is, samen zullen wij haar beginselen verder propageren en ook allen tezamen moeten wij ons congres maken tot een manifestatie van de eerste orde!

F. v. G.

En de financieën

Zoals reeds lang bekend is en uit het voorafgaande nog eens moge blijken, organiseert de J.O.V.D. voor de eerste keer een congres.

Zo'n bijeenkomst brengt financiële offers met zich, zowel voor het Hoofdbestuur als voor de plaatselijke afdelingen. Bij de begroting is het van onze zijde gelukt om de deelnemerskosten zo laag mogelijk te houden

(maximaal f 10.—). Niettegenstaande deze handelwijze blijft de prijs voor velen nog vrij hoog, maar wanneer je bedenkt, wat er geboden wordt en hoe de voorbereidende commissie er voor gezorgd heeft om het zo aantrekkelijk mogelijk te maken, dan mag dat haast geen bezwaar meer zijn.

Eendracht maakt macht; een nauwe samenwerking tussen de leden en het afdelingsbestuur kan er toe bijdragen, dat wij allen in staat zullen zijn om tegen een geringer bedrag deelnemer van ons congres te zijn.

Om tot dit doel te geraken, is het wenselijk, dat de afdeling een fonds vormt. Zo'n fondsvorming kan b.v. aldus geschieden: Het afdelingsbestuur stort het bedrag, dat zij denkt

zich van overtuigd houden, dat onder onze vlag nog voldoende ruimte voor vrijheids-lievende varensgezellen aanwezig is.

* *

De oud-secretaresse van de afdeling Den Haag, mej. L. E. Meyer, trad op 8 September in het huwelijk met ir. H. A. Statius. Onze beste wensen vergezellen het bruidspaar. Met daaraan toegevoegd de (egoïstische) wens, dat zij een goed lid der J.O.V.D. mag blijven en hem er toe weet over te halen haar voorbeeld te volgen.

KLAPPERT

HET

ZEIL

Op 1 September zou in Utrecht de Politieke Jongeren Contact Raad (eindelijk!) eens bijeenkomen. Maar ziet, op het laatste nippertje werd weer, ditmaal van de zijde der Katholieke jongeren, roet in het eten gooid en moesten plotseling alle leden worden afgeschreven. De bijeenkomst is nu verschoven naar 29 September. Zeven onzer leden zullen de J.O.V.D. vertegenwoordigen. De secretaris van de P.J.C.R. heeft met de vuist op tafel geslagen en van een hernieuwd uitstel is dan ook nu geen sprake meer. Reeds dit feit alleen is een warme gelukwens waard!

Thijs Booy, de voorzitter van de Nederlandse Jongeren Raad voor de Europese Beweging, voelde zich op een onlangs gehouden vergadering geroepen een komende bijeenkomst aan te bevelen met de woorden: Hier valt wat groot geld op te doen, dat als pasmunt later kan worden doorgegeven in de eigen organisatie. Geven wij dan nu reeds deze grootgeld-volzin als pasmunt door aan onze lezers.

* *

Uit Groningen komen enige berichten overgewaaid, dat door toevallige omstandigheden (studie, verhuizing) zo ongeveer het hele afdelingsbestuur

uit te geven voor de afvaardiging van haar lid of leden naar de Algemene Vergadering (die gedurende het Congres wordt gehouden). Zij, die buiten deze afvaardiging vallen en dit zijn er (natuurlijk!) velen, storten eveneens een bijdrage. Voorts is het heel goed mogelijk, dat er van buiten af nog wat ontvangen kan worden.

Wanneer men deze zaak goed aanpakt, dan heeft zij goede kans van slagen.

Ook de reiskosten kunnen aanmerkelijk verlaagd worden, door een autobus te huren. Het is dan wèl noodzakelijk om met de afdelingen uit de omgeving hierover contact op te nemen. Want iedere afdeling afzonderlijk kan geen bus huren, doch gecombineerd met andere afdelingen is dit zeker mogelijk.

Naar ik aanneem kunnen deze suggesties er toe bijdragen, dat al onze leden in staat gesteld worden om naar ons festijn in Zwolle te komen.

Tot in Zwolle dus.

ABR. DELFOS, penningm.

zal aftreden. Sommigen beschouwen dit als een onprettige situatie, anderen zien het in handen geven van het afdelingsroer aan een jeugdig team als een bewijs van de volgroeiheid en gezondheid der J.O.V.D. Houden wij het op dit laatste, want zelf zijn wij er van overtuigd, dat met een enkele raadgeving van de oudgedienden, het nieuwe bestuur zeker een goede koers zal weten te sturen.

* *

Onze redacteur Edgar Nordlohne hoopt op 27 September aan de Economische Hogeschool te Rotterdam te promoveren op het proefschrift „De economisch-geografische structuur der Nederlandse Benedenwindse eilanden”.

Als redacteur schreef Edgar eens een critiek op „Les mains sales” van Sartre. Deze copy raakte echter zoek en op verzoek werd daarop een doorslagje door hem verstuurd, waarbij de volgende brief: „Hier nogmaals de vuile handen van Sartre. Het zijn de laatste. Deze of gene.”

Zie, dat is nu Edgar's stijl. Als hij de vragen met betrekking tot zijn proefschrift en stellingen op even puntige wijze gaat beantwoorden, wordt de receptie na afloop een festijn.

Wij wensen doctor Nordlohne veel succes in zijn verdere loopbaan.

N.B. Eén van zijn tien stellingen luidt: „De bederfelijkheid van de waar is een ernstige hindernis voor het ontstaan van filialen in de groenten-détailhandel.” O zo! Dat weten we dan weer. Onze groentenboer (geen filiaal!) stopt echter ook wel eens een rotte pruim tussen de goede.

Een dagblad meldde onlangs: Een Amerikaans regiment ergens in Korea vroeg om een draagbare elektrische generator en twee schrijfmachines. Het kreeg een kaars en twee potloden.

Dit regiment kreeg althans nog iets. Een enkele maal vraagt een afdeling aan het secretariaat om een film en twee sprekers. Hopende in elk geval een foto en twee H.B.-mededelingen te ontvangen, krijgt zo'n afdeling soms niet eens een normaal antwoordbriefje.

ROERGANGER.

ANNO 1774

A. VAN HOBOKEN & CO.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN :
's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP :
WIJK BIJ DUURSTEDE

N.V. Ned. Caoutchouc- en
Gutta-Perchafabriek

voorheen **Bakker & Zoon**

RIDDERKERK

Technische
Rubberartikelen

**DE ROTTERDAMSCH
DROOGDOK MIJ. N.V.**

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.
ALMELO

Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

**SCHEEPSWERF FIRMA G. DE VRIES LENTSCH
NIEUWENDAM**

Reparatie en nieuwbouw in hout en staal
Inbouw en revisie motoren
Aanleg elektrische installaties

TELEFOON 60470 KANTOOR 61477 NA 17 UUR 60734 en 60851

WERF „HET FORT”

P.A. van ES & Co. N.V.

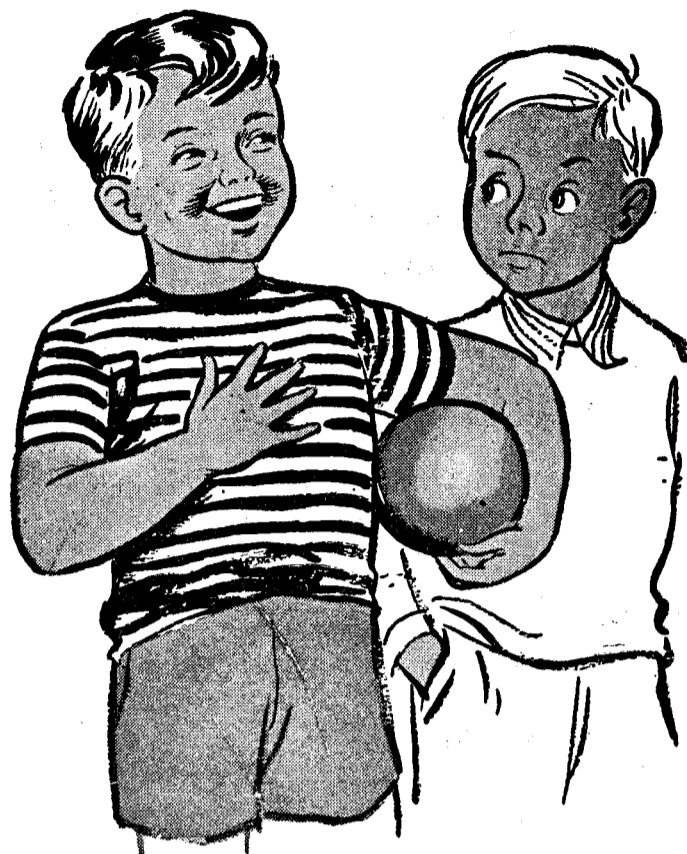
ANNO ± 1700

ROTTERDAM

K. v.d. Graaf Telef. 48837 **Rotterdam**
b.g.g. 76283

Aannemer Straat- en Grondwerken

- AANNEMER STRAATWERKEN der gemeente Rotterdam en van het gemeentelijk havenbedrijf.
- Doorlopende opdrachten voor het bestraten en herstraten van de **ROTTERDAMSE HAVENTERREINEN**.

Ik eet er wel vijf...

Ja, als er maar heerlijke *Stroja* chocoladevlokken op de boterham zijn, dan is het bord leeg voordat U er erg in hebt.

Stroja vlokken worden bereid uit pure chocolade, zijn voedzaam en gezond.

Geef Uw kinderen *Stroja* op de boterham... ze vinden het een tractatie. Neem zelf ook een boterham met *Stroja* chocoladevlokken!

Prijs per carton 95 ct.

Handig! Druk op het ovaal aan de zijkant van de verpakking en U kunt de Stroja er zo uitschudden!

KONINKLIJKE CACAO- EN CHOCOLADE FABRIEKEN
DE ERVE H. DE JONG A2 1790
WORMERVEER

Ontbijtkoek

Chocolade

Biscuit

Biscuits

Verkade

VERKADE HANDHAFT KWALITEIT

N.V. BOELE'S
Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES
Nieuwbouw en reparatie

**Machinefabriek en
Scheepswerf**

van

**P. SMIT Jr. N.V.
ROTTERDAM**

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK

voor

BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEP-
BOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

Abraham van Stolk & Zoonen N.V.

Houthandel

Schaverij - Zagerij

Rotterdam, Telefoon 35400 — Postbus 1100

Fa. Gebr. W. & A. v. ECK

Jan de Baenstraat 23, DEN HAAG, Tel. 333964

GROND-, SLOOP-, HEIWERKEN en DRAINERINGS
LEVERING van ZAND, GRINT, GRINTZAND, etc., etc.
EXPEDITIE

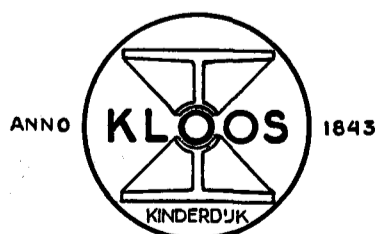
Speciaal ingericht voor de aanleg van sportterreinen

**HONIG'S
ARTIKELN**

*Serien in
elk serin!*

STAALCONSTRUCTIES

SPOORWEGMATERIAAL

WERFT
ABONNE'S
OP ONS
MAANDBLAD

DIT
VERSTERKT
DE KAS
VAN DE
J.O.V.D.

BOSMAN

**CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK**

ROTTERDAM - BRIELSELAAN 45

Telefoon 72525 (3 lijnen)

Na 6 uur Barendrecht 492

SPECIALITEIT

VLIEGTUIGONDERDELEN - HULP-
WERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART-
ROESTVRIJ STALEN UITLAATPIJPEN-
LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

**SMIT
SLIKKERVEER**

DYNAMOS MOTOREN INSTALLATIES

VERFT

voor
alle
doeleinden

PIETER SCHOEN & ZOON NV.
VERF- EN VERNISFABRIKANTEN - ZAANDAM - HOLLAND

**N.V.
Machinefabriek**

IJZER-, STAAL- EN
METAALGIETERIJ

v.h. Bakker & Co.
RIDDERKERK

**N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN“**

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

**WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT**

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr.
lang. Overdekt droogdok 116x30
meter, geschikt voor het zwaarste
materiaal.

**Telefoonnummers Rotterdam
71354. Dordrecht 3774**

Het regent
complimentjes
over onze

INDISCHE
RIJSTTAFEL

LIDO
AMSTERDAM

RESTAURANT
CAFÉ, BAR

3e Jaargang No. 10

October 1951

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN

VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Nieuws
rondom
ons a.s.
Congres

pag. 3

Aspecten van de arbeidsproductiviteit

Hij, die regelmatig zijn dagblad leest, zal ongetwijfeld bekend zijn met het feit, dat alom de roep tot verhoging van de arbeidsproductiviteit in ons land wordt gehoord. Niet alleen kan men stemmen daaromtrent vernemen uit de particuliere sector, doch ook incidenteel liet de regering aan ons volk weten, hoe noodzakelijk het is, dat de arbeidsproductiviteit wordt opgevoerd.

Het standpunt van de regering in deze is zeer onlangs concreet geformuleerd in een nota aan de Tweede Kamer, waarin de ministers prof. dr. Albrechts en dr. Drees de mening te kennen geven, dat een extra verhoging van de arbeidsproductiviteit noodzakelijk is gebleken.

De regering stelt zich voor de geprojecteerde jaarlijkse verhoging van de arbeidsproductiviteit met 4½% nog eens extra te verhogen met 3½%, zodat in de komende jaren de arbeidsproductiviteit met in totaal 8% zal worden verhoogd.

Hiermede hoopt de regering te bereiken, dat het tekort op de betalingsbalans zal verdwijnen en een verdere stijging van de welvaart zal worden verkregen. Terecht schrijven de ministers in hun nota, dat het, teneinde aan de bemoeiingen van de regering en de activiteit van het bedrijfsleven inzake de productiviteitsbevordering een duidelijke inhoud te geven, gewenst is een meer concrete doelstelling te formuleren. Immers, tot dusverre werd er veel gesproken en geschreven over de bevordering van de arbeidsproductiviteit, doch nimmer werd hierbij de spijker op de kop geslagen, in die zin, dat men tot een juiste analyse kwam, op welke wijze het gestelde doel kon worden bereikt. Het zal een ieder duidelijk zijn, dat, gegeven de bevolkingsaanwas en de defensie-inspanning, de opvoering van de arbeidsproductiviteit in hoge mate noodzakelijk is.

Teveel is daarbij echter vergeten, dat het opvoeren van de arbeidsproductiviteit nimmer los kan worden gezien van de eigenschappen van de mens. M.a.w. de arbeidsproductiviteit kan slechts worden opgevoerd, als het individu niet alleen voldoende vrijheid, maar ook voldoende prikkel krijgt om zijn capaciteiten te verhogen. Het beginsel „loon naar werken” is jaarlijk geen zinloze spreuk, maar een weerspiegeling van de eigenschappen, die nu eenmaal in de mens zijn verenigd.

Het bevorderen van het persoonlijk initiatief is tengevolge van de regeringspolitiek de laatste jaren in ons land wel zeer in een hoek gedrukt. De ontplooiing van dit initiatief werd dermate gemerd en verstikt door een te fors ingrijpen van de overheid, dat hiervan bitter weinig terecht kwam. Gezien deze ontwikkeling menen wij in de regeringsnota met betrekking tot de verhoging van de arbeidsproductiviteit een lichtpunt te mogen zien in die zin, dat de regering blijkbaar oog heeft voor de knellende banden die zij niet alleen voor de werkgever, maar ook voor de werknemer heeft aangelegd.

In de nota wordt er n.l. op gewezen, dat de zo nodige verhoging van de arbeidsproductiviteit o.m. kan worden bereikt door een prijspolitiek, die er op gericht is een gezonde concurrentie te bevorderen. Ook acht zij de vereenvoudiging van administratieve procedures, voorzover deze voortvloeien uit overheidsvoorschriften en maatregelen, van betekenis. Tenslotte vraagt de invloed, aldus wordt in de nota gezegd, van de belastingpolitiek op de productiviteit en de mogelijkheid

om in dit verband speciale maatregelen te treffen, om een nader onderzoek.

Het kan van grote betekenis zijn deze regeringsuitspraken nader te overdenken, omdat zij in wezen worden gedragen door een liberale inslag. Hiermede is bewezen, dat zelfs een regering, die toch sterk geporteerd is voor een geleide economie, noodgedwongen tot de conclusie moet komen, dat het gedijen van de vrijheid in ons economisch bestel de enige voorwaarde vormt, om de persoonlijke prestaties van de mens te vergroten.

Dit geldt niet alleen voor de werkgevers, maar evenzeer voor de werknemers.

Indien men er n.l. niet voor zorgt, dat de opvoering der persoonlijke prestaties van de arbeiders extra worden beloond, heeft het weinig nut om op een verhoging van de arbeidsproductiviteit aan te dringen.

Men moet wel concluderen, dat dit door de regering eindelijk wordt ingezien, getuige de opmerkingen in de nota gemaakt, waarin de bevordering van tariefbeloning, van waarderingstoelagen en van werkclassificaties worden bepleit, teneinde langs deze weg de nivellering in de beloning op verantwoorde wijze te verminderen. Welnu, ook dit zouden wij een liberale zienswijze willen noemen. Het kan niet genoeg worden gezegd, hoe het de arbeiders zelf zijn, die het slachtoffer worden van een te starre loonpolitiek, die uit het beginsel van de geleide economie voortvloeit. Loonplafonds, het niet rekening houden in de beloning met verschillende capaciteiten, het extra belasten van loonverdiend in overwerk, dit zijn alle ernstige remmen, die het persoonlijk initiatief doden en daardoor de opvoering van de arbeidsproductiviteit.

Wij wijzen op dit alles met zeer veel nadruk, omdat door een groot deel van ons volk vaak schouderophalend en met een zekere minachting over de liberale beginselen wordt gesproken. Laten wij daarom aan de hand van de regeringsnota de arbeidsproductiviteit betreffende, het uitdragen, dat zelfs een regering die in beginsel een voorstander van de geleide economie is, er niet van buiten kan op de liberale beginselen terug te grijpen, als het er om gaat de betalingsbalans in evenwicht te brengen en een stijging van de welvaart te bereiken.

De genoemde regeringsnota is overigens niet alleen een belangwekkend, maar evenzeer een interessant stuk, omdat het de centrale plaats, die de mens in ons economisch leven inneemt, met nadruk belicht. In de nota wordt o.m. opgemerkt, dat alles wat de gezindheid van de arbeidende mens gunstig influenceert, het slagen van een productiviteitscampagne zal bevorderen. De mens van heden, aldus de nota, ontbeert vaak geloof in de toekomst. Hem moeten motieven worden gegeven om zijn arbeid met bezieling en toewijding te verrichten, sterke motieven, die het leven van alle dag inhoud geven. Dit vraagt niet alleen om opruiming of vermindering van alle obstakels, die de ontplooiing van de activiteit in de weg staan, maar bovendien om een bewuste influenceering in positieve zin, zoals het bevorderen van een goede geest in het arbeidsmilieu, concrete maatregelen als het openen van een reëel uitzicht op een woning voor jongere mensen, die een gezin willen vestigen, vrijheid en sociale rechtvaardigheid als idealen, die Nederland met andere vrije volkeren verbinden en aanzetten tot het brengen van ware offers van persoonlijke en materiële aard om deze hoge goederen te blijven behouden.

Vooraf de begrippen „vrijheid en sociale rechtvaardigheid” klinken ons J.O.V.D.-ers, zeer bekend in de oren. Het gaat er slechts om welke inhoud men aan deze begrippen toekent. Eerlijk gezegd, zijn wij er niet zo erg gerust op, dat de vrijheid en sociale rechtvaardigheid in de regeringsnota genoemd, in de praktijk op een zelfde wijze zullen worden geïnterpreteerd, als wij dit in onze kringen wel gewend zijn.

Dit alles neemt evenwel niet weg, dat de genoemde regeringsnota dermate interessant is, dat iedere jongere er kennis van dient te nemen, mede om na te gaan wat er in de praktijk terecht zal komen van een zekere wending, die in de uitspraken van de regering merkbaar is met betrekking tot de te voeren economische politiek in ons land. Zeer interessant is, dat in de nota aan de jeugd speciale aandacht wordt besteed. De nota zegt hieromtrent letterlijk het volgende:

„De jeugd van thans zal weer de overtuiging moeten veroveren, dat haar toekomst niet uitsluitend behoort te liggen in werelddelen ver af, maar ook kan worden gevonden op de vaderlandse grond dichtbij. Zeker, het is begrijpelijk dat onder de middelen om aan de jeugd arbeid te verschaffen ook emigratie behoort. Daarnaast geldt evenwel het woord van een na de eerste wereldoorlog jong gestorven dichter: „Delven wij waar wij staan, want waar wij staan is Klondyke”. Dit zinvolle woord moge de jeugd met elan vervullen en aanzetten tot de vereiste krachtsinspanning, die ook voor de komende generatie reële levensmogelijkheden doet behouden en versterken. Zij kan fier zijn op wat dit kleine land ondanks zijn grote bevolkingsaanwas heeft gepresteerd en nog zal tot stand brengen met haar hulp. De groei van de bevolking behoeft geen reden te zijn voor een sombere toekomstvisie indien deze groei juist een aansporing temeer vormt om te bewerkstelligen dat de voorwaarden worden begunstigd om Nederlands plaats in het bestel van de volken te behouden en te versterken. Tot deze voorwaarden behoort de productiviteitsverhoging. Nederlands economische toekomst kan worden gewaarborgd indien wij er in slagen naast andere doeleinden de grote mogelijkheden te verwirkelijken, welke op het terrein van de productiviteit zijn gelegen.”

Tot zover de regeringsnota.

Wij zullen hieraan niet veel toevoegen, temeer, omdat deze passages speciaal aan de jeugd gewijd, meer een rethorische, dan praktische waarde hebben.

Wil men ons, jongeren, een goede toekomst verzekeren, dan zal men dit niet kunnen doen door middel van woorden, doch slechts door daden. Daden, die gekenmerkt worden door de wil, om het initiatief van de vrije mens niet te beknotten en te verstikken, maar dit te stimuleren op zodanige wijze, dat de mens plezier in zijn werk krijgt en in de praktijk ziet, dat er nog een mogelijkheid bestaat om vooruit te komen.

De waarborg, dat deze mogelijkheden worden geschapen, hebben wij jongeren wel zeer in het bijzonder nodig. Moge tenslotte de regeringsnota in dit verband onze verwachtingen niet beschemen.

G. St.

Apollo-Paviljoen
APOLLOLAAN 2 AMSTERDAM-Z.

Zalen voor partijen
en vergaderingen.
Telefoon 9 2 4 1 0

Voortreffelijke keuken
Voortreffelijke bediening
Voortreffelijke muziek

LONDEN, de grootste stad ter wereld

Zij, die de Luftwaffe weerstond

Met een oppervlakte ongeveer zo groot als de provincie Utrecht en met een bevolking van rond 8 miljoen mensen, is Londen verreweg de grootste stad ter wereld. Weliswaar heeft ook New-York 8 miljoen inwoners, maar de oppervlakte van deze stad is, dank zij de wolkenkrabbers, maar half zo groot. Parijs is aanmerkelijk kleiner en heeft „slechts” 5 miljoen inwoners. Wat er allemaal komt kijken in het dagelijks leven van zo'n miljoenenstad is haast ondenkbaar. Denk alleen al maar eens aan het vervoer. Er rijden in Londen 11.000 bussen en trams, alsmede 450 ondergrondse treinen. Elke dag worden door deze transportmiddelen 13 miljoen passagiers vervoerd! Er bevinden zich in Londen 281 stations en op het drukste, dat van Charing Cross in het hartje van Londen, passeren dagelijks één miljoen passagiers. De Londense „underground” is heel wat mooier dan de Parijse „métro”, zowel wat betreft de treinen als de organisatie en de stations met hun prachtige roltrappen en grote liften. Kenmerkend voor het Londense stadsverkeer zijn de vuurrode dubbeldekkbussen van de London Transport, waarvan er meer dan 3000 in Londen moeten rondrijden. Het is een vreemde gewaarwording op het bovendeck van zo'n bus door Londen te rijden en bij de mensen in hun slaapkamer te koekeloeren. Ook is het enorm zo veel taxi's er in Londen rondrijden. De helft van alle auto's lijkt er wel uit taxi's te bestaan. En dan de karakteristieke Londense taxi-chauffeur met zijn geruite pet gemoedelijk op één oor.

Wilde U nog enkele cijfers van Londen? Elk jaar worden er gemiddeld 8.050.000.000 brieven gepost. Het waterverbruik bedraagt per dag 332 miljoen gallons. Natuurlijk heeft Londen van de Duitse bombardementen veel te lijden gehad. Toch tonen de Duitse steden een heel wat beroerder beeld dan Londen en van ruïnes en puinhopen is in het hartje van Londen niet veel meer te merken. Rond St. Paul's Cathedral is de vernietiging het grootst geweest en dat is ook nu nog duidelijk te zien. De eerste bom op Londen viel op 18 Juni 1940 en de laatste (een V-1) op 28 Maart 1945. In totaal viel gedurende deze periode rond 13.000 ton bommen op Londen neer. Er werden als gevolg hiervan 29.890 burgers gedood en 50.507 ernstig gewond, getallen waar we toch wel even

stil van worden. Het grootste incident veroorzaakte een V-2, die 160 mensen doodde en 108 ernstig verwondde. Er werden in Londen 207.165 huizen totaal vernield en miljoenen andere beschadigd. Van alle schade die Engeland door de oorlog leed viel de helft in Londen.

The Battle of Britain

Één van de meest-bekende foto's uit de achter ons liggende oorlog die mij altijd is bijgebleven is die, welke de prachtige koepel van St. Paul's Cathedral toont, scherp afstekend tegen een blauwe lucht, die vol is van kris-kras door elkaar gewezen witte condensatie-strepen: jagers van de R.A.F. en vliegtuigen van de Luftwaffe, die daar hoog boven Londen de Battle of Britain strijden. Aan deze foto moest ik onwillekeurig denken toen ik, uit Fleet Street met haar grote krantenbureaux komend, de koepel van St. Paul's plotseling vóór me zag. Trouwens, het was juist in de week dat de Battle of Britain weer werd herdacht. Nooit zullen de Engelsen het handjevol vliegers van de R.A.F. vergeten, dat in die September-dagen van 1940 de strijd om Engeland, ja we mogen wel zeggen de oorlog, gewonnen heeft.

Elk jaar is er op 15 September, de dag dat de meeste Duitse vliegtuigen werden neergeschoten, een „fly-past” over Londen. Op tal van plaatsen in de stad waren vliegtuigen van de R.A.F. opgesteld. Op Trafalgar Square stonden een Spitfire en een Vampire-straaljager en op de „Parade Grounds” van de Horse Guards zag ik temidden van een aantal R.A.F.-jagers zelfs een complete Messerschmitt-109 met hakenkruisen, een buitgemaakte jager van de voormalige Luftwaffe. St. Paul's Cathedral vind ik persoonlijk de mooiste kerk van Londen. Zij werd gebouwd door de bekende Engelse architect Sir Christopher Wren op de plaats, waar vroeger een veel oudere kathedraal gestaan heeft, die bij de grote Londense brand van 1666 verwoest werd. Tal van bekende personen werden in St. Paul's, die in 1710 gereed kwam, begraven, w.o. de grootste Britse zeeheld, Nelson, de held van de slag bij Trafalgar.

De andere meest-bekende kerk van Londen is Westminster Abbey, waar bijna alle Engelse koningen werden gekroond en begraven. Er liggen thans 28 koninklijke personen begra-

ven, w.o. de bekende Henry VII, wiens moeder nog geen 14 jaar oud was toen hij werd geboren. Ook bevindt zich in Westminster Abbey het graf van de onbekende soldaat.

Op een Zondagmorgen maakte ik een kerkdienst mee in de bekende St. Martin-in-the-fields, een klein kerkje in het hartje van Londen vlak bij Trafalgar Square. Jammer was, dat juist het orgel stuk was, waardoor bij een piano werd gezongen, wat in een kerk toch nooit zo'n sfeer geeft. Het is heel typisch zo een Engelse kerkdienst bij te wonen. De liturgie zouden we een mengeling kunnen noemen van onze katholieke en protestantse.

Meer vis dan vlees

Toen ik naar Londen ging had ik mij daarvan niet veel voorgesteld. Verhalen als „het eten is er zo slecht”, „het is een ongezellige stad”, „in Parijs voel je je direct thuis, in Londen blijf je vreemdeling” hadden

mij geen al te hoge verwachtingen gegeven. Dit alles is mij echter heel erg meegevallen. Het is waar, dat het eten in Engeland niet zo goed is als in ons land (er is nog veel gerantsoeneerd), maar honger te lijden hoeft je er stellig niet. Je kunt in de restaurants het best vis eten, vlees krijg je maar erg weinig. Of Londen zo erg veel ongezelliger is dan Parijs betwijfel ik. Londen mag dan wat stijver zijn en Parijs wat luchtiger, daarom behoef je je nog niet in Londen een vreemdeling te blijven voelen. En wat die Parijse luchtigheid betreft: het Londense Hippodrome-theater probeert de Parijse revue van de Folies-Bergère te evenaren en slaagt daarin ook wel voor een groot gedeelte.

Wat mij in Londen heel sterk is opgevallen? Onder andere, dat de dames er véél meer in het openbaar roken dan bij ons, op straat en in de ondergrondse en zo. En dat de heren er, als er maar een beetje regen in de lucht zit, direct op straat verschijnen met een grote zwarte parapluie. Bovendien speelt, zingt, fluit en neuriet iedereen in Londen thans „They try to tell us, w're too young”, de nieuwe „top-hit” van het ogenblik...

HUGO HOOFTMAN.

„'t Kan verkeren”

Er bestaat een oud vertelsel van een Oosters vorst, die zijn grootvizier een ring ter hand stelde met de opdracht er een spreuk in te laten graveren, die op alle omstandigheden van het leven toepasselijk zou zijn. De grootvizier was weinig ingenomen met deze opdracht, te meer, daar de machtige heer hem aangezegd had, dat het hoofd van de grootvizier ernstig gevaar liep, indien hij niet aan deze eis kon voldoen.

Na enige dagen verscheen de minister voor zijn gebied en overhandigde hem met bevende handen de ring. De vorst las: „Ook dit zal voorbijgaan”. Hij peinsde een ogenblik en sprak toen: „'t Is well! Deze spreuk is juist”. De grootvizier bleef de gelukkige bezitter van zijn hoofd.

Was deze spreuk juist?

Bredero, de Amsterdamse dichter uit de Gouden Eeuw, dacht er evenzo over, hetgeen hij meermalen getuigde door de toevoeging: „'t Kan verkeren” aan zijn handtekening.

Zowel de grootvizier als de Amsterdamse dichter bedoelden hetzelfde. Zij hadden de wisselvalligheden van het leven beiden op hun manier in een korte kernachtige spreuk samengevat. En die wisselvalligheden nemen we altijd en overal waar. Maar misschien is de juistheid van de spreuken ons nooit zo duidelijk geworden als in de jaren van de tweede wereldoorlog.

We leefden rustig in ons eigen land, met onze eigen zorgen, met onze grote en kleine vreugden. Er heerste welvaart! Tot die onzalige tiende Mei. „'t Kan verkeren!” Want rust, vrede, welvaart, vrijheid werden vervangen door angst, bedreiging, oorlog, steeds groeiende armoede en voor-

al: de onderdrukking van onze vrijheid. Vaak zonk ons de moed in de schoenen. Maar andermaal klonk dan een stem die zei: „'t Kan verkeren”. Van onvrij naar vrij. De tyrannie zou, als alles, voorbij gaan!

We zijn weer vrij geworden. We zijn getuige geweest van de ondergang der gevreesde machten. Een miljoenenvolk achtte zich hoog boven andere volken in domme groothedswaan verheven. Nu woont het tussen de puinhopen en wordt zelf door een bezettende macht gecommandeerd. De droom van het Duizendjarige Rijk is uitgelopen op een nachtmerrie van een verloren oorlog. „'t Kan verkeren”.

Na de bevrijding heeft het Nederlandse volk zich aan het werk gezet om de ellende van de afgelopen jaren ongedaan te maken. In de jaren van de bevrijding tot nu, heeft Nederland zich inderdaad weer omhoog kunnen werken. Dat we nog lang niet zijn, waar we wezen willen, weet iedereen. Wie het nog niet mocht weten, leze de troonrede en de miljoenennota van 18 Sept. 1951 er op na. Bepaald opwekkend waren deze beide niet. Om ook „dit voorbij te laten gaan”, moeten we ons voor honderd procent geven en het vertrouwen in de toekomst niet verliezen. Ja, moeilijk is het, om in de huidige wereld het vertrouwen in de toekomst te bewaren en onze idealen hoog te houden.

Laten we daarom steeds de spreuk voor ogen houden: „'t Kan verkeren”. We mogen niet versagen! Juist nu komt het er op aan, niet bij de pakken neer te zitten. Laten we trachten gezamenlijk voorwaarts te gaan en daardoor te voorkomen, dat er in de naaste toekomst weer een tijd komt, waarvan we moeten zeggen: „Ook dit zal voorbijgaan!”

ELS HAZELAAR.

Er zijn vele soorten tarwegriesmeel. De beste is verpakt door een der grootste meelfabrieken van Nederland: Wessanen. Een oude naam, die een uitstekend product garandeert.

U eet er niet beter!

**THOMASSEN & DRIJVER
DEVENTER**

voor:

*Blikverpakking voor de Conservenindustrie
Rondcartonnages
Patentsluitingen voor glasverpakking*

TUINARCHITECTUUR — BOOMKWEKERIJEN

Ontwerpen
Aanleggen
Onderhouden

Gijsb. VURENS

Ringvaartweg 98 - Rotterdam-O. - Tel. 22114

Frits Wagenmaker in de knel tussen katholicisme en vrijheid

Dupliek op de boekbespreking „De situatie der protestanten in Spanje“

Ik heb gemeend er goed werk mee te doen, onze lezers attent te maken op het boekje, dat het lot der protestanten in Spanje behandelt. Wat in Spanje gebeurt is lelijk. Roomse christenen verdrukken hervormde christenen. Practisch kunnen zij dit door de grote vat van de Roomse clerus op het Franco-regiem. Spanjaarden zijn niet allen clericaal katholiek. In hele delen van Midden- en Zuid-Spanje gaat maar 5% der bevolking met Pasen ter kerke. Het ook in Spanje ontloken protestantisme werd met vuur en zwaard onderdrukt, met brandstapel en inquisitie uitgerooid. De hedendaagse Spanjaard is veel te veel individualist om een collectivistische maatschappijopvatting te kunnen huldigen. Maar vele bischoppen zijn nu eenmaal overijverig en bekrompen. Wat voor ons echter van belang is, is niet dat er in Sevilla een felle bisschop zit, die geloofsvervolgingen aanmoedigt, maar dat deze vervolgingen geschieden op de grondslag van Pauselijke encyclieken!

Het gevaar ligt daarin, dat deze encyclieken gelden voor alle katholieken, zo in Spanje als..... in Holland. En deze encyclieken zijn nimmer herroepen, al dateren ze van 1864 (Quanta cura) en 1888 (Libertas). Priester Thijssen zegt op blz. 80 van het besproken boek, na een uitvoerig citaat uit „Libertas“: „Zie hier de achtergrond van waaruit het Spaanse Episcopaat haar praktische houding heeft bepaald“. En wat is dan die achtergrond? Men leze de encycliek, het liefst in haar geheel. Maar in dit verband zij volstaan met citaten, die heus niet, zoals Frits Wagenmaker zo onbeschaamd is te beweren, een verminkte weergave van de hele strekking der encycliek is.

„De protestanten gaan uit van het recht van vrijheid, de katholieken gaan uit van het recht van de waarheid. Bij geval van conflict tussen deze beide beginselen, zullen zelfs de protestanten — althans in theorie — de suprematie van de waarheid niet ontkennen.....“ „Maar de Katholieke Kerk, overtuigd door haar goddelijke prerogatieven de enige ware Kerk te zijn, moet voor zich alleen het recht van de vrijheid opeisen. Want deze kan uitsluitend toebehoren aan de waarheid en nooit aan de dwaling. Ten opzichte van de andere godsdiensten zal zij niet de sabel hanteren, maar zij zal vragen, dat men aan deze..... niet zal toelaten valse leerstellingen te verbreiden. Derhalve in een staat, waar de meerderheid katholiek is, zal de kerk verlangen, dat aan de dwaling geen legaal bestaan zal worden gegeven, en dat, wanneer er minderheden bestaan van verschillende godsdiensten, deze alleen een feitelijk bestaan hebben, zonder de mogelijkheid hun geloofsovertuigingen te verspreiden. Naarmate echter de concrete omstandigheden, hetzij door vijandigheid van een regering, hetzij door de numerie-

ke aanwezigheid van andersdenkende groepen, de totale uitvoering van dit beginsel niet toelaten, zal de kerk voor zich de hoogstmogelijke concessies vragen en de wettelijke verdraagzaamheid voor de andersdenkenden aanvaarden als een minder kwaad; in enige landen echter, zullen de katholieken genoodzaakt zijn zelfs de volle godsdienstvrijheid voor allen te vragen, gedwongen daartoe om te kunnen samenleven, ofschoon zij alleen het recht van leven zouden hebben“.

„Hieruit ontstaat nu het schandaal der protestanten, die de katholieken verwijten aan de anderen de vrijheid te ontzeggen en zelfs de wettelijke verdraagzaamheid overal waar zij in de meerderheid zijn, terwijl zij deze verdraagzaamheid als een recht voorstaan, wanneer ze in de minderheid zijn“. „De Kerk kan zich niet schamen over deze intransigentie, zowel wat het opstellen van het beginsel, alsook de toepassing in de praktijk aangaat, ook wanneer de areopaag van de moderne naties medelijdend lacht of zich opwindt over tyrannie.“ In „Quanta cura“ wordt de vrijheid van geweten en godsverering een volstrekt vals begrip, een hoogst verderfelijke mening, een waanzinnigheid genoemd. Stijlbloempjes als „schreuwende onbeschaamdheid“, „leugenvonden“, „snode beramingen“, „verschalken en bederven der onbedachtzame jeugd“ zijn er met ruime hand te plukken. Wie het niet gelooft, leze „Quanta cura“ zelf maar eens. Nu nog een paar woorden tot Frits Wagenmaker persoonlijk:

1. Waar heb ik de encycliek „Libertas“ verminkt.
2. Waar bestaan de door jou bedoelde boekjes over de geloofsvrijheid in Brazilië en Ierland anders dan in je fantasie?
3. Het staatkundig beginsel der tolerantie ligt bij hervormden veilig geformuleerd in art. 3. van het Beginselprogramma van de Antirevolutionaire Partij, dat luidt: „Ook op staatkundig terrein be leidt zij (= de Antirevolutionaire of Christelijk Historische richting) de eeuwige beginselen die ons in Gods woord geopenbaard zijn; zó evenwel, dat het staatsgezag te onzent noch rechtstreeks gelijk Israël, noch door de uitspraak van enige Kerk maar in de consciëntie beide van Overheid en onderdaan aan de ordinantiën Gods gebonden zijn“.
4. Het blind willen zijn voor het Roomse gevaar, om het oecumenische contact tussen de jongeren uit de kerken niet te schaden, is een offerande van beginselen voor een eenheid zonder inhoud.
5. Goede lectuur over Spanje is o.a. Salvador de Madariage, „Overwinnaars waakt!“ en Johan Brouwer, „Het mysterie van Spanje“.

E. N.

17 en 18 November J.O.V.D.-congres te Zwolle

Zoals reeds aan velen bekend, en zoals ook al in het Septembernummer van „De Driemaster“ werd bekendgemaakt, organiseert de J.O.V.D. op

17 EN 18 NOVEMBER a.s.

te Zwolle haar eerste congres.

Het Hoofdbestuur heeft gemeend, dat de J.O.V.D. na een bestaansperiode van bijna 3 jaar voldoende gegroeid en sterk is, om op deze grootse wijze van haar bestaan en haar activiteiten blijk te geven.

Reeds vele maanden geleden is men begonnen met de voorbereidingen van dit congres, dat het eerste na-oorlogse congres van liberale jongeren in Nederland zal zijn.

In alle afdelingen is sinds ons zomerkamp een goede propaganda gevoerd en wij rekenen dan ook op een record-aantal deelnemers.

Elke afdeling moet op het congres (gedurende welk congres tevens de jaarlijkse Algemene Vergadering zal worden gehouden) **vertegenwoordigd zijn!** Uit het Noorden, uit „Holland“, uit Zuid en Oost, ja, uit ons gehele land moeten dit Novemberweekend de J.O.V.D.-ers naar Zwolle komen, om er gezamenlijk uiting te geven aan de wens, de J.O.V.D. sterker te maken dan ooit, bloeiender dan voorheen, en om er te getuigen, dat de J.O.V.D. niet zo maar een verenigingetje is, maar een vaste plaats heeft verworven in de rij van politieke jongerenorganisaties.

Behalve vele serieuze zaken prijkt op het programma o.a. een gezellig-samenzijn op Zaterdagavond. „Natuurlijk!“ zouden wij haast zeggen: want waar J.O.V.D.-ers bijeen zijn, (of dit nu in afdelings-, districts- of landelijk verband is) daar wordt immer voldoende tijd uitgetrokken om de leden gelegenheid te geven zich op een prettige manier met elkaar te onderhouden. Nieuwelingen zullen in de kring worden opgenomen; oude bekenden zullen elkaar ontmoeten en elkaar veel te vertellen hebben; en het Hoofdbestuur zal op een jovialer wijze dan van achter de groene tafel mogelijk is zich tegen de snedige aanvallen van afdelings-afgevaardigden kunnen gaan verdedigen.

De afdeling Zwolle heeft er voor gezorgd dat geen der deelnemers de nacht op straat behoeft door te brengen: voor ieder is een keurig bed aanwezig!

Mede daardoor is het o.a. de Congrescommissie gelukt de deelnemerskosten zo laag mogelijk te houden. **De deelnemersprijs bedraagt dan ook slechts f 6,— p.p. (inclusief logies).** Het programma luidt:

Zaterdag, 17 Nov.:	12.00 u. Commissie-vergaderingen.
	16.00 u. Ontvangst ten Stadhuize.
	17.00 u. Opening Congres. Algemene Vergadering.
	20.00 u. Diner-dansat (einde 24.30 u.).
Zondag, 18 Nov.:	9.45 u. Ochtendwijding.
	10.00 u. Voortzetting Alg. Verg. Bestuursoverdracht enz.
	12.00 u. Spreker.
	13.00 u. Gezamenlijke lunch.
	14.30 u. Bespreking rapporten en voorgestelde resoluties.
	ca. 17.00 u. Sluiting.

Dit programma is met zorg opgesteld, er zal wel niemand de organisatoren teleur willen stellen door op deze J.O.V.D.-manifestatie niet aanwezig te zijn. Dus: **KOMT ALLEN!**

Introducé's zijn van harte welkom. Zij toch zijn de toekomstige grondleggers van nieuwe afdelingen!

Meldt U zo spoedig mogelijk bij het Algemeen Secretariaat, (v. Tuyll v. Serooskerkenplein 29 I, Amsterdam-Z.) als deelnemer, onder gelijktijdige overmaking van de deelnemersprijs op postrek. 6775, of per postwissel.

N.B. Maak voor Uw inschrijving gebruik van onderstaand formulier.

Ondergetekende:

Adres:

geeft zich hierbij op als deelnemer/deelneemster aan het J.O.V.D.-Congres op 17/18 November a.s.

De kosten zijn heden voldaan per postwissel

door storting op rek. 6775

Datum:

Handtekening:

Aan de afdelingen

De termijn van candidaatstelling voor de functie van voorzitter, vice-voorzitter en secretaris der JOVD is verlengd tot en met 9 NOVEMBER a.s.

Voor verdere bijzonderheden zie men de Beschrijvingsbrief voor de Algemene Vergadering die aan de afdelingen is toegezonden.

Wij rekenen er op, dat de afdelingsbesturen ons hun candidaten spoedig zullen opgeven.

Voor het Hoofdbestuur
G. van Schagen, secr.

DEVENTER

Een blij begin

De inzet van de activiteiten van het komende seizoen mocht misschien door enkele leden reeds eerder gewenst zijn, de sfeer en de voorgeschiedenis ervan waren des te feestelijker, doordat de voorzitter van de afdeling eind Augustus het jawoord gaf aan één, die weldra ook in de J.O.V.D. de consequenties van de huwelijks staat trok en hierin, gelijk de wet het wil, „haar man volgde“. Aan de gelukwensen van de gehele afdeling mag ik wel een woord van welkom toevoegen en de hoop uitspreken, dat de echtgenote van de voorzitter ook gelegenheid zal vinden het volgende artikel van de huwelijkswetgeving in praktijk te brengen en aldus „haar man tot steun te zijn“ in zijn talrijke maatschappelijke beslommeringen. Uit naam van de leden van de afdeling werd het bruidspaar op de dag van het huwelijk een porseleinen drijfschaal aangeboden.

26 September was het oude bestuur in de gelegenheid de jaarlijkse algemene vergadering van de afdeling te leiden in hotel „Royal“. In deze vergadering bracht de aftredende secretaris verslag uit van de werkzaamheden van de afdeling, daarbij memorerende, dat het afgelopen jaar de vorming van de afdeling Deventer zijn beslag had gekregen en dat over de belangstelling bij de voordrachten van de heren Leyds in Mei j.l. en Linssen in Juni j.l. niet te klagen was. Nadien was er nog enig contact geweest in kleinere kring bij enige leden thuis. Bij die gelegenheden vielen er twee beschouwingen te beluisteren uit eigen kring: „Het Nederlandse Staatsrecht“ en „De Politieke Partijen“. Beide bijeenkomsten werden door een elf-tal leden bezocht.

Na dit verslag had de bestuurswisseling plaats. Met grote meerderheid van stemmen werd tot voorzitter gekozen M. H. Stoffel; tot secretaris A. J. Kempees en tot penningmeesteres Mej. A. T. Noordenbos. A. H. J. Vijge en G. J. van Ommen werden tot gewone bestuursleden benoemd. Het secretariaat is thans gevestigd Grote Kerkhof 16, Deventer.

Als afgevaardigden voor de Algemene Vergadering werden de leden M. H. Stoffel en Mej. M. W. B. Zwart verkozen, terwijl bij de candidaatsstelling voor het Hoofdbestuur de wenselijkheid naar voren kwam er ook een uit de provincie Overijssel te stellen. Bij gepleegd overleg met de afdelingen Zwolle en Meppel bleek niet alleen begrip hiervoor te bestaan, maar werd ook in beginsel een candidaat genoemd, die deze functie waardig geacht werd.

Het winterprogramma werd hierna onder de loupe genomen. Het idee om vooraanstaande vertegenwoordigers

22-23 September: Weekend te Vierhouten

Mr. de Wilde over de verhouding werknemer-werkgever

Zaterdagavond 22 September j.l. om 8 uur opende de voor deze avond aangewezen voorzitter, Els Hazelaar, de vergadering. Na een kort welkomstwoord nodigde zij mr. J. de Wilde uit met zijn inleiding over „de verhouding werknemer-werkgever“ te beginnen. Hierbij werd ook het rapport, dat in opdracht van het bestuur van de J.O.V.D. afdeling Amsterdam werd uitgebracht en over dit zelfde onderwerp handelde, in bespreking genomen.

Mr. de Wilde begon met te zeggen, dat de namen werkgever en werknemer ongelukkig waren gekozen en een grote tegenstelling vormden. Spreker stelde daarop de vraag, wat welvaart was. Na enige discussie kwam men tot de conclusie, dat welvaart iets meer is dan het minimum, dat men in het algemeen nodig heeft.

Mr. de Wilde sprak verder over de sociale eenheid, die reeds begint in het gezin (als de kleinste vorm) en verder de grotere sociale eenheden, o.a. de onderneming en ten slotte het volk. Er werd de nadruk op gelegd, dat er geen sociale eenheid bestaat zonder liefde, doch dat deze liefde in het gezin als sociale eenheid een heel andere is dan die in de eenheid van een onderneming of van een volk. Dit in tegenstelling tot de nazi's, die steeds de sociale eenheid als volk op de eerste plaats wilden stellen.

Ook werd er nog gesproken over de minimum-eisen voor de maatschappelijk onvolwaardigen en wat wij daaraan moeten doen. Mr. de Wilde stelde vast, dat wij zeker niet mogen aarzelen een sociale rechtvaardigheidsgedachte uit te dragen, maar dat zulks objectief moet geschieden. Moeten wij de werklozen het economisch mogelijke geven of het sociaal wenselijke om het tot arbeid te stimuleren? Ook deze vraag werd ons ter overdenking voorgelegd.

Hierna kwam ter sprake, dat zodra iemand bedrijfs-economisch geen waarde meer heeft voor de onderneming, de sociale voorziening ook niet meer voor rekening van de onderneming kan komen. De onderneming

van alle partijen een avond te komen laten spreken, waarop volgend een grote algemene discussie-avond gehouden zou kunnen worden, werd toegejuicht. Het is misschien goed op deze plaats erop te wijzen, dat ook een omkering der volgorde mogelijk is en waarschijnlijk uit een oogpunt van vruchtbaarheid van het debat, dat direct op de redevoering kan volgen, aanbeveling verdient. De eerste uitnodiging geldt een lid van de Kamerfractie van de V.V.D., die gevraagd is de beginselen en de partijpolitiek van deze partij te komen toelichten.

Een vondst en een grote steun voor het bestuur van de afdeling is, dat de leden er unaniem mede instemden de kosten van de zaalhuur, noodzakelijk bij een dergelijke grote bijeenkomst, te dragen door per keer en per lid een kwartje hiertoe bij te dragen.

Tenslotte mag opgemerkt worden, dat het afdelingsbestuur elk initiatief van de leden, dat tot het doel van de vereniging bijdraagt, bijv. door het houden van eigen voordrachten, in hoe kleine kring ook, met vreugde zal begroeten.

A. J. KEMPEES.

Weekend Vierhouten

„DE PAASHEUVEL“ in Vierhouten staat weer op 't program:

Vele autodeuren zeggen bam.
Want „rijdt snel en ook voordelig“
Klinkt in onze oren J.O.V.D.-ig.
Een zonnetje begeleidt ons allen op de tocht.
De auto's liggen lekker scheef in ied're bocht!
Een gaspedaal zit wel eens scheef,
Overigens is de motor aardig op dreef.
In Meppel schenkt men heerlijke thee,
Daarna zijn we allen weer op glee.
In Nunspeet is de wegomkeer niet goed,
Rijdt langs „Jan Vos“ en U komt er met spoed!
Twee pepermuntballen krijgt onze jonge gids,
Dit is van onze paedagoge zeer spits!
Het week-end is zeer vrolijk en serieus,
In het spreken worden we, dank zij de J.O.V.D., een reus!
De terugtocht valt in 't donker,
Wat ons soms geeft wat zenuwen-gebonker.
Aan één bocht wordt nog lang gedacht:
Gehang aan stuurman's arm, dat ons aan 't kantelen bracht.
Heelhuids zijn wij toch aangekomen,
Het zachte bed bracht prettige dromen...

E. R.

moet de sociale maatregelen geven binnen het economisch rendement. Helaas moesten verschillende discussies afgebroken worden, daar de tijd drong. Om half elf sloot de voorzitter de vergadering na namens allen mr. de Wilde hartelijk bedankt te hebben voor hetgeen hij ons had uiteengezet.

Voordat de heer De Wilde vertrok sprak hij zijn waardering uit over het feit, dat hij temidden van liberale jongeren de avond had kunnen doorbrengen.

J. JELLESMA.

De kiesgerechtigde leeftijd in het geding

Ieder week-end is weer een nieuwe verrassing. Waren vorige week-enden gekenmerkt door vele lezingen en ernstige gesprekken, Vierhouten heeft ditmaal in het teken van gedwongen vrijheid gestaan: één lezing (die verbijsterend goed mag heten) en één praatje, verder wandelingen over herfstige heidevelden en door betoverende wouden, koffie en borrels in de Mallejan, alles het kenmerk van een J.O.V.D.-conferentie; doch de veelheid van lezingen van vorige week-enden trachtte men ditmaal te compenseren door drie-minuten debatten, waardoor men 's middags individuele vrijheid van spreken trachtte te bevorderen. Allen zij de bestudering van het boek: „Hoe word ik een goed redenaar“ ernstig aanbevolen. Niet dat de resterende tijd verloren was, geenszins; 's morgens kon men vele afdelingen met elkaar in beraad zien over de algemene vergadering in Zwolle, allen gingen gebukt onder de zware verantwoordelijkheid die op de bestuurderen drukt, een last, die tijdens het middagmaal tot een reeks ontploffingen leidde, waarvan de consequenties nog niet te overzien zijn. Onder een ademloos gehoor bepleitte Peter Boevé de rechten van zijn voorgaande jaren; gaf uiting aan zijn ge-

griefde gevoelens, doordat jongeren van 18—22 jaar wel in militaire dienst mogen (en moeten, tenzij men ernstige principiële bezwaren heeft; wat een besluit als 18-jarige!) en ook belasting mogen betalen (waarlijk een bijzondere gunst), dus wel plichten hebben, maar verder rechteloos zijn. Wel strijden wij voor verheffing in rechten en plichten van Afrikaanse en Aziatische volkeren, doch vergeten worden de rechtelozen in eigen kring, de 21- en 22-jarigen onder ons eigen volk!

De vergadering vertoonde zich vooralsnog meer aangetrokken tot versterking van mensenrechten aan donkergekleurden, dan aan jonge dochters en zonen van eigen stam en stelde zich bij een oriënterende stemming op een afwijzend standpunt ten aanzien van kiesgerechtigde leeftijdverlaging. Zelfs de objecten zelf gaven niet te kennen dat recht te verlangen, voorwaar een merkwaardig staaltje in een wereld waar men tegenwoordig vaak alleen maar naar rechten ziet en niet te veel naar plichten.

De J.O.V.D. zwerfde weer uiteen naar alle landstreken met een tot ziens in Zwolle.

L. D. O.

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: G. Stempher.

Leden van de redactie:
Ammy de Muynck,
E. Nordlohne en

Gervan Schagen (secretaris).
Adres Administratie:

Prijsengracht nr. 1077, Amsterdam.
Telefoon 35343

Abonnementsprijs minimum f 2,— per jaar. (Voor leden gratis)

Abonnements- en advertentie-
gelden uitsluitend aan G. Stempher
Amsterdam, Postgiro 244397 of op
bankrekening, Hollandsche Bank-
Unie, Herengracht 434—438.

Liberaal jongeren uit 5 landen kwamen in Duitsland bijeen

Prettige conferentie-week te Linz am Rhein

In tegenstelling tot het vorig jaar, bleek het dit jaar minder moeilijk enige leden van onze organisatie bereid te vinden om de internationale conferentie, georganiseerd door de Deutsche Jungdemokraten te Linz am Rhein, te bezoeken.

De J.O.V.D.-ers op de conferentie aanwezig, waren: A. R. Meyer, (H.B.-lid), (Den Haag), J. Verhey (Amsterdam), Mej. L. van 't Hoogerhuys (Baarn), Mej. E. Hazelaar (Dordrecht).

De conferentie bleek van geheel andere aard te zijn dan het vorig jaar. Toen overheerste het Duitse element, omdat men deze bijeenkomst meer beschouwde als een kaderbijeenkomst, waarbij de buitenlandse delegaties waren uitgenodigd. Thans was de Duitse deelname beperkt tot zes. De vertegenwoordigende landen waren: Nederland, België, Italië en Zweden. Een tweede verschilpunt met het vorig jaar was, dat men thans werkte met commissies, terwijl het vorig jaar slechts een algemene oriëntatie was bedoeld. In dit verband moet wel worden betreurd, dat het programma zo laat in ons bezit kwam, zodat de aanwezige J.O.V.D.-ers te weinig waren voorbereid op hetgeen er besproken werd.

Diverse commissies

Er werden uit de aanwezigen een sociaal-culturele commissie en een algemeen politieke commissie gevormd. In de sociaal-culturele commissie werden de volgende punten behandeld: 1. vrije school of staatschool. 2. werkstudenten. 3. Kan een liberaal een goed Christen zijn? 4. Moet de liberale partij een volkspartij of een partij der intellectuelen zijn?

Conclusie betreffende de scholen: Men wil staatscholen met wel een opvoeding tot algemene politiek inzicht, doch geen partij-politieke invloed. Eveneens moet op deze scholen de invloed der kerk geweerd worden. Speciaal in Duitsland wil men voor vluchtelingen aparte scholen hebben; dit in verband met het vluchtelingenprobleem in West-Duitsland, waar wekelijks ongeveer achthonderd vluchtelingen binnenstromen. Op initiatief der Belgische delegatie werd bij punt 2 de wenselijkheid naar voren gebracht tot stichting van een internationaal lichaam, dat ten doel heeft de studenten in de gelegenheid te stellen hun studie door middel van werken te verdienen.

Over het punt of een liberaal een goed Christen kan zijn, is men niet tot een slotsom gekomen. Hierover liepen de meningen, gezien de positie der liberalen in de verschillende landen uiteen. In landen als Italië, Frankrijk en België, waar het Katholieke politieke overheerst, zijn de liberale groeperingen overwegend humanistisch ingesteld. In Duitsland, Nederland en Zweden daarentegen blijkt het, dat men in liberale kringen, naast een zekere humanistische inslag, een sterk Christelijke inslag kan vinden.

Ten aanzien van de vraag of de liberale partij een volkspartij of een partij van de intellectuelen moet zijn, was men unaniem van mening, dat men moet streven naar een volkspartij; over de middelen om hiertoe te geraken, kon men het niet eens worden.

T.a.v. België en Zweden kan worden vermeld, dat het volkskarakter van de partij reeds tot stand is gekomen; ook in Duitsland is men hiermede op de goede weg. In Italië liggen de problemen verreweg het moeilijkst, gezien de gemiddelde onontwikkelheid van de Italiaanse arbeider, die daardoor gemakkelijk een prooi wordt van het politiek Katholicisme en de linkse extreme groepen.

Wederopbouw van Europa

In de politieke commissie waren de punten aldaar besproken: 1. De wederopbouw van Europa. 2. Het Oost-West-probleem. (In het bijzonder werd hier gesproken over het probleem Oost-West-Duitsland.) 3. Ook in deze commissie werd gesproken over liberale partij een volkspartij of een partij der intellectuelen. Hier werd dit probleem echter vanuit politiek standpunt bekeken.

Ten aanzien van het eerste punt, de politieke opbouw, heeft men zich eigenlijk in grote lijnen neergelegd bij hetgeen de Belgische delegatie naar voren heeft gebracht. Op dit punt wreekte zich wel het feit, dat in onze delegatie een Europa-deskundige ontbrak, temeer, daar ook op economisch terrein door ons weinig naar voren kon worden gebracht.

Kiezende tussen het standpunt der *internationalisten*, welke een soort Europees federalisme willen bewerkstelligen door middel van interne verdragen, waarbij de absolute soevereiniteit der deelnemende landen blijft gewaarborgd en het standpunt der *constitutionalisten*, welke een federalisme van Europa op zeer korte termijn tot stand willen brengen, gaf men de voorkeur aan de middenoplossing, die der *functionalisten*, waarbij men door deelfederaties (b.v. Plan Schumann) tot een federalistisch Europa wil komen.

Als belangrijk eindpunt zag men een economische en politieke zelfstandigheid van West-Europa d.w.z. een soort van derde macht, welke economisch en politiek onafhankelijk is van de Verenigde Staten van Noord-Amerika, maar waarmee men wel een economische en politieke samenwerking wil handhaven.

Ten aanzien van de kwestie Oost-West werd van Duitse zijde het volgende naar voren gebracht. De politieke ontwikkeling in Oost-Duitsland heeft een stadium bereikt, waarin men moet vrezzen, dat de daar levende, opgroeiende jeugd, door eenzijdige communistische infecties een juist begrip over de democratie volledig moet ontberen. Met het oog op de gevaren, welke hieruit voortvloeien, wanneer deze jongeren t.z.t. hun politieke volwassenheid hebben bereikt, vroeg men van Duitse zijde steun bij de bestrijding van deze eenzijdige opvoeding. Men goot de voorstellen in de volgende 4 punten:

a. De uitgifte van Duitse zijde van een informatiebulletin over de politieke ontwikkeling van Oost-Duitsland ter voorlichting van het buitenland.

b. De medewerking van het buitenland werd ingeroepen om het Oost-Duitse probleem niet zuiver als een Duitse aangelegenheid te beschouwen, maar als een West-Europees pro-

bleem. Van Belgisch-Nederlandse zijde was men het met deze stelling niet eens.

c. Ter stimulering van de politieke belangstelling van de Duitse jeugd, wier steun onmisbaar is bij de strijd tegen het Oost-Duitse communisme, verwacht men van Duitse zijde, dat een spoedige totstandkoming, althans een snellere voortgang, van een West-Europese federatie (waarbij de vorming van een Europees parlement met gelijke rechten voor alle deelnemers, dus ook voor Duitsland), de juiste weg is.

In verband hiermede wijst men een zelfstandig Duits leger af en kan men zich verenigen met de opneming van Duitse eenheden in het Europese leger.

Protest tekende de Belgisch-Nederlandse delegatie aan tegen de opvatting, dat Duitsland dan het hechtste bolwerk zou zijn tegen het communisme op grond van de ervaringen in de tweede wereldoorlog opgedaan.

d. Tenslotte stelden men zich voor, zich te richten tot de Raad van Europa, met het verzoek steun te verlenen aan de oprichting van een strijdblad (in grote oplage) dat zal moeten worden beschouwd als informatiebron voor de opgroeiende Duitse jeugd, speciaal voor die jeugd, die leeft in de Oost-Duitse zone. Op verzoek van de Nederlandse afgevaardigden besloot men om dit laatste punt eerst te bespreken met de liberale vertegenwoordigers der onderscheiden landen in de Raad van Europa.

3. Ten aanzien van dit punt kwam de Duitse delegatie weliswaar met een bepaalde visie, welke slechts ten dele is behandeld in de cultureel-sociale commissie, omdat de Italiaanse gedelegeerden in de politieke commissie op een merkwaardige wijze een normale bespreking torpedeerden.

Positie liberale jongerenorganisaties

Naast deze besprekingen in de commissies werden nog enige algemene bijeenkomsten gehouden. Op de eerste van deze bijeenkomsten werd de situatie der liberale partijen en liberale jongerenorganisaties in de verschillende landen onder de loupe genomen. Deze bespreking had een sterk oriënterend karakter.

In de tweede bijeenkomst werd het woord gevoerd door het Bondsparlements lid der F.D.P., Ernst Meyer. Hij sprak allereerst op een vergoelijkende en verdoezelende wijze over de houding van de Duitsers in het buitenland tijdens de tweede wereldoorlog. Dit gedeelte van de voordracht werd door de buitenlandse delegaties met gemengde gevoelens aangehoord. In het tweede deel van zijn rede gaf Ernst Meyer een algemeen overzicht van de politieke en economische situatie van Duitsland, wat echter weinig reden tot debat gaf. In zijn geheel genomen viel deze rede bar tegen. De derde zitting werd gewijd aan de resultaten bereikt in de commissievergaderingen.

In deze plenaire zitting werden geen andere standpunten naar voren gebracht, dan in de commissies reeds was geschied. Alleen t.a.v. het vraag-

stuk of de liberale partij een élite-partij of een volkspartij moet zijn, werd nog gesproken, omdat in de politieke commissie de bespreking ontijdig was afgebroken. Echter door de indiening van een overvloedig aantal amendementen is men niet tot resultaten kunnen komen. Dit werd in hoge mate in de hand gewerkt door de houding van de Italiaanse en Belgische delegaties, welke diepgaande discussies wilden vermijden — een tendenz welke gedurende de gehele conferentie sterk merkbaar was — om politieke strijdpunten te omzeilen, welke de sfeer zouden kunnen vertroebelen.

Algemene beschouwing

We mogen over het algemeen wel zeggen, dat de Duitsers, waarmee we op de conferentie in contact zijn geweest, zich van hun beste kant hebben laten zien. Ze stelden alles in het werk om zo veel mogelijk aan de wensen der buitenlanders tegemoet te komen. Ja, soms was er zelfs bij de leiding der conferentie een neiging tot een te ver gaande democratie te bespeuren. De Nederlandse afgevaardigden hebben wel het meeste contact met de Duitsers gehad; de andere buitenlandse afgevaardigden hielden zich meer op een afstand.

Uit de gesprekken, die we met de Duitsers voerden, bleek wel, dat ze vol zijn over de eventuele heroprichting van een Duitse weermacht. Ook komt haast in ieder gesprek naar voren, dat ze „Gleichberechtigung” willen, d.w.z. dat Duitsland niet bij de andere landen ten achtergesteld mag worden. Bovendien zijn de Duitsers het absoluut niet eens met de uitvoer van Ruhrkolen, waardoor zij gedwongen worden dure kolen uit het buitenland in te voeren.

Bij monde van Ernst Meyer hoorden we, dat de Duitsers niets liever willen dan een streep zetten onder de laatste Krieg. Zouden ze dat nu maar niet aan het buitenland overlaten? Laten ze hun mond houden over de laatste oorlog en trachten te voorkomen, dat het eens weer zo ver met Duitsland zal zijn, dat we een nieuwe oorlog met de Oosterburen moeten vrezzen.

We merkten op, dat in het buitenland enige bezorgdheid heerst voor een analoge ontwikkeling als in de Weimarrepubliek. Om dit te voorkomen moet er zoveel mogelijk samenwerking zijn tussen vooraanstaande politieke figuren, grootwerkgevers en militaire leiders.

Om de buitenlanders een indruk te geven van de omgeving, waarin de conferentie gehouden werd, hadden de Duitsers een tocht naar de Lorelei georganiseerd, die zeer de moeite waard was. Een tweede tocht werd gemaakt naar Bonn, waar we een bierbrouwerij en het Bundeshaus bezichtigden. In het Bundeshaus werden we ontvangen door een der Abgeordneten der F.D.P., die ons het een en ander over het werk, dat in het Bundeshaus verricht wordt, vertelde. Ook Linz werd vele malen door de conferentiegangers bezocht. Linz vierde n.l. het Wijnfeest!

Tot slot van dit verslag willen we nog neerschrijven, dat het contact tussen het buitenland en de Duitse Jungdemokraten moet worden versterkt, waarbij vooral moet worden gezorgd, dat men ook in ons land de Duitse zaak ernstig neemt en dat voortaan bij soortgelijke conferenties voldoende deskundigen aanwezig zijn.

ANNO 1774

A. VAN HOBOKEN & CO.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

•

BIJKANTOREN :
's-GRAVENHAGE
RHENEN

•

CORRESPONDENTSCHAP :
WIJK BIJ DUURSTED

N.V. Lijm- en
Gelatinefabriek

„Delft”

Fabrieksmerk
TWEE TORENS

Tel. 106-363 — Delft

**DE ROTTERDAMSCH
DROOGDOK MIJ. N.V.**

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.
ALMELO

Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

**SCHEEPSWERF FIRMA G. DE VRIES LENTSCH
NIEUWENDAM**

Reparatie en nieuwbouw in hout en staal
Inbouw en revisie motoren
Aanleg elektrische installaties

TELEFOON 60470 KANTOOR 61477 NA 17 UUR 60734 en 60851

WERF „HET FORT”

N.V.
W. A. HOEK'S
MACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK
Hoofdkantoor en Machinefabriek te Schiedam.

COMPRESSORS voor alle gassen en iedere druk.
INSTALLATIES voor de bereiding van zuurstof, stikstof, enz.

HUDIG & VEDER N.V.
REDERS CARGADOORS
EXPEDITEURS-PASSAGE-AGENTEN
ROTTERDAM

Willemskade 23 - Telegram-adres: Blokhuyzen - Tel. 25330

Ik eet er wel vijf...

Ja, als er maar heerlijke *Stroja* chocoladevlokken op de boterham zijn, dan is het bord leeg voordat U er erg in hebt.

Stroja vlokken worden bereid uit pure chocolade, zijn voedzaam en gezond.

Geef Uw kinderen *Stroja* op de boterham... ze vinden het een tractatie. Neem zelf ook een boterham met *Stroja* chocoladevlokken!

Prijs per carton 95 ct.

Handig! Druk op het ovaal aan de zijkant van de verpakking en U kunt de Stroja er zo uitschudden!

KONINKLIJKE CACAO- EN CHOCOLADE FABRIEKEN
DE ERVE H. DE JONG A2 1790
WORMERVEER

*Serien in
elk serin!*

STAALCONSTRUCTIES

ANNO 1843

SPOORWEGMATERIAAL

N.V. BOELE'S

Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES

Nieuwbouw en reparatie

Machinefabriek en Scheepswerf

van

**P. SMIT Jr. N.V.
ROTTERDAM**

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK

voor

BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEP-
BOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

makkers

staakt Uw wild geraas!

Geef ons nu spoedig het Nieuwe Europa en daarmee de Nederlandse Export Industrie, in plaats van de huidige wankelende positie, een hecht en duurzaam fundament!

Linoleum Krommenie

DE IDEALE VLOERBEDEKking

N.V. GEBR. van UDEN'S
Scheepvaart en Agentuur Mij.

Veerhaven 14-15
Telef. 21300 (10 lijnen)
ROTTERDAM

Geregelde diensten

SONTLIJN
(Denemarken, en
Zuid-Zweden)

BENELUX-FRUITLIJN
(Noord Afrika)

HAVENLIJN
(Zuid-Amerika Oostkust)

RIJNVAART EN EXPEDITIE

BOSMAN

**CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK**

ROTTERDAM - BRIESELAAAN 45

Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492

SPECIALITEIT

VLIETUIGONDERDELEN - HULP-
WERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART-
ROESTVRIJ STALEN UITLAATPIJPEN-
LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

SMIT SLIKKERVEER

DYNAMOS MOTOREN INSTALLATIES

WERT

voor alle doeleinden

PIETER SCHOEN & ZOON NV.
VERF EN VERNISFABRIKANTEN - ZAANDAM - HOLLAND

**N.V.
Machinefabriek**

IJZER-, STAAL- EN
METAALGIETERIJ

v.h. Bakker & Co.
RIDDERKERK

**N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN”**

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

**WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT**

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr.
lang. Overdekt droogdok 116x30
meter, geschikt voor het zwaarste
materiaal.

**Telefoonnummers Rotterdam
71354. Dordrecht 3774**

Het regent
complimentjes
over onze

INDISCHE
RIJSTAFEL

LIDO
AMSTERDAM

RESTAURANT
CAFÉ, BAR

3e Jaargang No. 11

November 1951

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN

VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Een belang-
rijk prae-
advies voor
ons
Congres

pagina 6 en 7

Aan de vooravond van ons Congres

Wij leven in een tijd, waarin ieder meer dan ooit in beslag wordt genomen door de zorg voor het materiële bestaan, nu en in de toekomst.

En zó belangrijk is deze zorg, zó allesoverheersend en dwingend, dat men onverschillig schijnt te worden voor alles wat zich buiten zijn onmiddellijke omgeving afspeelt.

De dingen, die niet rechtstreeks te maken hebben met het dagelijks leven om ons heen, met ons werk, ons loon of onze ontspanning, krijgen maar nauwelijks de aandacht en worden op z'n best met een scepsis gezien, die aan mensen met deze materiële instelling eigen is.

Is het een wonder dat dit in de eerste plaats geldt voor de politiek?

Politiek vormt immers de voornaamste achtergrond van de moeilijkheden, die het bestaan zo zorgvol schijnen te maken, doch weinigen, te weinigen zijn het die dit kunnen of willen zien.

De meesten denken, dat het voldoende is de politiek hierom te veroordelen, dat zonder politiek alles wel beter zal gaan.

Zij beseffen niet, dat steeds duidelijker de oude waarheid wordt bewezen: de politiek zal zich met ieder bemoeien, die zich niet zelf met de politiek bezighoudt.

De lichtvaardige terzijdestelling van alles wat met de politiek te maken heeft werkt nu als een boomerang; men voelt zich door diezelfde politiek gehinderd, te kort gedaan, — en uit zich in de meest felle termen tégen het politieke bedrijf of een politiek beginsel, waardoor alles slechts nog erger wordt.....!

Ons, J.O.V.D.-ers, idealistisch als we zijn, vervuld van de oprechte wil om de liberale beginselen hun heilzame werking in de staatkunde en in het dagelijks leven te laten verrichten, spreekt dit probleem wel zeer sterk aan.

Allereerst, omdat het juist de jongeren zijn, die door minder ervaring en door hun natuurlijke spontaniteit zich vlugger tot een afkeer van, — of een onbezonnen en dus vaak verkeerde keuze in — de politiek laten verleiden, en bovendien zijn zij het, tot wie de materiële zorg voor een toekomstig bestaan des te duidelijker spreekt.

Wij hebben in de bijna drie jaren van ons bestaan op vele manieren ons best gedaan om een beter begrip te krijgen voor de politiek en in het bijzonder voor het liberalisme.

Dit was zowel bij de discussies onder eigen leden het geval, bij de lezingen en talloze bijeenkomsten, als bij onze pogingen ook buitenstaanders voor onze idealen te interesseren en op te wekken.

Maar het zwaartepunt lag toch wel bij hetgeen wij in J.O.V.D.-verband meemaakten.

En hoewel dit natuurlijk verheugend is om te constateren, menen wij toch dat op deze wijze het liberalisme er nooit „zal komen“!

Het is stellig niet te boud gesproken, wanneer wij zeggen, dat tot nu toe onze liberale beginselen te veel zijn overwogen, aangevallen en verdedigd in het studeervertrek of vergaderzaal, en te weinig besproken in de huiskamer of op ons werk, kortom in het gewone, dagelijkse leven.

Is het liberalisme niet te veel alleen het bezit geweest van de denkende en niet ook van de voelende mens?

Niet, dat de ernstige bestudering van onze beginselen niet noodzakelijk is, of dat een actief verenigingsleven overbodig zou zijn.

Integendeel, dit moet juist de grondslag en sti-

mulans vormen voor het uitdragen van onze beginselen.

Maar wanneer niet daarnaast ditzelfde liberalisme zijn weg kan vinden tot ieder, wie het aangaat, tot iedere burger, vrouw of man, arm of rijk, baas of knecht — heeft het niet meer waarde dan een dorre theorie in het brein van een studeer-kamergeleerde.

Wij moeten beseffen, dat in de eerste plaats ons arbeidsterrein daar ligt, waar de politiek zijn invloed doet gelden, vooral bij onze gesprekken over al die gewone dagelijkse dingen, over het kranten-nieuws, over ons werk, de huishouding, enzovoorts. Dáár wordt van de J.O.V.D.-er gevraagd, niet alleen dat hij iets van het liberalisme weet, maar voorál dat hij het kan voelen en beléven!

Dàn is het onze taak, die onnadenkende buitenstanders, die geen belangstelling hebben, te doen beseffen dat zij onjuist handelen, als zij de politiek en het liberalisme negéren, miskennen of veroordelen.

Wij worden daardoor heus geen doordrijvers of fanatici, die slechts oog hebben voor eigen gevoelens en gedachten, want de Verdraagzaamheid in ons vaandel kan hiervoor als waarborg dienen!

Wij hebben er te dezer plaatse al meer over gesproken, dat de politiek een zaak is die men niet

te licht mag beoordelen of veroordelen.

Dat wij nogmaals dit onderwerp aansnijden aan de vooravond van het eerste congres der J.O.V.D., wil dan ook zeggen, dat wij er grote waarde aan hechten onze leden en geestverwanten hier terdege van te overtuigen.

Wij leven in een tijd, waarin de gemiddelde burger tenslotte slechts belangstelling overhoudt voor datgene, wat hem in staat zal stellen nu en in de naaste toekomst zijn leven min of meer te beveiligen.

Heeft men vroeger de waarschuwing in de wind geslagen, dat de politiek zich met ieder zou bemoeien, die zich niet met de politiek wilde inlaten; nu is het zo ver — en wij worden dagelijks hieraan herinnerd.

Het komende congres zal de grootste manifestatie zijn, die de J.O.V.D. tot nu toe heeft beleefd. De grootste bijeenkomst tevens.

Dat is belangrijk en beslissend voor ons bestaan en onze bloei. Noodzakelijk voor ieder om bij te wonen, voor ieder, omdat in Zwolle de liberale gedachte en het liberale gevoel een versterking zullen krijgen die ze zozeer behoeven.

En laat ons congres dan mogen slagen door het feit, dat wij er niet alleen als J.O.V.D.-ers een historische bijeenkomst van zullen maken, maar veeleer, omdat het ons een nieuwe steun en aansporing zal zijn voor het uitdragen — overal waar dit mogelijk is — van ons liberaal beginsel:

Vrijheid, Verantwoordelijkheid, Verdraagzaamheid en Sociale Gerechtigheid.

FRITS R. VAN GELDER.

BOODSCHAP AAN DE JEUGD

Nu het mij tot mijn leedwezen niet mogelijk was op het Zwolse Congres het woord te komen voeren, wil ik het Congres gaarne een toch schriftelijke boodschap zenden.

Het verheugt ons ouderen in de V.V.D. zeer, dat de J.O.V.D. voortdurend doet blijken van haar toenemende bloei. Die bloei is het duidelijkste begrip, dat de liberale beginselen ook voor jonge mensen hun aantrekkingskracht niet hebben verloren. Het zou er treurig uitzien, indien het anders was. Het liberalisme heeft immers bij voortduring een belangrijke taak te vervullen. Naar zijn aard kan het niet anders dan vooruitstrevend zijn. Zodra het zou verstarren en geen dag meer zou hebben voor de grote veranderingen, die zich in de maatschappij altijd door bezig zijn te voltrekken, zou het zijn naam onwaardig zijn geworden. Het zou bovendien zijn plaats onmogelijk kunnen behouden, indien niet een groot aantal jonge mensen zich wilden opmaken, om straks de plaatsen in te nemen, die de ouderen geleidelijk zullen moeten ontruimen.

Vraag men mij, hoe ik de taak van het liberalisme het best in het hart zou kunnen omschrijven, dan weet ik dit altijd nog niet beter te doen dan met de woorden van Thorbecke, dat het wil streven naar de ontwikkeling van zelfstandige kracht. De omstandigheden waaronder, en de wereld, waarin dit moet geschieden, zijn hemelsbreed verschillend van die in Thorbecke's dagen. Maar het beginsel is hetzelfde gebleven. Ontwikkeling van zelfstandige kracht betekent de voorwaarden scheppen of te bevorderen, waarin een ieder in staat is eigen verantwoordelijkheid te dragen. Zonder die eigen verantwoordelijkheid is een ware vrijheid niet bestaanbaar. Vóór alles dient er daarom naar te worden gestreefd, dat de menselijke persoonlijkheid niet in de massa verloren gaat. Daarom staat het liberalisme lijnrecht tegenover het collectivisme. Ook al zou het collectivisme in staat zijn aan een ieder een vol-

doende mate van bestaanszekerheid te verschaffen, dan zou het nochtans de kiem der ontbinding in zich dragen, omdat het door uitschakeling der persoonlijke verantwoordelijkheid de innerlijke kracht ondermijnt, die een maatschappij behoeft, wil zij bestand blijven tegen de gevaren, die haar van buitenaf bedreigen.

Dat die gevaren in onze tijd groot zijn, weten wij allen. De vrijheid is geen goed, dat ons voor niets wordt geschonken. Wij kunnen haar slechts behouden, indien wij bereid zijn voor haar te strijden. Ontbreekt die bereidheid, dan zijn wij haar niet waard. De bereidheid alleen is schier niet voldoende. Er moet daarnaast gelegenheid bestaan haar te tonen. Anders gezegd, er moet gelegenheid bestaan om eigen verantwoordelijkheid te dragen en daarmee eigen zelfstandige krachten te kunnen stalen. Die gelegenheid mag er niet zijn voor enkele bevoorrechten alleen, zij moet openstaan voor allen. Daarom moeten vrijheid en democratie hand in hand gaan.

Het is uit deze overtuiging, dat in de naam der J.O.V.D. deze twee begrippen onafscheidelijk aan elkander zijn verbonden. Het bewustzijn van die onafscheidelijkheid steeds dieper te laten doordringen tot Jong Nederland is de taak der J.O.V.D. Moge het Zwolse Congres tot de vervulling van die taak een stevige bijdrage leveren.

Mr. P. J. OUD.

Apollo-Paviljoen

APOLLOLAAN 2

AMSTERDAM-Z.

Zalen voor partijen
en vergaderingen.
Telefoon 9 24 10

Voortreffelijke keuken
Voortreffelijke bediening
Voortreffelijke muziek

Nabeschouwing over ons Zomerkamp

Alhoewel het Zomerkamp al weer drie maanden achter ons ligt, willen we toch niet nalaten enige van onze indrukken hier neer te schrijven. Ook dit jaar was tot kampplaats gekozen het prachtige Holten, waarvan de omgeving zich zo uitstekend leent voor fietstochten, cross-countries en vossenjachten en waaraan degenen, die in Holten aanwezig waren prettige herinneringen zullen bewaren.

Dat we van de omgeving gebruik gemaakt hebben, kunnen we U verzekeren. De weergoden waren ons zeer gunstig gezind, waardoor we bijna iedere dag de Holtense streken op de fiets doorkruisten en onderweg gebruik maakten van de gelegenheid om een duik in het koele water van kanaal of rivier te nemen. Dit mooie weer heeft ook gemaakt, dat we maar twee keer de door Mies Linssen zo prima verzorgde maaltijden, binnen, in gezelschap van het varkengeknor hebben hoeven te nuttigen.

O, ja, we hebben ook nog wel iets anders gedaan dan gefietst, gegeten, gezwommen en ons door de zon bruin laten bakken. Maar een enigszins volledig verslag van de beweeglijkheid der deelnemers naar lichaam en naar geest, zou vele kolommen van onze Driemaster vullen en daartegen zou de redactie zeker bezwaar maken. Er gebeuren heus nog wel andere dingen in de J.O.V.D. dan alleen het Zomerkamp, hoewel voor degenen, die in het Zomerkamp 1951 aanwezig

waren, dit kamp toch wel één van de belangrijkste gebeurtenissen uit het J.O.V.D.-leven mag worden gerekend.

Ernst en luim hebben elkaar in bonte regel opgevolgd. De ernst werd ons geboden door de heer mr. F. G. van Dijk en de heer J. Cornelissen, die ieder op hun wijze het gehoor boeiden met hun lezingen. De heer Van Dijk sprak over de liberale beginselen en de heer Cornelissen over het werk der V.V.D.-fracties in de Kamers en over de eventuele verlaging van de kiesgerechtigde leeftijd. Geanimeerd debat volgde prompt! Hieruit zullen de sprekers wel hebben kunnen opmaken, dat hun woorden met belangstelling zijn aangehoord en stof tot overdenken hebben gegeven.

Andermaal viel ernst te beluisteren in de dagopeningen, uitgesproken door de leider van het kamp, Tim de Vries, waarin zo goed de diepe zin van het leven tot uiting kwam.

Niet dat dit de enige ernstige momenten waren in ons kamp. Er waren er zo veel meer! Misschien werd het ernstige dan niet met zo veel woorden gezegd, maar de aanwezigheid ervan werd wel door ons allen gevoeld. En juist die ogenblikken geven zo veel, waaraan achteraf met warmte en vreugde kan worden teruggedacht.

De vrolijkheid heeft ook in dit kamp zeer zeker niet ontbroken. We willen hier slechts releveren: het zo interessante debat over de koraaldieren; het

schone spel: „Stille Ambacht”; de Mercurochroomverfpactij.

Wat het hoogtepunt van het kamp geweest is, kunnen we niet precies zeggen. Misschien was het het kampvuur, waarbij de onzin leuk, de gedichten mooi, de stilte tot slot haast tastbaar was. Of was het misschien het waterballet met als (onvrijwillig) solist Hans van Dorp, of het zo keurig aangerichte diner op de Markelose berg?

Maar ach, we zouden met het opsommen van deze feiten, degenen, die niet aan het kamp deelnamen, nieuwsgierig maken. Wie er belang in stelt, wat er alzo in de week van 28 Juli—5 Augustus gebeurd is, vrage aan hen, die er waren en ongetwijfeld zal hij dan overrompeld worden door een reeks van enthousiaste verhalen, waardoor hij, naar we hopen, opgewekt zal worden het volgend jaar ons J.O.V.D.-kamp mee te maken.

Tot slot willen we hier graag een woord van dank richten tot de kampleiding, die zich zo uitstekend van haar taak gekweten heeft. Zij heeft gemaakt, dat deze week voor ons een onvergetelijke is en dat we er nu meer dan ooit van doordrongen zijn, dat het goed is om J.O.V.D.-er te zijn.

Moge het volgend J.O.V.D.-kamp even prettig en plezierig zijn als de nu achter ons liggende kampweek!

EEN DORDTSE
KAMPBEWOONSTER.

West-Europa waarin ieder het zijne vindt, waarin het voor ieder zonder uitzondering goed is te leven, voor zover op deze aarde iets goed kan zijn.

In dit West-Europa zal de sociale rechtvaardigheid in toepassing gebracht moeten worden als een voorbeeld voor de wereld, allen zullen in geordende vrijheid moeten samenwerken om de voorwaarden te scheppen, waarin aan de eisen dier rechtvaardigheid zo goed mogelijk kan worden voldaan. Wij hebben een gecoördineerde economische en sociale politiek nodig, teneinde binnen de omstandigheden, kenmerkend voor de moderne structuur van het bedrijfsleven, de grootst mogelijke welvaart te bereiken.

De resultaten, die de internationale arbeidsverdeling gedurende een groot deel van de negentiende eeuw opleverde in een vrije uitwisseling van goederen en diensten, kunnen nu alleen worden verkregen met behulp van een welbewust gevoerde politiek van structurele aanpassing en regulering der conjunctuur. Binnen deze grenzen moet er dan voldoende ruimte blijven voor scheppende ondernemersinitiatieven en vrije krachtsontplooiing.

Prikkel voor een ieder

Wat wij uit de negentiende eeuwse vrijheidsgedachte persé willen behouden, dat is de ondernemerszin, de prikkel om in „the running” te blijven, de prikkel om zich in te spannen, om alles aan energie en vindingrijkheid op te brengen, wat men in zich heeft. Dat geldt niet alleen voor de ondernemers, maar ook voor de arbeiders. Zoals de verzadiging van de productenmarkt de ondernemingslust van de werkgevers kan aanwakkeren, zo zou het wel eens kunnen zijn, dat een zekere verzadiging van de arbeidsmarkt ten slotte de arbeidsproductiviteit omhoog brengt. Wij beschouwen de werkloosheid van voor de oorlog als een nationale ramp en de pogingen om de werkers door werkloosheids- en wachtgeldverzekeringen meer aan het bedrijf te binden en meer sociale zekerheid te geven, uiteraard binnen het economisch mogelijke, hebben onze volle sympathie. Maar de prikkel om aan te pakken mag ook bij de arbeiders niet ontbreken. In de leus der samenwerking tussen werkgever en werknemer mag de nadruk niet eenzijdig op „samen” liggen, ook het werken mag niet worden vergeten.

De vrijheid moeten we zien in het kader van de omstandigheden van deze tijd. De technische vooruitgang heeft de flexibiliteit van het bedrijfsleven verminderd. Aanpassing en omschikking zijn geen kleinigheden meer en zijn soms zelfs onmogelijk. Ook de afzetmogelijkheden zijn vooral internationaal sterk gewijzigd. Wij kunnen niet meer terug naar een stelsel, waarin een naar zakelijke inzichten gezond bedrijfsleven ieder ogenblik kan worden getroffen door plotselinge handelsbelemmeringen, die met één slag een kostbare investering waardeloos kunnen maken. Overal dringt zich dus de noodzaak tot samenwerking aan ons op. Dat zij spoedig verwezenlijkt moge worden.

J. W. H.

Over politieke en economische samenwerking

De Westerse wereld heeft veel waardevols te verdedigen

Degenen, die de economische toestand van verschillende landen gedurende enkele jaren nauwkeurig gevolgd hebben, hebben kunnen constateren, dat bijna alle landen vastgeraakt zijn in een trieste spiraal van oorzaken en gevolgen. Voor ons land zijn daar dan: de aan het verlies van Indië verbonden economische gevolgen, de overbevolking en daardoor noodzakelijke industrialisatie en emigratie, de noodzaak van grotere investeringen en vermindering van de consumptie. De laatste vier mogelijkheden vormen tezamen een gedeelte van de weg, die afgelegd zal moeten worden om een economische impasse te vermijden. Algemeen is men hiervan wel overtuigd, maar het menselijke egoïsme brengt mede, dat men meestal die

mogelijkheid slechts van harte aanbeveelt, die voor de persoon in kwestie het voordeligst en het prettigste is. Er wordt bovendien vergeten, dat de mogelijkheden op zichzelf minder waardevol zijn, dan wanneer ze tezamen worden uitgevoerd. Zijn dit slechts nationale maatregelen, ook op internationaal gebied zal iets gepresteerd moeten worden om een impasse te ontgaan en wij zouden dan hier als voornaamste maatregelen willen noemen: de liberalisering van de internationale economische betrekkingen, het herstel van de vrije markt en de afschaffing van de deviezencontrole. Is dus de oplossing van 's werelds problemen gelegen in een zekere samenwerking op het terrein van de economische politiek, deze samenwerking

zal zich voorlopig helaas wel beperken tot West-Europa. Wij zullen in West-Europa door samenwerking moeten komen tot een zekere stabiliteit in het economische leven. Met hun Marshall-plan hebben de Verenigde Staten reeds geprobeerd de economie in West-Europa te bevoorvoren, echter met zeer weinig succes, de Amerikanen zullen een Europese integratie dus zeker van harte toejuichen.

Tegen de achterdocht

Velen zien de toekomst van Europa somber in wanneer we niet binnen zeer korte tijd tot een behoorlijke samenwerking kunnen komen. Dat geldt niet alleen militair, dat geldt ook economisch. Zonder samenwerking, zonder de stabiliteit die er uit moet voortspuiten, kan ook geen vrijer geldverkeer ontstaan. De geest van samenwerking zal dus veel meer verbreid moeten worden en niet alleen in het internationale verkeer, maar ook in het binnenland, waar het onderling wantrouwen veelal nog de normale zakelijke betrekkingen beheerst.

Wij moeten die achterdochtige geest zien kwijt te raken, willen wij ook op de internationale markt goed voor de dag kunnen komen. Vooral voor grote en middelgrote ondernemingen lijkt mij samenwerking op het gebied van research, marktonderzoek en bedrijfsvergelijking aanbevelenswaardig.

Zowel op economisch, staatkundig als cultureel gebied heeft de democratische Westerse wereld — Europa en Amerika — iets waardevols te verdedigen. Hoe zeer ook West-Europa verdeeldheid kent, het zal zich dienen te verenigen om cultuur en beschaving te behouden. Het gaat om een

voor een Europees leger en verantwoordelijk aan een Assemblée Commune, bestaande uit parlementsleden der samenwerkende landen, dringend noodzakelijk.

Het Europees leger vormt een integrerend deel in de verdediging, voorzien in het Noord Atlantisch Pact.

VI. De culturele Europese samenwerking.

Bewust van het feit, dat het streven naar de Europese eenheid moet worden gesteund door het ontwaken van een Europees bewustzijn en dat dit moet worden voorgelicht en gestimuleerd, moet de ontwikkeling van een Europees Cultureel Centrum, waarvoor de basis is gelegd door het Centre de Culture te Genève, met kracht worden gestimuleerd.

Het bestaan van het Europa-College te Brugge

moet worden beschouwd als een zeer verdienstelijke voorloper van het doorwerken van de Europese geest in het gehele Europese onderwijs. In samenwerking met het Europees Cultureel Centrum kan dit worden bevorderd door publicaties, film, radio, volksuniversiteiten, etc.

Tot de taak van het Europees Cultureel Centrum kan worden gerekend de bevordering van het vrije verkeer van gedachten, publicaties en kunstwerken en de bevordering en de coördinatie van het vrije wetenschappelijke onderzoek, benevens de bevordering van de nauwe samenwerking tussen alle Europese onderwijsinstellingen (vooral met het oog op een herziening der geschiedenisleerboeken).

Daar de toekomst van Europa wordt bepaald door het opgroeiend geslacht moet de uitwisseling tussen jeugdige Europeanen van alle rang en stand,

door het verlenen van faciliteiten t.a.v. geld en onderkomen (studie, leertijd, reizen, jeugdpasspoort, etc.) worden bevorderd. Ter coördinatie hiervan is de instelling van een Europees Jeugd Instituut aanbevelenswaardig. Aangezien de grote meerderheid der jeugd niet meer dan lager onderwijs geniet, dient ook in het bijzonder bij het lager onderwijs veel aandacht aan de Europese gedachte te worden geschonken.

VII. Het Europese recht.

De Europese samenleving is alleen mogelijk op grond van een Europees recht, welke een gemeenschappelijke basis vormt voor de beveiliging van de economische, sociale en politieke eenheid van Europa.

Tot dit doel is de instelling van een Europese juridische Commissie, ingesteld door de Assemblée, zeer gewenst.

De beginselen eerst!

In een aantal voorgaande artikeltjes heb ik de liberale beginselen, waarin men zich in de J.O.V.D. gebonden weet, wat nadere inhoud trachten te geven. Ik zou mij zo kunnen voorstellen, dat dit bij een aantal Uwer de vraag heeft opgeworpen of al dat gepraat over beginselen wel enige praktische waarde heeft. Mij is in ander milieu wel eens tegengeworpen, dat een beginsel als dat der vrijheid zich nu eenmaal niet laat concretiseren en wel om de eenvoudige reden dat dan op hetzelfde moment de vrijheid verdwenen zou zijn. De tegenwerping is waar, maar zij is onvolledig en daarom slechts gedeeltelijk juist.

Wij moeten immers duidelijk onderscheid maken tussen het begrip vrijheid, dat zich evenmin als een begrip schoonheid voor definiëring leent en de toepassing van een dergelijk begrip op een concrete situatie, of anders gezegd het begrip vrijheid ligt niet in het vlak van het verstand, het is een irrationeel begrip, dat correspondeert aan ons gevoel, aan onze ziel. Dit wil echter geenszins zeggen dat wij niet zouden kunnen beoordelen hoe de omstandigheden in een bepaalde situatie zouden behoren te zijn, opdat aan het beginsel vrijheid recht worde gedaan.

De liefdeleer in het Nieuwe Testament wordt ons ook niet gebracht door liefde in een begripsbepaling te vatten, in tegendeel, in vele gelijkenissen wordt ons getoond, wat liefde omvat.

Zij, die menen dat beginselen als praktisch uitgangspunt onbruikbaar zijn, hebben ongelijk, zeker is het volslagen fout uit z.g. respect voor het beginsel zich er niet verder om te bezinnen. Juist door zich als groep te organiseren op basis van enkele algemene beginselen en niet op basis van een bepaald programma legt men zich de plicht op zich zowel te samen als groep, als in zijn persoonlijk leven bij het nemen van beslissingen te rade te gaan bij zijn beginselen.

Vrijzinnige groeperingen krijgen vaak

van tegenstanders te horen, dat hun geloof voert tot een vage, zeer elastische ethiek. Deze tegenwerping kan men niet zonder meer naast zich neer leggen. De reden dat wij echter aan beginselen en niet aan een bepaalde dogmatiek de voorkeur geven, schuilt in onze overtuiging, dat de geest belangrijker is dan het woord. Bovendien heeft het woord neiging te verstenen, waardoor het bij wisselende omstandigheden niet meer de geest, waaruit het geschreven is, belichaamt. Wanneer men begrip heeft voor de veranderingen in de maatschappij, wanneer men voor de volksgemeenschap meer waarde hecht aan het heden en de toestand dan aan het verleden, is het goed van beginselen uit te gaan. Wanneer men van beginselen uitgaat is het gevaar groot, dat men bij concrete beslissingen toch tot diametrale opvattingen komt. In dit geval zouden zij die dogmatisch denken gelijk hebben; dan zal de basis waarop wij ons verenigd hebben geen werkelijke basis van samengaan zijn.

Vandaar dat naar mijn mening een bezinning op de beginselen zo uitermate belangrijk is; wij moeten het steeds opnieuw doen, wij kunnen het echter alleen in concreto. Begint U daarom als groep over actuele problemen, stel programma's op die Uws inziens verwezenlijkt moeten worden, maar doe dit altijd door confrontatie met Uw beginselen. De oplossingen waartoe U als groep komt, moeten wanneer zij Uw beginselen ademen, voor U gezag hebben, alleen gewijzigde omstandigheden kunnen dit gezag ondergraven. Hier is het grote voordeel voor hen die vrijzinnig denken: zij kunnen zich van het woord distancieren wanneer zij menen dat dit door gewijzigde omstandigheden de geest niet meer dekt. Vandaar dat de persoonlijke verantwoordelijkheid bij ons zulk een belangrijke plaats inneemt, voor cadavergehoorzaamheid is geen plaats.

Wanneer men zich op grond van geestelijke beginselen groepeerd wordt hierdoor het belang, dus ook het

eigen- en het groepsbelang, naar de achtergrond geschoven. Dit is m.i. de enige levenshouding om tot een waarachtige gemeenschap te komen, deze kan toch slechts daar zijn waar liefde heerst, het is echter een zeer grote verplichting die men zich zelf stelt. Nu is het een klein kunstje om te zeggen en zelfs te menen dat enige abstract luidende beginselen door je worden aangehangen, maar eerst bij de concrete beslissingen die je in het leven neemt zal blijken of je werkelijk vanuit je beginselen leeft. Vaak zullen eigen of groepsbelangen zich zo direct aan je opdringen, dat de beginselen er niet aan te pas komen. Dergelijke momenten zijn niet altijd een bewust verraad, een mens is nu eenmaal voor een belangrijk deel een product van zijn omgeving hetgeen inhoud, dat men de belangen van het eigen milieu overschat. Wanneer wij echter de potentie hebben dat wij onze beginselen niet belijden omdat zij ons materieel voordeel verschaffen maar omdat wij menen dat met een dergelijke geesteshouding de meest waarachtige gemeenschap zal ontstaan, dienen wij te allen tijde het beginsel boven het eigen- of groepsbelang te laten praevaleren.

Dit alles moeten wij leren, wij moeten begrijpen waar het beginsel halt roept, wanneer ik ja zou willen zeggen, wij moeten de stof waarover wij oordelen beheersen, wij moeten met anderen erover praten en tenslotte moeten wij gezamenlijk de maatschappij en de vele daarin levende vragen met onze kennis en met karakter (dit betekent beginselvast) benaderen.

Hiervoor bestaat een goede mogelijkheid in de J.O.V.D. Juist wanneer men jong is, zit men nog niet zo in eigen belangen verweven. Tot slot om mogelijk misverstand te voorkomen nog één opmerking, zie de realiteit zoals zij is en bouw geen maatschappijen op illusies. De strenge eisen die ik hiervoren voor U aanlegde, gelden voor U en Uw groep, zij zouden voor ieder behoren te gelden. De werkelijkheid is vaak een warnet van belangen en compromissen; dit zij zo, houdt er rekening mee maar laat Uw eigen houding er niet door vertroebelen.

Mr. J. DE WILDE.

(„Ons Kompas" van 31-8-'51.)

Twaalf manieren om een vereniging te vermoorden

Een Engels recept

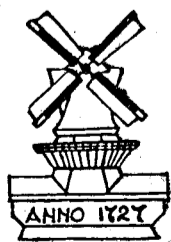
In een Engels tijdschrift troffen wij de volgende satyre op het verenigingsleven aan:

1. Kom niet op de vergaderingen.
2. Mocht U toch komen, kom dan aanmerkelijk laat.
3. Accepteer nooit een bestuursfunctie. Het is gemakkelijker critiek uit te oefenen dan het zelf te doen.
4. Vraagt de voorzitter Uw mening omtrent belangrijke zaken, antwoord dan, dat U niets hebt mede te delen. Vertel na de vergadering aan iedereen, hoe het gedaan had moeten worden.
5. Doe niet meer dan absoluut noodzakelijk. Als andere leden vrijwillig hun medewerking verlenen in het belang van de vereniging, baazin dan rond, dat de vereniging een „klied" is geworden.
6. Wacht zo lang mogelijk met het betalen van Uw contributie.
7. Indien U geen aanmaning voor de contributie krijgt, betaal dan niet.
8. Indien U absievelijk een aanmaning mocht krijgen na de door U betaalde contributie, beëindig dan onmiddellijk Uw lidmaatschap.
9. Indien niet hard nodig, denk er dan niet aan om U te organiseren.
10. Mocht U een vergadering bezoeken, waarop gestemd moet worden, stem dan voor, doch ga daarna in de oppositie.
11. Ga met alles accoord op de vergaderingen, doch wees het hiermee oneens buiten de vergadering.
12. Wanneer de voorzitter verzoekt om een bepaalde discussie geheim te houden, vertel het dan aan al Uw vrienden — als vertrouwelijke mededeling.

Congres te Zwolle

PROGRAMMA

Zaterdag, 17 Nov.:	12.00 u. Commissie-vergaderingen.
	16.00 u. Ontvangst ten Stadhuize.
	17.00 u. Opening Congres. Algemene Vergadering.
	20.00 u. Diner-dansant (einde 24.30 u.).
Zondag, 18 Nov.:	9.45 u. Ochtendwijding.
	10.00 u. Voortzetting Alg. Verg. Bestuursoverdracht enz.
	12.00 u. Rede drs. H. A. Korthals
	13.00 u. Gezamenlijke lunch.
	14.30 u. Bespreking rapporten en voorgestelde resoluties.
	ca. 17.00 u. Sluiting.

Abraham van Stolk & Zonen N.V.

Houthandel

Schaverij — Zagerij

Rotterdam, Telefoon 35400 — Postbus 1100

ADVERTEERT
in dit blad

REVOLUTIE MET DE SCHAAR

Met een kleine verontschuldiging aan het adres van het element Adam in de J.O.V.D. het volgende:

Toen ik maanden geleden in De Driemaster portretten van Oma, Ma en Dochter schilderde, concludeerde ik, dat Ma, na het verwerven van het kiesrecht, de attributen van gehoorzame en beschermde, welke attributen Oma haar had overgedaan, liet vallen. Hieruit zou zijn af te leiden, dat Ma, nadat zij het recht had verkregen te kiezen en om verkozen te worden, naar de kapper rende om haar haren en naar de naaister om haar rokken te laten kortwieken.

Het verwerven van het kiesrecht wordt hier dus oorzaak en die korte rokken en haren worden gevolgen van die oorzaak. In feite is de zaak niet zo eenvoudig er een van oorzaak en gevolg, maar een dynamische wisselwerking, want de uiterlijke veranderingen droegen er ten zeerste toe bij de vrouw een ruimere plaats in het maatschappelijk bestel mogelijk te maken. Deze facet van het door mij aangesneden probleem werd mij enige tijd geleden op beminlijke wijze en met uitvoerige gegevens onder de aandacht gebracht en graag geef ik U jonge Dochters van Eva, iets van mijn informaties door. En heus, Zonen Adams, Uw maatschappijbeeld wordt ook vollediger, wanneer U onderstaande regelen bestudeert.

Gedurende eeuwen en eeuwen heerste het vooroordeel, dat de lichamelijke en geestelijke capaciteiten van de vrouw inferieur zouden zijn aan die van de man. Deze opvatting, die niet in overeenstemming was met de werkelijkheid, maakte, dat de vrouw werd beknot in haar vrijheid en haar rechten. Haar geestelijke ontwikkeling werd tegengehouden door haar een geringere opvoeding te geven dan de man en haar lichamelijke bewegingsvrijheid werd door belemmerende en onpractische kleding beperkt. De natuurlijke gaven van de vrouw werden op deze wijze zo onderdrukt, dat de vrouw zich niet kon ontplooiën en dus niet kon tonen de gelijkwaardige te zijn van de man.

In het begin van deze eeuw rees bij de vooruitstrevende vrouwen en ook bij de mannen verzet tegen de ondergeschikte positie van de vrouw, maar veel vrouwen durfden niet tegen de heersende opinie optornen. Zij misten daartoe de geestelijke moed en de ontwikkeling. Toch ging het langzaam in de richting van vrouwenkiesrecht en vonden de vrouwen de weg naar het beroepsleven. Aanvankelijk waren het maar ondergeschikte functies, die de vrouw mocht bekleden.

In de kleding kwam langzaam maar zeker ook verandering. Omstreeks 1920 ging men korte rokken zien, ondanks hevig verzet. Het symbool van vrouwelijkheid, het fraaiste sieraad van de vrouw, de lange haren, viel omstreeks 1925 in de strijd voor de gelijkberechtiging van de vrouw. De onzedelijke mode van de korte haren ondervond evenwel misschien nog meer tegenstand dan de mode van de korte rokken. Verpleegsters in de ziekenhuizen werd b.v. verboden de haren kort te laten knippen. De huiselijke vrede werd in vele gezinnen ernstig bedreigd, wanneer Ma of Dochter met een mannenkapsel en hun vlecht in een krantje gepakt van de kapper thuis kwamen.

De grote massa, die tot nu toe vrij onberoerd was gebleven door de vrouwenbeweging, werd aangesproken door de concrete voordelen van korte rokken en korte haren. De schaar ging er dus in, eerst nog wat aarzelend, maar al spoedig werd algemeen de traditie van de lange haren met voeten getreden. Door middel van de schaar bracht Eva de publieke opinie aan het verstand, dat zij even vrij en zelfstandig wilde zijn als Adam. De veranderingen in het uiterlijk van de vrouw en haar ongedwongen optreden bogen de openbare mening t.a.v. de rechtspositie van de vrouw in gunstige richting voor Eva om en gaven haar groter zelfvertrouwen. Wij, jonge dochters van Eva, plukken thans de goede vruchten van Ma's euvele daden met de schaar, want over het algemeen kunnen wij ons volledig ontplooiën. Een ideale toe-

stand is nog niet bereikt, maar het is misschien wel haast onmogelijk, dat de vrouw in een tijdsbestek van een dertig jaren slechts op alle terreinen van het leven haar vrije, eigen plaats kon vinden. Het maatschappelijk verantwoordelijkheidsgevoel van de vrouw zal nog moeten groeien en Eva zal nog hard aan haar eigen ontwikkeling moeten werken, voor wij jonge dochters van Eva onze eigen persoonlijkheid hebben doen volgroeien. „En voor de ontplooiing en verdere ontwikkeling van een dergelijke persoonlijkheid is de J.O.V.D. een ideale organisatie, omdat hier mannen en vrouwen samenwerken. En omdat in deze organisatie de overtuiging bestaat, zowel bij jonge mannen als vrouwen, dat de vrouwen een steeds wijdere plaats in de wereld moeten innemen.”

Alzo besloot de zeer gewaardeerde reactie op de vorige „Dochter van Eva”.

AMMY DE MUYNCK

Mr. Oud sprak voor liberale studenten

Op 29 October trad het Liberaal Studenten Comité van de Gemeentelijke Universiteit van Amsterdam voor de eerste maal in de openbaarheid met een bijeenkomst, waarop Mr. Oud het woord voerde. Een groot aantal studenten luisterde naar de boeiende rede over „**Liberalisme voorheen en thans**”, een titel die gekozen was, opdat men niet zou denken dat de liberale politiek heden nog..... precies eender is als ten tijde van Thorbecke. Alleen de principes, de beginselen zijn steeds dezelfde gebleven.

Het liberalisme is in de eerste plaats een geestelijke stroming; een stroming, die al zeer oud is, en die het in de wereld wil proberen met de vrijheid. In een historisch overzicht schetste spreker het ontstaan en de ontwikkeling van het liberalisme. De Engelse geschiedschrijver H. A. L. Fisher schreef indertijd zijn „History of Europe”; het derde deel van dit werk behandelt het tijdvak, dat aanvangt met de Franse revolutie en draagt tot titel „The liberal experiment”.

Deze proefneming met de vrijheid kon men, volgens spreker, ook al vóór de Franse revolutie constateren. Men denke b.v. aan de vrijheid in de Middeleeuwse steden, aan de strijd voor vrijheid van geloof (Willem van Oranje) en aan de Hervorming. „De verklaring van de rechten van de mens als staatsburger”, die veelal als een product van de Franse revolutie wordt beschouwd, had reeds een voorloper in de verklaring, die in 1776 werd opgesteld door de zich toen tot Verenigde Staten van Amerika constituerende Engelse bezittingen.

Na de Franse revolutie moesten in ons land de liberalen de strijd aanbinden met de anti-revolutionaire richting. Deze richting toch verzette zich tegen de beginselen van de Franse revolutie; beginselen, die door hen omschreven werden met het „ni Dieu, ni maître”. Volgens spr. is dit een geheel verkeerde redenering, daar de Franse revolutie in het geheel niet is voortgesproken uit atheïstische motieven. Ook de volkssouvereïniteit is niet in strijd met de Goddelijke ordonantien.

Na de revolutie ijverden de liberalen op staatkundig gebied naar de medezeggenschap der burgers. Deze medezeggenschap heeft zich met de maatschappij ontwikkeld, en werd in Nederland afgesloten in de jaren 1917—1919, met de invoering van het algemeen kiesrecht. De grondwetsherziening van 1848 werd geheel gedragen door deze liberale stroming. Thorbecke vat in zijn Narede het liberale beginsel nog eens samen: ontwikkeling van de zelfstandige kracht. Deze ontwikkeling van de zelfstandige kracht moet ook plaatsvinden in de economische en sociale verhoudingen. Steeds moet hierbij het beginsel tot leidraad dienen. Het liberalisme is geen doctrine, die geldt voor alle tijden en alle plaatsen, maar het beginsel moet steeds worden aangepast aan de veranderde omstandigheden. Mr. Oud maakte dit laatste met enkele voorbeelden duidelijk, en kwam hiermede terecht bij de huidige politieke problemen, o.a. de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie, de wet op het Bankwezen, en de goedkoop-geld-politiek.

Bij dit laatste punt kan spreker het verschil van inzicht bij liberalen en socialistten aantippen. Als het overheidsingrijpen is vastgelopen, pleit de socialist voor nog meer maatregelen der overheid (wet op de creditcontrole). De liberaal zegt: probeert het nu eens op de andere manier: The liberal experiment.

Zonder experimenten zou de wereld nooit een stap verder zijn gekomen. Daarom zeggen de liberalen in het huidige tijdsgewricht (waarin de socialistische stroming al op vele plaatsen wordt teruggedrongen); nu is zeker de tijd gekomen om het weer eens te gaan proberen met de vrijheid. De vrijheid, die het leven van de mensen is, en die nooit kan bestaan zonder verantwoordelijkheid.

Wil men het dus met de vrijheid doen, dan zal men verantwoordelijkheid moeten gebruiken bij de vrijheid tot ontwikkeling van eigen zelfstandige krachten.....

G. v. S.

(Vrijh. en Democratie, 3-11-'51.)

Overpeinzingen bij een Jeugdparlement

Huizinga begint zijn laatste, in de bezettingstijd geschreven, werk met de beklemmende vraag, of aan het einde van zó veel verschrikkingen deze geschonden en verminkte wereld aanstonds gereed zal staan voor een nieuwe opbloei van echte en edele beschaving.

Het is deze vraag, die zich opdringt aan de jongeren van onze tijd. De geschondenheid van deze wereld ervaren zij dagelijks maar al te bitter, doch zij dragen daarnaast het intense weten in zich, dat wij leven in een nieuwe wereld.

Een nieuwe wereld, met nieuwe verhoudingen op bijkans ieder gebied. Ook, en zeker niet in de laatste plaats, op het terrein van het staatkundig leven.

De vrije volken in de wereld hebben de roeping, de democratische levensstijl navolgenswaardig te maken in de ogen van de volkeren, die sedert kort hun onafhankelijkheid hebben verworven en worstelen om een eigen staats- en maatschappijvorm.

Doch daarnaast heeft een vrij volk als het onze de taak eigen democratisch norm- en verantwoordelijkheidsbesef dieper te verankeren in de Nederlandse stijl van leven.

Het komt mij voor, dat er op dit gebied nog hele velden braak liggen.

Opvoeding en onderwijs zullen meer dan tot nog toe het accent dienen te leggen op de plichten, die een ieder heeft ten opzichte van de gemeenschap, waarin men verkeert.

Het is een verkwikkende en verrassende ervaring, dat de jongeren in ons land op staatkundig gebied zelf het heft in handen hebben genomen en in verschillende plaatsen tot de vorming van jongerenparlementen of jeugdgemeenteraden zijn overgegaan.

Hierin zie ik een zich baanbreken van dit nieuwe normbesef, dat onze geschonden wereld zo broodnodig heeft.

Deze jongeren-parlementen en gemeenteraden noodzaken tot studie van moeilijke vraagstukken. Het vraagt die ernstige bezinning op eigen beginsel. Het stelt als voorwaarde openheid voor de principiële gedachten-gang van andere „geachte afgevaardigden”.

Deze jongeren-parlementen kregen de mogelijkheid in zich van de ontwikkeling van een beter begrip en meer respect voor andersdenkenden naast een steviger fundering van eigen overtuiging.

Ons volk als geheel zal van dit jongeren-initiatief schone vruchten kunnen plukken, omdat verdieping van het verantwoordelijkheidsbesef, op welke plaats wij later ook worden gesteld, mede zal werken om te komen tot een betere wereld, waartoe de jeugd altijd weer het uiterste zal willen geven.

De jongeren van de J.O.V.D., die de vrijheid onverbrekelijk gebonden willen zien aan de verantwoordelijkheid en de sociale gerechtigheid, laten geen verstek gaan. Zij werken mee!

A. FORTANIER-DE WIT.

THOMASSEN & DRIJVER
DEVENTER

voor:

Blikverpakking voor de Conservenindustrie
Rondcartonnages
Patentsluitingen voor glasverpakking

Fa. L. DE KONING

Aannemingsbedrijf

Rotterdam, Sluisjesdijk 67

Telefoon 74278-78211

ANNO 1774

A. VAN HOBOKEN & CO.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN :
's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP :
WIJK BIJ DUURSTEDEN

Aannemingsbedrijf

**Jan van
Straalen**

Pier 4 Waalhaven O. Z.

Telefoon 78041 - 77229

**DE ROTTERDAMSCH
DROOGDOK MIJ. N.V.**

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.

ALMELO

Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

**SCHEEPSWERF FIRMA G. DE VRIES LENTSCHE
NIEUWENDAM**

Reparatie en nieuwbouw in hout en staal

Inbouw en revisie motoren

Aanleg elektrische installaties

TELEFOON 60470

KANTOOR 61477

NA 17 UUR 60734 en 60851

WERF „HET FORT”

Fa. Gebr. W. & A. v. ECK

Jan de Baenstraat 23, DEN HAAG, Tel. 333964

GROND-, SLOOP-, HEIWERKEN en DRAINERINGS
LEVERING van ZAND, GRINT, GRINTZAND, etc., etc.

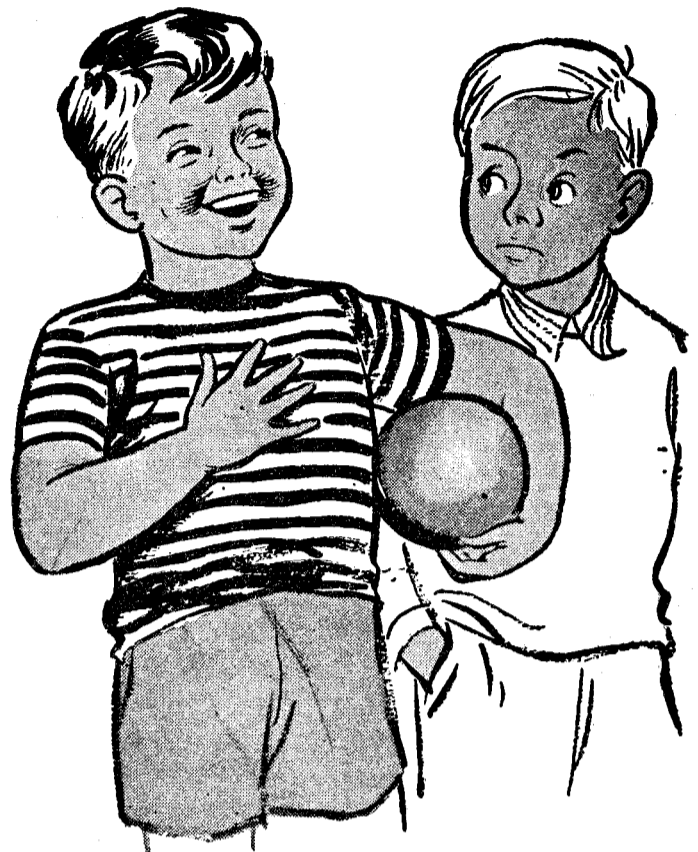
EXPEDITIE

Speciaal ingericht voor de aanleg van sportterreinen

K. v.d. Graaf Telef. 48837 **Rotterdam**
b.g.g. 76283

Aannemer Straat- en Grondwerken

- AANNEMER STRAATWERKEN der gemeente Rotterdam en van het gemeentelijk havenbedrijf.
- Doorlopende opdrachten voor het **bestraten** en **herstraten** van de **ROTTERDAMSE HAVENTERREINEN**.

Ik eet er wel vijf...

Ja, als er maar heerlijke *Stroja* chocoladevlokken op de boterham zijn, dan is het bord leeg voordat U er erg in hebt.

Stroja vlokken worden bereid uit pure chocolade, zijn voedzaam en gezond.

Geef Uw kinderen *Stroja* op de boterham... ze vinden het een tractatie. Neem zelf ook een boterham met *Stroja* chocoladevlokken!

Prijs per carton 95 ct.

Handig! Druk op het ovaal aan de zijkant van de verpakking en U kunt de *Stroja* er zo uitschudden!

KONINKLIJKE CACAO- EN CHOCOLADE FABRIEKEN
DE ERVE H. DE JONG A2 1790
WORMERVEER

**HONIG'S
ARTIKELN**

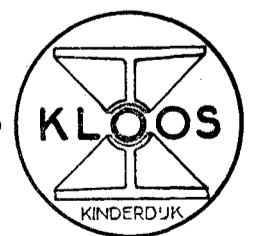
*Serien in
elk serien!*

STAALCONSTRUCTIES

ANNO

KLOOS

1843

SPOORWEGMATERIAAL

N.V. BOELE'S
Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES
Nieuwbouw en reparatie

Machinefabriek en Scheepswerf

van

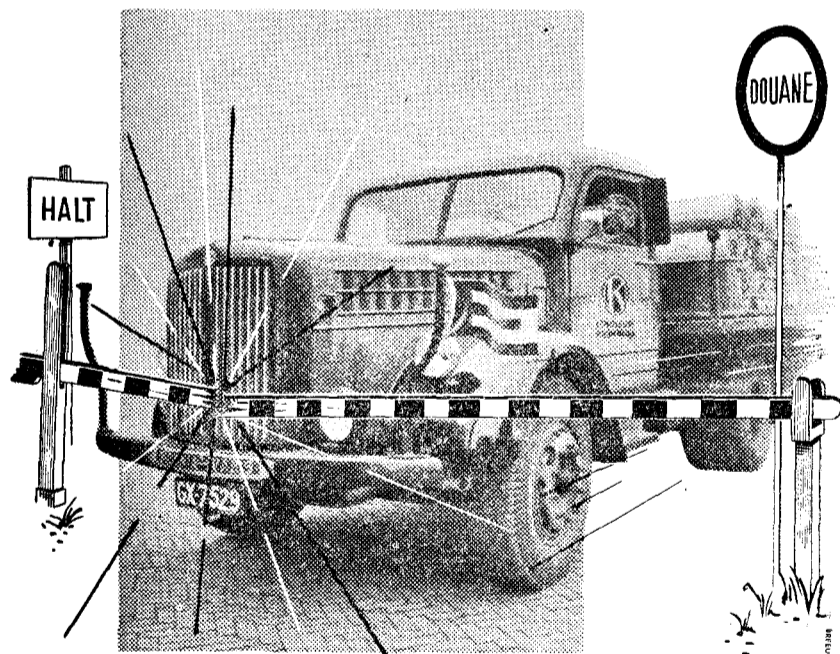
P. SMIT Jr. N.V.
ROTTERDAM

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK

voor

BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEP-
BOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

Verbreek de tolmuren in Europa!

Geef ons nu spoedig het Nieuwe Europa
en daarmee de Nederlandse Export Indus-
trie, inplaats van de huidige wankel-
positie, een hecht en duurzaam fundamente!

Linooleum Krommenie

DE IDEALE VLOERBEDEKKING

N.V. Ned. Caoutchouc- en
Gutta-Perchafabriek
voorheen Bakker & Zoon
RIDDERKERK

Technische
Rubberartikelen

BOSMAN

CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK
ROTTERDAM - BRIELSELAAN 45
Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492

SPECIALITEIT

VLEGTUIGONDERDELEN - HULP-
WERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART-
ROESTVRIJ STALEN UITLAATPIJPEN-
LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

SMIT
SLIKKERVEER

DYNAMOS MOTOREN INSTALLATIES

VERBOD

voor
alle
doeleinden

PIETER SCHOEN & ZOON NV.
VERF- EN VERNISFABRIKANTEN - ZAANDAM - HOLLAND

N.V.
Machinefabriek
IJZER-, STAAL- EN
METAALGIETERIJ

v.h. Bakker & Co.
RIDDERKERK

N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN”

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr.
lang. Overdekt droogdok 116x30
meter, geschikt voor het zwaarste
materiaal.

Telefoonnummers Rotterdam
71354. Dordrecht 3774

Het regent
complimentjes
over onze

INDISCHE
RIJSTTAFEL

LIDO
AMSTERDAM

RESTAURANT
CAFÉ, BAR

3e Jaargang No. 12

December 1951

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN

VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Indrukken

van

ons

Congres

pagina 4 en 5

ZELFDE KOERS, VERSNELDE VAART

De opkomst van ons land als natie ging gepaard aan stoutmoedig verkennen van de wereldzeeën. Toen de Nederlanders, zonder uitzondering, hun blik naar de zee richtten, kwamen de scheepsbouw, de internationale handel en de macht van Europa's republiek tot ontwikkeling.

Is het wonder, dat wij de J.O.V.D., in het streven de „res publica” te dienen en ons te bezinnen omtrent de richting waarin het goed is ons land te doen ontwikkelen, ongemerkt de taal van de zee-man tot de onze maken?

Is de J.O.V.D. niet te beschouwen als een ranke driemaster? Een driemaster, die een gemeenschap van mensen over een deinende zee brengt naar een toekomst, waarvan wij weliswaar slechts ten dele het aanzien kunnen vermoeden, maar waarvan wij toch weten, dat zij offers en inspanning waard is.

Alleen, de J.O.V.D. heeft niet de eerezucht aan de toekomst of aan het heden vorm te geven. De J.O.V.D. wil eerder een schoolschip dan een koopvaarder zijn. In meer begrijpelijke taal gezegd wordt bedoeld, dat de feitelijke ingrepen in het maatschappelijk leven niet tot het arbeidsterrein der J.O.V.D. behoren. Dat laat de J.O.V.D. getroost over aan de partijen. Maar wèl is het de taak van de J.O.V.D. aan allen, die straks hun aandeel in de werkzaamheden van een partij op zich willen nemen, alvast het nodige inzicht in navigatie, koersbepaling, redden van drenkelingen en al het verdere nodige te verschaffen.

De parallel van het staatkundige leven met de zellvaart gaat in velerlei opzicht op. We denken maar aan de zeeroverij in die „goede oude tijd”. Naar hun wezen zijn politieke bewegingen als het nationaal-socialisme en marxisme te beschouwen als piraten, waartegen de eezame mens zich weerbaar moet maken en houden.

Niemand onzer zal de J.O.V.D. manoeuvreren in een gevecht met de politieke piraten. Maar niemand make zich illusies wanneer hij straks een stap zet in het staatkundige leven. Beentjes lichten is daar slechts een kleinigheid. De J.O.V.D. biedt gelegenheid, de nodige bewapening voor de grote reis te verkrijgen. Overigens is de J.O.V.D. geen magazijn, waar à raison van f 6,— 's jaars een geestelijke en politieke wapenrusting pasklaar wordt verstrekt. De J.O.V.D. is alleen een kader waarbinnen de leden, elkaar aanmoedigend, samen hun eigen wapens kunnen smeden.

Niet ieder heeft de overtuiging later voor een bepaalde geestelijk-politieke conceptie in de bres te moeten staan. Anderen daarentegen blijven niet onverschillig ten aanzien van geest en sfeer waarin zij, om mens te blijven, leven moeten. Zij willen de handen uit de mouwen steken. Zó is de J.O.V.D. op stapel gezet en van stapel gelopen. Zó is nu al ongeveer twee en een half jaar gevaren.

Zij, die op 18 November 1951 in Zwolle de taak aanvaardden dagelijks de koers van de J.O.V.D. uit te zetten, geloven, dat de tot dusver aangehouden koers de juiste is. Er is immers geen spoor van amok, noch over het eten aan boord, noch over de reis. Alles was wèl aan boord. Vastgesteld kon zelfs worden, dat het aantal dergenen,

die de tocht meemaken, voortdurend is toegenomen. Maar op dit punt heerst nog geen algemene tevredenheid.

Te groot is nog het getal van hen, die aan de kant blijven staan. Zullen zij te ongelegener tijd piraten worden, bewust of geronseld? Of zullen zij mischien, onvoldoende weerbaar, slachtoffers van piraten worden?

Voor ons, jonge liberalen, is dat niet iets, wat ons onverschillig laat. Wij zullen dus niets nalaten, wat de snelheid van onze J.O.V.D. ten goede komt. Moge de snelheid van de ranke driemaster dan bij de Moeder's pappot geblevenen alsnog de lust geven, aan boord te komen.

Wat het weer ook brengen zal, wij twijfelen er niet aan of het zal met onze J.O.V.D. waarachtig wel gaan.

EDGAR NORDLOHNE.

Onze Algemene Vergadering zond het volgende telegram aan H.M. Koningin Juliana

De Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie op 17 en 18 November in Jaarvergadering te Zwolle bijeen, geeft uiting aan haar gevoelens van verbondenheid met het Huis van Oranje, de waarborg onzer vrijheid.

(w.g.) NORDLOHNE, Voorzitter.
OOSTERVELD, Secretaris.

Wij mochten hier op het volgende antwoord ontvangen:

Hare Majesteit de Koningin heeft mij verzocht U Haar vriendelijke dank te willen overbrengen voor Uw zeer gewaardeerd telegram, Hare Majesteit toegezonden tijdens de op 17 en 18 November j.l. gehouden Jaar-vergadering van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie, te Zwolle.

(w.g.) De Particulier Secretaris van
Hare Majesteit de Koningin.

PRAE-ADVIES VOOR HET J.O.V.D.-CONGRES

LIBERALE SOCIALE POLITIEK

Doel en object van een stuwende liberale politiek is de mens, d.w.z. de mens tegelijkertijd vrij en gebonden. Vrij om zich naar eigen inzicht en roeping te ontplooien en gebonden, omdat hij zich alleen kan ontplooien in het maatschappelijk spel. Hierdoor heeft de mens ook een dubbele verantwoordelijkheid, namelijk enerzijds jegens zijn eigen roeping, zijn zelfverantwoordelijkheid, anderzijds jegens de gemeenschap, waarbinnen zijn roeping tot uiting komt, zijn medeverantwoordelijkheid.

Deze gedachte van de mens, enerzijds autonoom, anderzijds solidair, geldt ook voor de lagere en hogere gemeenschappen. Ook zij dragen een zelfverantwoordelijkheid t.a.v. haar bestaan en een medeverantwoordelijkheid t.a.v. de hogere gemeenschap, waartoe zij behoren. Omgekeerd zal elke gemeenschap de autonomie harer lagere gemeenschappen en de mens in zijn vrijheid moeten respecteren.

Het grondkenmerk van de vrije mens is de mogelijkheid om tot een zo groot mogelijke ontplooiing zijner zelfstandige kracht te komen. De bindingen, welke de vrije mens worden opgelegd, welke bindingen zich kristalliseren in normen, vastgelegd in wetsregels, overheidsmaatregelen of zelfs eenvoudig fatsoensregels, moeten tot doel hebben: de ontwikkeling van de zelfstandige kracht van de vrije mens in een zo groot mogelijke mate.

Een gemeenschap heeft alleen bestaansmogelijkheid, wanneer zij is gesteld onder een gezag, hetwelk daar is gesteld door de keuze der vrije mensen, behorende tot die gemeenschap. Dit gezag heeft ten doel de regels te formuleren, volgens welke de gemeenschap heeft te leven en is verplicht die regels te handhaven als hoedster van het algemeen belang. Deze regels behoren zo te worden gesteld, dat zowel het belang der gemeenschap als geheel, als het belang der lagere autonome gemeenschappen en der vrije mensen worden gewaarborgd. Regels, gesteld door het gezag, eenzijdig gericht op de alleen-waarborging van het gemeenschapsbelang zonder rekening te houden met het in de vorige zin gestelde of eenzijdig ge-

richt op het belang van enige der lagere gemeenschappen of op enkele mensen, zijn strijdig met het menselijk fatsoen of de menselijke waardigheid. Een juist gerichte politiek is dus noch in strijd met het gemeenschapsbelang, noch in strijd met het individuele belang, ja zelfs, daar de gemeenschap berust op de samenwerking der individuele mensen, moeten alle politieke maatregelen erop zijn ingesteld de individuele, de persoonlijke verantwoordelijkheid te accentueren.

Uitgaande van het algemene gezichtspunt, dat voor de geestelijke ontplooiing van de mens een zekere persoonlijke materiële welvaart aanwezig behoort te zijn, meent de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie, dat de desiderata op sociaal-economisch gebied, ofschoon onlosmakelijk met elkander verbonden, uiteenvallen in twee onderdelen, onderscheidenlijk economische en sociale maatregelen, als daar achtereenvolgens zijn:

A. Economische maatregelen.

1. Elke stuwende liberale politiek op sociaal gebied is afhankelijk van de economische mogelijkheden van de gemeenschap, zodat een dergelijke politiek zich bewust dient te richten op de vergroting van het sociale product. Verdwindende economische mogelijkheden zullen nu eenmaal helaas immer, onverschillig welke politiek wordt gevoerd, hun weerslag in de sociale sector doen gevoelen.

Een UNICUM in Amsterdam!!

De nieuwe „Franse Zaal”
van het Apollo-Paviljoen.

Voor partijen en vergaderingen
Apollolaan 2 — Telef. 92410

- De vergroting van dit sociale product zal alleen kunnen worden bereikt, indien de wil van ieder lid der gemeenschap tot individuele productie- verhoging, subsidiair het persoonlijk streven naar welvaartsverhoging zoveel mogelijk wordt gestimuleerd, m.a.w. indien de waarde van de zelfstandige kracht van de mens, het persoonlijk initiatief, ten volle wordt erkend.
- In verband met het algemeen menselijk verlangen de vruchten van eigen arbeid te aanschouwen en te beheren, waarvoor de private eigendom een onmisbare factor is in de samenleving, zal de beloning van de individuele inspanning evenredig moeten zijn aan de geleverde prestatie, aan de geleverde bijdrage aan het sociale product.
- Waar in de tegenwoordige maatschappelijke constellatie sprake is van een regelende taak op economisch terrein, dient deze regelende taak te worden overgelaten aan organen, in het vrije bedrijfsleven zelf wortelende, dit alles ter verwezenlijking van de onafwendbare economische eis van functionele decentralisatie. In de tegenwoordige maatschappelijke ontwikkeling kan daarbij waar het consumentenbelang niet is gewaarborgd of het algemeen belang zou worden geschaad, het ingrijpen van de centrale overheid als hoedster van het gemeenschapsbelang niet steeds worden gemist.
- Slechts daar is sprake van economische welvaart, waar in hoge mate kan worden voorzien in de behoeften van de individuele mens. Een regelmatige aanpassing van de productie aan de individuele behoeften van de mens kan alleen geschieden bij de handhaving van een vrij marktmechanisme en de instandhouding van de kleine, middel-grote en grote particuliere bedrijven naast elkaar, waarbij er voor dient te worden gewaakt, dat trust- en monopolievorming worden tegengegaan. Nationalisatie wordt in het algemeen afgewezen. Slechts daar, waar door de aard van het bedrijf, b.v. op vervoersgebied, een zekere monopolievorming een eis van economische efficiency is, zal voor de centrale overheid als hoedster van het algemeen belang een zekere taak zijn weggelegd. Alleen

dan zal de centrale overheid of een harer organen zelf de exploitatie van dergelijke bedrijven ter hand kunnen nemen, als na grondig onderzoek is gebleken, dat het gemeenschapsbelang en het bedrijfsbelang niet meer kunnen worden gewaarborgd door een particuliere bedrijfsvoering, al of niet op basis van verleende concessies of vergunningen, of door een zogenaamde gemengde bedrijfsvoering.

- In de huidige maatschappelijke constellatie, waarbij de economische welvaart van ons land in zo hoge mate afhankelijk is van internationale factoren, dient zowel de binnenlandse als de buitenlandse economische politiek gericht te zijn op de bevordering van een politieke en economische integratie met die landen, welke in cultureel en geografisch opzicht met het onze zijn verbonden en in een soortgelijke economisch afhankelijke positie verkeren. Vooralnog is daarbij een krachtige eigen buitenlandse politiek vereist ter vergroting en verdediging naar buiten van de nationale welvaart in de ruimste zin van het woord, waarbij o.m. wordt gedacht aan de bescherming van onze scheepvaartbelangen, de verinniging van de betrekking met de overzeese rijkdelen, alsmede aan het feit, dat internationale coördinatie van twijfelachtig belang of gehalte niet mag worden gesteund ten koste van opoffering van ons concrete nationale welzijn.

B. Sociale maatregelen.

- Elke liberale sociale politiek behoort gericht te zijn op een rechtvaardige en verantwoorde verdeling van het sociaal product over de leden der gemeenschap, rekening houdende met de voortdurende vergroting der economische potentie. Verzekering van een bestaansminimum is in dit verband als noodzakelijk te beschouwen. Bij deze verdeling kunnen geen organisatievormen worden aanvaard, welke de vrijheid van het individu in gevaar brengen, de prikkels van persoonlijk initiatief en persoonlijke verantwoordelijkheid wegnemen of de onderlinge verdraagzaamheid uitschakelen.
- Als voornaamste prikkel van persoonlijk ini-

tiatief en bevordering van de persoonlijke verantwoordelijkheid moet worden gezien een redelijke spreiding van het bezit over de leden der gemeenschap, welke o.a. kan worden bereikt door een juiste deelneming in de winst van het bedrijf door alle aan het productieproces deelhebbende leden der gemeenschap. Hiervoor kan een rechtsgrond worden gevonden door bevordering van de medeverantwoordelijkheid van de werknemer in het bedrijf door toekenning van de sociale medezeggenschap en door ontwikkeling van het economisch verantwoordelijkheidsbesef, b.v. door middel van een ondernemingsraad.

- Ook het aankweken van spaarzin is van het allergrootste belang voor de bevordering van de persoonlijke verantwoordelijkheid. In dit verband is het duidelijk, dat inflatoire tendenties, als zijnde fruikend voor de spaarzin, met kracht dienen te worden bestreden.
- Ook de principes van gelijkwaardigheid en gelijkgerechtigheid, welke eveneens de persoonlijke verantwoordelijkheid bevorderen, dienen bij de verdeling voorop te staan, waarbij als vanzelfsprekend mag worden aangetekend, dat het irreële gelijkheidsprincipe wordt verworpen.
- De uitvoering van sociale maatregelen, zoals op het terrein der sociale verzekering, uitvoering van maatregelen op het terrein van de arbeidsvoorwaarden, arbeidsbemiddeling, veiligheidsmaatregelen e.d. dient met het oog op de wenselijkheid van functionele decentralisatie in eerste aanleg te worden overgelaten aan de organen van het bedrijfsleven, waarin vertegenwoordigers van de vrije organisaties van werkeverers en werknemers zijn vertegenwoordigd. De centrale overheid heeft als hoedster van het gemeenschapsbelang op dit gebied een bemiddelende rol te vervullen.
- Op het terrein der sociale verzekering behoort een evenwicht te bestaan tussen de sociale verzekering enerzijds en de persoonlijke verantwoordelijkheid anderzijds, welk evenwicht wordt bepaald door het peil der sociale verzekering en door het systeem der sociale verzekering beide.

KERSTMIS 1951

Een dikke zwarte kraai vliegt langs het raam van mijn kamer, zet zich neer op de omheining van het balkon en doet mij van mijn werk opkijken. De kraai is alweer verdwenen, maar mijn blikken blijven nog even naar buiten gericht. De bladeren aan de bomen zijn te tellen en de takken, ontdaan van hun bladertooi zien er zo maar spochtig uit en doen koud aan. Veel kan de wind er niet mee spelen. De lucht is egaal grijs en kleine spatjes regen komen er op de ruiten. Het geheel maakt een sombere indruk. Eigenlijk niet zo'n wonder, over vijf weken is het immers al Kerstmis. Ik zie reeds voor me in de grachten van Amsterdam de schuiten, beladen met dennenbomen, die straks in diverse huiskamers enige uiterlijke fleur aan Kerstmis moeten geven.

Kerstmis... Vrede... Beide hangen onverbreekelijk samen. Hoevelen zullen straks weer zingen het bekende lied „Vrede op aarde, in de mensen een welbehagen?” Ongetwijfeld velen, maar zal het lied voor velen ook meer zijn dan mooie woorden en een schone melodie?

Wij mensen willen graag vrede, maar hoeveel moeite willen we er voor geven vrede te verwerven? Hoe vaak zegt de mens niet: „hoe kan ik alleen nu iets bereiken op dit punt, als er anderen zijn, die niet willen” en dit betekent dan: „ik span me maar nergens voor in, want het helpt toch niets”. Dit is fout en ik geloof, dat ieder diep in zijn of haar hart wel weet, dat het verkeerd is aldus te spreken of te denken.

Voor vrede op de wereld is allereerst nodig vrede in eigen hart, te-

vredenheid over wat ieder in zijn of haar leven heeft meegekregen en de vaste wil om het ontvangene zo goed mogelijk voor elkander aan te wenden.

Voor vrede op aarde wordt van ons gevraagd voor elkaar een plaats op de wereld te hebben en elkaar het licht in de ogen te gunnen en hoe vaak ontbreekt het daar zelfs in kleine kring nog aan.

Mijn gedachten gaan terug naar het Kerstspel, dat ik verleden jaar bijwoonde... een tafereel in het huidige Israël. Het is de avond voor Kerstmis en er zijn enkele Engelse mannen en vrouwen, die bij een Arabische hotelier onderdak zoeken. Kort nadat ze onderdak gekregen hebben, komt er een Joodse vrouw, die in blijde verwachting is, met haar oude vader een onderkomen voor de nacht vragen, maar men weigert dit en de vermoeide vrouw moet verder. Als een van de Engelse gasten dit verneemt, wil ze de vrouw gaan zoeken om deze vrouw haar plaats af te staan. Ook de anderen sluiten zich bij haar aan en zo gaan ze op stap. De nacht is reeds gevallen en na enige tijd lopen weten ze het op eens... het is Kerstnacht... het aloude Kerstgebeuren komt bij hen allen in de gedachte en het is of ze in de stilte horen... en de Engel sprak: ik verkondig U grote blijdschap, die al de volke wesen zal... en het andere... er was geen plaats meer in de herberg...

Maar het kindeke werd geboren om het Licht op de wereld te brengen. Er was toch nog een plaats voor het kindeke geweest. En ook hier waren mensen uitgegaan om de

vrouw te zoeken en haar en haar kindje een plaats te geven... in deze nieuwe Kerstnacht.

Zo was het goed en een dergelijke geest moge er in ons allen wonen, opdat we het lied kunnen doen opklinken:

Hoe wilt Gij zijn ontvangen, hoe wilt Gij zijn ontmoet
O, 's werelds hoogst verlangen,
des sterf'lings zaligst goed.
Dat ons Uw Geest verlichte, houd zelf de fakkel bij.
Die, Heer, ons onderrichtte, wat U behaaglijk zij.
E. L.

Vrije of geleide economie

Voor het Liberaal Studenten Comité te Amsterdam hield op 14 November in Krasnapolsky Ir. H. I. Kens, directeur van de Heemaf te Hengelo, een rede over „Vrije of geleide economie; van tweeën één”. Aan de hand van vele voorbeelden maakte spr. het verschil tussen beide duidelijk, er daarbij op wijzend dat geleide economie schaarste-economie is, die zo spoedig de omstandigheden dit toelaten geleidelijk moet worden op zij gezet. In ons land wordt echter juist steeds méér door de Overheid ingegrepen in de economische sector, hetgeen, volgens de Heer Kens, remmend werkt op de

verhoging van de arbeidsproductiviteit.

Scherp hekelde spr. de goedkoopgeld-politiek van Minister Lief tinck, die de financiering van nieuwe projecten bijkans onmogelijk maakt. In een geleide economie kunnen verbroken evenwichten zeer moeilijk worden hersteld.

Een plan-economie, die door de Overheid van bovenaf wordt opgelegd, wees spr. van de hand. Daartegenover stelde de Heer Kens een ordening van onder af, die het bedrijf gezond zal maken, waardoor de economische politiek van ons land in een betere richting zal worden gestuurd.

G. v. S.

MAAK VAN SLA DE LEKKERNIJ,
DIE SLA KAN ZIJN!
OP SLA HOORT SALATA!

Zeldzaam lekker
Bijzonder voordelig
Enorm handig

Bereid met zuivere DUYVIS
Staalie, frisse rozijnwijn-
azijn, verse eieren en milde
tuinkruiden.

DUYVIS Salata

it tot een ware manifestatie

woordigers van de buitenlandse zuster-organisaties spraken het congres toe, waarbij vooral de geestdriftige, in het Vlaams uitgesproken rede, van de heer Cnudde, met warmte werd ontvangen. Aan de hand van recente gebeurtenissen in België maakte hij duidelijk, dat de liberale principes de beste waarborg bieden voor de persoonlijke vrijheid van een ieder, en tegen doordrijvingen van zowel links als rechtse groeperingen. De Benelux-gedachte vond in hem een vurig voorstander.

Zaterdagmiddag waren in twee commissies de praeadviezen over de sociale beginselen van het liberalisme, uitgebracht door dr. H. Roethof en mr. A. Stempels en over de Europese integratie, uitgebracht door drs. J. G. Th. Linssen, besproken. Tevens waren de resoluties opgesteld, die in de Zondagmiddagbijeenkomst na het belangrijke betoog van de heer Korthals, aan het congres werden voorgelegd en na korte discussie werden aangenomen.

Aan beide resoluties ging de volgende inleiding vooraf:

Doel en object van een stuwende liberale politiek is de mens, d.w.z. de mens tegelijkertijd vrij en gebonden. Vrij om zich naar eigen inzicht en roeping te ontplooiën en gebonden omdat hij zich alleen kan ontplooiën

in het maatschappelijk spel. Hierdoor heeft de mens ook een dubbele verantwoordelijkheid, namelijk enerzijds jegens zijn eigen roeping, zijn zelfverantwoordelijkheid, anderzijds jegens de gemeenschap, waarbinnen zijn roeping tot uiting komt, zijn medeverantwoordelijkheid.

De eerste resolutie luidt: Uitgaande van het algemeen gezichtspunt, dat voor de geestelijke ontplooiing van de mens een zekere persoonlijke materiële welvaart noodzakelijk is en dat gestreefd dient te worden naar een evenwicht tussen het gemeenschapsbelang en individueel belang, waarbij, aangezien de gemeenschap berust op samenwerking der individuele mensen, alle politieke maatregelen erop ingesteld dienen te zijn de individuele verantwoordelijkheid te accentueren, meent de J.O.V.D., dat de desiderata op sociaal-economisch gebied, ofschoon onverbreekelijk met elkaar verbonden, uiteenvallen in twee onderdelen, onderscheidenlijk economische en sociale maatregelen, dat elke liberale politiek op sociaal gebied afhankelijk is van de economische mogelijkheden van de gemeenschap, zodat dergelijke politiek zich bewust dient te richten op de vergroting van de productie in de ruimste zin van het woord, dat alle liberale politiek op sociaal gebied gericht behoort te zijn op een recht-

vaardige en verantwoorde verdeling van het sociaal product over de leden der gemeenschap, waarbij enerzijds een zeker bestaansminimum als noodzakelijk is te beschouwen, anderzijds geen organisatievormen kunnen worden aanvaard, welke de vrijheid van de individu in gevaar brengen, de prikkelen van persoonlijk initiatief en persoonlijke verantwoordelijkheid wegnemen en de onderlinge verdraagzaamheid uitschakelen.

Europese samenwerking

De tweede resolutie heeft de volgende tekst:

De J.O.V.D., overtuigd van de noodzaak van het behoud der Westerse beschaving, spreekt zich uit voor een algehele integratie van Europa, zoals dit belichaamd is in het streven van de Assemblée te Straatsburg, meent dat de te kiezen weg voor de Europese integratie zal moeten liggen in een federale regeringsvorm, die ten volle rekening houdt met het eigen karakter van de samenstellende delen, is overtuigd dat het liberalisme de beste waarborg biedt voor een doeltreffende economische en sociale integratie, waarbij belemmerende bepalingen van nationale zijde moeten worden voorkomen, hoopt, dat de buitenlandse politiek van Nederland meer zal worden aan-

gepast aan het streven tot een verenigd Europa, is zich bewust dat dit doel, de Europese samenwerking in de ruimste betekenis, nooit bereikt zal kunnen worden als ook niet de jongeren hieraan een werkzaam deel hebben en steunt daarom elk streven om dit beginsel bij de jongeren ingang te doen vinden, is voorts van mening dat de Nederlandse Jongeren Raad voor de Europese beweging het initiatief dient te nemen bij de oprichting van soortgelijke organen in de andere landen van Europa.

Zondagmiddag, te ca. 5 uur werd dit eerste congres der J.O.V.D., dat in elk opzicht geslaagd mag heten gesloten. In alle afdelingen wordt nu het werk met hernieuwde kracht voortgezet. Dit congres zal nog lang in de herinnering van allen, die het bezochten, voortleven.

Maar er wordt al reeds gewerkt aan het congres-1952, waarvan wij niet alleen hopen, dat het een even groot succes zal worden als Zwolle-1951, maar ook dat het nóg meer J.O.V.D.-leden tezamen zal brengen, om te getuigen van de vaste koers van liberaal Jong-Nederland en van de wil om aan deze koers een niet te stuiten stootkracht te geven.

G. VAN SCHAGEN.

Begeesterende rede van Drs. Korthals

Vrijheid de kern van het Liberalisme

De J.O.V.D.-congresgangers hebben op 18 November te Zwolle een boeiende rede van drs. H. A. Korthals aan-gehoord. De heer Korthals schetste het karakter van het liberalisme, waarbij hij niet vergat de taak van de Jongeren te belichten.

Allereerst dankte de spreker voor het ere-lidmaatschap der J.O.V.D., dat hem tijdens de ochtendvergadering aangeboden werd. De heer Korthals vond dit ere-lidmaatschap een buitengewone onderscheiding. Toch voelde hij in deze onderscheiding niet zo zeer een eer aan hem, die pas kort de politieke weg bewandelt, als wel een eer aan de vroegere Bond van Jong-Liberalen. Met hem heeft de J.O.V.D., zoals de heer Korthals zei, tevens hen geëerd, die deel uitmaakten van de Bond van Jong-Liberalen, maar die in de oorlog voor de bezetter van hun vrijheid werden beroofd en in deze strijd om de vrijheid het leven lieten.

Vrijheid: kern van het Liberalisme.

De heer Korthals koos als uitgangspunt van zijn rede een zin uit het toneelstuk „Thomas Moore”, van G. Stuijveling: „Wie het vrijzijn prijsgeeft, geeft zijn leven prijs”.

We mogen nooit vergeten, dat de vrijheid de kern van het Liberalisme is. We moeten de geestelijke goederen naar voren brengen en er voor waken, dat het Liberalisme veel te veel wordt gezien als een economische bemoeiing, aldus spreker. Laten we vooral goed voor ogen houden, het principe, dat we ons voor alles gesteld hebben: het Vrijheidsprincipe!

Dit vrijheidsprincipe houdt echter niet in, dat we er zo maar mee om mogen springen. Aan deze vrijheid moeten we ons zelf wel degelijk grenzen stellen. We moeten trachten te bereiken: een vrijheid met een eigen liberale stijl, welke vrijheid gepaard moet

gaan met verdraagzaamheid jegens de medemens. Deze vrijheid moet door iedereen beleefd worden, waardoor iedereen in staat zal zijn zich te ontplooiën.

We betreden hier het terrein der sociale rechtvaardigheid, welke in overeenstemming is met het principe van het christendom en van het Humanisme. We moeten zorgen nooit te weinig oog te hebben voor de geestelijke kant van het Liberalisme: we moeten onthouden, dat de economische en financiële kant slechts dienaren zijn. We beogen immers het geluk van de medemens, aldus spreker.

Er wordt tegenwoordig veel te veel geschermd met theorie, waarbij men vergeet, dat het hier gaat om de mens, met het gewone, eenvoudige, fatsoenlijke bestaan. Laat deze mens toch geen angst hebben voor een eventuele nieuwe wereldoorlog met atoomb wapenen! Laten we beseffen, dat we op deze manier een geestelijke vivisectie op de mens toepassen!

Respect voor de medemens.

De heer Korthals vervolgde, dat de congresgangers hem niet moesten beschouwen als „knappe oudere”, die wel eens even komt vertellen hoe het moet. Neen, de heer Korthals wil respect voor de medemens en verdraagzaamheid kweken en de jeugd vooral op het hart drukken, dat zij niet zal honen over ernstige problemen. De jeugd moet zich goed beraden, wat haar te doen staat. Ze moet doordrongen zijn van haar kleinheid tegenover de grootheid der problemen. De jeugd moet waardering hebben voor ieders bedoelingen, dan pas kan immers het gevoel van liefde en har-

telijkheid bij de medemens aangebracht worden.

In de politiek moet allereerst de mens steken, aldus spreker. De mensen moeten zich met elkaar verbonden weten als mensen, met alle bewogenheid die de mens eigen is.

De jongeren moeten uitgaande van de Liberale beginselen zelfstandig te werk gaan. Daarom is het zo goed, dat de J.O.V.D. volledige zelfstandigheid geniet. De J.O.V.D. kan haar eigen mening over de moeilijkheden vormen. Wanneer de J.O.V.D. het in alles volkomen eens zou zijn met de V.V.D., zou dit veel gaan lijken op kadaverdiscipline. Het welvaren der J.O.V.D. ligt in het-een-eigen-standpunt-innemen. In de praktische politiek is men sneller geneigd vast te houden aan een eigen standpunt. De jongeren daarentegen moeten onbevooroordeeld tegenover de problemen staan.

Schipperen in de politiek.

De heer Korthals sprak over het feit, dat er nogal eens geschipperd moet worden in de politiek, aangezien regeren alleen dan mogelijk is bij het samengaan der groepen, met als offer: de eigen illusies.

De praktische politici moeten wel eens herinnerd worden aan hun eigen principes en daar kan de jeugd veel toe bij dragen. Er moet een zeer nauw contact zijn tussen de politici en de jongeren, aldus spreker. De jeugd moet ervan doordrongen zijn, dat er voor het besturen van het Schip van Staat zeer zeker studie nodig is. Politicus zijn is ook een ambacht, een verre van gemakkelijk ambacht.

De heer Korthals zei: „De J.O.V.D. is een uitstekende ambachtsschool met zelfstandig en constructief werk en bovendien met grote onderlinge samenwerking, waaruit vriendschap voortvloeit.”

Uit de J.O.V.D. zullen de nieuwe figuren voor de toekomst te voorschijn komen. Onze taak moet zijn, dat wij waken voor de daling van de invloed der volksvertegenwoordiging; we moeten ons offers getroosten in de strijd voor de democratie.

Ook de buitenlandse politiek sneed de heer Korthals aan. Hij sprak over Duitsland en haar positie in de Westerse samenleving. We moeten van Duitsland vergen, dat het lasten en offers brengt voor een vrij Europa. Pas als Duitsland gelijkwaardig is met andere landen, bestaat er kans op goede samenwerking.

De kleine Staten in het gedrang.

De internationale ontwikkeling gaat in de richting van te weinig zeggenschap tegenover de V.S. Spreker is niet anti-V.S., integendeel, maar hij waarschuwt voor het feit, dat, in de strijd tussen de V.S. en Rusland, de positie van de kleine staten in het nauw komt. Er is in de V.S. een groei naar overheersing te bespeuren.

Daarom is het zo nodig, dat Europa een eenheid vormt, zowel economisch als sociaal. Bij de eenwording van Europa moeten we steeds onze liberale beginselen hoog houden. We moeten in deze wereldontwikkeling ons einddoel: een steeds grotere eenheid, blijven zien.

De Europese eenheidsgedachte heeft de bekoring van het nieuwe en avontuurlijke. De jongeren staan midden in deze strijd en moeten zich de tegenstelling in de wereld en de afzakking, die daar het gevolg van is, realiseren. Daarom moet de jeugd steeds de liberale levensstijl, waarin de mens zich vrij voelt, gedachtig zijn.

„We moeten ons goed bewust zijn van onze kleinheid, maar daarnaast moeten we ook goed doordrongen zijn, van ons aller onmisbaarheid!” Met deze woorden besloot de heer Korthals zijn betoog. E. H.

ANNO 1774

A. VAN HOBOKEN & CO.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTEDEN

N.V. GEBR. VAN UDEN'S
Scheepvaart en Agentuur Mij.
Veerhaven 14-15
Telef. 21300 (10 lijnen)
ROTTERDAM

Geregelde diensten
SONTLIJN
(Denemarken, en
Zuid-Zweden)
BENELUX-FRUITLIJN
(Noord Afrika)
HAVENLIJN
(Zuid-Amerika Oostkust)
RIJNVAART EN EXPEDITIE

CACAO DE ZAAAN

de fijnste

de krachtigste

de geurigste

**DE ROTTERDAMSCH
DROOGDOK MIJ. N.V.**

THOMASSEN & DRIJVER
DEVENTER

voor:

Blikverpakking voor de Conserve-industrie
Rondcartonnages
Patentsluitingen voor glasverpakking

N.V.
W. A. HOEK'S

MACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK
Hoofdkantoor en Machinefabriek te Schiedam

COMPRESSORS voor alle gassen en iedere druk.
INSTALLATIES voor de bereiding van zuurstof, stikstof, enz.

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.
ALMELO

Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

TUINARCHITECTUUR - BOOMKWEKERIJEN

Ontwerpen
Aanleggen
Onderhouden

Gijsb. VURENS

Ringvaartweg 98 - Rotterdam-O. - Tel. 22114

SCHEEPSWERF FIRMA G. DE VRIES LENTSCH
NIEUWENDAM

Reparatie en nieuwbouw in hout en staal
Inbouw en revisie motoren
Aanleg elektrische installaties

TELEFOON 60470 KANTOOR 61477 NA 17 UUR 60734 en 60851

WERF „HET FORT”

HOUTHANDEL

W. S. v. d. WETERING & Co.

Telefoon 69150 (2 lijnen)

Westerhaven

Nieuwe Maasstraat

SCHIEDAM

Wessanen's rijst, door kenners
altijd gevraagd, is nu óók ver-
pakt verkrijgbaar. Elke soort
is zorgvuldig uitgezocht en
beproeft! Kies die Wessanen's
rijst, dan kiest U het beste!

WESSANEN'S
VERPAKTE
LEVENS MIDDELEN

U eet er niet beter!

HONIG'S
ARTIKELN

*Serien in
elk serin!*

STAALCONSTRUCTIES

ANNO 1843

SPOORWEGMATERIAAL

N.V. BOELE's
Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES
Nieuwbouw en reparatie

Machinefabriek en
Scheepswerf

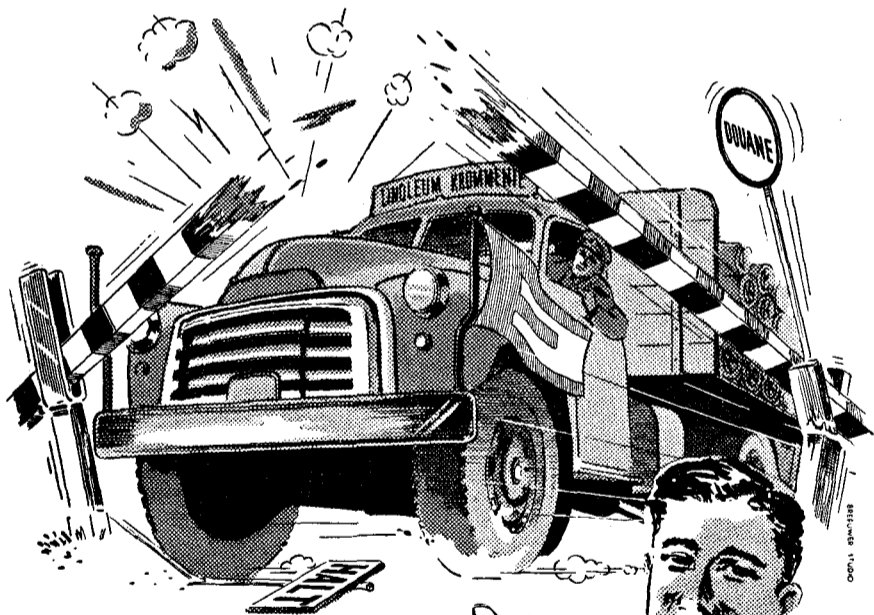
van

P. SMIT Jr. N.V.
ROTTERDAM

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK

voor

BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEP-
BOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

Verbreek...

de tolbomen, die het herstel van
Europa beletten. Eerst dan zal de
levensstandaard van de Europese
arbeider werkelijk stijgen.

Linoleum Krommenie

DE IDEALE VLOERBEDEKKING!

N.V. Ned. Caoutchouc- en
Gutta-Perchafabriek
voorheen **Bakker & Zoon**
RIDDERKERK

*Technische
Rubberartikelen*

BOSMAN

CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK
ROTTERDAM - BRIELSELAAN 45
Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492

SPECIALITEIT
VLIEGTUIGONDERDELEN - HULP-
WERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART-
ROESTVRIJ STALEN UITLAATPIJPEN-
LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

SMIT
SLIKKERVEER

DYNAMOS MOTOREN INSTALLATIES

VERFT

voor
alle
doeleinden

PIETER SCHOEN & ZOON NV.
VERF- EN VERNISFABRIKANTEN - ZAANDAM - HOLLAND

N.V.
Machinefabriek

IJZER-, STAAL- EN
METAALGIETERIJ

v.h. Bakker & Co.
RIDDERKERK

N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN”

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr.
lang. Overdekt droogdok 116x30
meter, geschikt voor het zwaarste
materiaal.

Telefoonnummers Rotterdam
71354. Dordrecht 3774